باوکانی سەلەفییەت

دەروازەیەك بۆ سەلەفیناسی

محەمەد هەریری

چاپی یەکەم 2017

باوكانی سەلەفییەت

دەروازەیەك بۆ سەلەفیناسی

محەمەد هەریری

چاپی یەکەم 2017

پێشەکی

ئەو بابەتانە لە شێوەی لێکۆڵینەوە بۆ گۆڤار و ڕۆژنامە و ماڵپەڕەکان نووسراون، لەنێوانساڵانی ٢٠٠٥ تا ٢٠١٧. دەبوایە دەمێک با چاپ کرابایە لە دوو بەرگی کتێبێک، بەڵام لەبەر هەل ومەرجی گشتی گۆڕەپانی فەرهەنگی کوردی، و هەلومەرجی تایبەتی خۆم، نەمتوانیوە ئەو کارە زوو ئەنجام بدەم.
خۆزگە لە کوردستان خانەی چاپ وبڵاوکراوەکان لیژنەیەکی پسپۆری وریایان دەبوو، ئاگاداری هەلومەرجی فەرهەنگی و بیروڕا و ئاڕاستەکانی خوێنەرانیش دەبوون، بۆ ئەوەی بزانن چ کتێبێک پێویستی بە چاپ کردنە وکامەشیان گوناهە کاغەزی تێدا بەخەسار بدرێت! بەڵکو ئەرک و خەمی چاپکردنی ئەو کتێبانەیان لە کۆڵ من و هەر نووسەرێکی جیدی دەکردەوە، نەک بیرکەیتەوە و بنووسیت و کاتت هەمووی ببەخشیت لەسەر حیسابی خۆت وماڵ و خێزانت، ئینجا خەمی ئەوەشت بێت چۆن چاپی بکەیت؟!
بەڕای من ترسناکی بیری سەلەفیەت لە پێش گەندەڵی و مەترسیە سیاسیەکاندایە، چونکە ئەو کاریگەرە تێکدەرەی سەلەفیەت لە بیرو بۆچوون و میزاج و ڕەوشت و کلتوری نەتەوەکەمان جێی دەهێڵێت، زۆر مەترسیدارترە لە کاریگەری نێگەتیڤی هەر حزبێک ودەسەڵاتێکی سیاسی.
من هەرزوو دەرکم بەوە کرد، بۆیە بە شانازیەوە دەڵێم لە کوردستانی عێراقدا، یەکەم کەسانێک بووم کە لەناو هەناوی ئیسلامی سیاسییەوە، بیری ترسناکی سەلەفیەتم دایە بەر نەشتەری ڕەخنە. ئەوەش کاردانەوەیەکی زۆری هێنا بەدوای خۆی لە هەڵچوون وجوێن وهەڕەشە و سکاڵا لە دژ تۆمارکردن و تا کۆتایی...
ئەو کاتە زۆر هەستم بە تەنیایی دەکرد، بەڵام ئێستا کە دەبینم دەیان و سەدانی وەک من، هاتوونەتە مەیدان بۆ بەرگرتن بەو بیرە مەترسیدارە، دەزانم کە ڕەنجمان بە خەسار نەچووە!
هەر میللەتێک نوخبەیەک پەیدا نەبێت بۆ هوشیارکردنەوەی خەڵک، بە مەترسیەکانی بیرە مەترسیدارەکانی لە شێوەی سەلەفیەت، پاش ماوەیەک کۆمەڵگا بەوپەڕی نێگەتیڤیەوە خۆی ڕادەستی ئەهریمەنی ئەو بیرانە دەکات، شەقامی وڵات تەسلیم بە

غەوغاییەکی دەبەنگی دینیی سەلەفی درندە دەبێت! بەتایبەتی ئەگەر دەسەڵاتێکی بێ خەمی سەرقاڵ بە گەندەڵیت هەبێت! ئینجا جیابیرەکان لەسەر شەقامەکان وەک فەرخەندەی کابول و مەلالە ومەشعەل خانی پاکستان، وەک درندە هێرشیان دەکرێتە سەر بە دار وبلۆک و چەقۆ و شمشێر!

کۆمەڵگای پاکستانی وئەفغانی و سۆماڵی و سوری چەند نموونەیەکی باشن لەو بوارە. هیوادارم بە خوێندنەوەی ئەو کتێبە قووڵتر وچاکتر لە بیری مەترسیداری سەلەفیەت تێبگەن، و دەوروبەریشتان ڕووناک کەنەوە بە هەر بیرۆکەیەکی باشی ناو کتێبەکە.

ئەو وتار و لێکۆڵینەوانە بەشێکن لەو نووسینانەی بەندە لەسەر ئەو دیاردەیە گرنگ و ترسناکەی سەلەفیەت، کە بە هەوڵ و کۆششی تاقە کەسی نوسەر کۆکراوەتەوە و ڕیزبەندی بابەتەکان کراوە لە دوو توێی ئەو کتێبە..

ئەو بەرهەمانە لە ئەنجامی تێکەڵبوونی کرداری لەگەڵ ئەدەبیات و جوڵانەوە ئیسلامیەکان هاتۆتە ئارا. یانی سەرەڕای ئەزموونی کرداری، ئەزموونێکی زۆری تیۆری و خوێندنەوە و بەدواداچوون بۆ وتار وکرداری سەلەفیەت و ئیسلامی سیاسی لە پشت بیروڕاکاندایە.

ئەو وتارانە لە ڕێگای ڕۆژنامە وسایتەکان پەیامی خۆیان گەیاندوە، لە کات و ڕۆژی جیا جیا نووسراون، و لە قۆناغی فیکری جیاواز نووسراون، بۆیە سەرەڕای یەکێتی ناوەرۆکی، لەوانەیە جاروبار دوو ڕای تاڕادەیەک جیاواز لەسەر بابەتێک ببینرێت، بەڵام مێژووی وتارەکان ئاماژە بۆ قۆناغە فیکریەکان دەکەن، چونکە مرۆڤ نابێت کائینێکی نەگۆڕ بێت! هیوادارم توانیبێتم خزمەتێکم کردبێت بەو بوارە، تەنها ئامانجم خۆشبەختی وپێشکەوتنی میللەتەکەمە وهیچی تر...

محەمەد هەریری / لەندەن

٢٠١٧/٤/٢٢

بەشـــــی یـەکـەم

دەروازەیەك

سەلەفییەت چیە؟

دەروازەیەك

سـەلەفییەت شـێوازێکە لـە بیـر کردنـەوە زیاتـر لـەوەی مەزهەبێکـی دینـی ئیسـلامی بێت، لـە هـەر دینێکـی ئاسمانی وئـەرزی بڕوانـی ولـە مێژووی وردبیتـەوە کۆمەڵێک، گروپێـک بچـوک یـان گـەورە بـەدی دەکەیـت، کـە هاوبـەش بێـت لـە زۆربـەی هـەرە زۆری ڕەفتـار وبۆچونەکانیـان، کـە دەکرێـت نـاوی بنێـن سـەلەفییەت، ئۆرسـۆزۆکیەت، پیوریتانیـەت، هتـد... ڕاسـتە لـە هـەر دینێـک ناوێکیـان هەیـە، بـەڵام هەمـووی لەیـەک دەچـن لـە گوتـار وکـردار.

بـەژداران لـەو دیاردەیـە هێنـدە لێـک نزیکـن ئەگـەر هاتـوو عینـوان وناوەکانیـان لـێ هەڵگریـن لەوانەیـە کـەس نەتوانێـت لێکیـان جیاکاتـەوە، بـەڵام بێگومـان هـەر یـەک لـەو گروپانـە دیـاردەی تایبـەت بـە خۆشـیان هەیـە. ئەگـەر بمانەوێـت چاوێـک بخشـێنین بـە سـیما گشـتییەکانی ئـەو گروپانـە دەکرێـت بڵێیـن زۆربـەی زۆری ئـەو گروپانـە تەقدیسـی مێـژووی زووی دامەزرێنەرانـی گروپەکانیـان دەکـەن، وتەقدیسـی هەمـوو شـتێکی کـۆن دەکـەن تـا ڕادەی نەخۆشـی. هەمـوو ئـەو گروپانـە تـا ئەمـڕۆ وهەمـوو کاتێـک لەنـاو قۆزاغـەی مێـژوو دەژیـن ونایانەوێـت لێـی دەرچـن، چونکـە بەرگـەی تەعقیداتـی ژیانـی نـوێ ناگـرن.

وئـەو پەیامـەی پێیانـە ناتوانێـت چارەسـەری گیروگرفتەکانـی ئـەو سـەردەمە بکات، بۆیـە شـەڕی مـان ونەمـان دەکـەن لـە پێنـاو مانەویـان لەنـاو قۆزاغـەی مێـژوو، ،ئـەوێ بـە چاکتریـن شـوێن دەزانـن بـۆ ژیـان وئارامـی دل، چونکـە هەمـوو کێشـەکانیان لـەوێ چارەسـەرێکی هەیـە، وبەبـێ بیرکردنـەوە یـان موعاناتـی بیرکردنـەوە هەمـوو کێشـەکانیان لەلایـەن بەراییـەکان یـان پێشـینەی سـالح (سـەلەفی سـالح) چارەسـەر کـراوە، چونکـە ئێمـەی (خەلەفـی تاڵـح) هەرچەنـدە هەوڵبدەیـن وبیرکەینـەوە ناگەینـە ئاسـتی کەوشـەکانی ئـەوان، کەوابـوو بـۆ بیـر بکەینـەوە ئەگـەر ئـەوان بیریـان کردبێتـەوە؟!

بـۆ ئێمـە سـەلامەتترە شـوێن کەوتـووی ئـەوان بیـن نـەک قسـە بکەیـن بـەڕای خۆمـان لەسـەر ئاییـن!! هەمـوو قسـە وگوتنەکانـی پیـاوە نـاودارە چاکەکانـی ئـەو سـەردەمە — وەک سـەلەفی سـالح - وەک شـەرع ویاسـا وبـێ گفتوگـۆ لەسـەر کـردن وەردەگـرن، ئـەوان چاکتـر وپاکتـر وبەتەقواتـر وپیرۆزتـرن ولەهەمـووی

سـەیرتر زاناتریشـن! عەقل ورِا هـەردەم تاوانبـارن لـەلای ئـەو گروپـە سـەلەفیانە تـا ئـەو ڕادەیـەی لـە سـەلەفییەتی ئیسـلامی عەقل دەبێتـە موورادیفـی شـەیتان.
زۆربـەی ئـەو گروپانـەی سـەلەفییەت دژی هـەر بیروڕایەکـی تـازەن، حـەز دەکـەن هـەردەم دروشـمی (لیس فی الامکان احسـن مما کان: واتـە لـەوەی هەبوە چاکتـر نایەتـەوە) دووبـارە بکەنـەوە.
ئەو گروپانـە بـە شـێوەیەکی زۆر وشـک پەیڕەو نـەک لـە دەقە پیرۆزەکانیـان دەکـەن، بەڵکو پەیڕەو لـە تەفسیرکردن ولێکدانـەوە کۆنەکانی سـەردەمی زێڕینی دەقەکانیش دەکـەن لـە ڕێگای گەلێک شـێواز ومیکانیزمی جیاجیـادا، تـا ئـەو ڕادەیـەی حەدیسـی زەعیف ومەوزوعیشیان پێ چاکترە لـە بیروڕایـەک.
زۆربـەی هـەرە زۆری ئـەو گروپانـە زۆر بـە هەڵپـەن بۆ کافرکردنی هەمـوو خەڵکانی تـری نـاو خـودی دینەکـەی خۆیـان، بەڵکـو بازنـەی موخالیـف ونەیـارەکان هێنـدە فـراوان دەکـەن، تـا دەگاتـە ئـەوەی زۆربـەی کەسـەکانی نـاو گروپەکـەی خۆشـیان تەکفیـر بکـەن، بـە هـۆ وبیانـووی زۆر سـەیر وسـەمەرە.
تـا وای لێدێـت ئەمیرێـک وچەنـد کەسـێک دەبنـە (فیرقـەی ناجییـە) (گروپـی ڕزگار بـوو)! تەکفیـر کردنـی ئەوانـە پـەل دەهـاوێژێ بـۆ زانـا وئیمامـە ناودارەکانیـش، بـۆ نموونـە یەکێکـی وەک ئیمـام ئەبـو حەنیفـە، کـە زۆربـەی موسـڵمانانی جیهـان پەیڕەو لـە مەزهەبی ئـەو دەکـەن، دەیـان جـار، بەڵکو سـەدان جار تەکفیر دەکرێت وبـە شـەیتان بـەراورد دەکرێـت، ودرۆی شـاخداری بـۆ هەڵدەبەسـترێت لـە کتێبـە حەدیسـی و مێژوویی وعەقیدەییەکانی سـەلەفیەکان، تەنها خۆیـان فیرقـەی ناجیـەن، خەڵکیـش هەمـووی بـەورد ودرشـتیان دەچنـە ئاگـری دۆزەخ، تـا ئـەو فیرقـە ناجیـە (گروپە ڕزگاربوە) بە تەنها وبەبێ سـەخڵەت کردن لەلایـەن خەڵکانی تر بچێتە ئەو بەهەشـتە پـان وبەرینـەی کـە لـە قورئـان هاتـووە بەقـەد گەورەیـی ئـەرز وئاسـمان بەرینـە!!
بێگومـان ئـەو بیروبـاوەڕەش لـە ئەنجامـی بیرۆکـەی پاوانکردنـی هەقیقـەت دێتـە کایـەوە، چونکـە هەمـوو زانایانی مەزهەبەکانی تر لادەر وگومڕاکـەرن وهیچیان پێ نیـە، ونابێتـە زانایەکی ڕێزدار لەلایان تا نەیەتە سـەر مەزهەبەکـەی ئـەوان، بۆ نمونە بڕوانـە خیتابـی سـەلەفی دەربـارەی ئیمـام ئەبـو لحەسـەنی ئەشـعەری (٢٦٠ – ٣٢٤ هـ) لەسـەردەمی بنیاتنانی مەزهەبی ئەشـعەریەت و (گوایە) پاش پاشگەزبوونەوەی ونوسـینی کتێبی (الابانـة عن اصـول الديانـة) کە زیاتر لە کتێبێکی هەڵبەسـتراو بە

دەمی ئەشعەری دەچێت!!.
هـەر لـە ئەنجامـی ئـەو بیروڕایانـە تێڕوانینێکـی زۆر سـوک وبـێ نرخانەیـان لـەلا دروسـت دەبێـت بـۆ هەرکەسـێکی دەرەوەی بازنـەی خۆیـان، تـا دەگاتـە خوێـن حـەڵال کردنیـان، بۆیـە دەبینیـن چـۆن ئـەو گروپـە سـەلەفیانە بـەو پـەڕی هێمنـی وئاسـودەییەوە تاوانەکانیـان ئەنجـام دەدەن لـە دژی نەیارەکانیـان هەتـا لەوانـەی کـە شەڕیشـیان لەگـەل ناکـەن، بەڵکـو زۆرجـاران لـە دژی ئەوانـەی سـەر بەهەمـان قوتابخانـەی فیکـری ئەوانـن!!

سەلەفییەت چییە؟

کێشـەی سـەلەفییەت ئەوەیـە، دەیەوێـت خـۆی چ پێناسـەیەکی دانـاوە بـۆ خـۆی، خەڵکیـش بـە هەمـان پێـوەر بـۆی بپیوێـت و پێناسـەی بکات! ئـەوەش ئەگـەر وابێت، ناتوانرێت ڕەخنـە لـە هیـچ گـروپ و هیـچ حـزب و کۆمەڵێـک بگیرێـت، بـۆ نموونـە وەرە پیناسـەی حزبـی بەعـس بخوێنـەوە بـۆ خۆیـان، وەرە گوێبگـرە لـە فەلسـەفەی بەعـس، یـان پێناسـەی قاعیـدە و باقـی توندڕەوەکان، یـان نازیـزم و هەتـا فاشـیزم بخوێنـەوە، بزانـە خۆیـان چـۆن وەسـفی خۆیـان و سـتایشـی ڕۆڵـی گرنگـی خۆیـان دەکـەن، چـۆن باسـی زەرورەتـی بیروڕاکانیـان دەکـەن بـۆ مرۆڤایەتـی و جیهـان! کەچـی خەڵـک کـە کردەوەکانیـان دەبینـن دەزانـن، ئەوانـە ڕاسـت ناکـەن لەگـەڵ خـودی پێناسـەکانیان، و سـەرەڕای بوونـی تێڕوانینـی پڕ لـە کەموکـوڕی لەنـاو پێناسـەکان و جیهـان بینیـان.
ئەگـەر بێینـە سـەر پێناسـەی سـەلەفییەت، کـە دەڵێن: سـەلەفییەت مەنهەجـی ڕۆیشـتنە لەسـەر ڕێگای ڕاسـتی ئیسـلام، بەپێـی کیتـاب و سـونە، کاتێک تێگەیشـتنەکان جیاواز دەبن بـۆ تەفسـیر و ئەحکام ئیسـلام و دیاریکردنـی مەنهەجیەتـی ڕاسـت، لـەو کاتـەدا سـەلەفییەت دێـت بـە پشـتبەسـتن بـە مەنهەجـی سـەلەف و سـەحابە و شـوێنکەوتەکان و شـوێنکەوتەی شـوێنکەوتەکان،کە بـە پێـی سـەلەفییەت چاکتریـن و عاقڵترینـی ئـەو ئومەتـەن، و پایەدارتریـن و زاناترینیانـن، و قوڵتریـن تێگەیشـتنیشـیان هەیـە بۆ ئیسـلام، و زاناتریـن کەسـن بـە کار و کردوەکانـی پێغەمبـەر [د.خ] ڕێگامـان نیشـان دەدەن!! ئـەوەی شـوێنی ئەوانـە کـەوت سـەلەفیە لەهـەر شـوێنێک و گروپێـک بێـت. بێگومـان کـە دێـن بـەو شـێوەیە وەسـفی خۆیـان دەکـەن، خەڵکێکـی زۆر لەوانـەی بـێ ئـاگان

لـە مێـژوو و لـە زانسـتەکانی ئیسـلامدا، بـە پاڵنەرێکـی عاتیفـی و دینـی پێیـان بـاوەڕ دەکـەن، بێ ئـەوەی هیـچ کەموکورتیـەک هەتـا لـە خـودی پێناسـەکە ببینێـت.
بـەڵام کـە سـەلەفییەت لەلایـەن خەڵکانـی دینـدار و موسـڵمانانی تـری دەرەوەی ئـەو بازنەیـە دەڕوانێتـە کار و کـردەوە و تێگەیشـتنی سـەلەفیەکان پێناسـەی تریـان بـۆ دەکـەن کـە بگونجێـت لەگـەڵ واقیعـی حاڵیان،نـەک ئـەوەی بەخۆیـان دەڵێـن دەربـارەی خۆیان،چونکـە وەک کـورد دەڵێـت کـەس بـەدۆی خـۆی ناڵێـت ترشـە!
سـەلەفییەت زیاتـر چەمکێکـی زەمەنـی و دەروونیـە، بەرلـەوەی شـەرعی بێـت. لـە ڕووی زەمەنـی و کاتـەوە هـەر نەوەیـەک بـە دوای نەوەیەکـی ترهـات، ئـەوە بـە شـێوەیەکی حەتمـی ئەوانـەی پێشـوو دەبنـە سـەلەف و بەراییەکانـی، ئەوانـی دواتـر بەپێـی ڕەوتـی زەمەنـی، ئـەوەش هیـچ هونەرێکـی بـۆ کـەس تێدا نیـە، بەڵکو یاسـای سروشـتی بەڕێوەبردنـی بونـەوەرە.
لـە ڕووی دەروونیـەوەش، هەمـوو توێژینـەوە ئەنترۆپۆلیژیـەکان دەیسـەلمێنن کـە هەسـتێکی زۆر بـە هێـز هەیـە لای مرۆڤـە سـەرەتاییەکان، وتاڕادەیـەک مـرۆڤ بـە گشـتی بۆ بـە پیرۆز زانییـن و گەورەکردن و بەڵکو پەرسـتنی سـەلەف و بەراییەکانی خۆیـان. و ئایینەکانـی بەراییپەرسـتی [عبـادة الاسـلاف] یـان پەرسـتنی پێشـینان لـە جیهانـدا زۆر بەربـڵاوە، و تـا ئێسـتاش بەردەوامـە.

سەلەف لە قورئاندا

بێگومـان لـە سـایەی شۆڕشـی مەعریفـی و پیشـکەوتنی تەکنۆلـۆژی لەوانەیـە ئـەو هەسـتە بەرەو پوکانـەوە و چونـەوە قەبارەی سروشـتی خـۆی بچێـت، بەڵام لـە نـاو مەدرەسـەی سـەلەفییەتی نصوصـي، دەقگـەراکان ئـەو ئاڕاسـتەیە تـا دێـت بەهێزتـر دەبێت لەبـەر مەنهەجیەتی ڕەفتارکردنیـان لەگـەڵ دەق دا. زاراوەی [السلف] وەک ناو لـە هیچ ئایەتێکی قورئـان نەهاتـوە بـەو چەمکـەی کـە سـەلەفییەت تێیدەگـەن، بەڵکو جارێـک [سـلفا] هاتـوە ئەویـش لـە سـیاقی سـەرکۆنەکردن نـەک سـتایش کـردن کـە لـە سـورەی الزخـرف دەفەرموێـت: [فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفاً وَمَثَلاً لِلْآخِرِيـن [الزخـرف : ٥٦.
لـە پێنـج ئایەتـی تـر فعـل و کـردەی [سـلف] هاتـوە، کـە ئەویـش لـە سـیاقی ستایشـکردنەوە نەهاتـوە، بەڵکو لـە سـیاقی لیخۆشـبوون لـە گوناهـی بەرایـی دا هاتـوە،

ئەگەر واز لە کردەوە خراپەکە بهێنێت وەک: «وَلاَ تَنكِحُواْ مَا نَكَحَ آبَاؤُكُم مِّنَ النِّسَاء إِلاَّ مَا قَدْ سَلَفَ [النساء : ٢٢]“ یان وەک لە سورەتی البقرة دا هاتوە: [وَأَحَلَّ اللّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَن جَاءهُ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّهِ فَانتَهَىَ فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللّهِ ...] البقرة : ٢٧٥.

سەلەف لە سونەدا

لە سونەتیشدا تەنها یەک دوو ڕیوایەت هەیە کە ئەویش ئاماژە بەو چەمکە ناکات، لە بوخاری و مسلم هاتوە کاتی پێغەمبەر [دخ] بە فاتیمەی کچی دەڵێت: لە لەفزی موسلیم دا: «وَلَا أُرَانِي إِلَّا قَدْ حَضَرَ أَجَلِي وَإِنَّكِ أَوَّلُ أَهْلِي لُحُوقًا بِي وَنِعْمَ السَّلَفُ أَنَا لَكِ» واتە وابزانم ئەجەلم نزیک بوە، وتۆ یەکەم کەسی لە کەسوکارم دەگەیتە لای من ومن چاکترین بەراییم بۆ تۆ! ئەو فەرمودەیەش باس لە حالەتێکی شەخسی دەکات و دڵنەوایی باوکێکە بۆ کچەکەی کە خەم نەخوات لە مردنی باوکی چونکە ڕاستە من پێشی تۆ لەو کاسە دەنۆشم، بەڵام تۆ یەکەم کەسی بەدوامەوە دێیت لەکەس و کارانم و من چاکترین نمونە و بەراییم بۆ تۆ.

دەزانن پێغەمبەریش سەلەفی ساڵحی هەبوو!

لە حەدیسێکی مسندی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل و ترمذی و سەرچاوەی تریشدا، هەرچەندە بەناوی ئیبراهم و زینب و رقیەی منداڵانی پیغەمبەر هاتوە، دیاری دەدات کە مەبەست لە سەلەفی ساڵح هەرکەسێکی باشە کە پێش کەسێکی تر بمرێت، ئەگەرنا چۆن دەبێت سەحابیەک ببێتە سەلەفی ساڵحی خودی پێغەمبەر. ئەگەر سەلەفی ساڵح پایەکی مەعنەوی وا گەورە بێت، ئەوە دەبێت پێغەمبەر سەلەفی ساڵحی سەحابە و هەموو موسڵمانانی تربێت، نەک بە پێچەوانەوە سەحابیەک ببێتە سەلەفی ساڵحی پیغەمبەر!! کاتێک یەکێک لە منالەکانی وەفات دەکات [جا ئیبراهم و زینب و رقیە هەرکامەیان بێت] پێغەمبەر لە ئافرەتێک تورە

دەبێت کاتێ دەڵێت: پیرۆزت بێت بە هەشت ئەی عثمان بن مظعون، و پێی دەڵێت: تۆ چوزانی دەچێتە بەهەشت؟! ژنەکەش دەڵێت: عوسمان سوارچاک و هاوەڵی تۆ بوو، پێغەمبەر گووتی: وەڵلاهی من پێغەمبەری خوام نازانم چێم لێدەکرێت! خەڵک بەزەییان بە عثمان دا هاتەوە،بۆیە کاتێک زەینەبی کچی پێغەمبەر وەفات دەکات، پێغەمبەر دەفەرموێت: برۆ بگە بە سەلەفی سالّح و خێرخوازمان عثمان بن مظعون..!
" لما مات عثمان بن مظعون قالت امرأة : هنيئا لک الجنة عثمان بن مظعون فنظر رسول الله صلى الله عليه وسلم إليها نظر غضبان فقال : وما يدريک قالت : يا رسول الله فارسک وصاحبک فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم : والله إني رسول الله وما أدري ما يفعل بي، فأشفق الناس على عثمان فلما ماتت زينب ابنة رسول الله صلى الله عليه وسلم قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : الحقي بسلفنا الصالح الخير عثمان بن مظعون الراوي: عبدالله بن عباس المحدث: أحمد شاكر - المصدر: مسند أحمد -خلاصة حكم المحدث: إسناده صحيح" کەوابوو عثمان یش سەلەفی سالّحی پێغەمبەر بوو!
ئەو تیۆرەی سەلەفی سالّح هەر بەو حەدیسە هەڵدەوەشێتەوە و دەیسەلمێنێت، سەلەفییەت پایەکی مەعنەوی نییە، زیاتر زەمەنییە.
ئەوەی تر لە ڕیوایەتەکانی دوایی سێ نەوەکەی یەکەم کە دەڵێن، کان السلف کذا وکذا، هەمووی لەسەر زمانی خلف هاتوە تەنها ریوایەتێکی ابن عباسی لێدەرچێت کە شوێەواری وضع و هەڵبەستنی پێوە دیارە. ئەو هەستە بە گەورەیی سەلەف وپیرۆزی لە سەردەمی خودی سەلەفەکان یان بەراییەکان وا تۆخ نەبوو، هەتا ئەگەر گوزارشیشی لێکرابێت، وا بەو تێڕوانینە پاوانخوازیەی سەلەفییەتی سەردەم نەبووە، لە دیاریکردنی ڕێوشوێنیکی زۆر وتەسک بین بۆ هەرکەسێک بیەوێت بیربکاتەوە، دەبێت بەپێی پێوەری ئەوان بیربکاتەوە. ئینجا بە نسبەت ئەوەی کە سەحابە وتابعی وتابعی تابیعیەکان چاکترینی ئەو ئومەتن، لەوانەیە بۆمان هەرس بکرێت، بەڵام زیرەکترین و قوڵترین تێگەیشتن لە دەقەکانی ئیسلام لەلایەن ئەوانەوە بێت، ئەوە نە مێژوو، و نەواقیع ئەو قسەیە دەسەلمێنێت، زۆرجار هەبوە تابیعی زۆر لە صەحابە زاناتر بوە و فەتوای بۆ داوە، هەبوە لە زانایان زۆر لە تابیعی و تابیعی تابیعیەکانیش زیرەکتر بوون، سەحابی هەبوە سورەتە کورتەکانیشی بەڕەوانی لەبەر نەبوە! ناکرێت ئەو قورئانە هەمووی ببەسترێتەوە بە فەهمی سێ جیل و نەوە، وتا رۆژی قیامەت کەس نەتوانێت تێگەیشتنێکی تری لی هەڵەنجێت،

ئایە ئەوە ئەو قورئانەیە کە وەسف دەکرێت لە حەدیسدا کە [لا تنقضي عجائبه] شتە سەیروسەرسوڕهێنەرەکانی بە کۆتا نایەن!

مێژووی دەرکەوتنی سەلەفییەت

سەلەفییەت لە سەردەمی ئومەویەکانەوە نەشونمای دەکرد، بەڵام یەکەم دەرکەوتنی ڕەسمی سەلەفییەت لە سەردەمی عەباسیەکان بوو، وەک کاردانەوەیەکی ڕەشۆکی وعەوامیانە، لە دژی مەنهەجی ئەوانەی ڕێزیان بۆ عەقڵ دانا بەرامبەر چیایەک لە نەقلی زۆروبۆر، چونکە لەسایەی هەڵئاوسانی نەقڵ و زەبەلاح بوونی بە درۆ وهەڵبەستن بە دەمی پێغەمبەر، ئەشعەری و ماتوریدیەکان ویستیان تا بکرێت پشت بە بەڵگەی موتەواتر وقورئان وعەقڵ ببەستن، نەک هەر دەقێکی ئاحاد بکەنە حەکەم لە خوێن و دامێن و حەڵاڵ وحەرامدا.

دامەزرێنەری سەلەفییەت

دەتوانین بڵێین دامەزرێنەری یەکەمی سەلەفییەت ئەحمەدی کوڕی حەنبەل [١٦٤ -٢٤١ هیجری] کە وەک کاردانەوەیەک بەرامبەر کرانەوەی جیهانی ئیسلامدا بەسەر جیهان و زانستی خەڵکانی تر و بزوتنەوەی وەرگێڕان، ترسێک لەناو خەڵکی عەوام نیشت لەبەر نەتوانینی تێگەیشتن و ئیستیعاب کردنی ئەوەی دەگوزەرێت، بۆیە ئەهلی حەدیس کەوتنە خۆ بۆ کۆکردنەوەی ڕیوایات و حەدیسەکان بەڕاست و هەڵبەستراوەوە، و هەر لەسەرەتادا زیاتر گوزارشیان لە ترس و نیگەرانی و ڕوحی خەڵکی ڕەشۆکی دەکرد. ئەوەی لە ئەدەبیاتی ئیسلامیدا پێیان دەڵێن عەوام.

وتاری دینی هەردەم گەلێری و شەعبی بووە، بەڵام تا ئەمڕۆش بەڕای من سەلەفییەت لە هەموو مەدارسەکانی تری ئیسلامی زیاتر، موخاتەبەی عەقڵی عەوام دەکات، و توانایەکی زۆری وروژاندنیانی هەیە، بەو وتارە عاتیفی وویژدانیەی کە هەیەتی. ئەوانە لە سەرەتادا ناونران بە قوتابخانەی [ئەهلی حەدیس] کە ئەو ناوە

ڕاسـتره لـه نـاوی سـەلەفییەت یـان اهـل السـنه والجماعـه. ئەوانـه ئـەو قوتابخانەیـه دەقگـەرا [نصوصیـه] بـوون کـه دژی بەکارهێنانـی ڕاو و عەقـڵ وقیـاس وتەئویـل بـوون بـۆ تێگەیشـتنی دەقـەکان، بەڵکو لەبەرامبـەر دەقەکانیـش تـا پێیـان کرابێـت لـه ڕوکەشـی دەقەکانـەوه وەسـتاون، و عەقڵیـان بـەکار نەهێنـاوه.

هەتـا لـه کاتـی بوونـی دوو حەدیسـی جیـاواز نەهاتـوون بـه عەقـڵ ترجیحـی یـان پەسـندی یەکێکیـان بـدەن بەسـەر ئـەوەی تـر، بەڵکـو هـەردوو ڕایەکەیـان تەبەنـا کـردوه! بەڵکـو لـه حاڵەتـی وجـودی حەدیسـێکی زەعیـف و مورسەلیشـدا هـەر نـه قیاس و نـه عەقڵی وەرنەگرتوه، یانی حەدیسکی زەعیف، کـه لەوانەیه هەڵبەستراوی قسـەی کەسـێکی زەعیـف بێـت، هێشـتا لایـان باشـتره لـه بەکارهێنانـی عەقـڵ وقیـاس!! هەتـا ئەحمـەدی کـوڕی حەنبـەل لـه چەنـد دێـره شـیعرێکدا مەنهەجـی سـەلەفییەتی نصوصـی کۆدەکاتـەوه کـه دەڵێـت:

دين النبي محمد آثار نعم المطية للفتى الاخبار
لا تخدعن عن الحديث واهله فالرأي ليل والحديث نهار!!!

دینی پێغەمبەر محەمەد ئاسەوارەکانیەتی [ئەوەی لێی بە جێماوە]، چاکترین پشت بۆ کەسێک هەڵیگرێت ئەخبارە، فریوتنەدەن لە حەدیس وهەڵگرانی، چونکە [ڕا] شەوە و حەدیس ڕۆژ و نەهارە!!!

قۆناغی دووەمی دامەزراندنی سەلەفییەت

قۆناغی دووەمی دامەزراندنی سـەلەفییەت لەسـەر دەسـتی ئیبن تەیمیه [– ٧٢٨] بوو، کـه لـه کۆتایـی خەلافەتـی عەباسـی دەرکـەوت پـاش ڕوخانـه بەناوبانگەکـەی بەغـدا لـه ٦٥٦ هیجری، کـه جیهانـی ئیسـلامی سـەرتاسـەر توشـی ڕاچڵەکاندنێکی سـەرسـام کـرد و خەڵـک بـه دوای هۆیـەکان دەگـەڕان، لـه گەرمـەی ئـەو سـاته مێژویانـەدا، ئیبـن تەیمیـه دەرکـەوت وزۆر بـه گەرمـی کەوتـه دەستنیشـانکردنی ئەوانـەی –بـەرای ئـەو- ببونـه هـۆی ڕوخانـی بەغـدا وخەلافەتـی ئیسـلامی عەباسـی!.

ئیبـن تەیمیـه ئەهلـی بیدعـه بـه سـۆفی وجەهمیـه وموعتەزیلـه وقـەدەری وباتینیـەکان وفەیلەسـوفەکانیش بـه هـۆی سـەرەکی ئـەو ڕوخانـه دەستنیشـان کـرد، وتوانـی بـەو

خیتابە حەماسی وعاتیفیەی کاربکاتە سەر بیرکردنەوەی خەڵکێکی زۆر وبیانکاتە دوژمنی هەموو ئەوانی ئەو ناوی نابوون بە ئەهلی بیدعە!

سەلەفییەت لەسەر دەستی ئیبن تەیمیە گەیشتە لوتکەی تەواوبوونی وەک مەزهەبێک، هەرچەندە ئیبن تەیمیە بنچینەی دژایەتی نێوان خۆیان وەک سەلەفییەت و ئەوانی تر توندتۆڵتر کرد، بەڵام لەژیانی خۆیدا هێز و توانایەکی وای پەیدا نەکرد، وەک ئەحمەدی کوڕی حەنبەل یان وەک محمدی کوڕی عبد الوهاب، تا بتوانێت زۆر لە بیروڕاکانی بخاتە بواری جێبەجێ کردن، کە گرنگترینیان چۆنیەتی مامەڵە کردن لەگەڵ غەیری سەلەفیەکان. چونکە زۆربەی بیروڕا توندەکانی ئەمڕۆ بۆتە دەستوری حەرەکاتی سەلەفی جیهادی. کە ئەو هەموو کارەساتە ونامرۆییە بەرهەم دەهێنێت کە دەیبیین، وچۆن بۆتە هۆی دزێوکردنی خودی موسڵمانان پێش ئیسلامیش.

دامەزرێنەری قۆناغی سێیەمی سەلەفییەت

دوایی لە قۆناغی سێیەمدا محمدی کوڕی عبد الوهاب وەک دامەزرێنەری سێیەمی سەلەفییەت دێتە ژماردن، بەڵام وەک پێشتر باسم کردوە، ئەو کەسە نە لە ئاستی نیازپاکی و تەقوا و حەز بە نەڕشتنی خوێنی خەڵکی، ئەحمەدی کوڕی حەنبەل بوو، نە لە ئاستی زانستی ئیبن تەیمیە بوو، نە وەک ئەوان نزیک بوو لە مەڵبەندێکی شارستانی گەورەی وەک بەغداد و دیمەشق، بەڵام هەل و مەرجەکە بۆی لەبار بوو، کاتێ هاوپەیمانیەکی بەست لەگەڵ خانەوادەیەکی بەدەوی کەس نەناسی وەڵ ئالی سعود، و توانی لەڕێگای پەلکیشکردنی عەشیرەتە بەدەویەکانی تری نەجد، خەڵکێکی زۆر بە پاڵنەری تاڵان و برۆ لە بەرگی شەرعیەتدا کۆبکاتەوە، و بە دڵەقترین شێوە تیۆرەکانی خۆی جێبەجێ بکات بەسەر موسڵمانانی غەیرە وەهابی، بە تەکفیرکردنی سەرتاسەر و داواکردن لێیان بە بونەوە موسڵمان و لە کۆتاییشدا بە کوشتنیان. بەڕای من زۆربەی زۆری کوشتارە خوین ساردەکانی توندرەوە سەلەفیەکان، لە تەقاندنەوە و سەربرین و بە کۆمەڵ کوشتنی خەڵک دەگەڕێتەوە بۆ توراس و کەلەپوری وەهابیەت و دامەزرێنەرەکەی. ئەوەی مێژووی ابن غنام بخوێنێتەوە سەری سپی دەبێت، لە وەسفکردنی خەڵکی گوند

و شـارۆچكەكان بـە [مشـركين] و لـە بەتـاڵان بـردن و كوشـتنیان و دەسـت بەسـەر ژن و منداڵەكانیـان داگرتنیـان، وەک بڵێـی شـەڕی پێغەمبـەر و كوفـاری قورەیشـە!

خەسڵەتە سەرەكیەكانی سەلەفییەت

بـەڵام لـە واقیعدا دەبێت بەرلـەوەی وەسـفی خەسـڵەتە سـەرەكیەكانیان بكەیـن دەبێت بزانیـن باسـی كام سـەلەفییەت دەكەیـن، كـە خۆیـان لـە دوو تەوژمـی سـەرەكی دەدۆزنـەوە، كـە سـەلەفییەتی دەعـەوی و سـەلەفییەتی جیهادیـە. كەسـانێک دەڵێـن هەرچۆنێكی بێت سـەلەفییەتی دەعـەوی چاكتـرە لـە سـەلەفییەتی جیهـادی خوێنڕێـژ و سـەربڕ و تەكفیركـەر.

لەوانەیـە لـە ڕوێكـی ڕووكەشـدا وابێت، بـەڵام لـە ڕووی تـردا هـەردوكیـان زیانـی زۆر گـەورە بـە تـاک و كۆمـەڵ و بـواری فیكـری وسیاسـی و زانسـتی مرۆڤـەكان دەگەیـنن. ڕاسـتە تەوژمـی جیهـادی سـەلەفی، زۆربـەی تیـۆرە سـەلەفیەكان وەگـەڕ دەخـات و دەیخاتـە بـواری جێبەجـێ كـردن، بـۆ نمونـە فەتـوای [التتـرس] ی بەناوبانگـی ئیبـن تەیمیـە كـە لـە پەنایـدا سـەدان و هـەزاران موسـڵمان دەكـوژن، كـە ڕێـگا دەدات بـە كوشـتنی موسـڵمانان ئەگـەر دوژمـن كردنـی بـە قەڵغـان، بـەڵام ئەمـڕۆ سـەلەفیەی جیهـادی هەمـوو جیهانـی لیبـوە بـە دوژمـن بـە موسـڵمانانەوەش، تەنهـا ئەگـەر لـە دەرەوەی بازنـەی ئەواندابـن، بۆیـەش هەرگوێشـی پێنـادەن چەنـد كـەس دەكوژرێـن ناكوژرێـن گەورەتریـن قەسـابخانە ئەنجـام دەدەن بـێ ئـەوەی دڵیشـیان خورپـە بكات، ئەگـەر بتـەوێ ڕادەی ئیسـتهتاریان بەخوێنـی موسـڵمانان بزانیت، ئـەوە باسـی خوێنـی ئەوانیتر هەرناكەیـن كە ئەوانیش حورمەتـی خۆیـان هەیـە. بـەس بڕوانـە ئـەو ڤیدیۆیانـەی كـە تاوانەكانـی خۆیانیـان تیایدا تۆمـار كـردوە بـە شـانازیەوە، بـە تایبەتـی ئـەو فیلمـەی كـە لەسـەر نەخوشـخانەكەی یەمـەن ئاشـكرابوو، بڕوانـە چەنـد بێباكانـە دكتـۆری ژن و پیـاو و نەخۆشـی پیـر و منـداڵ و جاحێـڵ دەكـوژن.

سەلەفییەتی بانگخوازی

کاتێ دیینە سەر سەلەفییەتی دەعەوی و دەعوەت، ئەوە بە پێچەوانەی ئەوانە، ئەو جیهادیانەیان پێ تەکفیریە، و بەڵام چۆن ئەوان حوکامەکان بە کافر و زەندیق دەزانن، ئەوە سەلەفییەتی دەعەوی بە پێچەوانەی ئەوان بە وەلی ئەمر وواجیبی تاعەتیان دەزانن و دەرچوون لە دژیان بە حەرام دەزانن وهەتا ستەمییان لێکردی و مالیشیان لێ زەوتکردی و زانایەکیان بەو دواییە وتی هەتا هەتکی ناموسیشی کردی!!! لە کۆنەوەش خاوەنی طبقات الحنابلة، القاضي ابو يعلي دەڵێت: حەنبەلیەکان سێ جۆرن:

جۆرێکیان زاهیدن خەریکی نوێژ و رۆژوون، جۆرێکی تر خەریکی نوسین و فیقهن، جۆری سێیەمیان شەق دەوەشێنن هەموو کەسێکی جیا لە خۆیان!! طبقات الحنابلة ٧٦/٣.

بۆچی سەلەفیەکان توندن بەرامبەر کەسان و مەزهەبەکانی تر؟

ئەوە دەگەڕێتەوە بۆ هەر فیکرەیەک کە خۆی بە هەقی سەرتاسەر زانی و خەڵکی تری سەرتاسەر پێ هەڵە بوو، ئەو ئەنجامەی لێدەکەوێتەوە. کاتێک ئەلبانی پێی وابێت خوا دامەزرینەری سەلەفییەتە، و کاتی سەلەفییەت بەپیی بڕوای نەبزواوی تەنها خۆیان [فرقەی ناجیە] ن لە نێوان ئەو ٧٣ تیرەیەی کە لە ئیسلامدا دەیتەوە بەپیی حەدیسێک. کەوابوو بەشێوەیەکی تۆماتیکی ئەوانی تر هەموو دەچنە خانەی بەدباوەڕی و گومراییەوە، یانی توندوتیژیەکە لە ئالیەت و میکانیزمی بیرکردنەوەی سەلەفییەت سەرچاوە دەگرێت.

ئەلبانی دەڵێت: خوا دامەزرێنەری دەعوەی سەلەفیە!؟؟؟

لە کتێبی المنهج السلفي عند الشيخ ناصرالدين الالباني، دا هاتوە: پرسیاریان لە شێخ ناصرالدين الالباني کرد گوایە ڕاستە وتویەتی: ان مؤسس الدعوة السلفية هو الله!!! [خوا دامەزرێنەری دەعوەی سەلەفیە] لە وەڵامدا گوتی: بەڵێ، وامگوتوە، ئەوە سیفەتێک نیە، بەڵکو قسەکردنە دەربارەی اللە بە زمانمان بۆ گوزارش کردن لە هەقیقەتێکی واقیعی!!!!!!!! ئینجا دەڵێت :»ئەوەی سەر بە سەلەف بێت

سەر بە عیسمەتە بە شێوەیەکی گشتی،»! عصمة تیش یانی دوور بوون لە هەڵە و گوناە کردن!! ئینجا دەڵێت «چونکە تەنها ئەو ڕێگایە ڕێگای [فرقەی ناجیە]ی بۆ دەستەبەر دەکات ”!!!

[الذي ينتسب الى السلف الصالح فانه ينتسب الى العصمة على وجه العموم“ لان ” ذلک تیسر لە سبیل الفرقة الناجية“

ئەوە سەرەڕای ستایش و تەقدیس ومەدائیحەکانی ابن حنبل و ابن تیمیە وابن عبد الوهاب وپیاوانی سەلەف و وتا دەگاتە پیاوانی سەلەفیەتی ئەو زەمانە. ئێستا کەس هەیە پێی سەیر بێت بۆ بابای سەلەفی هێدە بڕوای بەخۆیەتی ووادەزانێت هەقیقەتی ڕەها بەس لای ئەوە وبە قین وبە سک پیَ سوتانەوە دەڕوانێتە موسڵمانانی تر وتەنها خۆی پیَ [فرقەی ناجیە] یە؟!!

بۆیە من پێموایە کێشە نیە سەلەفی جیهادی بیت یان مەدخەلی و دەعەوی، چونکە هەردوکیان یەک میکانیزمی عەقڵی، و ئیمانی دەیانبات بەڕێوە، یەکیان خوێنی مرۆڤ بە هەدەر دەدات، ئەوەی تر کەرامەت و مرۆڤایەتی مرۆڤ بە هەدەر دەدات، بە ڕوتکردنەوەی لە عەقڵ و پەکخستنی ئەو نیعمەتە گەورەیەی خوا، و بە ملکەچ پێکردنی بۆ هەر ملهوڕێک و تاغیە و دیکتاتۆرێک.

توندی نواندن لە لەبزەوە دەست پێدەکات تا دەگاتە کوشتن و خوێن هەدەر کردن، هەرچەندە ئەحمەدی کوڕی حەنبەل، زۆر هەڵوێستی باشی لێدەگێڕنەوە لەمەر تەبایی و هاوژیانی لەگەڵ کەسانی تر، هەتا لەگەڵ شیعە بەرایەکانیش کە لەسەر دەستی هەندێکیان هەتا خوێندویەتی، لەوانەش تلید بن سليمان المحاربي، ابو عبدالرحمن الكوفي، کە ئەحمەد دەربارەی دەڵێت: ان مذهبه التشيع ولم ارى به بأسا!!

باسی کەسێکی شیعی بەناوی عبدالرحمن بن صالح دەکەن کە سەردانی ئیمام ئەحمەدی دەکرد، و ئەویش نزیکی دەکردەوە، پێیان گوت: ئەی باوکی عبدالله ئەوە رافزییە، لەوەڵامدا گوتی: سبحان الله، کەسێک کەسانێکی خۆش دەوێت لە خانەوادەی پێغەمبەر [د.خ] پێیان بڵێین خۆشیانت مەوێ؟ ئەو سیقەیە. تاريخ بغداد ٢٦١/١٠.

بەڵام هەر سەلەفیەکانیش دەیان وسەدان ڕیوایاتی وا لە ئیمام ئەحمەدەوە دەگوێژنەوە، کە تێکرایان جەخت دەکەنەوە لەسەر تەکفیر و تفسيق وتبديع زانایانی گەورەی ئیسلام چ جای خەڵکی ئاسایی!

بەشی دووەم

ئەحمەدی کوڕی حەنبەل: قوربانی یان جەللاد؟!

عەبدوڵای کوڕی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل

هێرش بۆ سەر جەهمیەکان و ئەبو حەنیفە بۆ؟!

بۆ دەبێت باوەڕ بکەین ئەحمەد تەکفیرچی بووە؟!

باوکانـی سـەلەفییەت: تەکفیـر و جوێن باران کردنی ئەبو حەنیفە

تەکفیر و جوێن باران کردنی ئەبو حەنیفە

کە تەکفیر و جوێن دەبێتە پیشـەی سـەلەفیەکان

دڵخۆشـبوون بـە مردنی زانایەکـی وەك ئەبو حەنیفە!

ئەحمەدی کوڕی حەنبەل: قوربانی یان جەللاد؟!

میکانیزمی پەیوەندی نێوان سەلەفییەت وئەوانی تر (الاخر) لە بنچینەدا لەسەر توندو تیژی وسڕینەوەی ئەوی تر وتەکفیر وتەفسیق وتەبدیع کردن دامەزراوە. ئەو دامەزراندنەش بە پێی سەرچاوە باوەڕ پێکراوەکانی عەقیدە وفیکری سەلەفییەت هەر لەسەرەتاوە تۆوەکەی بە دەستی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل چێندراوە وئیبن وتەیمیەش نەمامەکەی ئاوداوە ومحمدی کوڕی عبد الوهابیش بەرەکەی بەخشیوەتەوە بەسەر زەمان ومەکاندا.
دەبا باس لەڕۆڵی هەر یەکێک لەوانە بکەین لە دامەزراندنی عەقڵیەتی توندڕەوانەی سەلەفییەت

ئەحمەدی کوڕی حەنبەل

ئەدەبیاتی سەلەفییەت وبەڵکو ئەدەبیاتی ئەوەی ناوی دەنێن بە ڕابوونی ئیسلامی زۆر بە شێوەیەکی چەواشەکارانە ئەحمەدی کوڕی حەنبەلی وەک قارەمانێکی خۆڕاگری ئەشکەنجەدان وئازادی بیر نیشان دەدا، ئەوەش وەک ئاماژەم پێکرد لەسەرتاسەری لایەنەکانی ڕابوونی ئیسلامی بوو نەک تەنها لەلایەن سەلەفیەکان. دەیەها وتار وکتێب وچیرۆکم خوێندۆتەوە لەسەر ئەشکەنجەدانی موعتەزیلەکان بۆ ئەحمەدی کوڕی حەنبەل وخۆڕاگری ئەو لەبەرامبەر ئەو هەموو ئەشکەنجە وفشارەی لەسەری بوو لەو کێشەیەی کە ناوی دەنێن بە میحنەی خەڵقی قورئاندا!!
هل يعود القول بخلق القرآن إلى زمن المحنة أي : ٢١٨-٢٣٢هـ أم أنه قبل ذلك بكثير، وإذا كان القول يعود إلى زمن قبل زمن المحنة بأكثر من قرن من الزمان على الأقل، فلماذا لم تحدث محنة فيه قبل ذلك ؟ فمدونة أهل الحديث (الحنابلة) تقول أنَّ أبا حنيفة ت ١٥٠هـ استتابه أصحابه من القول بخلق القرآن، والمدونة تقول بوجود صراع حول سورة المسد، لقد ورد في ترجمة عمرو بن عبيد المعتزلي المشهور في تهذيب التهذيب وكانت وفاته ١٤٤هـ ما يلي : وقال أحمد بن إبراهيم الدورقي عن معاذ بن معاذ سمعت عمرو بن عبيد يقول : إن كان ((تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ)) في اللوح المحفوظ فما لله على ابن آدم حجة ! يقصد عمرو بن

عبيد أنَّ السورة مخلوقة والبنية الفكرية لها دالة دلالة واضحة على خلقها . فما هي الحجة على أبي لـهب إنْ كان قد دُوِّنَ عليه : (تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ) منذ الأزل ؟ ئـەو كێشـەیە (كێشـەی خەڵقكردنـی قورئـان) گوایـە دەگەڕێتـەوە سـاڵانی ٢١٨ تـا ٢٣٢ هیجـری، وگوایـە یەكـەم كـەس ئـەو باسـەی خسـتبێتە ڕوو جەعـدی كـوڕی درهـەم بوبێت، بە پێی كتێبەكانی عیلمی كەلام. دوایی جەعد لەسـەر دەستی والی ئومەویی خالیدی كوڕی عەبدوڵڵای قەسری بە دڕەندەترین شێوە سـەری بڕا لـە ڕۆژی جـەژن ولەژێر مینبـەری مزگەوتدا!! هەمـوو زانا ونەزانـە سـەلەفیەكان بـەو پەڕی شـانازییەوە باسی ئەو سـەربڕینە دەكەن، بەبێ دانانی هیچ حورمەتێك بۆ خوێنـی زانایەكی موسڵمان لەنـاو مزگـەوت ولـەڕۆژی جەژنیش!! هـەر ئیبن تەیمیە لـە منهاج السنه زیاتر لـە ١٣سـێزدە جار باسـی ئـەو پاڵەوانێتیـە دەكات!

بەڵام ئەوەش زۆر جێگای باوەڕ نییە، چونكە هەندێ هەواڵیتر هـەر لە سـەرچاوە سـەلەفیەكان دەیسـەلمێنن كـە سـەدەیەك پێش ئـەو مێژووە، وەك لـە مدونـة اهـل الحديـث دا هاتـووە، كـە هاوەڵانـی ابـو حنیفـە تۆبەیانـداوە لـە وتنـی خلـق القـرآن! كە ابو حنیفە لە ١٥٠ ی هیجری كۆچی دوایی كردوە! هـەر هەمان سـەرچاوەی حەنبەلی دەڵێت كێشە هەبووە لەسەر سورەتی المسد، كە لە ژیننامەی عمرو بن عبيد المعتزلي بەناوبانگدا هاتووە كە گوتویەتی: ئەگەر (تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ) لە لەوحی مەحفوزدا هاتبێت، كەوابوو خودا هیچ حوجەتێكی نییە لەسەر بەنیادەم! یانی مەبەستی عمرو ئەوەیە كە سورەتەكە مەخلوقە، چونكە تاوانی ئەبو لەهەب چییە ئەگەر ئەو سورەتە لە ئەزەلەوە لە لەوحی مەحفوزدا نووسرابێت لە سەری؟! كەوابـوو ڕاسـت نییـە و بونیـادی سـورەتەكە دەیسـەلمێنێت كـە مەخلوقـە بەپێـی ڕووداوەكـە. كێشـەی تریش زۆرە لەسـەر ئـەو میحنەیـە بەڵكـو لـە لێكۆڵینەوەیەكـی تایبـەت باسیان بكەین.

ئەو كێشەیە هەرچەندە ڕەهەندێكی سیاسی زۆری هەیە بەپێی لێكۆڵینەوە نوێیەكان، زیاتـر كێشـەیەكی سیاسـی خەلافەتـی عەباسـی بـوو بـۆ لێدانـی نەیارەكانـی، و لـە دروستكراوی دەسـەڵاتیش بوو، بـەڵام دەتوانین بڵێین بە شێوەیەكی زەق وئاشكرا لەسـەردەمی خەلیفە مەئموونی عەباسیدا سـەری هەڵدا، دەڵێن كاتێك موعتەزیلەكان وتیـان قورئانیش خولقێنراوی خوایە وەك هەموو مەخلوقاتەكانی تری بەگیان وبێ گیـان. هەرچەنـدە خـودی ئیبـن تەیمیـە دەیسـەلمێنێت كـە مەئمـون تەبەنـای قسـەی جەهمیەكانـی كـردوە نـەك موعتەزیلـە، ئـەوە باسـێكیترە! لـە ئەكامـدا دەوڵـەت ئـەو

بیرورِایەی تەبەنا کرد، چونکە مەئمون خۆشی لایەنگرێکی سەرسەختی ئەو رِایە بوو، وەک زانراوە مەئمون رِۆشنبیرترین خەلیفەی موسڵمانانە، لە هەموو مێژووی ئیسلامدا. مەئمون ویستی ئەو رِایە بە زۆر بەسەر هەموو خەڵکی بسەپێنیت لە پێناو ئامانجێکی سیاسیدا! خەلک بەگشتی زوو چوونە ژێر بار، بەڵام زانایان بەشێکی بە برِواوە قبوڵیان کرد، بەشێکی تر لە ژێر گوشار وەک التقیە قبوڵیان کرد وەک (یحیی بن معین وابن سعد وابن المدینی)، ودوابەشیش رِەتیان کردەوە کە لە نێو ئەوانە ئەحمەدی کورِی حەنبەل بوو، بەڵام ئیمام ئەحمەد تەنها نەبوو لەو هەڵوێستە بەڵکو کەسانێکی لەو ناودارتر کوژران لەو کێشەیە وەک:، ابو نصر الخزاعی و ابو نعیم فضل بن دکنی کەسانێکی تر لە زیندان سەریان نایەوە وەک:.ئەبو عەمری حارسی وکەسانێکی تر.

ناودار بوونی ئەحمەدی کورِی حەنبەل لەو میحنەت وکێشەیە، دەگەرِێتەوە بۆ رِزگاربوونی لە کوشتن، وگۆرِانی عەقیدەی دەوڵەتی عەباسی لە موعتەزیلەوە بۆ عەقیدەی ئەهلی حەدیس لەسەر دەستی خەلیفە موتەوەکیل. بێگومان زانایەکی زۆری وەکو ئیمام البخاری وشافیعی وعلی المدینی ویحی بن المعین، وچەندین مامۆستا لە مامۆستاکانی ئەحمەدی کورِی حەنبەل زۆر بە ئاسانی لەو کێشەیە رِزگاریان بوو، چونکە هەموو کێشەکە لەفزی بوو، بەڵکو زیاتر لە کێشەیەکی تەرەفی وشەرِلە بەتاڵی دەچوو، ئەگینا کێ لەو ئومەتە پێویستی بوو بزانێت قورئان مەخلوقە یان مەخلوق نییە؟!!

هەرچەندە بە رِای ئێمە ئەو میحنەتە بە ئامانجێکی سیاسی ئیفتیعال کرابوو، چونکە دەسەڵاتی عەباسی دەیانزانی عەقڵیەتی سەلەفی شەعبەوی و عاتیفی چۆن کاردانەوە دەکات، و ئەوانیش چۆن بە مشتێکی پۆڵایی لێیان دەدەن تا لغاویان دەکەن بۆ دەسەڵاتی خۆیان، چونکە حەنبەلیە سەلەفیەکان هەوایان ئومەوی بوو نەیاری دەوڵەتی عەباسی بوون!

بەڵام سەرەرِای ئەوەش رِەتکردنەوەی ئەو مەفهومەی کە دەڵێت قورئان مەخلوقە، بە ناچار مرۆڤ بەرەو قەولی قەدیمی وهەربوونی قورئان دەبات، ئەوەش ناسازە لەگەڵ بوونی تەنها یەک قەدیم ویەک بێ سەرەتا کە ئەویش خوایە، «بێگومان ئەحمەدی کورِی حەنبەل گومانی نەبوە، لەوەی کە لەفزەکانی قورئان، وئەو حیبرەی پێی نوسراوە ولەگەڵ کاغەزەکەی هەمووی دروستکراو ونوێ بوون، وقەدیم وئەزەلی نەبوون، بەڵام بە پێی مەنتیقی سەلەفیانەی، چونکە هیچ

بەڵگەیەکی لە قورئان وسونەت وهاوەڵانی پێغەمبەری لا نەبوو لەو بارەیەوە بۆیە بەبێ یەک ودوو ڕەتی دەکردەوە.
کەچی زانایەکی فەقیهی ئوسولّی – بەزاراوەی فیقهی – گەورەی وەک ئیمامی شافیعی، لای هیچ تاوان نەبوو بە شێوەیەکی مەنتیقی لە کێشەکە بڕوانێت، وبەدان هێنان بەوەی کە لەفزەکانی قورئان وئەو حیبرەی پێی نوسراوە ولەگەڵ کاغەزەکەی هەمووی دروستکراو ومەخلوقن. بەو شێوەیە ڕزگاری بوو لەو مەهزەلەیەی، کە نەدەبوایە کێشەیەکی فیکری و عەقیدی ڕووتی وا بەسەر خەڵکیان سەپاندبایە، هەرچەندە بەڵگەی بەهێزیش هەیە وەک ئاماژەمان پێکرد، کە موعتەزیلەکان بەری بوونە لەو میحنەتە، چونکە ئەوان سوارچاکی عەقلانیەتن لە مێژووی ئیسلامدا. ئەو کێشەیە سیاسی کردە لە جیاتی گرنگیدان بە پرسە چارەنوس سازەکان، هەموو گۆڕەپانی ئیسلام و موسڵمانانی تەسلیمی دواکەوتوترین ودڕەندەترین گروهی ئیسلام کرد، وبەو کارەیان گورزێکی سەختیان لە ئاڕاستەی عەقلانیەت دا کە تا ئێستا پشتی لێ ڕاست نەکردۆتەوە. بەلام دەسەلاتی سیاسی لە کۆنەوە لە پێناو بەرژەوەندییە کورتمەوداکانی قوربانی بە هەموو ئامانجێکی گەورەی دوورخایەنیش دەدات!
بێگومان ئەو وێناکردنەی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل وەک قوربانیەک، کاری کردۆتە سەر هەموو عەقلّیەتی بەناو ڕابوونی ئیسلامی لە وەرگرتنی هەڵوێستی سەلبی لە هەموو ئاڕاستەیەکی عەقلانی و فیکری موعتەزیلی دا، کە وەک ئەهریمەنێک نیشانی خەڵک دەدرێن، ئەوەش لە ئەنجامدا بوەتە هۆی دژایەتی کردنێکی سەرتاسەری بۆ هەموو ئاڕاستەیەکی عەقلّی لەناو ئیسلامدا، وزاڵبوونی ئاڕاستە نا عەقلّییەکان بەسەر موقەدەراتی موسڵماناندا لەسەر ئاستی جیهاندا.
ئەو ڕیوایەتانەی کە لە ئەحمەدی کوڕی حەنبەل وە دەگێڕدرێتەوە لە کتێبە عەقایدەیەکانی سەلەفیەکان یان حەنبەلیەکان دەربارەی تەکفیر کردنی موسڵمانانی تر هێندە زۆرە دەگاتە ئاستی متواتر – واتە زۆر ڕاستە وئەستەمە گومانیان لێبکرێت - . ئەوانەش کەمێکن لەو ڕیوایەتانە: لە کتێبی طبقات الحنابلە لابن ابی یعلی لەدەمی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل دەگێڕنەوە: (من زعم ان القرآن مخلوق فهو جهمی کافر ومن زعم ان القرآن کلام اللە ووقف ولم یقل لیس بمخلوق فهو اخبث من قول الاول ومن زعم ان الفاظنا بە وتلاوتنا لە مخلوقە والقرآن کلام اللە فهو جهمی ومن لم

یکفر هـؤلاء القـوم کلهـم فهـو مثلهـم)!! طبقـات الحنابلـه لابـن ابـی یعلـی ٢٩ (ئـەوەی گوتـی قورئـان مەخلوقـە ئـەوە کافرێکـی جەهمییـە، ئـەوەی تەنهـا گووتـی قورئـان کەلامـی خوایـە ووەسـتا ونەیـوت مەخلـوق نییـە ئـەوە قسـەکەی لـە قسـەی یەکـەم پیسـترە، ئەوەشـی گووتـی لەفـز وخوێندنەوەمـان بـۆ قورئـان مەخلوقـە وقورئانیش کەلامـی خوایـە: ئـەوە جەهمییـە، وئەوەشـی ئەوانـە بەکافر نـەکات (تەکفیـر نـەکات) ئـەوە وەک ئـەوان کافـره) وقـال سـمعت ابـا عبـد اللـه یقـول مـن قـال: لفظـی بالقرآن مخلـوق فهـو کافـر، ل ١٢٨) ئەوەی گووتـی لەفـزی بـە خوێندنـەوەی قورئـان مەخلوقـە کافـره.

)سـمعت ابـا عبـد اللـه یقـول مـن قـال: القرآن مخلـوق فهـو کافـر ومـن شـک فـی کفـره فهـو کافـر. ل ١٢٨) ئـەوەی گووتـی قورئـان مەخلوقـە کافـره، ئەوەشـی گومانـی هەبێت لـە کافربوونـی ئەویش کافره)هەروەهـا دەڵێت: روی عـن إمامنـا أشـیاء: منهـا قـال سـمعت أحمـد یقـول مـن قـال لفظـه بالقـرآن مخلـوق فهـو جهمـي مخلـد فـي النـار خالـدا فیهـا ثـم قـال وهـذا شـرک باللـه العظیـم. ل٣١)

(ئەوەشـی گووتـی لەفـزی بـە خوێندنـەوەی قورئـان مەخلوقـە، ئـەوە جەهمییـە بـۆ هەتـا هەتایـی لەنـاو ئاگـری دۆزەخ دەبێـت ئینجـا گووتـی ئـەوە شـیرک بڕیاردانـە بـۆ خـوا) ئـەو قەولـەش قەولـی زۆربـەی زانایانـی ئیسـلامە بـە بوخارییـەوەش، وهەروەهـا قەولـی زۆربـەی هـەره زۆری مەزەبەکانـی تـره جگـە لـە حەنبەلیـەکان. کەوابـوو بەلایەنـی کـەم نـۆ بـەش لـە دەبەشـی جیهانـی ئیسـلام کافـرن بـە قسـەی ئەحمـەدی کـوڕی حەنبـەل!!

ئینجـا لـە هەنگاوێکـی تـر ئەحمـەدی کـوڕی حەنبـەل فەتـوای خوێـن ڕشـتنی هەمـوو موسـڵمانانی تـر دەدات جگـە لەوانـەی هەمـان قەولـی حەنبەلیـەکان یـان سـەلەفیەکان دووبـاره ناکاتـەوه، لیـی دەگێڕنـەوه دەڵێت: (الجهمیـة افترقـت ثـلاث فـرق فقالـت طائفـة منهـم: القـرآن کلام الله مخلـوق وقالـت طائفـة: القـرآن کلام الله وسـکتت وهـي الواقفـة الملعونـة!! وقـال بعضهـم: ألفاظنـا بالقرآن مخلوقـة، فکل هؤلاء جهمیـة کفار! یسـتاتبون فإن تابـوا وإلا قتلـوا) طبقـات الحنابلـة، ل ٢٥٣ (جەهمییـەکان بوونـە سـێ دەسـتە: هەندێکیـان گوتیـان قورئـان کەلامـی خوایـە ومەخلوقـە، دەسـتەیەکی تـر گوتیـان: قورئـان کەلامـی خوایـە ووەسـتا ئەوانـەش وەسـتاوه نەفرەتیەکانـن!! دەسـتەیەکی تریشـیان گوتـی: لەفـزی بـە خوێندنـەوەی قورئـان مەخلوقـە. هەمـوو ئەوانـە جەهمـی کافـرن، تۆبـە دەدرێـن ئەگـەر نەیانکـرد ئـەوە دەکوژرێـن)

لـە ڕیوایەتێکـی تـر ئەحمـەدی کـوڕی حەنبـەل هەتـا ژن پێدانـی ئـەو کەسـانە یاسـاغ دەکات وبەڵکـو خواردنـی گۆشـتی ئـەو ئاژەڵـەی کـە بەدەسـتی ئەوانـەی دەڵێـن قورئـان مەخلوقـە حـەرام دەکات ئـەوە لـە کاتێکـدا هـی جوولەکـە ومەسـیحیش دەخورێـت، کەچـی بـە ڕای ئیمـام ئەحمـەدی کـوڕی حەنبـەل هـی موسـڵمانێک ناخورێـت کـە بـڕوای بـە خـوا وپێغەمبـەر وقورئـان هەیـە!!: (أن من هذه مقالته إن لم يتب لم يناكح ولا يجوز قضاؤه ولا تؤكل ذبيحته) طبقات الحنابلة. ل ٢٥٣.

شـتێکی زانـراوە کـە زانایانـی ئیسـلام تـا پێیـان بکرێـت خۆیـان لـە تەکفیرکردنـی موعەیـەن واتـە کەسـێکی دیاریکراو دەپارێـزن، کەچـی لێیدەگێڕنـەوە کـەوا زانایەکـی گـەورەی شـافیعییەکانی سـەردەمی خـۆی حوسـێن کەرابیسـی تەکفیر کـردوە بەنـاو: (حدثنا موسى بن محمد الغساني حدثنا شاهين بن السميذع قال: سمعت أبا عبد الله أحمد بن حنبل يقول الحسين الكرابيسي عندنا كافر) (الحسين الكرابيسي عندنا كافر) طبقات الحنابلة ل ١٢٨.

سـەیر لەوەدایـە ئـەو زانـا شـافیعییە زانایەکـی گـەورەی جـەرح وتەعدیـل بـوو، وهەتـا لەوانـە نەبوو کـە دەیـان وت قورئـان مەخلوقـە، هەتـا ئەگـەر لەوانیش بوایـە بـۆی نییـە تەکفیـری ئـەو کەسـانە بـکات کـەوا دەڵێـن. حدثنـا يحيى بـن زكريـا بـن عيسـى قـال: سـألت أحمـد بـن حنبـل فقلـت: يـا أبـا عبـد الله مـا تقـول فيمـن يقـول القـرآن مخلـوق فقـال: كافر ولـم يتعتـع في الجـواب. ل ٢٩٠

(پرسـیارمان لـە ئەحمـەدی کـوڕی حەنبـەل کـرد چـی دەڵێـی دەرهـەق ئـەوەی دەڵێت:قورئـان مەخلوقـە؟ گووتـی کافـرە بەبـێ دڵ لـە دڵ دان لـە وەڵامدا)قـال بعـض العلمـاء منهم أحمـد بن حنبـل الجهمي كافر ليـس من أهـل القبلـة حـلال الـدم لا يـرث ولا يـورث.ل ٣٣٣(جەهمی کافرە وئەهلی قیبلە نیە وخوێنی حەڵاڵە ومیراتی بۆ نیە ومیراتـی نیـە)بێگومـان ئـەو تونـد وتیژییـەی حەنبەلیەکان کە ئیمامەکەیـان وا ڕاسـت وچـۆپ زانـا وخەڵکـی گشـتی تەکفیـر بـکات، دەبێـت زانـاکان وفەقێیەکانـی خـوار ئـەو پلەیـە چیـان بەخەڵـک کردبێـت، کەچـی کاتێـک زانایـەک بەنـاوی (ابـن ابی قتيله) زەمـی حەدیسـبیەکانی کردبـوو کـە ئـەوە ناوێکـی تـری حەنبەلیەکان بوو وتبووی (کەسـانێکی خراپـن) (قـوم سـوء)، کـە ئـەو زەمکردنـە گەیشـتەوە ئەحمـەدی کوڕی حەنبـەل گووتی: : ئـەوە زەندیقـە، زەندیقـە، زەندیـق : (زنديـق، زنديـق، زنديـق) (ل ٢٤) طبقات الحنابلة.[١] کەوابـوو هەتـا زەم کـردن وڕەخنەیەکـی سـادەش لەکەسـانی تر بەرامبـەر حەنبەلیەکان

بە کوفر دادەنرێت، کەچی بەخۆیان ڕاست وچۆپ زانا وعەوامی موسڵمانانی غەیری سەلەفی تەکفیر وتەفسیق وتەبدیع دەکەن هیچ نییە. سەیر لەوە دایە کە هەر لە نێو حەدیسییەکان خۆبەخۆ بە توندترین سیوە یەکتری ڕەخنەباران دەکەن، بڵێی ئەوانیش زەندیق بن، زەندیقیش بەمانای کافر دێت.

یەکێک لەو زێدەڕۆییە سەیر وسەمەرانەی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل ئەوەیە گوایە یەکێک پرسیاری لێکردوە: نوێژ بکەم لە دوای ئەوەی مەی دەخواتەوە؟ گووتی: نەخێر، کابرا گووتی: ئەی نوێژ بکەم لەدوای ئەوەی دەڵێت قورئان مەخلوقە؟ ئەحمەد گووتی: سبحان الله نایەڵم لەدوای موسڵمان بیکەیت، کەچی پرسیاری کافرم لێدەکەیت؟!! ئەوەش ڕیوایەتە عەرەبیەکەیە: (أصلي خلف من يشرب المسكر؟ قال: لا، قال الرجل: فأصلي خلف من يقول القرآن مخلوق؟ قال أحمد: سبحان الله: أنهاك عن مسلم تسألني عن كافر) طبقات الحنابلة ٢٤٢

لە هەمووی سەیرتر یەکێک یان حزبێک یان مەزهەبێک ئەگەر لەهەر کۆمەڵگایەک بکەوێتە کێشە لەگەڵ یەکێکی تر یان حزبێکی تر یان مەزهەبێکی تر، هەوڵ دەدات بەهەر جۆرێک خەڵکێک بۆ خۆی ڕاکێشێت، ئەگەر هەرنەکرا خەڵکێکی زۆر تا پێی بکرێ بێ لایەنیان کات، کەچی وەک بەبەر چاومان کەوت ئەحمەدی کوڕی حەنبەل هەتا هەق بەو کەسانەش نادات کە لەو کێشە بێ تامەی خەلقی قورئان بێ دەنگ بن وهەڵوێست وەرنەگرن، زۆر بە توندی هێرشیان دەکاتە سەر وناویان دەنێت بە وەستاوەکان (الواقفيين) وەک لە نموونەکانی پێشوو دیمان کە دەڵێت:

من زعم أن القرآن مخلوق فهو جهمي كافر ومن زعم أن القرآن كلام الله ووقف ولم يقل ليس بمخلوق فهو أخبث من قول الاول. جارێکی تر دەڵێت: وقالت طائفة: القرآن كلام الله وسكتت وهي الواقفة الملعونة!! ل ١٨

هەر لەو بارەیەوە دەڵێت: (الواقفي لا تشك في كفره) مناقب أحمد لابن الجوزي ل ٢٠٦. واتە گومان لە کافری وەستاوەکان (الواقفی) مەکە، کاتی خۆی خەڵکی ئاسایی ئەو قسە توندانەیان دەبیست لە زانایانی حەنبەلیەت بۆیە زۆربەی خەڵکە سادە وساویلکەکان لە ترسی تەکفیر دەچوونە پاڵ ئەو غەوغائیەتەی حەنبەلییە سەلەفیەکان، تا ئەمڕۆش هەر لەو کۆمەڵگایە دواکەوتوو وبێ سەوادانە گەشە دەکەن، وئەو کەسانەشی بۆ خۆیان دەکێشن زۆربەی نیمچە خوێندەوار ونەزانن، بەڵام جار وبار خەڵکانی خوێندەواریش بۆیان کێش دەبێت لەوانەی

زیاتر شـەهادەی زانسـتی سرووشـتیان هەیـە، وکـەم روو دەدات خـاوەن بڕوانامـەی زانسـتە مرۆییەکانیـان فریویـان پـێ بخـۆن.
لـە وتەیەکـی تـر بەوەنـدەش ناوەسـتێت بەرامبـەر بـێ لایەنـەکان بەڵکـو دەڵێـت: ئـەوەی تەکفیریـان نـەکات (واتـە ئەوانـەی دەڵێـن قورئـان مەخلوقـە) گوێـی لێناگیرێـت وسـەلامی لێناکرێـت هەتـا کـەس وکاری نزیکیـش بێـت، وبەشـداری لـە جەنـازە ناشـتنی ناکرێـت، ولەکاتـی نەخـۆش بوونیـان بەسـەر ناکرێنـەوە!!!
) وأنـه لا يُسـمع مِمّـن لـم يكفرهـم ولا يسـلم عليـه ولـو كان مـن الأقـارب ولا تشـهد لهـم جنائـز ولا يعـادون فـي مرضهـم!!) ئەگـەر ئـەوە سـزای بـێ لایەنێکـی بەسـەزمان بێت لـەلای ئـەو قارەمانـەی کـە لـە ئەدەبیاتـی سـەحوەی ئیسـلامی چەواشـەکار وەک گەورەترین قوربانـی نیشـان دەدرێـت، ئـەی دەبێـت سـزای ئـەوەی پێـی وابـوو قورئـان مەخلوقـە چـی بێـت؟!

عەبدوڵای کوڕی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل

هێرش بۆ سەر جەهمیەکان و ئەبو حەنیفە بۆ؟!

بەرلەوەی هەر شتێک بڵێین دەربارەی ڕۆڵی عەبدوڵای کوڕی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل لە ژیانی باوکی، دەمەوێت باسی جەهمی و جەهمیەت بکەم بە کورتی، کەدوایی بە درێژی باسی دەکەین، چونکە ناویان زۆر دووبارە بوەوە لەو حەدیسانەی کە ئیمام ئەحمەد خەڵکی تێدا تەکفیر کردوە بەتایبەتی جەهمیەکان! مەبەستی ئیمام ئەحمەد وسەلەفییەت بە گشتی لە جەهمی ئەو کەسانەیە کە شوێنکەوتەی [الجهم بن صفوان] کە لە ساڵی ١٢٨ هیجری پاش بەژداری کردنی لە شۆڕشێک بە ڕابەری الحارث بن سریج التميمي لە دژی دەوڵەتی ئەمەوی. خۆی ئەو ئاڕاستەیە دەبوایە بە ناوی [جعد بن درهم] ی مامۆستای ناونرابا، هەتا هەندێ مێژوونووس ئاماژەیان بۆ [جەعدیەت] کردوە. بەڵام دواجا ئەو ئاڕاستە فیکری وفەلسەفیە دینییە بەناوی جەهمیەتەوە ناونرا!

سەلەفیەکان زۆر بە خراپی باسی جەهمیەکان دەکەن وسەدان درۆ و بوهتانیان دەدەنە پاڵ، و هەتا ئەو کەمە هەقیقەتەش دەربارەیان دەڵێن بە نیوە چڵی دەیلێن! لە سەرێکیترەوەش زۆربەی هەرە زۆری سەرچاوەکانیان لە نیوبردران! یانی بە کەیفی خۆیان قسەیان لەسەر دەکەن و تۆمەتیان بۆ هەڵدەبەستن، سەرچاوەکانیشیان فەوتاندوە تا بزانین ئەوان چ دەڵێن! بۆ نمونە ئەوان تۆمەتی پەک خستنی [تعطيلی] سیفاتی خوا دەدەنە پالیان بەبێ ڕوونکردنەوە، کاتێ جەعدی کوڕی درهەم، لەسەر دەستی والیە شەلاتیەکەی ئومەوییەکان خالیدی کوڕی عەبدولڵای قەسری بە دڕەندەترین شێوە سەری بڕا لە ڕۆژی یەکەمی جەژن ولەژێر مینبەری مزگەوتدا، گووتی: خەڵکینە قوربانیەکانتان سەربڕن، خوالیتانی قبوڵ بکات، من قوربانی بە جەعدی کوڕی درهەم دەدەم، کە دەڵێت: خودا ئیبراهیمی بە خەلیل و هاوڕێ نەکردوە، و قسەشی لەگەڵ موسا نەکردوە! [إنه زعم أن الله لم يتخذ إبراهيم خليلا، ولم يكلم موسى تكليما] ببینە ئەو وەحشیەتە لە ژێر مینبەر سەری زانایەکی وا گەورە سەربڕیت کە مامۆستا

و تەربیەتدەری کوڕی خەلیفە بوو و ناسراو بوو بە زوهد و خواپەرستی!
ئیبن تەیمیە دەڵێت جەهمیەکان دەڵێن خودا قسەکانی خستە ناو دارێکەوە و لەوێوە دەردەچوون بۆ موسا، ئەوانەش بەو قسەیە کافر دەبن ئەگەر تۆبە نەکەن دەکوژرێن!
ئەو نەفیکردنەی سیفات لەلای جەعدی کوڕی درهەم و جەهمی کوڕی سەفوان وجەهمیەکان بە گشتی لەبەر تەقدیسی لە ڕادەبەدەریان بۆ زاتی خوا و بە پشت بەستن بە ئایەتی [لیس کمثلە شئ] هیچ شتێک وەک ئەو نیە، سوور بوون لەسەر دوورخستنەوەی هەموو وێکچوونێکی خودا بە مەخلوقاتی، بەو شێوەیە لێکدانەوەی تایبەتیان هەبوو بۆ سیفاتەکانی خوا، جا پێکابێتیان یان نا ئەوە بابەتێکی ترە، هەرچەندە تەنزیهو دوورخستنەوەی سیفاتی مادی وەک دەست وچاو و پێ و دانیشتن زۆر باشترە لە بەرجەستەکردنی خوام چونکە بۆجوونکردنی خوا بە جەستەیەکی گەورە و دەست وپێ وچاو و دانیستوو لەسەر عەرش وکورسیەوە، زیاتر لە بۆجوونە سەرەتاییە وەسەنیەکان نزیکە بۆ زاتی خوا.. ماقولە ئەوانە بەو تەنزیهو و تەقدیسی خوایەوە هەزار و سێ سەد ساڵ نەفرەت بکرێن و تەکفیر بکرین و وەک ئاژەڵ سەرببڕێن!؟ دوایێ زۆربەی تێزەکانی جەهم لە وەڵامی تێگەیشتنی مادیانەی سەلەفی بوو، بە تایبەتی مقاتل بن سلیمان بوو کە موجەسەمەیەکی سەلەفی بوو، تەجسیمیەتی هێندە بڕی کردبوو دەست وپێ وچاو و جەستەی بریار دەدا بۆ خوا!

بۆ دەبێت باوەڕ بکەین ئەحمەد تەکفیرچی بووە؟!

ئەوە بابەتێکی سەربەخۆیە لە دواییدا بە درێژی باسی دەکەین خوا یار بێت. ئەوەی زیاتر وامان لێدەکات بڕوا بە دەرچوونی ئەو تەکفیراتە بکەین لە دەمی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل، عبد اللە ی کوڕی ئەحمەدی کوڕی حەنبەلە. لە کتێبی (السنة) عەبدوڵای کوڕی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل، هێندە تەکفیری ئابڕووبەری تێدایە بۆ ئیمام ئەبو حەنیفە وکەسانی تر، هەرچەندە ئەو کتێبە بە یەکێک لە کۆڵەگەکانی عەقیدە وفیکری سەلەفییەت وحەنبەلیەت دادەنرێت لەوەتی نووسراوە، کەچی کەسانێکی بەناو [میانەڕەو] لە زانایانی حەنبەلی وسەلەفییەتی ئیحراج

کـردووه، بـەو درەنگانـه دەڵێـن ئـەو کتێبـه ناکرێـت خاوەنەکـەی عەبـدوڵای کـوڕی ئەحمـەدی کـوڕی حەنبـەل بێت!

وەک لـه کتێبـی (تاریـخ بغداد ١٣|٣٧٨) دا هاتـووه کـەوا ئەحمـەدی کـوڕی حەنبـەل لـه کۆتاییـدا بـۆی دەرکەوتـوه کـەوا زەنـی لەمـەڕ ئەبـو حەنیفـه دەربـارەی خەڵقـی قورئاندا ڕاست نییە، ابو بکر المروزی دەگێڕێتـەوە: سمعت أبا عبد الله أحمد بن حنبل یقـول: «لـم یصـح عندنـا أن أبـا حنیفـة کان یقـول: القـرآن مخلـوق“ بـەڵام ئـەو ئینکار کردنـەی هیـچ سـودێکی نیە لەبەرامبـەر پشـت ڕاستکردنەوەی ئـەو خستنە پاڵـه لەلایـەن زانـا گەورەکانیـان وەک (ابی یعلی لـه طبقات الحنابلـه، و اللالکائی لـه اصـول السـنة، کتێبی (المقابلـة بین الهدی والضـلال) ی عبد الـرزاق حمزة، والبیهقی لـه کتێبی الاسـماء والصفات، وابن الجوزی لـه کتێبی مناقب الامـام احمد و لـه کتێبی العلل المتناهیـه، و ابن تیمیـه، وابن القیـم، وشـەرحکەری العقیده الطحاویـه، والذهبی . نـەک هێنـده بەڵکو شـێخ ابن بـاز بـه سـەرچاوەیەکی سـەرەکی عەقیدەی سـەلەفی دادەنێـت. هەروەهـا لـه کتێبـی «جامـع بیـان العلـم وفضلـه“ (٢|١٤٩) ابـن عبـد البـر دەگێڕێتـەوه کـەوا یحیی بن معین دەڵێت: (کـەوا هاوەڵانمـان لـه ئەهلی حەدیس زۆر زیادەڕۆیی دەکەن لـه ئەبو حەنیفه وشـوێن کەوتوانی) [أصحابنا (أي أهل الحديث) یُفْرِطـون فـي أبـي حنیفـة وأصحابـه] لـەو ڕۆژگارەش کتێـب لـه دژایەتـی وتەکفیـری ابو عنیفه بەردەوامـه لـه دەرچوون. بۆ نموونـه کتێبیکی هاوچەرخ بـه ناونیشـانی [نشـر الصحيفـة في ذكر الصحيح مـن أقـوال أئمـة الجـرح والتعديل في أبـي حنيفـة] لـه نووسینی [الشـيخ العلامـة المجدد لهذا الديـن في الديار اليمنيـة الدكتـور أبـو عبد الرحمـن مقبل بـن هـادي الوادعـي]

کـه تایبەتی کردوه بـه وەڵامدانـەوەی ئـەو سـەلەفیانەی دەیانەوێت بڵێن ابـو حنیفة ش ئیمامێکی بەڕێزی موسڵمانانه، و ئەوانـەی قسـەیان پیگوتـوه یان تەکفیریـان کردوه کەمینەیەکـی کەمـن، و دەمکوتـی ئەوانـەش دەکات کـه هێـرش کردنـه سـەر ئەبـو حەنیفـه بـه هەڵـه و نەنگی لـه قەڵـەم دەدەن! شـێخ مقبل نـاوی سـەدان موحەدیس و ئیمامـی سـەلەفییەت دەهێنێـت کـه قسـەی پـڕ لـه سـوکایەتی و جوێـن و تەکفیـر و تەفسـیق کـردن نەمـاوه بـه ئەبـو حەنیفـەی نەڵێتـن، هـەر لـه سـەرەتادا دەڵێت: ” ابـن ابی داود وەک لـه ژیننامەکـەی باسـی دەکەیـن دەگێڕێتـەوه کـه موحەدیسـەکان هاودەنگـی و ئیجماعیـان هەیـه لەسـەر جـەرح کردنـی [تانەلێدانـی]...

باسـی قسـەی ئەوانـەم نەکـردوه کـه تەعدیلیـان کـردوه [یانـی لـه تـەرازووی پێوانـدا

کێشـیان داوەتـی و ڕاسـتیان کردیتـەوە!] چونکـە ئەوانـە یـان هیـچ وەزنیـک بـۆ قسـەکانیان دانانرێت لـە تـەک ئیمامـە گەورەکانـی جەرح و تعدیل، یان لـە زیادەڕەوانی ئەبو حەنیفـەن، یانیش لـە ئیمامەکانی وەک سفیان الثوري و عبداللـە بن المبارک و هاوڕێچکەکانیـان، کـە دوایی پاشـگەز بوونـەوە لـە سـتایش کـردن وپەسـندانی، دوایی خەلکیـان لێی ئاگادارکردیتـەوە، بەڵکو تانەیـان لێداوە…بـە دەمارگرژانـی ابـو حنیفـەش دەلێم هـەی جاهیلینـە تورەبوونـی نـاوێ، نازانـن ئەوەی قسـە بـە ئەبـو حەنیفـە دەڵێت ڕکنێک لە ئەرکانی ئیسلامی پێشێل نەکردوە! بەو جاهیلانە دەڵێین ئێوە بە غیرەتترن لەسـەر دینـی خـوا لـە احمـد بـن حنبـل، و البخـاري و مسـلم و الـدار قطنـي و الخطیب؟ پێیـان دەڵێیـن ئێـوە ابـو حنیفـە باشـتر دەناسـن لـە مالـک بـن انـس و شـریک بـن عبداللـە و النخعي، و یحیـی بـن سـعید بـن القطـان، وعبداللـە بـن یزیـد المقرئ، ابـن المعین، و سفیان الثـوري و سـفیان بـن عیینـة و عبداللـە بـن المبـارک…"

ئینجـا باسـی هـۆکاری ئـەو کەسـانەش دەکات کـە قسـەیان پـێ نەگوتـوە لەترسـی ئـەوە بـوە: « چونکـە حەنەفیـەکان دەسـەڵاتی دادگا وقەزایـان بەدەسـت بـووە لـە سـەردەمانێکی زۆر، زۆر لـە ئەهلـی عیلـم نەیانتوانیـوە بـە ڕاشـکاوی نـاوی ابـو حنیفـە بهێنـن لـە کاتـی تانەلێدانـی، ئەوەتـە البیهقـي لـە مناقـب الشـافعي، تانـەی ابـن ابـي حاتـم لـە ابـو حنیفـە دەگوازیتـەوە، کـە ابـن ابـي حاتـم بەڕاشـکاوی نـاوی ابـو حنیفـە دەهێنێـت، کەچـی البیهقـي دەڵێـت [ابـو فـلان] و نـاوی ابـو حنیفـە ناهێنێـت"!

"وبما أن الحنفية لهم سلطة القضاء في كثير من الأزمنة تجد كثيرا من أهل العلم لا يستطيعون أن يصرحوا بالطعن في أبي حنيفة فذلكم البيهقي في مناقب الشافعي ينقل عن ابن أبي حاتم الطعن في أبي حنيفة، فابن أبي حاتم يصرح بأبي حنيفة والبيهقي ينقل عنه ويقول: قال أبو فلان، ولا يصرح بأبي حنيفة»

"http://waqfeya.com/book.php?bid=٧٨٠٩

خوێندنـەوەی ئـەو کتێبـە ڕشـانەوەی مـرۆڤ دەهێنێـت لـەو هەمـوو ئەئیمـە دەمپیـس و نـاخ رەشـانەی کـە لوتکەیەکـی عەقڵانیـەت و ئـازادی وکرانـەوەی وەک ابـو حنیفـە وا پـڕ سـووکایەتی دەکـەن!

باوکانی سەلەفییەت:

تەکفیر و جوێن باران کردنی ئەبو حەنیفە

تەکفیر و جوێن باران کردنی ئەبو حەنیفە

کەوابوو ئیجماعێکی سەرتاسەر هەیە لەسەر شەیتاندنی ابو حنیفە و ئەو کتێبەی عەبدوڵای کوڕی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل بیدعەیەک نییە لەو بوارە، بە ئاشکرا وبەدزی تەکفیریان کردوە و هەزاران درۆ تۆمەتیان بۆ هەڵبەستوە، تەنها لەبەر ئەوەی کابرایەکی بلیمەتی خاوەن عەقڵ بوو و هێندە ئیعتیباری بۆ قال وقیلە و حدثنا دانەدەنا.
داخی گرانم دوایی شوێن کەوتە و قوتابیانی ابو حنیفە کەوتنە ژێر کاریگەری ئەو تیرۆرە فیکریەی سەلەفیەکان، ناچاریان کردن هەر خۆیان ابو حنیفە بسەلەفێنن، و زۆربەی میراتی ابو حنیفە یان دیزە بەدەرخونە کرد، لە ڕایە بە جورئەتەکان و بلیمەتەکانی، هەموو ئاوی ئەو ئیمامە گەورەیان لە ئاشی ابن حنبل وسەلەفییەت کرد، قوتابی وا تەحریفچیت نەبێت چاکترە!
لە کتێبی (السنة) عەبدوڵای کوڕی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل یەک بابێکی تایبەتی تەرخان کردوە بە ناوی (ما حفظت عن ابي ومشايخي في ابي حنيفة) کە سەرتاسەری تانە وجوێن وتەکفیر کردنە بۆ ئەبو حەنیفە وهاوەڵانی. کە ئەوەش ناکرێت هەر عەبدوڵای کوڕی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل بۆ خۆی بە دەمی باوکی هەڵیبەستبێت، چونکە ئەحمەدی کوڕی حەنبەل وادیارە سروشتی زۆر توند وتیژی هەبوبێت، بە ڕادەیەک لە پاش بەربوونی لە زیندان پەیوەندی لەگەڵ کەڵەزانایانی حەدیسی وەکو علی بن المدینی ویحی بن المعین پچڕاند! هەر لەبەر ئەوەی وەک التقیە دانیان بە مەسەلەی خەڵقی قورئاندا هێنا!!
تەنها ئەو کتێبەش ئەو بەزمە بە ئەبو حەنیفە ناکات بەڵکو نموونەی ئەو جۆرە کتێبانە لە ئەدەبیاتی سەلەفی زۆرن کە هەندێکمان باس کردن، کە پڕاوپڕن بە جوێن وتانەلێدان لە نەیارانیان.

عەبدولڵای کوڕی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل، ڕۆڵێکی زۆر گرنگ وترسناکی بینیوە لە ژیان و شوهرەتی باوکی، هەندێک دەڵێن لە باوکی زیرەکتر بووە لە عیلمی حەدیس، ئینجا لەوەش سەیرتر هەموو کتێبەکانی بەناوی ئیمام ئەحمەدی کوری حەنبەل نووسراوە لە پاش مردنی بە دەستی عبداللە ی کوڕی نووسراوەتەوە وبلاوکراوەتەوە! با کەمێک لەو تانە وتەشەر وتەکفیرەی ناودارانی سەلەفی ساڵح بگوێزینەوە کە ئەحمەد بن حەنبەل گێڕایتەوە وعەبدولای کوڕی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل نووسییویەتەوە، سەرەڕای زۆری بەڵگەکان و قسەکانی سەلەفی ساڵح هەوڵمان داوە نمونە بە ناودارەکانیان بهێنینەوە:

لە لاپەڕەی ١٨٠: (یؤجر المرء علی بغض ابي حنیفة (لە ئەحمەدی کوڕی حەنبەل م پرسی: خەڵک پاداشتی خێریان بۆ دەنوسرێت بە ڕق لێبوونەوەیان لە ئەبو حەنیفە؟ گووتی: أي واللە، ئەرێوەڵڵا!)

لە لاپەڕەی ١٨١: سألت ابا یوسف عن ابي حنیفة فقال: وما تصنع بە مات جهمیا (ڕای ئەبو یوسفم پرسی لەبارەی ابو حنیفە، گووتی چ کارێکت پێیەتی ئەو وەک جەهمییەک مرد) درۆ بە دەوی یەکەم قوتابی ئەبو حەنیفەش دەکەن!

لە لاپەڕەی ١٨٢: دینە ودین آباءە القول بان القرآن مخلوق (ئاینی ئەبو حەنیفە وباوکانی گوتنی قورئان مەخلوقە) بەو قسەیە بێت کێشەی خلق القران زۆر کۆنترە لەسەردەمی مەئمون ٢١٨ کۆچی!

لە لاپەڕەی ١٨٤: ابن ابی لیلی نامەی نارد بۆ ابو حنیفە گووتی تۆبە بکە لە گوتنی قوئان مەخلوقە، ئەگینا کارێکت بەسەر دەهێنم پیت ناخۆش دەبێت، یەکسەر گوێڕایەڵی نیشان دا، گووتم باوکە: چۆن واتکرد، گووتی کوڕم وەک توقیە ڕازی بوونم نیشان دا.

لە لاپەڕەی ١٨٤: جعلوە کافرا (تەکفیریان کردوە) مەبەستی زانایانی سەلەفیە! سفیانی الثوري دەڵێت، حماد بن ابی سلیمان گووتی: بڕۆ لای ئەو کافرە مەبەستی ئەبو حەنیفەیە و پێی بڵێ: ئەگەر دەڵێیت قورئام مەخلوقە لێمان نزیک نەبیتەوە! گوێم لە حماد بن ابی سلیمان جوێنی بە ئەبو حەنیفە دەدا! [ئەوە بەڵگەیە بۆ جوێندانی شەرعی سەلەفی ساڵح]

هەر ئەو حەمادە سفیان الثوري دەڵێت گوێم لیی بوو گووتی: سەیرت بە ابی حنیفە نایەت کە دەڵێت قورئان مەخلوقە؟ پیی بڵێ: هەی کافر هەی زەندیق! [ئەگەر ڕاست بیت ئەو حەمادە توحفە بووە لە جوێندان و تەکفیرکردن، باوکێکی

مەزنی جوێندان وتەکفیرە]
لە لاپەڕەی ١٨٦ ئەوزاعی دەڵێت: ئەبو حەنیفە ئیسلام تال تاڵ هەڵدەوەشێنێتەوە!
لە لاپەڕەی ١٨٧ هەر ئەوزاعی دەڵێت: ما ولد في الإسلام مولود اشر من أبي حنيفة وابي مسلم (لە ئیسلامدا کەسی خراپتر لە ئەبو حەنیفە وئەبی موسلیم لە دایک نەبوون) عروبەتی سەلەفییەت ببینە هەردووکیان عەرەبیش نین!
هەر ئەوزاعی لە لاپەڕەی ١٨٨ دەڵێت: وانە يخالف الحديث الشريف قصدا (ئەو بە ئەنقەست پێچەوانەی حەدیسی پێغەمبەر دەکات) بەڵکو هەر باوەڕی بە ١٥ حەدیسێک زیاتر نەبوو لە بلیمەتی خۆیدا.
لە لاپەڕەی ١٨٩: ايوب السختياني ابو حنیفەی دیت لە المسجد الحرام، کە بەرەو ڕووی هات، کە ئەیوب دیتی بە قوتابیانی گووت: هەڵسن بڕۆین با توشی گەڕ بوونی خۆیمان نەکات!
گویم لە ابن عون بوو گووتی: ما ولد في الإسلام مولود اشأم على اهل الاسلام من أبي حنيفة (لە ئیسلامدا کەسی شومتر لەسەر ئیسلام لە ئەبو حەنیفە خەلق نەبووە!)
لە لاپەڕەی ١٨٧ لە لاپەڕەی ١٩٢ ئەعمەش دەڵێت: رجل استتيب مرتين (دوو جار تۆبەی دراوە)
هەر ئەعمەش دەڵێت: والله الذي لا اله الا هو ما اعرف من هو شر منهم، قيل يعني المرجئة؟ قال المرجئة و غير المرجئة! سوێند بە لا اله الا هو لەوان خراپتر ناناسم، گوتیان مەبەستی مورجیئەئە؟ گووتی مورجئە وغەیری مورجیئە! [یانی تەنها سەلەفیەکانی پێ باشە، خەڵکیتر هەمووی خراپن]
ابوبكر بن عياش دەڵێت: والله الذي لا اله الا هو لانا اخوف على الدين منه من الفساق. [سوێند بە لا اله الا الله ترسم لە دین لەو –مەبەستی ئەبو حەنیفە یە- زیاترە لە فاسقەکان]
لە لاپەڕەی ١٩٦: غير ثقة ولا مأمون (ئەبو حەنیفە جێگای متمانە نییە وئەمین نییە) بێگومان ئەمیین نییە لەسەر خوڕافاتی سەلەفییەت!
لە لاپەڕەی ١٩٤: سفيان الثوري دەڵێت فتاويە فتاوي اليهود (فەتواکانی وەە فەتوای جووەکانە) چۆن جولەکە لە تەک تەوراتدا تەلمود و میشنایان دروست کرد، سەلەفییەت ئەحادیسی دروست کرد، کێ فەتوا وکاری جولەکەی کردوە؟!
لە لاپەڕەی ١٩٧: ضرب الله على قبر ابي حنيفة طاقا من نار (خوا تەوقێکی لە

ئاگری خستۆتە سەر قەبری) ئەوە غەیبە بۆ منداڵ فریودان باشە!
لە لاپەڕەی ١٩٧: نبطیا استنبط الامور برأیە (نەبەتی بوو (واتە عەرەب نەبوو) بە بیروڕای خۆی بڕیاری دەدا) دیسان ڕەگەزپەرستی عروبەتی سەلەفییەت!
لە لاپەڕەی ١٩٨: سفیان الثوري دەماری عروبەتی دەجولێت و لێی دەگێڕنەوە کە باسی ابو حنیفە دەکرا، دەیگووت: ئەعوزوبیللا لە شەڕی ئەو نەبەتیەی کە ئیستیعرابی کرد، واتە بووە عەرەب! [ئەو قسەیە لە عەرەبچێتی زیاتر چیە سەلەفیەکان؟]
لە لاپەڕەی ١٩٩: مالیکی کوڕی ئەنەس دەڵێت: ما کاد أبو حنیفة إلا الدین، ئەبو حەنیفە دژایەتی تەنها لەگەڵ دین بوو[ناگات بە یەک لە سەدا ی دوژمنایەتی سەلەفییەت بۆ دین، بەس نیە تۆپی زەویتان لە ئیسلام بێزارکردوە؟]
هەر انس بن مالک لە لاپەڕەی ١٩٩ وابو حنیفة من الداء العضال وینقض السنن (ئەبو حەنیفە نەخۆشیەکی کوشندەیە وسونەتەکان هەڵدەوەشێنێتەوە) یانی سەلەفییەت دەرمانی دەردی بێ دەرمانە؟!
هەروەها دەڵێن انس بن مالک لە یەکێک دەپرسێت: ابو حنیفە باس دەکرێت لە وڵاتی ئێوە؟ دەڵێت: بەڵێ، انس دەڵێت: دروست نییە لەو وڵاتە بژیت!! [دەبێت چ تاوانێکی گەورەی کردبێت، خۆ پێغەمبەر هاوشاری جوو و موشریک ومونافیقانیش بوو بە ئیستیلاحی ئیسلامی!؟]
لە لاپەڕەی ٢٠٢: الحمد لله الذي کبس بە بطن الأرض (سوپاس بۆ خوا چوە ژێر گڵ) بیری بچوک و کورتبینەکان!
لە لاپەڕەی ٢٠٣: شریک بن عبدالله گووتی: لأن یکون في کل ربع أرباع الکوفة خمار یبیع الخمر خیر من ان یکون فیە من یقول بقول أبوحنیفة. (لە هەر گۆشەیەکی ئەو کوفەیە مەیخانەیەک هەبێت ومەی بفرۆشێت چاکترە لەوەی کەسێکی تێدا بێت پەیڕەو لە وتەکانی ئەبو حەنیفە بکات) دەڵیی لەسەر سەلەفییەتیان گوتووە! بەخوا لە شارەکان مەیخانەکان باشترن لەو شوێنانەی بیری تۆپیوی ترسناکی سەلەفییەت بڵاودەکەنەوە.

کە تەکفیر و جوێن دەبێتە پیشەی سەلەفیەکان

هەر لەو کتێبەی السنة و لە کتێبی (مسائل الامام احمد بن حنبل واسحاق بن راهوية) یش ڕووداوی سەردانی ئەبو حەنیفە بۆ الاعمش دەگێڕێتەوە کە زانایەکی گەورەی ئەهلی حەدیسە واتە لە باوکانی دامەزرێنەری سەلەفییەتە، ئەو ڕوداوە گوزارش دەکات لەو پەڕی بێ زەوقی وبێ ویژدانی بەرامبەر کەسانێکی غەیرە سەلەفی، با لە ئاستی ئەبو حەنیفەش بێت، لەوەدا بۆت دەردەکەوێت کە هیچ جۆرە دۆستایەتیەک و پەیوەندیەکی مرۆییانە قابیلی دروست بوون نییە لە نێوان سەلەفیەک و دینداریکی نا سەلەفی کە لەسەر بیروڕاکانی ئەو نەبێت، چونکە ئەوان سەلەفییەت بە دینی هەقیقی و ڕەهای خوایی دەزانن، مەلا عبداللطیف ی مەدخەلیش گوێم لێبوو دەیگووت برایان ئەگەر نەزانین ١٠٠٪ ئەوەی ئێمە لەسەرینە دینی خوایە، نەک ٩٩٪، قەت ئەو ئیدیعایە ناکەین!

دەڵێن ئەبو حەنیفە کە دەزانێت (ئەعمەش) نەخۆش کەوتوە سەردانی دەکات وبەو پەڕی ڕەوشتی بەرزیەوە پێی دەڵێت:

باوکی محمد ئەگەر بارگرانیت بۆ دروست نەکەم هەموو ڕۆژێک دەهاتمە سەردانت، ئەعمەش لە جیاتی ئەو ڕەوشتە بەرز وشارستانییەی ئەبو حەنیفە وەڵامی دەداتەوە ودەڵێت: بەخوا تۆ بارگرانی بەسەر من هەتا کاتێک لەماڵەکەی خۆت دانیشتویت!! ئەی چۆن دەبێت ئەگەر هەموو ڕۆژێک سەردانم بکەیت؟! (واللە انک لتثقل علي وانت في منزلک فکیف اذا عدتني!(

هەر ئەو ئەعمەشە موبارەکە وتەیەکی بێ زەوقتر دەربارەی ئەبو حەنیفی دەڵێت، کە لە ڕەوشتی یەکێک ناوەشێتەوە خۆی بە زانا دابنێت، ئەو زاتە موبارەکە دەڵێت: نمونەی ئەبو حەنیفە وەک یەکێکە لەشەو چوبێتە دەرەوە ورەشایەک ببینێت لەو وایە خورمایە، کەچی پیسایی سەگە!! (انما مثل ابو حنیفة مثل رجل خرج باللیل فرأی سوادا فظن انها تمرة، فأن اخطاه فیکون غیر ذلک، کان خر وکلب(

لە لاپەڕەی ٢٠٤هارون بن سفیان دەڵێت: أصحاب أبي حنیفة جرب (هاوەڵانی ئەبو حەنیفە گەڕن یان گوڕین بە هەولێری(

هەر هارون دەڵێت: گوێم لە شریک بوو گووتی: ئەبو حەنیفە دووجار تۆبەی لە کوفر پێکراوە، لەگەڵ قسەکانی جەهم و ئیرجا!
سفیان الثوري یش دەڵێت: ئەبو حەنیفە دووجار تۆبەی لە کوفر و قسەی زەندیقان پێکراو!
لە لاپەڕەی ٢٠٨: ذكرُ ابي حنيفة في المسجد مصيبة عظيمة (ناوهێنانی ئەبو حەنیفە لە مزگەوت گوناهێک و کارەساتێکی گەورەیە) بە قەد کارەساتی ابن حنبل و ابن تيمية و ابن عبدالوهاب نابێت!
لە لاپەڕەی ٢٠٩: ابو حنيفة فاسد (ئەبو حەنیفە فاسیدە) قەل بە قەل دەڵێت ڕووت ڕەشە!
لە لاپەڕەی ٢١٥ ما رأيت اجرا على الله من أبي حنيفة (کەسم بە جورئەتر بەرامبەر بە خوا لە ئەبو حەنیفە نەدیوە) منیش کەسم بە جورئەتر بەرامبەر بە خوێنی بەندەکانی خوا لە سەلەفییەت نەدیوە، بە جۆرێک مرۆڤ دەکوژن و سەردەبڕن بۆ ئاژەڵیش بەو جۆرە گوناە و تاوانە!
لە لاپەڕەی ٢١٩ يقول عن ابي حنيفة انه كان يقول "إيمان ابي بكر وإيمان ابليس واحد" (ئیمانی ئەبوبەکر وئیبلیس وەک یەکە) مەکینەی درۆی سەلەفییەت!
لە لاپەڕەی٢٢٢ سود الله وجه ابو حنيفة ومن يقول بقوله (خوا ڕووی ئەبو حەنیفە وئەوەشی قسەی ئەویشی پێ ڕاستە ڕەش بکات) دیارە کێ ڕوو ڕەشە لەو جیهانە، خەریکە ڕووی هەموو موسڵمانان ڕەش دەکەن سەلەفیەکان!
ئەمەو تورەهاتی تری زۆرتر وەک (ئەبو حەنیفە باوکی تاوانبارانە) ولە دزوجەردە زیانبەخشترە لەسەر موسڵمانان، و ئەبو جیفەیە(أبو جيفة!!) واتە لاشە و کەلاکی بۆگەن، نابێت موسڵمان لە شوێنێک نیشتەجێ بێت ناوی ئەبو حەنیفەی لێ بهێنرێت (لا يسكن البلد الذي يذكر فيه أبو حنيفة؟!)، ئەگەر تاوانەکانی بەسەر ئومەتی ئیسلام دابەش بکرێت بەشیان دەکات، دەبێت وەک یەکێکی گەڕ و گوڕی خۆتی لێ بپارێزیت (يجب اعتزاله كالأجرب المعدي بجربه)
نا مروەتیان بەوە دەگات بە مردنی ئەبو حەنیفە خۆشی و پێ خۆشبوون نیشان دەدەن، بڵێی دڵ ڕەشتر هەبێت لە دڵی ئەو سەلەفیانە!؟ لەسەر چەند خیلافێکی دینی وا ئیمامێکی گەورەی موسڵمانان بشەیتانێنی!

دڵخۆشبوون بـە مردنی زانایەکـی وەك ئەبو حەنیفە!

ڕیوایەتەکـە دەڵێت هەنـدێ لـە زانایـان شـوکری خوایـان کـرد بـە بیسـتنی مردنـی ئەبـو حەنیفـە
(بعض العلماء حمدوا الله عندما سمعوا بوفاة أبي حنيفة) وزۆر لە زانایان ڕازین بە لەعنەت کردن لـە ئەبو حەنیفە (أن كثيراً من العلماء على جواز لعن أبي حنيفة) عەبـدوڵای کـوڕی موبـارەک هەتـا گومـان دەخاتـە زانسـت و عیبادەتیشـی، هەرچەنـدە ئەبو حەنیفە زۆر ناوداره بە کۆششکردنی لـە عیبادەت، یەکێک لای باسـی شـارەزایی ئەبـو حەنیفـە دەکات لـە عیلمـی حەدیس و لـە عیبادەت، عبدالله ابـن المبـارک، مـەلا مەعـاز گووتەنـی بـە توونـدرەویـەوە پیـی دەڵێـت: دەربـارەی شـارەزایی لـە حەدیس ئـەو کەسـە شایسـتە نەبـوو لـەو عیلمـە وەک تـۆ دەڵێی، مـن بـە نهێنـی دەچومـە مەجلیسـی!
دەربارەی عیبادەتی زۆریشـی ئـەوەش وانەبوو، چونکە زۆر چالاک بـوو بەیانیـان لـە باسـی مەسـایلەکان تـا دەگەیشـتە ئێـوارە وا چـالاک بـوو، ئـەوەی عیبادەتکـەر و شـەونخونیکەر بێت بەیانیـان بێ تاقـەت وکزە! بۆیـە دەڵێن موسـڵمانی سـەختگیر هـەردەم تەمەڵـە! ئـەوە سـەیری پێ دێت ئەبـو حەنیفە چوسـت وچالاک بـووە!
ابـن المبـارک لـە کاتێکـدا ماڵەکـەی پـڕە لـە ئەسـحابی حەدیـس باسـی چەنـد حەدیسـێک دەکات لـە مەسـەلەیەکدا، کابرایـەک دەڵێت ئەبـو حەنیفـە ڕای جیـاوازە لـەو بابەتـە! ئیبـن موبـارەک تـوڕە بـوو و گووتـی: مـن حەدیسـی پێغەمبـەرت بـۆ دەگێڕمـەوە، تۆش باسـی پیاوێکم بۆ دەکەیت کە شمشـێری پێ ڕەوابوو لەسـەر ئومەتـی محمـد د.خ! جارێکـی تـر دەڵێت ئەبـو حەنیفـە مورجیئـە بـوو و شمشـێری پێ ڕەوا بـوو!
ئاسـتی قسـە پیگووتـن و جنێـودان دەگاتـە ئـەو ڕادەیـەی لـە شـەعبیترین گـەڕەک گوێـت لـە قسـەی ئـەو سـەلەفی سـاڵحانە نابێـت: عبداللـە دەڵێـت: مـن هاوەڵانـی ئەبو حەنیفـە لای من وەک ئـەو دەفلێدەرانـەن یان دمبکچیانـەن، ئەگـەر یەکێکیـان پاشـەڵی رووت کـرد لـە مزگـەوت، گویـی پێ نـادات خەڵـک ببینێـت! [مـا شـبهت اصحـاب ابي حنيفـة الا بمنزلـة الدفافيـن لـو ان رجـلا كشـف اسـته في المسـجد مـا بالـى مـن رآه منهـم.]
ئەمـەو نمونـەی تـری زۆر لـەو ئەلفـازە ناشـیرنانەی کـە بـە پێی کتێبەکـەی عبداللـە

ی كوڕی ئەحمەدی كوڕی حەنبەل لە دەمی سەلەفی سالّح دەرچوە، لە دەمی خراپترین پیاوخراپ دەرناچێت، سەیرە كە بە دەست وپەنجەی عەبدوڵای كوڕی ئەحمەدی كوڕی حەنبەل دەگوێزرێتەوە، كە ئەویش ئیمامێكە لە ئیمامەكانی سەلەفییەت، وابزانم ئەوی لەسەرتاوە ئەو نوسینەی خوێندبێتەوە ئێستا پێی سەیر نابێت ئەو هەموو جوێنی سوك و دەمپیسی و بوغز وغەدر وپیاوكوشتن وسەربڕینەی بەردەم كامێرا لەو سەلەفیانە دەربچێت!

ئەو عبداللە یە هێمایەكی گەورەی سەلەفیە حەنبەلیەكان بوو، كە هەموو زانست و عیلمی حەدیسی باوكی نووسیەوە، ئەو پیاوە لەلایەن النسائي و الدار قطني و البغدادي و الذهبي و جەندینی تر، لە ئیمامەكانی ئەهلی حەدیس تەوسیق كراوە ومتمانەی پێدراوە! عبداللە هەر لە سەرەتای هەڵمەتەكەی دژی ئەبی حەنیفە دەڵێت كەوا باوكی، یەعنی ئەحمەدی كوڕی حەنبەل بنەمای هاوەڵێتی لەگەڵ هاوەڵانی لەسەر دوو پایە بنیات نابوو:

یەكەم: متمانەی بە هاوەڵانی نەبوو تەنها ئەگەر ڕقیان لە ئەبو حەنیفە ببوایەوە و قسەكانیان ڕەت كردبایەوە وەك لە لاپەڕەی ١٨٠لە یەكەم ڕیوایەت دا دەڵێت: سمعت أبي (ابن حنبل) يقول: عن عبد الرحمن بن مهدي، أنه قال: «من حسن علم الرجل أن ينظر في رأي أبي حنيفة»..(السنة ٢٢٧)

گوێم لێبوو باوكم دەیگووت لە چاك زانایی وعیلم چاكی پیاو ئەوەیە ڕای ئەبو حەنیفە ڕەت بكاتەوە!!

دووەم: مەزهەبەكەی لەسەر ڕق لە ئەبو حەنیفە و خەڵكیتری ئەهلی عەقڵ و دین بنیات نابوو، وەك لە لاپەڕەی ١٨٠ باسمان كرد پێشوو: دەڵێت: (لە ئەحمەدی كوڕی حەنبەل م پرسی: خەڵك پاداشتی خێریان بۆ دەنوسرێت بە ڕق لێبوونەوەیان لە ئەبو حەنیفە؟ گووتی: أي واللە، ئەرێوەڵڵا!) یانی مەجالی بە درۆخستنەوەی تێدا نییە، ئەو ڕیوایاتانەشی كە باسی قسەی باشی سەلەفی سالّح دەكەن لەسەر ئەبو حەنیفە، هەمووی دروستكراوە و درۆیە پاش سی سەد ساڵ لە ٥٠٠ دەكانی كۆچی دانراون.

بەشی سێیەم

بەربەهاری: نمونەی باڵای مرۆی توندڕەوی سەلەفی

یاسای ئیمان Credo

کتێبێکی تری پیرۆز لەگەڵ قورئان!

پێوەرێک بۆ پێوانی خەڵکی بیدعەچی!

پەسـند کـردن لەسـەر بنچینـەی سـەلەفی بـوون نـەک دینـداری وخووڕەوشـت!!

دابڕانی سەرتاسەری لەگەڵ ئەوانەی سەلەفی نین!!

ئیبن تیمیە وناسیبیەت و سەلەفییەت وعروبەت

جیهادی قەبر! ئیبنول تەیمیـە (٦٦١-٧٢٨هـ) بایەخـە بچوکەکانی ژیانـی ڕۆژانەی

ناسیبیەت لە ڕونترین شێوەدا!

ئیبن تەیمیە پێشێلی بنەماکانی سەلەفیەت دەکات!

پێشێلی حەدیسی سەحیحی بوخاریش!

دەمارگرژی بۆ ابن تیمیە

ئایە ئیبن تەیمیە ی باوکی توندوتیژی سەلەفیزم کورد بوو؟!

ابن تیمیە وسەلەفییەت وعروبەت...

بەربەهاری: نمونەی باڵای مرۆی توندڕەوی سەلەفی

ناوی (الحسن بن علی بن خلف ابو محمد البربهاری) یە(٢٣٣- ٣٢٩ هـ)، یەکێکە لە هەرە کەسە بەناوبانگەکانی، کە بەژداریەکی زۆر کاریگەریان هەبوە لە دامەزراندنی تیۆری سەلەفییەتی توندڕەو. کە ژیاننامەی دەخوێنیتەوە هەست دەکەیت ئەو پیاوە هیچ کارێکی نەبوە جگە لە جۆشدانی فیکری توندڕەو وتەکفیری سەلەفییەت نەبێت. دانەری (طبقات الحنابلة) دەگێڕێتەوە:"
وسمعت أخي القاسم -نضر الله وجهه- يقول: « لم يكن البربهاري يجلس مجلساً إلا ويذكر فيه أن الله عز وجل يقعد محمداً صلى الله عليه وسلم معه على العرش .[١]
"بەربەهاری لە هەر مەجلیسێک دانیشتبا دەیگوت خوای گەورە محەمەد لەگەڵ خۆی دادەنیشێنێت لەسەر عەرش"
ئەوە دەقە وەک ئەو قسەیەی سەلەفیەکانی ئەو سەردەمەی خۆمانە کە سەر زبان وبن زبانیان (خوا لەسەر عەرشەکەیەتی لە ئاسمان) کەس نازانی دەبێت گوتنی ئەو قسەیە لە هەموو مەجلیسێک سودی چی بێت؟! تەنها سودێکی هەبێت وروژاندنی کەسانی ترە لەوانەی بە شێوەیەکی تر بۆ ئەو مەسەلە عەقایدیانە دەڕوانن.
هەوڵەکانی بەربەهاری سەری لە ئاشوب وفیتنەیەکی گەورە دەرکرد لە ساڵی ٣٢٩ هیجری لە نێوان سونە وشیعە، بە مەبەستی ڕوخاندنی مزگەوتی براسا (براثا) ی شیعەکان، پاش ئەوەی جاری پێشو لەسەر دەستی خەلیفەی عەباسی المقتدر بالله ڕوخێنرا وەک ابن الجوزی لە (المنتظم في تاريخ الملوك والامم) دا باسی دەکات. بەربەهاری هێندە متمانەی بە مەسلەک وڕێبازی خۆی هەبوە بە جۆرێک هانی شوێن کەوتوانی خۆی دەدا کە بە هیچ شێوەیەک قسە وهەڵسوکەوت لەگەڵ ئەوانی تر نەکەن کە ئەو ناویان دەنێت بە ئەهلی بیدعە!
نەک هێندە بەڵکو هێندە توند وتوش بوە هەتا بە لوت بەرزی ڕەفتاری لەگەڵ زانایانی لە خۆشی گەورەتر وشارەزاتر دەکرد، بۆ نمونە وەک (ئەبو لحەسەنی ئەشعەری). دانەری کتێبی (طبقات الحنابلە) ئەو ڕوداوە دەگێڕێتەوە:
"قرأت على علي القرشي عن الحسن الأهوازي قال: سمعت أبا عبد الله الحمراني يقول: لما دخل الأشعري إلى بغداد جاء إلى البربهاري فجعل يقول: رددت على الجبائي وعلى أبي هاشم ونقضت عليهم وعلى اليهود والنصارى والمجوس وقلت

لهم وقالوا وأكثر الكلام في ذلك فلما سكت، قال البربهاري: ما أدري مما قلت قليلاً ولا كثيراً ولا نعرف إلا ما قاله أبو عبد الله أحمد بن حنبل قال: فخرج من عنده وصنف كتاب"الإبانة" فلم يقبله منه ولم يظهر ببغداد إلى أن خرج منها ."[٢]

"کاتێک ئەشعەری هاتە بەغدا چو بۆ لای بەربەهاری، دەستی بە قسان کرد ودەیگوت: وەڵامی ئەبو عەلی ئەلجەبائی و عەلی کوڕی هاشمم دایەوە، وبەربەرچی ئەوان وجوو ومەسیحی ومەجوسیم دایەوە، من وام وت وئەوان وایان وت، وزۆر لەو بارەیەوە قسەی کرد (وەک بڵێی زانایەکی گەورەی وەک ئەشعەری پێویستی بە ماستاو کردن بێت بۆ ئەو بەربەهارییەی کە بەقەد یەک لە سەدای ئەشعەری ناوبنگ وعیلمی نەبوە)، کاتێک بێدەنگ بوو، بەربەهاری گوتی: ئەوەی گوتت، نە کەم، نە زیاد هیچیان نازانم، جگە لەوەی باوکی عەبدوڵا ئەحمەدی کوڕی حەنبەل وتویەتی (نەک پێغەمبەر) هیچ نازانین. ئینجا گوتی: لە لای ئەو دەرچوو وکتێبی (الابانە) ی نوسی، بەڵام ئەویشی لێ قبوڵ نەکرد، وئیتر بەولاوە ئەشعەری لە بەغدا بەدیار نەکەوت تا لێی دەرچوو!" [٣]

ئەگەر ئەو هەواڵە هەڵبەستراویش بێت، کە لە موبالەغاتی سەلەفی دەچێت، بەڵام ئەگەر هەڵبەستراویش بێت، ئەوە گوزارش دەکات لەو عەقڵیەتەی کە بەو پەڕی سوکیەوە دەڕوانێتە موخالیفەکانی لەناو بازنەی هەمان دیندا. ئەگەر نا چۆن خەڵک ڕەفتار لەگەڵ زانایەکی پایەبەرز وبلیمەتی وەک ئەشعەری دەکات بەو شێوەیە لووتبەرزییە؟! نەک ئەوەش هەتا ئەو کتێبەشی (الابانة) ی لێ قبوڵ ناکات کە گوایە ئەشعەری وەک پەشیماننامەیەک نوسیویەتی لە پاش تەبەنا کردنی سەلەفییەت، وسەلەفیەکان تا ئەمڕۆش بەو پەڕی حەماسەتەوە پێشوازی لێدەکەن لە ئەدەبیاتەکانیاندا.

من لە بنەڕەتدا لەو باوەڕەدلم ئەو هەواڵە هەڵبەستراوە، یان بە لایەنی کەمەوە موبالەغەی تێکراوە، چونکە ئەو موبالەغەتانە زۆر باوە لە ناو عەقلیەتی سەلەفییەت وەک بۆ نمونە پژمینێکی بەربەهاری هێندە گەورە دەکەن و دەڵێن «في صفر سنة ثلاث وعشرين وثلاثمائة وفي هذه السنة ازدادت حشمة البربهاري وعلت كلمته وظهر أصحابه وانتشروا في الإنكار على المبتدعة فبلغنا أن البربهاري اجتاز بالجانب الغربي فعطس فشمته أصحابه فارتفعت ضجتهم حتى سمعها الخليفة وهو في روشنه فسأل عن الحال، فأخبر بها فاستهولها"[٤]

"پێمان گەیشتەوە کە بەربەهاری بەلای ڕۆژئاوادا تێدەپەڕی وپژمی، وشوێن

کەوتوانـی وەڵامـی پژمینەکەیـان دایـەوە، بـە جۆرێـک دەنگیـان بـەرز بـۆوە هەتـا گەیشـتەوە گوێچکەی خـودی خەلیفـە، کاتێ پرسـیاری کـرد ئـەو هەرایـە چییـە وچـی ڕویداوە؟ پێیان گـوت –ئـەوە پژمینـی موبارەکـی بەربەهاریـە خەڵـک یرحمـک اللـە پـێ دەڵێـن!– وزۆری پێـی گـەورە بـوو»

یاسای ئیمان Credo

بەربەهـاری یاسـایەکی ئیمانـی Credo نوسـیوە لەمـەر عەقیـدەی سـەلەفییەت بەنـاوی (السـنة) هەمـان ئـەو تونـد وتیژیـە وسـوک سـەرنجدانەی ئیمامەکانـی سـەلەفییەتی وەک ئەحمـەدی کـوڕی حەنبـەل دووبـارە دەکاتـەوە، ئـەو عەقیـدە قەویمـە یـان یاسـای ئیمانـە چاکتریـن گـوزارش کـەرە لـە چونیەتـی بیرکردنـەوە وبیروبـاوەڕی ئـەو پاسـەوانەی ئیمانـە، بۆیـە هەوڵدەدەیـن چەنـد لایەنێکی وەک نمونـە بخەینـە ڕوو: بەربەهـاری لـە یاسـای ئیمانەکـەی زۆربـەی بیروڕاکانـی ئەحمـەدی کـوڕی حەنبـەل دوبـارە دەکاتـەوە، بـۆ نمونـە لـە ژمـارە ١٠١ی عەقیدەکـەدا دەڵێـت:

١٠١ – وقـال بعـض العلمـاء منهـم أحمـد بـن حنبـل : الجهمـي كافـر، ليـس مـن أهـل القبلـة، حـلال الـدم، لا يـرث ولا يـورث، لأنـه قـال : لا جمعـة و لا جماعـة، ولا عيديـن، ولا صدقـة "[٥]

ئـەو ڕیوایەتـە وچەندینـی تـر لـە بابەتـی ئەحمـەدی کـوڕی حەنبەلـی پێشـودا وەرمـان گێڕاوەتـەوە سـەر کـوردی.

لـە ژمـارە ١٠٢ دەڵێـت (بزانـە بیدعـە هەرگیـز نەهاتـوە تەنهـا لـە کەسـانی هەرچـی وپەرچـی وهەمەجـی وشـوێن کەوتـەی هـەر بانگێکـی ئاشـوب وفیتنـە نەبێـت، ئەوانـەی لـەگڵ هەڵکردنـی هەربایـەک دەچەمێنـەوە، ئەوەشـی وا بێـت دینـی نییـە)

" ١٠٢ – واعلـم أنـه لـم تجـيء بدعـة قـط إلا مـن الهمـج الرعـاع أتبـاع كل ناعـق، يميلـون مـع كل ريـح، فمـن كان هكـذا فـلا ديـن لـه."[٦] ئـەو وەسـفەش دەقـاودەق لـە وتەیەکـی عەلـی کـوڕی ئەبـو تالێبدا هاتـوە کـە دەڵێـت (: النـاسُ ثلاثـةٌ: عالِـمٌ ربَّانـيّ، ومُتَعَلِّـم علـى سَـبيلِ نَجـاةٍ، وهَمَـجٌ رَعـاعٌ أَتْبـاعُ كلِّ ناعـق)

بەربەهـاری پێـی وایـە ئـەوەی تەنهـا سـونەتی پێغەمبـەر وهاوەڵانـی وجەماعەتـی ئەهلـی سـونە جێبەجێ بـکات ئـەوە سـەردەکەوێت بەسـەر ئەهلـی بیدعـە، وجەسـتەی

دەحەسێتەوە....چونکە گوایە پێغەمبەر وتویەتی: نەکەن قوڵببنەوە (!) یان قسەی زل زل بکەن، دەستبگرن بە دینی دێرینتان)

" ومن اقتصر على سنة رسول الله صلى الله عليه وسلم وما كان عليه أصحابه والجماعة، فلَج على أهل البدعة كلهم، واستراح بدنه، وسلم له دينه إن شاء الله، لأن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال : ستفترق أمتي. وبين لنا رسول الله صلى الله عل يه وسلم الناجي منها فقال : ما كنت أنا عليه اليوم وأصحابي . فهذا هو الشفاء والبيان، والأمر الواضح، والمنار المستنير، وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم : إياكم والتعمق، وإياكم والتنطع، وعليكم بدينكم العتيق "[٧]

تا ئێرە هیچ کێشەیەکی وا نییە:

بەڵام دەمارگرژی بەربەهاری هێندە سەر دەکات، بە ڕادەیەک پێی وایە هەموو گروە ومەزهەبەکان گومڕان وبۆ دۆزەخ دەچن یەکیان نەبێت، ئەویش ئەوانەن کە باوەڕیان بەو کتێبەی ئەو (السنە) هەیە، ولە دڵەوە باوەڕی پێ هەبوو بەبێ گومان. ئەو کەسە دەبێتە خاوەنی سونەت، وئەویش لە ناجی وسەرفرازەکانە ئینشاللا. لەسەرەتادا وامزانی مەبەستی قورئانە کەچی پاش دوبارە بوونەوەی لە چەندین شوێن زۆر بە ئاشکرا بۆم دەرکەوت کە مەبەستی کتێبی (السنە) ی خۆیەتی!!

"١١٠ - واعلموا رحمكم الله أن أصول البدع أربعة أبواب : انشعب من هذه الأربعة إثنان وسبعون هوى، ثم يصير كل واحد من البدعة يشعب، حتى تصير كلها إلى الفين وثمان مائة قالة، وكلها ضلالة، وكلها في النار، إلا واحدة وهو من آمن بما في هذا الكتاب ، واعتقده من غيرريبة في قلبه ولا شكوك، فهو صاحب سنة، وهو الناجي إن شاء الله ."[٨]

کتێبێکی تری پیرۆز لەگەڵ قورئان!

بەو یاسا ئیمانیانەی کە وەک بیدعەیەک لەسەر دەستی چەند زانایەکی سەلەفی، وچەند خەلیفەیەکی عەباسی، وەک موتەوەکیل وموقتەدیر بیللا وبەربەهاری وئیبنول بەتە وابن تیمیە وکەسانی تر دەرچوو، ئاکامێکی زۆر ترسناکی لێکەوتەوە، ئەویش ئەوە بوو ئەو دەقە نوسراوانەی دەستی ئەو کەسانە، زاڵکران بەسەر

دەقی ڕەسەنی سەرەکیش، وبەڵکو ئیلتیزام کردن بەو دەقە نوسراوانە پێشخرا بەسەر ئیلتیزام کردن بە دەقی یەکەمی ڕەسەن. بۆیە بەربەهاری بەو پەڕی متمانەوە دوبارە وسێبارە دوپات و جەخت دەکاتەوە لەسەر گرنگی کتێبەکەی، وبەڵکو تەشبیهی دەکات بە قورئان کە نابێت گومان لەیەک حەرفی بکرێت، چونکە ئەوەی گومانی بەیەک حەرفی کتێبەکەی ئەوی برد ئەوە بێ دینە:

وعليك بالتصديق والتسليم والتفويض والرضى لما في هذا الكتاب ، ولا تكتم هذا الكتاب أحدا من أهل القبلة فعسى يرد الله به حيرانا عن حيرته، أو صاحب بدعة عن بدعته، أو ضالا عن ضلالته، فينجو به، فاتق الله، وعليك بالأمر الأول العتيق ، وهو ما وصفت لك في هذا الكتاب، فرحم الله عبدا ورحم والديه قر أ هذا الكتاب ، وبثه، وعمل به، ودعا إليه،واحتج به ، فإنه دين الله ودين رسول الله صلى الله عليه وسلم ،فإنه من استحل شيئا خلاف ما في هذا الكتاب ، فإنه ليس ي دين لله بدين ، وقد رده كله ، كما لو أن عبدا آمن بجميع ما قال الله تبارك وتعالى إلا أنه شك في حرف ، فقد رد جميع ما قال الله تعالى ، وهو كافر "[٩]

ئینجا زۆر ڕاشکاوانە ئەو یاسای ئیمانە دەکاتە قورئانێک وهەمان ئەو دەستەواژانەی کە بۆ قورئان بەکار دێت ئەو بۆ نوسراوەکەی خۆی (السنە) بەکاری دەهێنێتەوە، دەڵێ:

" فمن أقر بما في هذا الكتاب وآمن به واتخذه إماما، ولم يشك في حرف منه، ولم يجحد حرفا واحدا، فهو صاحب سنة وجماعة كامل قد اكتملت فيه السنة، ومن جحد حرفا مما في هذا الكتاب، أو شك في حرف منه، أو شك، أو وقف، فهو صاحب هوى"[١٠]

پێوەرێک بۆ پێوانی خەڵکی بیدعەچی!

بەربەهاری پێوەرێکی سادە وئاسان دادەنێت بۆ شوێن کەوتوانی بۆ ئەوەی نەکەونە ژێر کاریگەری ئەهلی بیدەع بە قەولی خۆی، دەڵێت: (ئەگەر گوێت لە پیاوێک بوو گوتی: فلان کەس تەشبیهییە (موشەبیهە)، وفلان کەس دەربارەی تەشبیە دەدوێت، تاوانباری بکە وبزانە کابرایەکی جەهمییە. ئەگەر گوێت لە پیاوێک بوو گوتی: فلان کەس ناسیبییە، ئەوە بزانە کە خۆی رافیزییە (شیعییە).

ئەگەر گوێت لە پیاوێک بوو گوتی: باسی تەوحید بکە، وتەوحیدم بۆ شەرح بکە، بزانە ئەوە خەواریجێکی موعتەزیلییە، یان گوتی: فلان کەس ئیجبارییە یان باسی جەبر – ئەوانەی پێیان وایە هەموو کردەوەکانمان لەسەرمان سەپاندراوە بە ئیجباری –، یان باسی دادپەروەری وعەدلی کرد، ئەوە لێت مەعلوم بێت ئەو کەسە قەدەرییە، چونکە ئەو ناوانە نوێکردەن، وخەڵکی خاوەن هەواکان دروستیان کردوون)

"وإن سمعت الرجل يقول : فلان مشبه، وفلان يتكلم في التشبيه، فاتهمه واعلم أنه جهمي، وإذا سمعت الرجل يقول : فلان ناصبي ،فاعلم أنه رافضي، وإذا سمعت الرجل يقول : تكلم بالتوحيد، واشرح لي التوحيد، فاعلم أنه خارجي معتزلي، أو يقول : فلان مجبِر أو يتكلم بالإجبار، أو يتكلم بالعدل، فاعلم أنه قدري، لأن هذه الأسماء محدثة، أحدثها أهل الأهواء"[١١]

پەسند کردن لەسەر بنچینەی سەلەفی بوون نەک دینداری وخووڕەوشت!!

بەربەهاری هەنگاوێکی تر دەنێت بەرەو لوتکەی توندڕەوی، کاتێک زۆر بە شێوەیەکی سەیر ودوور لە هەموو بەهایەکی ئینسانی و دینی و قورئانی‌ش، کە هەتا ستایشی دینداری وئەمانەت وچەندین سیفاتی چاکی غەیرە موسڵمانیش دەکات، دەڵێت: (ئەگەر پیاوێکی ئەهلی سونەت – واتە سەلەفی مەشرەب – دیت مەسلەک ومەزهەبی خراپ بوو، وفاسیق وفاجیر بوو، وزۆر گوناهکەر بوو وگومڕا بوو بەڵام لەسەر ڕێگای سونەت بوو – واتە هەر بە ناو – هاوەڵێتی بکە، ولەگەڵی دانیشە، وگوناهەکانی ئەو زیانیان بۆ تۆ نییە – ئەی چی لە حەدیسی (المرء على دين خليله) دەکەیت؟! – . ئەگەر پیاوێکی ترت دیت هەردەم خەریکی خواپەرستی بوو، وچاوی لە دونیادا نەبوو، وکاروپیشەی عیبادەت بوو بەڵام لە ئەهلی ئەهوا بوو، لەگەڵی دامەنیشە، وگوێ بۆ قسەکانی مەگرە، ولەگەڵیدا بەڕێگادا مەچۆ، چونکە من بە دوری نازانم ڕێگای ئەوت بۆ شیرین بێت، ولەگەڵ ئەودا بفەوتێیت.

" وإذا رأيت الرجل من أهل السنة رديء الطريق و المذهب، فاسقا فاجرا، صاحب

معاصي ضالا وهو على السنة، فاصحبه، واجلس معه، فإنه ليس يضرك معصيته، وإذا رأيت الرجل مجتهدا في العبادة متقشفا محترفا بالعبادة صاحب هوى، فلا تجالسه، ولا تقعد معه، ولا تسمع كلامه، ولا تمش معه في طريق، فإني لا آمن أن تستحلي طريقته، فتهلك معه "[١٢]

هەر بۆ زیاتر بەهێزکردنی قسەکانی نمونە بە یەکێک لە باوکانی سەلەفییەت دەهێنێتەوە ودەڵێت: (یونسی کوڕی عوبێد کوڕەکەی دیت لەماڵی خاوەن هەوایەک – واتە غەیرە سەلەفی – دەردەچوو، گوتی: کوڕەکەم، پێم خۆشترە بتبینم لە ماڵی نێرەموکێک دەرچیت – نازانم نێرەمۆک بۆ وا نەگریس وێنا دەکرێت – نەک لە ماڵی فلان کەس و فلان کەس. بچیتەوە لای خوا وەک زیناکەر وفاسیق ودز وخائین، پێم خۆشترە بگەڕێتەوە لای بە قسەی فلان وفلانەوە. نا بینیت یونسی کوڕی عوبێد زانیویەتی کە نێرەموک کوڕەکەی لە دینەکەی گومڕا ناکات، بەڵام بیدعەچی گومڕای دەکات تا بەرەو کوفری دەبات!!!)

تەسەور کە زیناکەر وخائین وفاسیق ودز چاکتر بێت لە پیاوێکی خواناس ومان‌دوی کۆڕی عیبادەت، هەر لەبەر ئەوەی لە چەند لقێکی بیروباوەڕ لەگەڵ سەلەفیەک یەک ناگرێتەوە. چونکە دەمارگرژی بەیەک میکانیزم کار دەکات، بۆیە بەودوایانە مەلایەکی ناوداری شیعەکان هەمان مەنتیق وبیری داڕزیوی دوبارە کردبوەوە، بە دەنگ ووێنە لەسەر تۆڕی ئینتەرنێت بڵاوبوەوە، وکەوتە ژێر نەفرەت ورەخنەی سونەکان وزۆر لە شیعەکانیش. بەڵام بەربەهاری ئەو مەنتیقە نەخۆش وفاشیەی تەنها بە نوسین بەجێ هێشتوە، وشوێن کەوتوانیشی دەقا ودەق پەیڕەوی لێدەکەن، ئەی نابینی چەند مەکروهن لەناو خەڵکی لەبەر ئەو تەسەوراتە نەخۆش وپارانۆییانە؟!

"ورأى يونس بن عبيد ابنه وقد خرج من عند صاحب هوى، فقال : يا بني من أين جئت ؟ قال : من عند فلان، قال : يا بني! لأن أراك خرجت من بيت خنثَى، أحب إلي من أن أراك تخرج من بيت فلان وفلان، ولأن تلقى الله يا بني زانيا فاسقا سارقا خائنا، أحب إلي من أن تلقاه بقول فلان وفلان ألا ترى أن يونس بن عبيد قد علم أن الخنثى لا يضِلّ ابنه عن دينه، وأن صاحب البدعة يضِلّه حتى يكفر ؟! ."[١٣]

دابڕانی سەرتاسەری لەگەڵ ئەوانەی سەلەفی نین!!

ئینجا بۆ توندتر كردنی ئەو دابڕانەی سەلەفیەكان لەگەڵ هەموو موسڵمانانی تر كە زۆربەی هەرە زۆری موسڵمانان پێک دەهێنێت، چەندین وتەی تری ئەئیمەكانی سەلەفییەت دەهێنێتەوە، كە تێكڕایان بیانوو دەدەنە دەست كەسانی تر تا سەر ئێسقان ڕقیان لێیان بێتەوە:

"وقال سفيان الثوري : من أصغى بإذنه إلى صاحب بدعة، خرج من عصمة الله، و وكِلَ إليها يعني : إلى البدع ."

(ئەوەی گوێی بۆ خاوەن بیدعەیەک گرت، لە پاراستنی خوا دەردەچێت، ودەدرێتە دەستی بیدعە)

وقال داود بن أبي هند : أوحى الله تبارك وتعالى إلى موسى ابن عمران: لا تجالس أهل البدع، فإن جالستهم فحاك في صدرك شيء مما يقولون أكببتك في نار جهنم.

فوزەیلی كوڕ عەیاز (الفضيل بن عياض) هەر نەفیری عام دەردەكات دژی هەر نا سەلەفیەک لە وتە بەنرخەكانی:

" " من جالس صاحب بدعة ،لم يعطَ الحكمة . وقال : لا تجلس مع صاحب بدعة، فإني أخاف أن تنزل عليك اللعنة، وقال : من أحب صاحب بدعة، أحبط الله عمله، وأخرج نور الإسلام من قلبه ."[١٤]

(ئەوەی لەگەڵ بیدعەچی دانیشت، ئەوە خوا حیكمەتی پێ نادات...لەگەڵ خاوەن بیدعە دامەنیشە چونكە دەترسم نەفرەتت بەسەردا ببارێت!! هەروەها دەڵێت: ئەوەی بیدعەچی خۆش بوێت، خوا كارەكانی پوچەڵ دەكاتەوە، وروناكی ئیسلامی لە دڵ دەردەكات)

نەبرەی دوژمنكارانەی بەرزتر دەكاتەوە بۆ ئاستێک تا دەگاتە شەڕی سەرتاسەری، بێ ئەوەی گوێ بدەن بە گرنگی یەک پارچەیی كۆمەڵگای ئیسلام:

(ئەوەی خاوەن بیدعەیەكی بەگەورە زانی، ئەوە لەوانەیە كە كۆمەک بەوانە دەكەن كە ئیسلام دەڕوخێنن، ئەوەی بەڕووی بیدعەچی پێكەنی، ئەوە گاڵتە بەوانە دەكات كە خوا بۆ موحەمەدی دابەزاندوە!!، ئەوەشی كچەكەی خۆی دایە بیدعەچی یەک ئەوە پەیوەندی ڕەحمی پچراند، ئەوەشی بەدوای جەنازەی بیدعەچی ڕۆیشت (هەتا پاش مردنیش لێی ناگەڕێن!!) دەكەوێتە بەر ناڕەزایی خوا هەتا دەگەڕێتەوە. هەروەها فوزەیلی كوڕی عەیاز دەڵێت: لەگەڵ جولەكە

ومەسیحی نان دەخۆم، لەگەڵ بیدعەچی نایخۆم، وحەز دەکەم شورایەکی ئاسنین لە نێوان من و بیدعەچی دا هەبێت. ئەگەر خوا زانی پیاوێک ڕقی لە بیدعەچی یە، ئەوە لێی خۆش دەبێت، هەرچەندە کردەوەی چاکیشی کەم بێت، خاوەن سونەش هەرگیز پشتگیری بیدعەچی ناکات تەنها بە نیفاق نەبێت!!!

"من عظّم صاحب بدعة ،فقد أعان على هدم الإسلام، ومن تبسم في وجه مبتدع، فقد استخف بما أنزل الله عز وجل على محمد صلى الله عليه وسلم، ومن ز وج كريمته من مبتدع، فقد قطع رحمها، ومن تبع جنازة مبتدع لم يزل في سخط الله حتى يرجع . وقال الفضيل بن عياض : آكل مع يهودي ونصراني ولا آكل مع مبتدع، وأحب أن يكون بيني وبين صاحب بدعة حصن من حديد .وقال الفضيل بن عياض : إذا علم الله من الرجل أنه مبغِض لصاحب بدعة، غفر له، وإن قلّ عمله، ولا يكن صاحب سنة يمالىء صاحب بدعة إلا نفاقا"[١٥]

شەڕەکە بەوە دەگات کە لە پێناو خوا، بیدعەچی یان (غەیرە سەلەفی) بەو پەڕی زبری وتوند وتیژەوە موعامەلە بکەیت، چونکە هەر بە پێی وتەکانی ئەو واعیزەی کەراهیەت: ئەوەی ڕووی لە بیدعەچی وەرگێڕا ئەوا خوا دڵی پڕ دەکات لە باوەڕ، وئەوەی بە خاوەن بیدعە هەڵشاخا یان تێی خوڕیەوە، ئەوە خوا لە ڕۆژی تۆقاندنی گەورە هێمن وئاسودەی دەکات، وئەوەشی ئیهانەی (!)بیدعەچی بکات خوا سەد پلە بەرزی دەکاتەوە لە بەهەشت!!!

"ومن أعرض بوجهه عن صاحب بدعة، ملأ الله قلبه إيمانا، ومن انتهر صاحب بدعة آمنه الله يوم الفزع الأكبر، ومن أهان صاحب بدعة، رفعه الله في الجنة مائة درجة"[١٦]

بێنە بەرچاوت، کۆمەڵگایەک بەو تیۆر وعەقاید وزیهنیەتە دوژمنکار و جیاخوازو توندڕەوەی سەلەفییەت حوکم بکرێت چ کارەساتێکیان بەسەر دێت؟! نمونەی بەرگە نەگرتنی خەڵک بۆ ئەو جۆرە تێگەیشتنە زۆرە لە کوردستان وئەفغانستان وجەزائیر وچەندین وڵاتی تر، بەڵام جەماوەر لای سەلەفییەت هیچ سەنگ وبارستاییەکی نییە، بۆیە ئامادەن لەسەر یەک دەریا لە خوێنیش بگەنە مەرامی حوکم کردنی کۆمەڵگا بە مشتێکی پۆلایی، ئەوەش لە ئەنجامی هەڵە تێگەیشتن لە چەند دەقێکی قورئانی کە سەرکۆنەی چەمکی زۆربە دەکات، وەک:

قال عز وجل : (وَإِنْ تُطَعِ أَكْثَرَ مَنْ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوك عَنْ سَبِيلِ اللهِ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ) الأنعام : ١١٦

[خۆ ئەگەر فەرمانبەردارو ملكەچی زۆربەی خەڵكی سەرزەوی بیت ئەوە لە ڕێبازی خوا ویڵت دەكەن، چونكە شوێنی هیچ شتێک ناكەون جگە لە گومان و تەنها گۆترەكاری دەكەن].
وقال تعالى : (وَمَا أَكْثَرُ النَّاس وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ) يوسف : ١٠٣
[دڵنیاش بە كە زۆربەی خەڵكی باوەڕدار نین، هەرچەندە تۆ زۆر بەپەرۆش بیت و هەوڵ بدەیت و تێ بكۆشیت]
وقال تعالى: (أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَام بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا) الفرقان:٤٤
[ئایا وادەزانیت زۆربەی ئەوانە ڕاستیەكان دەبیستن، یان بیرو هۆشیان دەخەنە كار؟ ئەوانە مالآت نە بێت، هیچی تر نین، بەڵكو گومڕاتریشن لە مالآت].
وقال تعالى: (وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ وَإِنْ وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ) الأعراف:١٠٢
[بەشی زۆری ئەو خەڵكە سەرگەردانەمان دەست نەكەوت كە پەیمان شكێن نەبن و بەڕاستی زۆربەی ئەوانەمان بەدەرچوو لە ئاینی خوا دەستكەوت]
وقال تعالى :(وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاس لَا يُؤْمِنُونَ) الرعد : ١[بەلآم زۆربەی خەڵكی باوەڕ ناهێنن.]
كانونی یەكەم ٢٠٠٧ گۆڤاری ستاندارد

ژێدەرەکان

[١]- ص ٣٤٢، طبقات الحنابلة للامام القاضي ابي الحسين محمد بن محمد بن الحسين بن ابي يعلي الحنبلي النسخة الموجودة على الموقع.http://saaid.net/ book/open.php?cat=book&v=١٢٢٩ وموقع مكتبة مشكاة الاسلامية.
[٢] طبقات الحنابلة، ٣٢٥
[٣] – طبقات الحنابلة، ٣٤٢-٣٤٣
[٤]- هەمان سەرچاوە ل ٣٤٣
[٥] – ٣٣٣هەمان سەرچاوە
[٦] – هەمان سەرچاوە:
[٧] هەمان سەرچاوە ٣٣٤
[٨] هەمان سەرچاوە ٣٣٤
[٩] هەمان سەرچاوە ٣٣٤
[١٠] هەمان سەرچاوە ٣٤٠ -٣٤١
[١١] – ٣٣٧
[١٢] ٣٣٨
[١٣] – ٣٣٨
[١٤] – ٣٤١
[١٥]- ٣٤٢
[١٦] – ٣٤٢

ئیبن تیمیه و
ناسیبیەت و سەلەفییەت وعروبەت

جیهادی قەبر!

ئیبنول تەیمیە (٦٦١-٧٢٨هـ) بایەخە بچوکەکانی ژیانی ڕۆژانەی ناوی (أحمد بن عبدالحلیم بن عبدالسلام بن عبدالله بن الخضر بن محمد النمیري الحراني) لە نێوان ساڵی ٦٦١-٧٢٨هـ ژیاوە، هەر لەمنداڵیەوە لە گەڵ خێزانەکەی چۆتە شام ولە دیمەشق ژیانی بردۆتە سەر. گومانی تێدا نییە کە ئیبنول تەیمیە زانایەکی گەورەی ئیسلامە وبەرهەمێکی یەکجار زۆری هەیە لە جۆرەها زانستی ئیسلامیدا، ئەوانەش هەندێکن لە کتێبەکانیەتی:

(إثبات الصفات والعلو والاستواء، منهاج السنة النبوية في نقض كلام الشيعة والقدرية، بيان تلبيس الجهمية في تأسيس بدعهم الكلامية، الرد على البكري في الاستغاثة، رأس الحسين، قاعدة في فضل معاوية، جواب في يزيد بن معاوية وهل يجوز سبه أم لا ؟ الرد على أهل كسروان الرافضة، درء تعارض العقل والنقل، العقيدة الواسطية، الفتوى الحموية الكبرى، الرد على المنطقيين، شرح حديث النزول، عرش الرحمن، قاعدة جليلة في التوسل والوسيلة، الأسماء والصفات، الفرقان بين أولياء الرحمن وأولياء الشيطان، رفع الملام عن الأئمة الأعلام، نقد مراتب الإجماع)

کە ژیانی سەلەفیەکانی هاوچەرخ دەبینیت، هەست دەکەیت خەم و بیریان لەناو ژیان و کیشەکانی سەردەم نییە، مردنی خەڵکانێک لە برسان هیچ نییە لە چاو زیارەتی بە کۆمەڵی ئەو خەڵکانە بۆ سەر مەزارێک و قەبرێک! هەر بۆیەش هێندەی بیر لەوە دەکەنەوە کتێبەکانی تەوحید و دژی بیدعە و دژایەتی قەبر زیارەتی بگەیەنن بە خەڵکی برسی، هێندە خەمی ئەوەیان نییە کارتۆنێک خواردنیان پێ بگەیەنن! کەچی بزوتنەوە تەبشیریە مەسیحیەکان، یەکەم شت بیری لێ بکەنەوە گەیاندنی

خواردن و خزمەتگوزاری تەندروستی و پەروەردە وفێرکردنە! ئەو خەم و خەونە بچوکانەی سەلەفیەکان، ڕەنگدانەوەی خەم و خەونە بچوکەکانی ئیمامەکانیانە، بۆیەش دەسەڵاتداران زۆر بە ئاسانی هاوپەیمانیەتیان لەگەڵ سەلەفیەکان دەکەن، چونکە کەمێک ئازادی ڕیش و نیقاب و نوێژێکی بەر کامێرا، و چەند کارێکی ڕوکەشیتر، بەسە بۆ ڕازیکردنیان و کردنیان بە وەلی ئەمر. ببینەماڵباتی ئال سعود چۆن هەموو فەسادێکی مادی ومەعنەوی دەکەن، تەنها لەبەر ڕاگرتنی چەند دیاردەیەکی روکەش و پشتگیری کردنی تێڕوانینی سەلەفیەت، چۆن بۆتە ئەو وەلی ئەمرە موقەدەسەی زۆربەی سەلەفیەکان؟!

لە کتێبێکی نەناسراو کە ژیننامەیەتی بە پێنووسی خادیم و قوتابیەکی خۆی نووسراوە، دەردەکەوێت کە ابن تیمیە خوی دوو بەرەکێیی وهێرش کردنە سەر مەزهەبەکانی تر وزانایانی، وداب ونەریتی ڕکابەری وتاکڕەوی وحەزی جەدەلی، هێندەی تر لە ناو فیکری سەلەفی وسەلەفیەکان زیاتر کرد. ابن تیمیە لەو ژیننامەیە کە بە پێنووسی خادیمی خۆی (إبراهيم بن أحمد الفياني) [١٧] نوسراوە، دەردەکەوێت کە ئەو بە پلە یەک نەریتی دژایەتی کردنی قەبر ومەزارەکانی لە ناو سەلەفیەکان دامەزراندوە، بەو شێوە تراژیکۆمیدیەی کە هەیە، تا ئەو ڕادەیەی کە لەناویان دەبێت وادەزانیت ئەو قەبرومەزارانە بەرپرسیارن لە هەموو کارەساتەکانی ئومەتی ئیسلام. هەر ئەو جۆرە بیرکردنەوەیەش بوو، هانی چەند توندڕۆیەکی سەلەفی دا کە ئێسک وپرۆسکی شێخانی هەورامان، پاش سەدان ساڵ لە کۆچ کردنیان دەرکەن، بەبێ هیچ حورمەت دانانێک بۆ گۆڕ وکەسانێکی کۆچ کردوو! چونکە بە پێی ئەو یاداشت نامەیە بە دەستی خۆی چەندین شوێن لەو شوێنانەی لە ناو بردوە، نوسەری ئەو یاداشتانە لە زۆربەی بەشەکان بە ڕوداوی لە ناوبردنی شوێنێک دەست پێدەکات، بۆ نموونە لە یەکەم بەشی ئەو کتێبەدا دەنووسێت:

"فبلغ الشيخ أن جميع ما ذكر من البدع يتعمدها الناس عند العمود المخلق الذي داخل الباب الصغير ...قام واستخار الله في الخروج إلى كسره، فحدثني أخوه الشيخ الإمام القدوة شرف الدين عبد الله بن تيمية قال : فخرجنا لكسره ...قال : فتقدمنا إليه، وصحنا على الحجّارين : دونكم هذا الصنم، فما جسر أحد منهم يتقدم إليه . قال : فأخذت أنا والشيخ المعاول منهم، وضربنا فيه، وقلنا : { جاء الحق وزهق الباطل إن الباطل كان زهوقا }.[١٨]

(شێخ پێی گەیشت کە خەڵکی بیدعەکاری دەکەن لە لای ستونێکی بۆن خۆشکراو لە ناو دەرگا بچوکەکە، ئەویش ڕابوو وئیستخارەی خوای کرد بۆ شکاندنی، براکەی ئیبن تەیمیە، شێخ و ئیمام شرف الدین عبداللە بۆی گێڕامەوە: خۆی وبراکەی بۆی دەرچوون، وهەندێک بەردکێشەکان لەوێ بوون هاواریان کردنێ ئەو سەنەمە بشکێنن، کەس نەوێرا بچیتە پێشەوە، من وشێخ (ابن تیمیە) پاچ و قازمەکانمان لێوەرگرتن، ودەستمان بە شکاندنیان کرد وبە خوێندنی- ئەو ئایەتە: جاء الحق وزهق الباطل إن الباطل كان زهوقا)

هەر ئەوەشە ئەمڕۆ توندرەوانی جیهانی ئیسلامی و لیبیا ئەوانەی لە سایەی هێزەکانی ناتۆوە سەرکەوتن، ئەمڕۆ بە شۆفەڵ وبلدۆزەر بەناو مەزارگا وقەبر وشوێنی تری پیرۆزی خەڵک کەوتوون، بەبێ رەچاوکردنی هیچ حورمەتێک نە بۆ زیندوەکان ونە بۆ مردوەکان!!

لە بەشی دووەمدا دەڵێت:

«شێخ – ابن تیمیە- ناوبانگی مزگەوتێکی پێگەیشت بەناوی مزگەوتی الكف [لەپ]، گوایە لە کۆن زەمانەوە یەکێک پێغەمبەری لە خەو دیوە باسی چەند ڕوداوێکی بۆ کردوە، ئەویش گوتویەتی: ئەی پێغەمبەری خوا ئەگەر باسی ئەو شتانەی تۆ بۆت باس کردم، بۆ خەڵک بکەم باوەڕم پێ ناکەن! ئەویش گوتی: ئەوە لەپی ڕاستم لەسەر ئەو حەوشە بۆ بەڵگەی ڕاستگۆیت، لە پی خستە سەری وڕۆچوو، وشوێنەواری لەپێک بە پێنج ئەنگوستی لێ دروست کرد، خەڵکیش کەوتنە تەقدیس کردنی بە نەزر بۆ کردن وداوای باران بارین، ئەوەش بە شێخ گەیشتەوە، وئەویش خۆیی وجەماعەتەکەی وبراکەی شێخ شەرەفەدین بۆ دەرچوون.. شوێنەکەیان تێکشکاند، نە شوێنەواری ما ونە باسوخوازی، سوپاس بۆ خوا“

بەشی سێیەمیش هەروەها بە لەناوبردنی شوێنێک دەست پێدەکات:

وكانت صخرة كبيرة عظيمة في وسط محراب مسجد النارنج فيتوجه المصلي إليها ضرورة ... وقد استفاض بين الناس أنه حط عليها رأس الحسين عليه السلام فانشقت له، وأنها متى انشقت كلها قامت القيامة، ولها في كل سنة - يوم عاشوراء - عيد يجتمع فيه ... فبلغ ذلک الشيخ، فطلب الحجارين من القلعة،

وخرج إليها ومعه شرف الدين في جماعة كبيرة ...فتقدم هو وأخوه شرف الدين وضربها بنعله ... فكسروه، وحملوه على أربع عشرة بهيمة وأحرقوه كلسا .[١٩]
(گاشە بەردێكی گەورە لە نێوەڕاستی میحرابی مزگەوتی نارینج دا بوو، نوێژ خوێنان بە ناچاری بەرەو بەردەكە دەوەستان، لە ناو خەڵك وا باو بوو كە سەری حەزرەتی حوسێنی لەسەر دانراوە ولەت بوە بۆی، وكەی بە تەواوی بەردەكە لەت بوو قیامەت هەڵدەستێت، وهەموو ساڵێك لە عاشورا لای كۆدەبنەوە... كە ئەو هەواڵە بە شێخ گەیشت داوای بەردچیەكانی كرد وخۆیی وشەرەفەدین بە یاوەری كۆمەڵێكی زۆر لەگەڵی دەرچوون، خۆیی وشەرەفەدینی برای پێشكەوتن وبەربوونە لێدانی بەردەكە بە نەعلەكانیان (!) دوایی وردوخاشیان كرد ولەسەر چواردە ولاخ هەڵیان گرت وسوتاندیان تاكردیان بە كلس – گەچ)
ابن تیمیە زۆربەی ژیانی لە شام بردۆتە سەر، بۆیە وەك شامییەكان بیری كردۆتەوە وجۆریك لە مەیلی (ناسیبیەتی) (الناصبیە) تێدا بوە، كە لە سادەترین مانای دا، بە دژایەتی كردنی حەزرەتی عەلی دێت، بۆیە لە نوسینەكانی جۆرێك لە سوكایەتی كردن، وتۆمەتبار كردنی حەزرەتی عەلی كوڕی ئەبو تالیبی تێدایە.
من خۆم لە سەرەتادا كە گوێم لەو قسانە بوو باوەڕم نەدەكرد، بەلام كە لە چەندین كتێبدا دەمدیت چۆن زانایانی گەورەی ئیسلام ئەو ڕەخنەیە ئاڕاستەی ابن تیمیە دەكەن وەك ئیمام (ابن الحجر العسقلانی) كە دەربارەی (منهاج السنة) ووەلامەكەی ابن تیمیە لەسەر (ابن المطهر الحلي) ئیبنول موتەهەر لە كتێبی (لسان المیزان) دا دەڵێت:
«لكنه ردّ في ردِّه كثيراً من الأحاديث الجياد التي لم يستحضر حالة التصنيف مظانها لأنه كان لإتساعه في الحفظ يتكل على ما في صدره والإنسان عامد للنسيان، وكم من مبالغة لتوهين كلام الرافضي أدته أحياناً إلى تنقيص عليّ رضي الله عنه"[٢٠]
"بەلام لە وەلامەكەیدا زۆر حەدیسی چاكی ڕەت كردۆتەوە، چونكە نەدەگەڕایەوە بۆ سەرچاوەكان بەڵكو پشتی بە لەبەركردن وحیفزكردنی خۆی دەبەست، مرۆڤیش قابیلی لە بیركردنە، وچەندین سەرەڕۆیی وموبالەغە كردنی لە وەلامدانەوەی قسەكانی رافیزیەكە (واتە ئیبنول موتەهەری حیلی)، گەیاندویەتی بەوەی جاروبار لە پایەی عەلی كوڕی ئەبو تالیب كەم كاتەوە"
هەروەها لە كتێبی (الدرر الكامنة) ابن الحجر العسقلانی دەڵێت:
(ومنهم من ينسبه إلى النفاق[٢١] لقوله في علي ما تقدم ولقوله أنه كان مخذولاً حيث

ما توجه وأنه حاول الخلافة مراراً فلم ينلها وإنما قاتل للرياسة لا للديانة ولقوله أنه كان يحب الرياسة...) [٢٢]

”واتە هەندێک لە زانایان تۆمەتی نیفاقیان دەخستە پاڵی –ابن تیمیە – لەبەر ئەو قسانەی کە دەرهەق بە عەلی وتویەتی، وەک: ئەو (واتە حەزرەتی عەلی) هەردەم پشت لێکراو بوو بە هەر لایەکدا چووبا، وچەندین جار هەوڵی بە دەستهێنانی خەلافەتی دا بەڵام گیری نەکەوت، وعەلی بۆ سەرۆکایەتی دەجەنگا نەک بۆ دین، وئەو حەزی لە سەرۆکایەتی کردن بوو...“

تشرینی یەکەم ٢٠٠٨ گۆڤاری ستاندارد

ژێدەرەکان

[١٧]- نبذة عن آخر حياة شيخ الاسلام ابن تيمية، بقلم خادمه إبراهيم بن أحمد الفياني، حققه وعلق حواشيه محب الدين الخطيب، طبعة انصار المهدي.

[١٨] هةمان سةرضاوةى ثيَشوو، لاثةرة ٨-٩

[١٩] هةمان سةرضاوةى ثيَشوو، لاثةرة ١١

[٢٠] – لسان الميزان، ابن حجر العسقلاني، ج٦ ص ٣١٩

[٢١] – مةبةستى لةو فةرمودةيةى ثيَغةمبةرة كة دةلَيَت: { لا يبغضك إلا منافق }.

[٢٢]- الدرر الكامنة في أعيان المئة الثامنة : ابن حجر العسقلاني ، ط دار الجيل، بيروت، ١٤١٤ هـ .،ج١ ص ١٥٣ وما بعدها.

ناسیبیەت لە ڕونترین شێوەدا!

ئیبن تەیمیە وەك نمونە

بە نسبەت ابن التیمیة ش، بێگومان زانایەکی گەورەیە وعەقڵیەتێکی مەوسوعی گەورەیە، بەڵام ئەوە بەو مانایە نییە کە غەڵەت ناکات، ووەک ئیمامەکانی شیعە مەعسومی بکەین. ڕەخنەم لە ئیبن تەیمیە هەیە کە لە دەیان شوێن لە نووسینەکانیدا دەست خۆشی لەسەر بڕینی جەعدی کوڕی درهەم دەکات، لەسەر دەستی والیەکی دڕندەی تاوانباری ئومەویی خالیدی کوڕی عەبدوڵلای قەسری، کە ئیبن تەیمیە لەسەر لیستی سەلەفی سالّحی حسێب دەکات، کە بە دڕەندەترین شێوە لە ڕۆژی جەژن ولەژێر مینبەری مزگەوتدا سەری بڕی، بەو پەڕی سوکایەتی کردن بە ئادەمیەتی، کاتێ بە ئاژەڵی چوواند، و گووتی: ڕەحمەتی خواتان لێ بێت سەری قوربانیەکانتان ببڕن، و منیش سەری قوربانی خۆم جەعدی کوڕی درهەم دەبڕم!!

هەموو زانا ونەزانە سەلەفیەکان بەو پەڕی شانازییەوە باسی ئەو سەربڕینەی جەعد دەکەن، کە مامۆستای خەلیفە مەروانی کوری محەمەد بوو، و محەمەدی کوڕی عەبدەلوەهابیش، ئیمامی سەلەفیەکانی ئەو سەردەمە، وەسفی دەکات بە: « انه كان من أشهر الناس بالعلم والعبادة»! بەبێ هیچ حورمەت دانانێک بۆ خوێنی موسڵمان لەناو مزگەوتیش ولەڕۆژی جەژنیش!! هەر ئیبن تەیمیە لە منهاج السنه زیاتر لە سێزدە جار باسی ئەو پاڵەوانیەتە دەکات، کەچی بکوژەکە خۆی، خالید القسری هێندە دڕندە وخوانەناس بوو نەدەگەیشتە کەوشەکانی زانایەکی وەک جەعدی کوڕی درهەم!

کەسانێک لەسەر فیکری ئیبن تەیمیە پەروەردە بوون وپێی سەرسامن، سەیر نییە کە هێزیان لەدەست بوو لە هەر شوێنێک، بە هەمان شێوە نەیارەکانی فیکری خۆیان لەناو موسڵمانانیش بەو شێوەیە سەربڕن بەبێ خەم وبێ تەرەدود. سەدان وهەزارانیان سەربڕیوە بە جۆرێک، مرۆڤ قێزی لە ئادەمیەتی خۆی دەبێتەوە. ئەو هەموو سەربڕینەی عێراق وئەفغانستان وجەزائیر وسۆمال وکێ وکێ، لە ئەنجامی کەوتنە ژێر کاریگەری ئەو پیاهەڵدانەی ئیبن وتەیمیە وزانایانی تریانە بە خوێن ڕشتنی نەیارەکانیان، وئەو هەموو سەربڕینە لە بۆشاییدا نەهاتوە!

ئیبن تەیمیە پێشێلی بنەماکانی سەلەفیەت دەکات!

رەخنـەم لـە ئیبـن تەیمیـە لەسـەر بنچینـەی ئەوەیـە کـە خـۆی یەکێکـە لـە تیۆریسـت ومونەزیرەکانـی عەقیـدەی سـەلەفی، کەچـی خـۆی بـە ڕونتریـن شـێوە پێشـێلی بنەماکانی سـەلەفییەت دەکات، بۆ نمونـە: کـە سـەحابە خەتی سـورە لـە لایـان، نابێت کـەس ڕەخنەیـان لـێ بگرێت، هـەر خـۆی لەسـەر حەزرەتی عەلـی قسـەی وا دەکات کـە وەک دەڵێـن [مالیـک دەربـارەی ئـەرەق نەیگوتـوە] ئـەو سـەلەفیانەی کـە گوێیـان لـێ نیە دەریایـەک خوێن بڕێژن بۆ ئەوەی قسـەیەک بە معاویـە یـان یەزیدی قاتیل وفاسـیق نەگوتـرێ، کەچـی ئـەو ئیمامەیـان، ابـن تیمیـەی شـێخی ئیسـلام وناسـیری سـونە وخـاوەن چەنـد لەقەبی تـر، دەیـان قسـەی خراپ دەرهـەق بـە حەزرەتـی عەلـی و سـەحابەی دەڵێـت، بـێ ئـەوەی بوێـرن بڵێـن ئـەو کارە هەڵەیـە وچەندیـن تۆمەتـی دەخاتـە پـاڵ.

ڕەخنەیەکی تـرم لـە ئیبن تەیمیە لەسـەر بنچینەی ئەوەیە، کە خۆی یەکێکە لە شـارەزا هـەرە گەورەکانـی فەرمـودە ناسـی، کەچـی هەمـوو ئـەو فەرمـودە هەڵبەسـتراوانەی کـە باسـی گەورەیـی عـەرەب وعروبـە دەکـەن بـە پێچەوانـەی قورئـان، کـە فەقێیەکـی موسـڵمانیش دەزانـێ ئـەو فەرمودانـەی هەڵبەسـتراو ومەوزوعـن، ئـەو بەوپـەڕی حەماسـەتەوە ڕاسـتیان دەکاتـەوە وبـە ڕاسـت ودروسـت لـە قەڵەمیـان دەدات لەژێـر کاریگـەری نەزعـە ئومەویەکەیـدا.

پاش گەڕانـەوە بۆ کتێبی منهاج السـنە، ڕاسـتی ئـەو قسـانەم هەمـووی بـۆم بەدیـار کـەوت، کـە ئـەو سـونەیەی ابـن تیمیـە بانگەشـەی بـۆ دەکات سـونەی ئومەوییـە، کـە یەکێـک لـە خەسـڵەتە سـەرەکیەکانی ئـەو ڕێبـازە، تانـە دانـە لـە حەزرەتـی عەلـی وتەقدیس کردنی هەمـوو سـەحابە تولەقائەکانـە وەک: مـروان و وەلید وابـو سـفیان ومعاویـە ویزیـد وهتـد. سـەیر لەوەدایـە هـەر یەکێـک بچوکتریـن ڕەخنـە ناڵێـم لـە عثمـان بـن عفـان بگرێت، بەڵکـو لـە یەکێـک لـەو (طلقـاء) تولەقایانە [١] بگرێت، ئـەوە هەمـوو دونیـای لـێ دەنـگ دەدەن، گوایـە قسـەی بـە سـەحابی گوتـوە! بەڵکـو کار بـە تەکفیـر کردنـی دەگات.

بـەڵام عەلـی کـوڕی ئەبـو تاڵیـب، لەلایـەن بچوکتریـن سـەلەفییەوە تـا گەورەتریـن زانایـان، لـە ئەمسـالی ابـن تیمیـە قسـەی پـێ دەوترێت، کەچـی مێشـێکیان لـێ میوان نییە.! ئـەی عەلـی کوڕی ئەبو تاڵیب یش یەکێک نییە لە سـەحابە هـەرە گەورەکان؟! چۆن ڕیزی معاویە لـە عەلـی زیاتر دەگیرێت، ئەگـەر خەلەلێک لـەو بڕوایـەدا نەبێت؟!

کەوابوو بۆ دەبێت تانە لێدانی ئەو بۆ ابن تیمیە ڕەوا بێت، بەڵام ئەگەر یەکێکی وەک سەید قوتب (سید قطب) چەند ڕەخنەیەکی لە سیاسەتی دراوی وخزم خزمێنەی حەزرەتی عوسمان گرت، ئەوە سەلەفیەکان تەکفیر وتەفسیق وتەبدیعی کەن؟! یان ئەگەر ئیمامێکی گەورەی وەک (الطبري) موفەسیر ومێژوو نوس بەس لەبەر ئەوەی ئەحمەدی کوڕی حەنبەلی پێ فەقیە نەبێت، وپێی وا بێت تەنها موحەدیس بێت وەک لە کتێبێکی بە ناوی (اختلاف الفقهاء) وای بۆ چوو بوو، کە کوڕی حەنبەل نە سەحابیە ونە تابیعی، هێندە موحارەبە کرا تا ڕادەی تاوانبار کردن بە کوفر وئیلحاد.
سەیر لەوەدایە ابن تیمیە لە زۆربەی ڕەخنەکانی بۆ حەزرەتی عەلی، ناڵێت من وادەڵێم بەڵکو دەڵێت: ئەگەر ابن موتەهەر وادەڵێ لە دژی فلان وفلان، ناسیبیەکیش (الناصبیة) لەوانەیە وا بڵێت!! کەچی هەر خۆی هەمان قەولی ناسیبیەکە تەبەنا دەکات، وەک بڵێی دان بە ناسیبیەتی خۆیەوە بنێت!!

ناسیبیەت لە ڕونترین شێوەدا!

-٢-

ئێمەش کە حەزرەتی عەلیمان هێنایەوە بە نموونە، لە باسەکەی ئیبن تەیمیە، وکە بەرگریش لە حەزرەتی عەلی دەکەین لە گۆشەی شیعەکانەوە ناڕوانینە کێشەکان، کە حەزرەتی عەلی بەقەد نیمچە خوایەک تەقدیس دەکەن، بەڵام ناکرێت لە فەزڵ وپایەی دینی ومرۆیی یەکێکی وەک عەلی کەمبکرێتەوە، لەسەر حیسابی ڕوو سپیکردنەوەی کەسانێکی وەک معاویە ویەزید وخەلیفەکانی بەنی ئومەیە و عەباس، کە گوناهە بە بیریشت تێپەڕێت بەراوردیان بە عەلی پێ بکەیت! هەرچەندە زۆر لە قسەکانی ئیبن تەیمی،ە وهەڵسەنگاندنەکانی ڕاستن، وحەزرەتی عەلی لە سەرووی ڕەخنە نییە، بەڵام من پێم وایە نەزعە ئومەویەکەیە ئیبن تەیمیە دەجوڵێنێ، وئینجا بەپێی پێوەرەکانی تیۆری عەدالەتی سەحابە، سەحابە هێڵی سورن، عەلی یش یەکێکە لە هەرە سەحابە گەورەکان! ئینجا خودی ئیمامی تەبەری [ئیمامی موفەسیران] یش کاتی خۆی کە حەنبەلیەکان بەدلیان نەبوو بە شیعایەتی تاوانباریان کرد، وەک لە موعجەمی یاقوتی حەمەوی دا هاتوە»: دفن

لیلا خوفاً من العامة لأنه کان یتهم بالتشیع»!! لەترسی خەڵکی بازاڕی کە لەژێر کۆنترۆڵی حەنبەلیەکان بوون بەشەو نێژرا چونکە تاوانبار دەکرا بە شیعایەتی!!!
من کە باسی ڕەخنەکانی ابن تیمیە دەرهەق بە حەزرەتی عەلی دەکەم، مەبەستم ئەوە نیە نیشانی دەم کە ئەو کوفری کردوە، نەخێر هەموو کەسێک قابیلی ڕەخنە لێگرتنە بە هەق، بەڵام ابن تیمیە بەو کار ومەسلەکەی، کۆڵەگەیەکی گەورەی سەلەفییەت هەڵدەوەشێنێتەوە ئەویش تیۆری عەدالەتی سەحابەکان وزمان پاراستن لێیان و خیر القرون وهتد!
ماقوڵ نیە تۆ دوو کتێب بنوسیت بۆ دیفاع کردن نەک هەرلە معاویەش نا (قاعدة في فضل معاوية) بەڵکو لە یەزیدیش (جواب في یزید بن معاویة وهل یجوز سبه أم لا؟) ! کەچی بێیتو ئەو ڕەخنە توندانە ئاڕاستەی لوتکەیەکی ئیسلامی وەک حەزرەتی عەلی بکەیت!
نەک هەر عەلی، بەڵکو ڕەخنە لە عبد اللە ی کوڕی عومەریش دەگرێت لە کتێبی «اقتضاء الصراط المستقیم»، سەبارەت بە خویەک کە لە زۆربەی کتێبە سەلەفیەکان ستایشی لێ دەکرێت، ئەویش شوێن کەوتنی سەیر وسەمەرانەیەتی بۆ کار وکردەوەکانی پێغەمبەر، و بە تایبەتی گەڕانی عەبدوڵلایە بەدوای ئەو شوێنانەی کە پێغەمبەر نوێژی تیادا کردبوو، بۆ ئەوەی نوێژیان لێ بکات. ابن تیمیە سەرەڕای تاوانبارکردنی ابن عمر بە بیدعەچیەتی (وتحري هذا لیس من سنة الخلفاء الراشدین، بل هو مما ابتدع) تاوانباریشی دەکات بە گرتنی ڕێگایەک بۆ شیرک کردن دەربارەی ئەو خوە دەڵێت :»وذلک ذریعة إلی الشرک» ئەوەش هۆیەکە بۆ شیرک.!!
ئەگەر سەحابەکان بە تایبەتی سەحابەیەکی زانای وەک عبداللە کوڕی عومەر، چاکترین وزاناترینی ئومەتی ئیسلام بن بە پێی تیۆری سەلەفییەت، ئەی چۆن عبداللە کوڕی عومەر کارێک دەکات بەرەو شیرکی ببات؟! هەموو لایەکیش دەزانێت کە عبداللە کوڕی عومەر لە هەرە موتەشەدیدەکان بوو لە دین وعەقیدەدا![٢]!
ابن تیمیە بەو جۆرە باسی عەلی کوڕی ئەبو تاڵیبی سەحابی وبەدری وزاوای پێغەمبەر دەکات، کە لە بارەی فەزڵ وپایەی ئەو دەیان فەرمودە لە (کتێبە ڕاستەکانی حەدیس) الصحاح دا هەتوە بە بوخاری وموسلیمیشەوە:
گرنگترین ئەو تاوانانەی کە ابن تیمیە خستتویەتە پاڵ عەلی کوڕی تاڵیب ئەمانەن:
١.تاوانبار کردنی حەزرەتی عەلی بە ڕشتنی خوێنی ژمارەیەکی زۆری موسڵمانان

بێ ئەوەی هیچ بەرژەوەندیەكی دین ودونیایان تێدا بێت.

لەو بارەیەوە دەڵێت: : «: ...فإن عليا قاتل على الولاية! وقتل بسبب ذلك خلق كثير عظيم! ولم يحصل في ولايته لا قتال للكفار ولا فتح لبلادهم ولا كان المسلمون في زيادة خير. وقد ولى من اقاربه من ولاه، فولاية الأقارب مشتركة -يعني بينه وبين عثمان- ونواب عثمان كانوا أطوع من نواب علي وأبعد عن الشر، وأما الأموال التي تأول عثمان، فكما تأول علي في الدماء وأمر الدماء أخطر وأعظم"[٣]

"عەلی لەسەر ویلایەت جەنگا، وخەڵكێكی زۆریش بەو هۆیەوە كوژران. لەسەردەمی ویلایەتی ئەودا نەشەڕ لە دژی كافراندا كرا، ونە وڵاتەكانیان فەتح كران، نە موسڵمانان خێری زیاتریان پێگەیشت. وخزمێكی زۆری خۆی دامەزراند، كەوابو دامەزراندنی خزمان شتێكی هاوبەشە (مەبەستی لە نێوان عەلی وعوسماندا) وپیاوەكانی عوسمان گوێڕایەڵتریش بوون لە پیاوانی عەلی، ودورتریش بوون لە خراپە وشەڕدا، بە گوێرەی پارە وپولیش، عوسمان تەئویلی تێدا كردبوو، وەك چۆن عەلی تەئویلی لە خوێن ڕشتندا كردبوو، كێشەی خوێنیش ترسناكتر وگەورەتریشە لە پارە وماڵ"

ابن تیمیە هەر لەو دەقەدا زیاتر لە حەوت تاوانی ڕیز كردوە دەرهەق بە حەزرەتی عەلی:

- شەڕ كردن لەسەر دەسەڵات.
- بە كوشت دانی موسڵمانان بە خۆڕایی بێ هیچ بەرژەوەندیەكی دینی یا دونیایان
- شەڕی ئەو تەنها دژی موسڵمانان بوو.
- موسڵمانان لەسەردەمی ئەو هەر لەپاشیان دەدا.
- خزم خزمێنەی دەكرد وەك عوسمان.
- پیاوانی عەلی زۆر خراپتر بوون لە پیاوانی عوسمان
- هەڵەی ئەو لە خوێن ڕشتن بوو، هەڵەی عوسمان لە پارە ودراو بوو.

من لێرەدا نامەوێ وەڵامی ئەو تۆمەتانە بدەمەوە، بەڵام بە پێی تیۆری سەلەفییەت نا بێت ئەو جۆرە قسانە ئاڕاستەی سەحابەیەكی گەورەی وەك عەلی بكرێت، ئینجا هەموو دەقە پیرۆزەكانی سەلەفییەت، وەك فەرموودەكانی

پێغەمبەر پشتگیری لە هەڵوێستی عەلی دەکەن، وەک فەرمودەی عەمار کە هێندێ پێیان وایە فەرمودەیەکی موتەواتیرە : (تقتل عماراً الفئة الباغية) ئینجا بەڕاستی ئەوەی حەزرەتی عەلی بناسی، وتەقدیری بکات دەزانێت تۆمەتی جەنگان لە پێناو دەسەڵات، زیاتر لایقی معاویەیە تا عەلی، ئەو معاویەیەی کە ابن تیمیە کتێبێکی تەواوی بۆ دیفاع لێکردنی نوسیوە.

بە نیسبەت شەڕی موسڵمانانیش، ئەوە حەزرەتی ئەبوبەکریش شەڕی موسڵمانانی کردوە لە جەنگەکانی هەڵگەڕانەوەدا (حروب الردة) ئینجا ئەگەر جیهادی کافران هەبێت لە شەریعەت دا، ئەوە قیتالی بوغاتیش [ستەمکاران]یش هەیە. ابن تیمیە فەقیە وزانا ونیمچە فەیلەسوف ئاگاداری ئەو ڕاستیانەیە بەڵام بە هەڵپەیە بۆ تانە لێدان لە عەلی.

دووەم هەر لە منهاجدا بەو شێوەیە بەرگری لە حەزرەتی عوسمان دەکات، وناڕاستەوخۆ پەلار وتوانج دەگرێتە حەزرەتی عەلی: «..فإن عثمان لم يقتل مسلماً ولا قاتل أحداً ولم يطلب قتال أحد على ولا يته أصلاً، فإن وجب أن يقال : من قتل خلقاً من المسلمين (على ولايته) إنه معصوم الدم ،وأنه مجتهد فيما فعله فلأن يقال عثمان معصوم الدم ...أولى وأحرى" [٤]

(کەچی عوسمان هیچ موسڵمانێکی نەکوشت ولەگەڵ کەسیش نەجەنگا (واتە لەسەر دەسەڵات گرتنە دەست) ولە بنەڕەتدا داوای لەکەسیش نەکرد لەسەر ویلایەتی بجەنگێت، ئەگەر پێویست کرا بوترێت: دەربارەی یەکێک خەڵکانێکی موسڵمانی کوشتبێت (واتە لەسەر ویلایەتی) کە خوێنی مەعسوم وپارێزراوە، وموجتەهیدە لەو کارانەی کە کردویەتی، ئەو وتنی مەعسومیەتی خوێنی عوسمان پەسندترە) هەر بە هەمان شێوە بەردەوام دەبێت لە توانج گرتن لە حەزرەتی عەلی دا لە پەنای بەرگری کردنی لە حەزرەتی ئەبوبەکردا: « ...وإن جاز أن يظن بأبي بكر رضي الله عنه أنه كان قاصداً للرئاسة بالباطل، مع أنه لم يعرف منه إلا ضد ذلک، فالظن بمن قاتل على الولاية ولم يحصل له مقصوده أولى واحرى"

(ئەگەر جایز بێت زەنی خراپ بە ئەبوبەکر (ڕەزای خوای لەسەر بێت) ببرێت، کەوا مەبەستی سەرۆکایەتی کردن بوبێت بە نا هەق، هەرچەندە دژی ئەو خوەی لێ زانراوە، لەو بوارە زەنبردن بەوەی لەسەر سەرۆکایەتی ویلایەت جەنگا – مەبەستی عەلی یە- ونەگەیشتە مورادیشی پەسندتر وئەولاترە)

٣

هەر لە هەمان لاپەڕەدا دەڵێت: «..إذا جاء القادح فقال في أبي بكر وعمر إنهما كانا ظالمين متعدين طالبين للرئاسة مانعين للحقوق، كان من المعلوم أن هذا الظن لو كان حقاً فهو أحق بمن قاتل عليها حتى غلب! وسفكت الدماء بسبب المنازعة التي بينه وبين منازعه ولم يحصل بالقتال لا مصلحة الدين ولا الدنيا ولا قوتل في خلافته كافر ولا فرح مسلم"[٥]

(ئەگەر زەمكەرێک هاتوو دەربارەی ئەبوبەکر وعومەر گوتی ئەوان ستەمكار وتەعەداكەر وداواكەری سەرۆكایەتی بوون، وماف زەوتكەر بوون. شتێكی زانراوە، ئەگەر ئەو زەنە ڕاست بێت، ئەوە ڕاستترە بەو كەسە بگوترێت كە لەسەری (واتە لەسەر سەرۆكایەتی) جەنگا تا دۆڕاندی (واتە حەزرەتی عەلی) وخوێنێكی زۆری ڕشت لەسەر كێشەی نێوان خۆیی وئەوانی تر، و شەرەكانیشی هیچ خێرێک وبەرژەوەندی بۆ دین ودونیا تێدا نەبوو، ولە خیلافەتی ئەودا تاقە كافرێک نەكوژرا وتاقە موسڵمانێكیش دڵشاد نەبوو)

ئەگەر ئەو وتانە، بەڵگەی ناسیبیەتی ابن تیمیە نەبن، ئەوە كەس ناسیبی نییە، چۆن كەسێک خۆی بە ئیمامی ئەهلی سونە بزانێت، بەو دەرونە دەهریە وپڕ لە قینە، باسی هاوەڵێكی گەورەی وەک حەزرەتی عەلی بەو جۆرە دەكات؟! خۆ سەید قوتبی بەدبەخت، یەک لە سەدای ئەوەی نە گوتبوو دەرهەق بە عوسمان كەچی تا ئەمڕۆش دۆڵی بۆ لێدەدەن، هەرچەندە سەرچاوەكانی ئیسلام دەڵێن دەیەها سەحابیش ڕەخنەیان لە هەندێک لە كردەوەكانی عوسمان دەگرت! دەكرێ ئەو سەحابانەش تەكفیر بكەین لەبەر ئەو ڕەخنانە؟! وەڵامەكەی لای تیۆری سەلەفییەتی هەڵاوێردكار وئینتیاقئییە، كە هەیكەلی سەرەكی تیۆرەكە لە كورەی ئومەوییەكان دروست كراوە!

ئینجا ابن تیمیە لە پاش شێوازی توانج گرتن، شێوازێكی تر بەكار دەهێنێت بۆ هێرشكردنە سەر حەزرەتی عەلی، ئەویش ڕۆڵی كەسێكی ناسیبی وەردەگرێت لە هەڵڕشتنی ڕەخنەكانی لە دژی حەزرەتی عەلی، سەیر لەوەدایە، هەمان ئەو قسە وتوانجانەی ئەو ناسیبییەی گوتوە، وەک بەرلەوە بەرچاوتان كەوت. وەک بڵێی خۆی دان بە ناسیبیەتی خۆی بینێت، بەرگریەكەش ئەو جارە بۆ حەزرەتی ئەبوبەكر وعومەر وهەتا عوسمانیش نیە، بەڵكو بۆ موعاویەی كوڕی ئەبو سوفیانە، لەو بارەیەوە دەڵێت: «وأما الرافضي فإذا قدح في معاوية رضي الله

عنـه بأنـه كان باغيـاً ظالمـاَ، قـال لـه الناصبـي : وعلـي أيضـا كان باغيـا ظالمـاً لمـا قاتـل المسلمين وبدأهـم بالقتـال وصـال عليهـم، وسـفك دمـاء الأمـة بغيـر فائـدة لهـم لا فـي دينهـم ولا فـي دنياهـم! وكان السـيف مسـلولا فـي خلافتـه علـى أهـل الملـة! مكفوفـا عـن الكفـار"[٦]

(ئەگـەر رافیزیـەک تانـەی لـە موعاویـە دا، گوایـە سـتەمکار وباغییـە (ئـەوە هـەر قسـەی ڕافیـزە نیـە بـە پێـی فەرمـودەی سـەحیح موعاویـە لـە فیئـەی باغیـەدا بـوو) ئـەوە ناسـیبیەکە پێـی دەڵێـت: عەلیش سـتەمکار وباغـی بـوو، بـەوەی کـە دژی موسـڵمانان جەنـگا لـە پێنـاو دەسـەڵات، وئـەو دەسـتی بـە شـەڕ کـرد، وهێرشـی بـۆ بـردن، وخوێنـی ئـەو ئومەتـەی ڕشـت بەبێ هیـچ سـودێکی دیـن ودونیایان! وشمشـێرەکان لە خیلافەتی ئـەودا لـە دژی موسـڵمانان هەڵکێشـرا بـوو، لـە کافـران بـە دوور بـوو)

چاودەنێ ئـەو قسـانەی کـە لەسـەر دەمـی ناسـیبیەکە دەکرێـت هەمـان ئـەو تۆمـەت وتوانجانەیـە کـە ابـن تیمیـە بـەر لـەو خاڵـە هەڵیدەڕشـتن. ئـەوە چاکتریـن دان هێنانـە بـە ناسـیبیەتی خـۆی.

لە شوێنێکی تر بە هەمان تاکتیک دەڵێ:

"فـإن جـاز للرافضـي أن يقـول إن هـذا كان طالبـا للمـال والرياسـة أمكـن الناصبـي أن يقـول كان علـي ظالمـا طالبـا للمـال والرياسـة قاتـل علـى الولايـة حتـى قتـل المسـلمين بعضهـم بعضـا ولـم يقاتـل كافـرا ولـم يحصـل للمسـلمين فـي مـدة ولايتـه إلا شـر وفتنـة فـي دينهـم ودنياهـم " [٧]

(ئەگـەر بـۆ ڕافیزیەکـە جایـز بێـت بڵێـت کـەوا ئـەو بـە دوای پـول ودەسـەڵات کەوتبێـت، ناسـیبیەکیش دەتوانێـت بڵێـت عەلـی سـتەمکار بـوو وبـە دوای پـول ودەسـەڵات کەوتبـوو. شـەڕی کـرد لـە پێنـاو دەسـەڵات وویلایەتـی هەتـا موسـڵمانان بەربونـە گیانـی یەکتـر بـە کوشـتن، وشـەڕی لەگـەڵ کافرێکیش نەکـرد، وموسـڵمانان لـە شـەڕ وفیتنـەی دیـن ودنیایـان زیاتـر هیچیـان دەسـت نەکـەوت لـە کاتـی ویلایەتـی ئـەودا)!

پێشێلی حەدیسی سەحیحی بوخاریش!

مەسـەلەی ڕقەکـە وای لێدەکات هەمـوو شـتێکی حەزرەتـی عەلـی ڕەتبکاتـەوە، هەتـا ئەگـەر لـە سـەحیحی بوخاریشـدا هاتبێـت، کـە ئـەوەش ڕوخاندنـی کۆڵەگەیەکـی تـری تیـۆری سـەلەفییەتە سـەبارەت بـە ترسـناکی ڕەتکردنـەوەی حەدیسـی سـەحیح! دەربـارەی سـیفەتێکی زانسـتی قـەزا لای حەزرەتـی عەلـی دەڵێـت: قـال رسـول اللـه « أقضاكـم علـي « والقضـاء يسـتلزم العلـم والديـن، فهـذا الحديـث لـم يثبـت وليـس لـه إسـناد تقـوم بـه الحجـة « [٨]

(دەربارەی ئەو قسەیەی کە دەڵێت پێغەمبەر وتویەتی (عەلی لە هەمووتان شارەزاترە لە قەزاوەت) قەزاوەت پێویستی بە عیلم ودینە ئەو حەدیسە نەسەلمێنراوە وسەنەدێکی نیە ببێتە حوجەت)

بڕوانە چۆن تانە لە عیلم وشارەزایی ودینی حەزرەتی عەلی دەدات، کە دەڵێت « والقضاء يستلزم العلم والدين « وەک بڵێی عەلی ئەو دوو خەسڵەتەی نەبێت، هەرچەندە حەزرەتی عومەر دەڵێت:»واقضانا علي(عەلی لە هەموومان شارەزاترە لە قەزاوەت) « وەک لە سەحیحی البخاری دا هاتوە.

بەڵکو پایەی ئەو یەکسان دەکات بە پایەی معاویە ویەزید وخەلیفەکانی ئومەویەکان وعەباسیەکان! لەو بارەیەوە دەڵێت:» :» إن الرافضة تعجز عن إثبات إيمانه وعدالته، فإن احتجوا بما تواتر من إسلامه وهجرته وجهاده، فقد تواتر إسلام معاوية ويزيد وخلفاء بني أمية وبني العباس وصلاتهم وصيامهم وجهادهم الكفار .“[٩]

(رافیزیەکان ناتوانن ئیمان وعەدالەتی (حەزرەتی عەلی) بسەلمێنن، ئەگەر بەڵگەیان هێنایەوە بە تەواتری ئیسلامی، وکۆچ کردنی وجیهادی، ئەوە ئیسلام ونوێژ وجیهادی معاویە ویزید و وخەلیفەکانی ئومەوی وعەباسیەکانیش موتەواترە!!» کەوابوو حەزرەتی عەلی هیچ فەرقێکی نیە لەگەڵ فاسقێکی وەک یەزی،د بە شەهادەی دەیەها سەحابی وتابیعی وزانای سەردەمی خۆی، ئەوە باسی خەلیفەکانی تری عەباسی وئومەوی هەر ناکەین.

هەر لەو بوغزەوە حەزرەتی عەلی دەکاتە هۆی دابەزینی ئەو ئایەتە:

”وقد أنزل الله تعالى في علي: يا أيها الذين ءامنوا لا تقربوا الصلاة وأنتم سكارى حتى تعلموا ما تقولون. سورة النساء. لما صلى فقرأ وخلط..“[١٠]

(خوا دەربارەی عەلی ئەو ئایەتەی سەرەوەی دابەزاندوە، کاتێ نوێژی کرد وقورئانی خوێند وتێکەڵ وپێکەڵی کرد)!!

ئێمە کە داوەری سەلەفیەکان دەکەین بۆ تیۆرە سەرەکیەکانی خۆیان، مانای ئەوە نیە باوەڕمان بەو تیۆرانە و بەو شێوازەی بیرکردنەوەی ئەوان هەبێت، بەڵام دەمانەوێت بیسەلمێنین کە ئەوان چەندە ناکۆکن بە بنەما تیۆری و فیکریەکانی خۆشیان. کە بەرگریش لە حەزرەتی عەلی دەکەین، لە گۆشە نیگای شیعیەوە ناڕوانینە کێشەکان، کە حەزرەتی عەلی بەقەد نیمچە خوایەک تەقدیس دەکەن ووەک سوپەر مانێک بۆی دەڕوانن، دەکرێت ڕەخنەی لێ بگیرێت، بەڵام ناکرێت

لە پایەی دینی ومرۆیی یەکێکی وەک عەلی کەمبکرێتەوە، لەسەر حیسابی ڕوو سپیکردنەوەی کەسانێکی وەک معاویە و یەزید، کە گوناهە بە بیریشت تێپەڕێت بەراوردیان بە عەلی پێ بکرێت!
ئەوەیە ابن تیمیەی حەقیقی لە ڕووی سونە وسەلەفییەت دا، ئەو سەلەفیانەی گوێیان لێ نیە دەریایەک خوێن بڕێژن بۆ ئەوەی قسەیەک بە معاویە یان یەزیدی قاتیل وفاسیق نەگوترێت، کەچی ئەو ابن تیمیەی بەشێخی ئیسلام وناسری سونە وچەند لەقەبی تری کش وفش دادەنێن، بەو شێوەیە سووکایەتی بە حەزرەتی عەلی دەکات!

دەمارگرژی بۆ ابن تیمیە

وەک نموونە بۆ دەمارگرژی بۆ ابن تیمیە (ابن کثیر) ئیبن کەسیر وەردەگرین.
ئیبن کەسیر لە مێژووەکەی کە باس دێتە سەر باسی هەر زانایەکی غەیری سەلەفی یان لەوانەی کێشەکیان هەبوو بێت لەگەڵ ابن تیمیە زۆر بە شێوەیەکی نا عادیلانە قسەیان لەسەر دەکات وهەڵیان دەسەنگێنێ.
بۆ نمونە کە باسی زانا وفەقیە وموفتی وموحەدیسەکی وەک (الشیخ صدر الدین محمد بن عمر بن مکی) ناسراو بە (ابن المرحل یان ابن الوکیل الشافعی) دەکات، کە لە ساڵی ٧١٦ هیجری کۆچی کردوە. کە چەندین مونازەرەی هەبوە لەگەڵ ابن تیمیە لە چەندین بۆنەدا، هەرچەندە زانایەکی گەورەی وەک تاج الدین السبکی ستایشی عیلم وکەسایەتی دەکات، کەچی ابن کەسیر بەو جۆرە باسی دەکات:
« وقد كان مسرفاً على نفسه قد ألقى جلباب الحياء فيما يتعاطاه من القاذورات والفواحش، وكان ينصب العداوة للشيخ تقي الدين ابن تيمية ويناظره في كثير من المحافل والمجالس "[١١]
(پەردەی شەرم وحەیای فڕێ دابوو، بەو شتە پیس وپۆخڵانەی کە دەیخوارد ودەیکرد، وهەردەم دوژمنایەتی ابن تیمیەی دەکرد ومونازەرەی لەگەڵدا دەکرد لە کۆڕ ومەجلیسەکاندا)
وادیارە پڕوپاگەندەی ناوزڕاندنی ئەو زانایە هێندە گەورە بوە، بۆیە تاج الدین السبکی دەربارەی دەڵێت:

"ولـه مـع ابـن تيميـة المناظـرات الحسـنة، وبهـا حصـل عليـه التعصـب مـن أتبـاع ابـن تيميـة، وقيـل فيـه مـا هـو بعيـد عنـه، وكثـر القائـل فارتـاب العاقـل"[١٢].
(مونازەراتـی چاکـی هەبـوە لەگـەڵ ابـن تیمیـە، سـەبارەت بـەوە، کەوتـە بـەر ڕقـی دەمارگرژی شـوێن کەوتوانی ابـن تیمیە، کـە دەربـارەی قسـەی وا گوتـراوە، دوورە لـەو، هێنـدە قسـەی زۆری لەسـەر کـرا هەتاعاقڵیـش تێیـدا دەکەوتـە گومانـەوە) دەربـارەی زانایەکـی تـر کـە بـەو جـۆرە وەسـف دەکرێت»الإمـام قاضـي القضـاة الشـيخ شـمس الديـن أبوالعبـاس أحمـد بـن إبراهيـم السّـروجي الحنفـي المتوفـى سـنة ٧١٠ هــ .»زانایەکـی وەک (ابـن تغـری بـردی) لەبارەیـەوە دەڵێـت :
"وكان بارعـاً فـی علـوم شـتی ولـه اعتراضـات علـی ابـن تيميـه فـی علـم الـكلام» . (لـە جۆرەهـا زانسـتدا بلیمـەت بـوو، وچەندیـن ڕەخنـە لـە ابـن تیمیـە هەبـوو دەربـارەی عیلمـی کـەلام)
هەروها (ابن حجر العسقلانی) دەربارەی دەڵێت:
"ومـن تصانيفـه : الـرد علـى ابـن تيميـة، وهـو فيـه منصـف متـأدب صحيـح المباحـث، وبلـغ ذلـك ابـن تيميـة فتصدى للـردّ علـى ردّه"[١٣].
(لـە نێـو دانراوەکانـی وەڵامـی ئیبنـول تەیمیـەی داوەتـەوە، کـە تێیـدا زۆر مونسـیف وبـە ڕەوشـت وبـە لێکۆڵینـەوەی ڕاسـت ڕەخنەکانـی نوسـیوە، کـە هـەواڵ گەیشـتە ابـن تیمیـە وەڵامـی وەڵامەکـەی ئـەوی دایـەوە)
لە کتێبێکی تر دەڵێت:
"وله رد على ابن تيمية بأدب وسكينة وصحة ذهن ورد ابن تيمية على رده"[١٤].
(وەڵامێکـی هەیـە لەسـەر ابـن تیمیـە، بـە ئـەدەب ولەسـەرخۆ وزەینێکـی دروسـت نوسـیویەتی، وابـن تیمیـەش وەڵامـی وەڵامەکـەی ئـەوی داوەتـەوە)
ابن کثیر بەگاڵتەوە باسی دەکات ودەڵێت:
"ولـه اعتراضـات علـى الشـيخ تقي الديـن ابن تيميـة في علـم الكلام، أضحـك فيهـا علـى نفسـه وقد ردّ عليـه الشـيخ تقي الدين في مجلدات وأبطل حججه "[١٥].
(چەنـد ڕەخنەیەکـی هەیـە لەسـەر ابـن تیمیـە لـە زانسـتی کەلامـدا، خـۆی کردۆتـە مایـەی پێکەنینـی خەڵـک، شـێخ تقـی الدیـن (ابـن تیمیـە) بـە چەندیـن موجەلـەدات وەڵامـی دایـەوە، وبەڵگەکانـی پوچـەڵ کـردەوە)
دەربـارەی (الإمـام الشـيخ تـاج الديـن أحمـد بـن محمـد بـن عطـاء اللـه الاسـكندري المالكـي، المتوفـى ٧٠٩ هــ .) کـە زانایەکـی حەنبەلیـش بـوە دەڵێـت:

" قليل العلم، مزجى البضاعه "»کەم زانست وچی لەباردا نییە -کەل وپەلی بێ بازارە»

کەچی زەهەبی (الذهبي) کە هەوادارێکی ابن تیمیەش بوو دەربارەی ئەو زانایە دەڵێت:

"رأيته بالإسكندرية فيما أرى، وكان يتكلم على الناس ويقول أشياء نافعة وله عبارة عذبة وفيه صدق، وله مشاركة في الفضائل، ولكنه كان من كبار القائمين على الشيخ تقي الدين ابن تيمية "[١٦].

«لە ئەسکەندەریە دیتم، بۆ خەڵک دەدوا وشتی بە سودی دەگوت، ودەربڕینەکانی شیرین بوون، وڕاستگۆیی تێدا بوون، بەژداری هەیە لە کاروباری چاک، بەڵام لە هەرە نەیارانی ابن تیمیە بوو» هەر لە شوێنێکی تر دەڵێت:

"القاضي الشيخ الإمام قاضي القضاة شرف الدين عبدالغني بن يحيى ... من كبار الرؤوس ... وكان متوسطاً في المذهب، محمود السيرة، كثير المكارم"[١٧].

«قازی شێخ ئیمام وقازی قازیەکان شەرەفەدین عەبدولغەنی کوڕی یەحیا، لە پیاوە هەرە گەورەکانە، میانەڕەو بوو لە مەزهەبدا، وباس وخوازی چاک بوو، زۆر جوامێر بوو»

نامە گرنگ و پڕ بەهاکەی زەهەبی بۆ ئیبن تەیمیە!

ئەو زەهەبیە کە وتم لە هەوادارانی ابن تیمیە بوو، لەو قسانەی سەرەوە دەردەکەوێت، کە تا ڕادەیەک نەرمتر بوە لە ابن تیمیە، وهەتا لە دەقێکدا وەک پەیامێکی کراوە بۆ ابن تیمیەی نوسیوە بەناوی (النصيحه الذهبيه) زۆر بە ئاشکرا ڕەخنەی توندی ئاڕاستە دەکات.

ئەو پەیامە هەر بە دەسخەتی خودی زەهەبی لە (دار الكتب المصرية) پارێزراوە، هەروەها ئیمامی حافیز سەخاوی (الإمام الحافظ السخاوي) لە کتێبی (الإعلان بالتوبيخ لمن ذم التاريخ) باسی کردوە، هەوڵ دەدەم کورتەی نامەکە باس بکەم:

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله على ذلتي، يا رب ارحمني وأقلني عثرتي. واحفظ علي إيماني... طوبى لمن شغله عيبه عن عيوب الناس وتباً لمن شغله عيوب الناس عن عيبه. إلى كم

ترى القذاة في عين أخيك وتنسى الجذع في عينك؟ إلى كم تمدح نفسك وشقاشقك وعباراتك وتذم العلماء وتتبع عورات الناس مع علمك بنهي الرسول صلى الله عليه وسلم : » لا تذكروا موتاكم إلا بخير فإنهم قد أفضوا إلى ما قدموا « . بلى أعرف إنك تقول لي لتنصر نفسك: إنما الوقيعة في هؤلاء الذين ما شموا رائحة الإسلام ولا عرفوا ما جاء به محمد صلى الله عليه و سلم وهو جهاد...يا رجل بالله عليك كف عنا فإنك محجاج عليم اللسان لا تقر ولا تنام... وكثرة الكلام بغير زلل تقسي القلب إذا كان في الحلال والحرام فكيف إذا كان في العبارات اليونسية والفلاسفة وتلك الكفريات التي تعمي القلوب؟ والله قد صرنا ضحكة في الوجود ، فإلى كم تنبش دقائق الكفريات الفلسفية لنرد عليها بعقولنا.

يا رجل قد بلعت سموم الفلاسفة ومصنفاتهم مرات، وبكثرة استعمال السموم يدمن عليها الجسم وتكمن والله في البدن . .. كان سيف الحجاج ولسان ابن حزم شقيقين فواخيتهما !

يا مسلم أُدم حمار شهوتك لمدح نفسك، إلى كم تصادقها وتعادي الأخيار؟ إلى كم تصدقها وتزدري بالأبرار؟ إلى كم تعظمها وتصغر العباد؟ إلى متى تخاللها وتمقت الزهاد؟ إلى متى تمدح كلامك بكيفية لا مدح بها والله أحاديث الصحيحين، يا ليت أحاديث الصحيحين تسلم منك بل في كل وقت تغير عليها بالتضعيف، والإهدار، أو بالتأويل والإنكار.

أما آن لك أن ترعوي، أما حان لك أن تتوب وتنيب، أما أنت في عشر السبعين وقد قرب الرحيل، بلى والله ما أذكر أنك تذكر الموت بل تزدري بمن يذكر الموت، فما أظنك تقبل على قولي ولا تصغي إلى وعظي بل لك همة كبيرة في نقض هذه الورقة بمجلدات وتقطع لي أذناب الكلام ولا تزال تنتصر حتى أقوالك "[١٨].

(خۆشبەختی بۆ ئەوانەی لە جیاتی بە عەیب ونەنگی خەڵکەوە خەریک بن بە عەیب و نەنگی خۆیان خەریک دەبن، تیا چوونیش بۆ ئەوەی لەبەر نەنگی وعەیب وعاری خەڵک ئاگای لە عەیبەکانی خۆی نامینێت، تاکەی جیق لە چاوی براکانت دەبینیت وکۆتەرە لە چاوی خۆت نابینیت؟ تا کەی ستایشی خۆت و شەقشەقەکانت وگوزارشەکانت دەکەیت، وزەمی زانایان دەکەیت، وبەدوای عەیب وعاری خەڵک دەکەویت، هەرچەندە دەزانیت کە پێغەمبەر نەهی لێکردوە...

بەڵێ دەزانم بۆ پشتگیری کردن لە خۆت پێم دەڵێیت: قسە گوتن بەوانەی کە

بۆنی ئیسلامیان نەکردوە، وئەوەی محەمەد (سەلامی خوای لێ بێت) هێناویەتی نایناسن جیهادە... پیاوی چاک بە وازمان لێ بێنە, تۆ زمان زان وبەڵگەحازر ودناسەکنێی وناخەویت...زۆر وتنیش بەبێ غەڵەتیش دڵ ڕەقت دەکات، ئەگەر لە بارەی حەرام وحەلالیش بێت، چ جای لەوەی دەربارەی گوزاریشی یونسی وفەیلەسوفەکان وئەو کوفریاتانە بێت کە دڵەکان کوێر دەکەن؟

بەو خوایە بوینە قەشمەر جاری ئەو بونەوەرە، تاکەی بچوکترین کوفریاتی فەلسەفی هەڵدەکۆڵی بۆ وەڵامدانەوەیان بە عەقڵمان. ئەی پیاو ژەهری فەیلەسوفان ودانراوەکانیانت چەندین جار قوت داوە، زۆر بەکارهێنانی ژەهریش جەستە ڕادەهێنیت وخوی پێوە دەگرێت و داگیری دەکات...شمشێری حەجاج وزمانی ابن حزم لێک جیا بوون تۆ کردتنەوە بە برا!! ئەی موسڵمان گوێدرێژی ئارەزوەکانت بەرهەڵدا بکە بۆ ستایش کردنی خۆت، تا کەی هاوڕێیەتی دەکەیت ودژایەتی پیاو چاکان دەکەیت؟

تا کەی باوەڕی پێ دەکەیت وگاڵتە بە پیاوچاکان دەکەیت؟ تا چەندی تر خۆت گەورە دەکەیت وبەندەکانی خوا بچوک دەکەیتەوە؟ تاکەی ستایشی قسەکانت دەکەیت، بە جۆرێ قەسەم بە خوا حەدیسەکانی دوو کتێبە سەحیحەکانیش وا ستایش نەکراون، خۆزگە حەدیسەکانی ئەو دوو سەحیحەش لە دەستی تۆ ڕزگاریان بوایە، چونکە هەردەم هەڵمەتیان دەکەیتە سەر بە زەعیف کردنیان، وبە فیرۆدان، ولێکدانەوە (تەئویل) ونکولی کردن لێیان. باوەڕ ناکەم قسەکانم لێ وەرگریت وگوێ بۆ مەوعیزەکەم بگریت، چونکە زۆر بە هیمەتی وبە تاقەتی بۆ وەڵام دانەوەی ئەو کاغەزەم، بە چەندین موجەلەد وقسم پێ ببڕیت وبەردەوامیت لەسەرکەوتن بۆ قسەکانت...

کاتی ئەوە نەهاتوە پاشگەز بیتەوە، کاتی ئەوەت نەهاتوە تۆبە بکەیت وبگەڕێیتەوە، ئەی تۆ لە دەیەمی ساڵی حەوتا ساڵان نیت، کە کۆچ کردنت نزیک بۆتەوە. باوڕناکەم گوێم بۆ بگریت و گوێ لە مەوعیزەکەم بگریت، بەڵکو هیمەتێکی مەزنت هەیە ئەو لاپەڕەیە ئامۆژگاریەی من وەڵامدەیتەوە بە چەندین موجەلەدات، سەروگوێی قسەکانم ببڕیت...

پێم وایە کەس لە خاوەنی ئەو نامەیە چاکتر ابن تیمیەی نەناسیوە.

بەشی پێنجەم.. حوزەیرانی ٢٠٠٨ گۆڤاری ستاندارد

ژێدەرەکان

[١] – طلقاء بەوانە دەگوترێت كە تادوا ساتى توانایان دژى پێغەمبەر جەنگان، وبە ناچارى لەكاتى فەتحى مەككەدا بوونە موسڵمان.
[٢] – ئەوە دەقي قسەكەیەتي: مناقشة ما ورد عن ابن عمر في ذلك وعلى هذا يخرج فعل ابن عمر رضي الله عنهما، بأن النبي صلى الله عليه وسلم كان يصلي في تلك البقاع التي في طريقه، لأنها كانت منزله، لم يتحر الصلاة فيها لمعنى في البقعة. فنظير هذا: أن يصلي المسافر في منزله، وهذا سنة. فأما قصد الصلاة في تلك البقاع التي صلى فيها اتفاقا، فهذا لم ينقل عن غير ابن عمر من الصحابة، بل كان أبو بكر وعمر وعثمان وعلي، وسائر السابقين الأولين، من المهاجرين والأنصار، يذهبون من المدينة إلى مكة حجاجا وعمارا ومسافرين، ولم ينقل عن أحد منهم أنه تحرى الصلاة في مصليات النبي صلى الله عليه وسلم. ومعلوم أن هذا لو كان عندهم مستحبا لكانوا إليه أسبق، فإنهم أعلم بسنته وأتبع لها من غيرهم. وقد قال صلى الله عليه وسلم: «عليكم بسنتي وسنة الخلفاء الراشدين المهديين من بعدي، تمسكوا بها، وعضوا عليها بالنواجذ، وإياكم ومحدثات الأمور فإن كل محدثة بدعة، وكل بدعة ضلالة". وتحري هذا ليس من سنة الخلفاءالراشدين، بل هو مما ابتدع، وقول الصحابي إذا خالفه نظيره، ليس بحجة، فكيف إذا انفرد به عن جماهير الصحابة؟. أيضا: فإن تحري الصلاة فيها ذريعة إلى اتخاذها مساجد والتشبه بأهل الكتاب مما نهينا عن التشبه بهم فيه وذلك ذريعة إلى الشرك بالله.
[٣] منهاج السنة النبوية في نقض كلام الشيعة والقدرية (١٩١/٦-١٩٢)، شيخ الإسلام بن تيمية، دار النشر مؤسسة قرطبة، سنة النشر ١٤٠٦، الطبعة الاولى. زياتر ثشتم بەو نوسخەية بە ستوة بؤ دەرهيَنانى دةقةكان، كة لةسة تؤرِى ئينتةرنيَت دةستم كةوت، هةرضةند نوسخةيةكى تري نوسراوم لاية لة ضاثي المكتبة العلمية،دار الكتب العلمية- بيروت. سالَي ضاثي لةسةر نية.
[٤] – المنهاج (٥١٧/٥)
[٥] – المنهاج (٥٣/٧ – ٥٤)
[٦] – المنهاج (٣٨٩/٤) :
[٧] – منهاج السنة (٦٠/٢)
[٨] – منهاج السنة (ج٤ /١٣٨)
[٩] – منهاج السنة (٦٢/٢)

[١٠] - منهاج السنة (٢٣٧/٧)

[١١] - البداية والنهاية، ج٢ ص ٢١٤٦ .

[١٢] - طبقات الشافعية الكبرى، مصدر سابق، ج ٥ ص ١٤١ .

[١٣] - رفع الإصر عن قضاة مصر، ابن حجر العسقلاني، ص ٤٢، ط الأولى، مكتبة الخانجي، مصر، ١٤١٨ هـ

[١٤] - الدرر الكامنة، مصدر سابق، ص ٩٢ .

[١٥] - البدايةو النهاية، مصدر سابق، ج٢ ص ٢١٣٦.

[١٦] - ذيل تاريخ الإسلام، الذهبي، ص ٨٦، ط الأولى، دار الكتاب العربي، بيروت، ١٤٢٤ هـ .

[١٧] - ذيل تاريخ الإسلام، مصدر سابق، ص ٩٢ .

[١٨] مجموعة العقيدة وعلم الكلام، محمد زاهد الكوثري، ص ٥٥٥، ط الأولى، دار الكتب العلمية، بيروت، ١٤٢٥ هـ / وكتاب التوفيق الرباني، جماعة من العلماء، ص ٢٠٣ / وكتاب الفتاوى السهمية، مصدر سابق، ص ٦٦ / وكتاب السلفية الوهابية، مصدر سابق، ص ١٣٤ .

[١٩] مجموعة العقيدة وعلم الكلام، محمد زاهد الكوثري، ص ٥٥٥، ط الأولى، دار الكتب العلمية، بيروت، ١٤٢٥ هـ / وكتاب التوفيق الرباني، جماعة من العلماء، ص ٢٠٣ / وكتاب الفتاوى السهمية، مصدر سابق، ص ٦٦ / وكتاب السلفية الوهابية، مصدر سابق، ص ١٣٤ .

ئامارێکی تر لەسەر کتێبی بەناوبانگی
«مجموع الفتاوی» ابن تیمیة

هەندیک لەو شێخ ومەشایخ و بەڵکو بانگخوازیش بە ئاشکرا درۆی گەورە دەکەن بۆ فریودانی عەوامە گوێ لە مشتەکان، ئیسلامیەکی ناودار هەبوو، ئەگەر بیویستبا درۆیەک بە دەمی زانایەکی ئیسلام بکات، دەیگووت ابن فلان لە فلانە کتێب و بەرگی دووەم، لاپەڕە ١٣٢ واو وا دەڵێت. برادەرێکی فزوڵی و مونجیرِیش جارێکیان بە سودفە، هەرچەندە سودفەش نیە! کتێبێکی خوێندبۆوە ئەو سەرکردەیە، بۆ زیاتر موعجیبکردنی مندار وتارو نەخوێندەواران دیسان نمونەیەکی باس کردبوو لەو کتێبەی برادەرە مونجرەکە کە تازە خوێندبویەوە، و گوتبووی لەو کتێبە چاپی ساڵی فلان، لاپەڕەی ژمارە فلان، لە پێنج هێڵی کۆتایی لاپەڕەکە، واو وا دەڵێت!! پەکوو لەو دیقەتەی، لەوێ لە ئیعجاب وسەرساميان بۆی هەندێک مندار وتار شاگەشکە ببوون وخەریک بوو تێکرا هاوارکەن: تەکبیر!!!
کابرای فزوڵی مونجیریش، فزوڵیەکەیی و مونجیریەکەی زیاتر زیادی کردبوو، چونکە کتێبەکەی خوێندبوەوە شتی وای نەک لەو لاپەڕەیە، بەڵکو لە هەموو کتێبەکە بەرچاو نەکەوتبوو!! کە گەڕابۆوە ماڵەوە دیسان هەموو کتێبەکەی سەراوبن کردبوو شتی وای تیدا نەدۆزیبوەوە، چو بوو چەندین کاسێتی خوتبە ئاگرینەکانی هێنابوو، چەندین ئیدیعاکردنی کتێب و ژمارەی لاپەڕ وچاپی دەرهێنابوو لە وتار و خوتبە مندار ترِێنەکانی، زۆر بە مونجیری بەدوای داچوو بوو، بۆی دەرکەوتبوو هەمووی درۆیە!! ئەو سەرکردەیە ویستبێتی درۆیەک بۆ بنکردەی عەوام فریوی بکات ئەو تەکنیکە بەکار دەهێنیت!!!
وامزانی ئەوە بەس لەناو کورد و موسلمانانی ئەو زەمانە روویداوە، دوایی بۆم دەرکەوت کە ئیبن تەیمیە باوکی شەرعی داعش و لەوان داعشرەوتریش تەکنیکێکی نزیک لەوەیدا بەکارهێناوە، ئەویش ئەوەیە هەر قسەیەکی کردوە و بریارێکی داوە یەکسەر دەلیت ئەوە ئیجماعی موسلّمانانی لەسەرە، بە ئیتیفاقی ئەهلی سونە و بە ئیجماعی سەلەف وئیتیفاقی فوقەهاکان، وهتد....
لە پاش ئامارێک دەربارەی وشەکانی کوشتن و لە گەردندان و هەموو جۆرەکانی تری کوشتن، لە ئامارێکی تردا لە کتێبی مجموع الفتاوی دەربارەی ئەو ئیدیعایەنەی

ئیجماعەکان بەبی دەلیل، هەرچەندە ابن حزم الاندلسي هەر لە بنەڕەتدا نکولی لە بوونی ئیجماع و هاودەنگی کرد و نکولی لە هاتنەدی دەکرد لە هەر سەردەمێکدا. ئەوە جگە لەوەی ابن حنبل دەڵێت: «من ادعى الإجماع فهو كاذب» ئەوەی ئیدیعای هاودەنگی و ئیجماعی کرد درۆزنە!! کەچی ابن تيمية قوتابی ابن حنبل سەدان ئیدیعای ئیجماعی سەحابە و فوقەها و ئەهلی سونە و عولەما وسەلەفی کردوە بێ ئەوەی ڕاستیش بێت!!

بە پێی ئەو ئامارە کە لە کتێبی هەرە بەناوبانگی «مجموع الفتاوى» ابن تيمية هاتوە، ئیجماع و موشتەقاتەکانی لەسەر زمانی بەبێ بەڵگە بەو جۆرە هاتووە:

دەستەواژەی «باتفاق المسلمين» ٣٠٣ جار هاتووە!!

دەستەواژەی «باتفاق العلماء» ١٩٥ جار هاتووە!!

دەستەواژەی «بإجماع المسلمين» ١٠٢ جار هاتووە!!

دەستەواژەی «اتفق المسلمون» ٦١ جار هاتووە !!

دەستەواژەی «اتفق العلماء» ٥١ جار هاتووە!!

دەستەواژەی «أجمع المسلمون» ٣٨ جار هاتووە!!

دەستەواژەی »اتفق الصحابة» ١٤ جار هاتووە!!

دەستەواژەی «باتفاق الفقهاء» ١٣ جار هاتووە !!

دەستەواژەی «اتفق السلف»١١ جار هاتووە !!

دەستەواژەی «اتفق الفقهاء» ١٠ جار هاتووە!!

دەستەواژەی «اتفق أهل السنة» ٧ جار هاتووە !!

دەستەواژەی «باتفاق الصحابة» ٦ جار هاتووە!!

دەستەواژەی «أجمع أهل العلم» ٦ جار هاتووە!!

دەستەواژەی «بإجماع العلماء» ٥ جار هاتووە!!

دەستەواژەی «بإجماع السلف» ٤ جار هاتووە!!

دەستەواژەی «أجمع العلماء» ٤ جار هاتووە!!

ئێستا بەڕای من دەبێت ئیجماعی موسڵمانان لەسەر ئەوە بێت کە ابن تيميه بە درۆ ئیدیعای ئیجماعی موسڵمانانی کردوە لە سەدان وهەزاران مەسایلی دینیدا!!

ئایە ئیبن تەیمیە ی باوکی توندوتیژی سەلەفیزم کورد بوو ؟!

کوردێکی موسڵمان وئیسلامی سەلەفی زۆر دڵ بەوە خۆش دەکەن کە ئیبن تەیمیە کوردە و خەڵکی حەرانە. بەرلەوەی باسی ئیبن تەیمیە بکەین وەک بیردۆزەرێکی یان مونەزیرێکی عروبەتی سەلەفی، خراپ نییە بەدواداچوونێک بکەین بۆ بانگەشەی کوردبوونی ئیبن تەیمیە، بزانین بەڵگەی ئەوانەی پێیان کوردە بەهێزترە یان بەڵگەی ئەوانەی پێیان عەرەبێکی ڕەسەنە، هەرچەندە بەڕای من ئەگەر کوردیش بێت، بیر و ڕوح و خوێنی بە عروبەت داگیرکراوە، بەڵام هەر پێشم وانیە کورد بێت.

ئەوەی یەکەم جار باسی کوردبوونی ئیبن تەیمیەی وروژاند پێموابێت ئیمام محمد ابو زهرة بوو لە کتێبی [ابن تيمية، حياته و عصره – آراؤه و فقهه] ل ١٨، کە دەڵێت: «ئەو مێژونووسانەی کە باسیان کردوە، خێزانی ئیبن تەیمیە یان نەداوەتە پاڵ قەبیلەتێک، بەڵکو تەنها دایانەتە پاڵ حەڕان کە شوێنی یەکەمی ژیانی خێزانی بووە، وەک عەرەب نەیانداوەتە پاڵ عەشیرەت وقەبیلەیەک، ئەوەش دەیسەلمێنێت کە عەرەب نەبووە، ونەدراوەتە پال هیچ قەبیلەیەکی عەرەبی، بۆیە دەتوانین تێبگەین و وا گومان ببەین کە عەرەب نەبووە، لەوانەیە کورد بوو بێت.

کە قەومێکی بە هیمەت و ئازا وبە تەنگەوەهاتوون، و ڕەوشتیان بە هێزە و توندی تێدایە. ئەو سیفەتانە بە ڕوونی لە ئیبن تەیمیە دابوو، هەرچەندە لە ژیان هێمنی زانایان، و ئاسودەیی بیرمەندان، و لەسەرخۆیی موحەقیقان ژیا بوو. هەروەها کورد لە سەدەی شەشەم و حەوتەم هەڵوێستی جوانیان هەبوو لە بەرگریکردن لە ئیسلام و موسڵمانان، لە بەرەی یەکەمی ئیسلام وەستا بوون لە دژی خاچپەرستان، و زەبری یەکەم بەر ئەوان کەوت و دوایی چەندین چەپۆکیتریان بەر کەوت، بەڵام بەرەنگاربوونەوەیان خاچپەرستانی بێ ئومێد کرد لە زاڵبوون بەسەر ئیسلامدا، یان بەلایەنی کەمەوە توندئاژۆییەکەیان تێکشکاند وهەیبەتیان نەهێشتن هەتا کورد و دوایی میسریەکان بە تێکشکاوی ناردنیانەوە بۆ وڵاتانی خۆیان.» دار الفكر العربي، ١٩٧٤، ل ١٨

لەوەدەچێت ئیمام ابو زهرة دەستی بە هەموو سەرچاوەیەکی مێژوویی نەگەیشتبێت دەنا سەرچاوەیتر هەیە باسی نەسەبی کردبیت وەک عەرەب!

حمدی عبدالمجیدی سەلەفی یش، کە زانایەکی سەلەفی کورد بوو، ئەو قسەیەی ابو زهرە دوبارە دەکاتەوە ودەڵێت ئیبن تەیمیە کوردە چونکە تەنها کورد بەناوی شوێنزادەی، ناوی خۆی دەنێت، بە پێچەوانەی عەرەب کە بەناوی قەبیلەکانیان ناوی خۆیان دەنێن!

بەڵام ئەو ئیدیعایە بە دڵی هەموو کەسێک نییە، زۆر بابەت وکۆمێنتم دیوە تا رادەی گاڵتە پێکردن بە کورد، رەدی کوردبوونی ئیبن تەیمیە دەدەنەوە، زۆرجار عەرەبی سەلەفیم دیوە زۆر بە توندی ئەو ئیدیعایە رەت دەکاتەوە، وابزانم بەپێی تێروانینی عەرەبی دینی ئیبن تەیمیە یان پێ خەسارە کورد بێت، چونکە وەک سەرنجمان داوە وێنەی کورد لە توراس و کەلەپوری عەرەبی ئیسلامیش تابڵێی وێنەیەکی شێوێندراوە، کورد بەدرێژایی مێژووی عەرەب، بە دەگمەن نەبێت، وتەیەکی باشی لەسەر نەنوسراوە!

هەردەم وەک زۆڵەکانی زینای نێوان کەنیزەکانی سلێمان پێغەمبەر و جنۆکەکان تەماشایان کراوە، یان وەک میللەتێکی بێ کۆنترۆڵ وخەریک بە دزی وجەردەیی ویاخیبوون وسەرکێشی. وێنەی کورد لە تێروانینی عەرەبی زۆر سەرنج راکێشە، بۆیە لە وتارێکی سەربەخۆ باسی دەکەین.

سەیر لەوەدایە کە ئیبن تەیمیە شتێکی گووت بە دڵی عەرەب نەبوو دەڵێن کوردە! لە وتارێک بە ناونیشانی [وهم احترام الخصوصيات] نووسەری سعودی منصور النقیدان، هەندێک قسەی ئیبن تەیمیە بە بەڵگە دەهێنێتەوە دژی بەدوەکان کە بە دژی ئیسلامیان دەزانێت! نووسەرێکیتری سعودی خالد الغنامي لە وتاری [الأعراب أشد كفراً ونفاقاً] وەڵامی توندی نووسەر دەداتەوە ودەڵێت: « لقد أخطأ ابن تيمية (وهو كردي الأصل بحسب رأي الأغلبية الساحقة من الباحثين المستشرقين) في أنه قرن بين المشركين والأعراب»

[ئیبن تەیمیە هەڵەی کردوە (کە کوردە لە ئەسڵدا بەپێی رای زۆربەی توێژەران لە رۆژهەڵاتناسان) بە بەستنەوەی موشریک و ئەعرابەکان! پێیوایە ئەو رەگەزپەرستیە دژی ئەعرابەکان، بەدوەکان فەقیهەکان لە ابن تیمیەیان وەرگرتووە!

ابن ناصرالدين الدمشقي لە کتێبی : التبيان لبديعة البيان، الربعي الدمشقي لە کتێبی: الزيادات دەڵێن عەرەب بووە لە قەبیلەی نمیر بووە!

شێخ بكر أبو زیدی سەلەفیش لە کتێبی [المداخل إلى آثار شيخ الإسلام ابن تيمية وما لحقها من أعمال] ل ١٦ دەڵێت:

(نسبته النُميري من إفادات تلميذ تلامذته ابن ناصر الدين (٨٤٢)، وتابعه عليها العدوي في الزيارات، بل هذه النسبة منصوص عليها في بعض رسائل الشيخ المخطوطة على طرر النسخ، وقد ذكر الشيخ ابن قاسم في مقدمة النقض، رسالتين رآهما في الظاهريّة كذلك ص ٣٥ حاشية ١، وهي نسبة إلى بني نُمير، وهم بطن من عامر بن صعصعة بن معاوية بن بكر بن هوازن العدنانية، وذكر القلقشندي في نهاية الأرب ص ٤٣٣ نقلاً عن ابن خلدون : أن منازل بني نُمير في الجزيرة الفراتية والشام، فشيخ الإسلام إذاً)عربي صريح نسباً ولساناً)

«نەسەبی ئیبن تەیمیە نومەیریە بەپیی وتەكانی قوتابیەكی قوتابیەكانی ابن ناصر الدین، العدوي یش لە [الزیارات] هەمان شت دەڵێت، بەڵكو ئەو ڕەچەڵەكە لەسەر هەندێ لە نامە دەستنووسەكانی خودی شێخ نووسراوە، وەك شێخ ابن قاسم لە پێشەكی النقض باسی دوو نامیلكە دەكات، كە لە كتێبخانەی یا دەستنوسخانەی الظاهریة بینیونی... بنی نومەیر یش بەپێی ابن خلدون شوێنیان دەكەویتە جەزیرەی فورات و شام، كەوابوو شێخی ئیسلام عەرەبێكی بێ گەردە بە نەسەب و بە زمان»

كەوابوو زۆر سەرچاوە جەخت لەسەر عەرەب بوونی ئیبن تەیمیە دەكەنەوە، لە كاتێكدا هیچ سەرچاوەیەكی كۆن ئاماژە بۆ كوردبوونی ناكات، كۆنترینیانی ئەو كتێبەی ئیمام محمد ابو زهرەی ئەزهەری میسریە كە لە ساڵی ١٩٧٤ چاپ كراوە. ئەویش سەرەڕای ستایشكردنی كورد وە میللەت، كە ئەوە دەگمەن ڕوودەدات لە نوسراوە عەرەبیەكان، بەڵام هەموو بڕیارەكەی لەسەر زەنێك دامەزراندوە، كە ئەوەیش ئەوەیە عەرەب هەردەم نازناوی بەناوی قەبیلەی دەكات، لەبەر ئەوەی زۆربەیان كۆچەر وگەڕۆك و بەدو بوونە، میللەتانیتر نازناوەكانیان بەناوی شار وشارۆجكەكانیان كردوە، چونكە شارستانی تر بونە، چونكە حەرانیش ناوچەیەكی كوردنشین بووە، بۆیە دەبێت ئیبن تەیمیە كورد بێت!

كێشەكە لەوەدایە زانایان وناودارانی كۆنی كورد و میللەتانیتری ناعەرەب، زۆریان لەبەر شانازیان بە ئیسلام كردنەوە نكوڵیان لە میللەتانی خۆیان كردوە، بەدوای بچوكترین بیانوو گەڕاون تا بڵێن عەرەبن! دەتوانم بڵێم ئەو وەزعە تا سەد، پەنجا ساڵێكیش هەرمابوو، خێزانە دینیەكان هەردەم ڕەچەڵەكیان دەبردەوە سەر عەرەب، شێخ ڕەزایەكی وازمان تیژیش ئیعتراف بە فەزڵی عەرەب بەسەر غەیری عەرەب دەكات! ئیبن تەیمیەش هەتا ئەگەر كوردیش بێت دەتوانم بڵێم داڕێژەرێكی

هەرە گرنگی تیۆر و داوای باڵادەستی ڕەگەزی عەرەبە، و خۆشەویستی عەرەب وعەرەبچێتی بە بەشێک لە ئیمانی ئەهلی سونە وجەماعەت دەزانێت. لە وتاری داهاتوو باسی تیۆری عەرەبچیەتی ئیبن تەیمیە دەکەین، ئەو کاتە کوردیش بێت، خۆمان دەبێت بڵێین کورد نییە!

من لەبەر یەک شت قەت باوەڕ ناکەم ئیبن تەیمیە کورد بوو بێت، ئەویش ئەوەیە کورد بە گشتی سروشتێکی مرۆیانەتر و نەرم ونیانتری هەبووە لەو سروشتەی توند و شەڕانگێژەی عەرەب و ئیبن تەیمیە. کورد سەدان عاریف و حەکیمی وەک شێخی گەیلانی و سوهروەردی و ابن خلکان و مەحوی و مەولانا خالید و نورسی تیادا هەڵکەوتوە، کە تەژی بوون لە مرۆدۆستی، هەتا پیاوێکی عەسکەری مەزنی وەک سەلاحەدینی ئەیووبی، سەرەڕای ئەوەی ژیانی هەموو لەناو شەڕ وشۆڕی ناوەکی ودەرەکی بوو، هەرچەندە بێ هەڵەش نەبوە وکەسیش نابێ، بەڵام میهرەبانی و مرۆیی سەڵاحەدین بە هیچ مونسفێک و دادپەروەرێک نکوڵی لێناکرێت، ئەورووپای سەردەمی خاچپەرستیش دانی پیادا هێناوە!

نەرم و نیانی و شەهامەت و مرۆدۆستی ئەو زۆرجار سنوورەکانی ئیسلامیشی تێدەپەڕاند لە ڕەفتاری لەگەل دوژمن و دیلەکان و مەدەنیەکان، هەزاران کچ وژنی جوانی ئەوروپایی خاچپەرستانیان دەست دەکەوت بەو پەڕی ڕیزەوە مامەڵەی دەکردن و ئازادی دەکردن! بەڵام بەپیی رای ئیبن تەیمیە بێت ئەوانە هەموویان دەبێت دابەش بکرێن بەسەر موجاهیدان، وەک داعش و توندڕەوانیتر پەیڕەو لە ئیبن تەیمیە دەکەن لە ڕەفتارە توندوتیژەکانیان.

ابن تیمیە وسەلەفییەت وعروبەت...

وەک لەوەو پێش ئاماژەمان پێکرد، سەلەفییەت ئەگەر دروستکراوی دەستی ئومەویەکان نەبێت، ئەوە بونیادی گشتی وتیۆرەکانی لە ڕاژە و بەرژەوەندی ئومەویەکان بوە، و تا ئەمڕۆش هەر ئەو ڕۆڵە دەگێڕێت. ئێمە کە باسی ئومەویەکان دەکەین مەبەستمان ئەو ماوە مێژووییە نیە کە تێیدا ئومەویەکان حوکمی جیهانی ئیسلامیان کردوە، بەڵکو مەبەستمان ئەو مەنهەجیەت و شێوازە تایبەتەی ئومەویەکانە، لە نوسینەوەی تیۆری سەلەفییەت و تەقدیس کردنی ئەو تاکە شێوازەیە، و شەیتەنەکردنی هەموو شێوازەکانی تری سەلەفییەتە، لە نێو

ئـەو تیۆرانـەی كـە لـە دەرەوەی ئـەو ئـەو بونیـادە ئەمەوییـە بنیـات نـراون.

ئـەو مامەڵەیـەش بـەو ڕادەیـە گەیشـت کـە چەندیـن تەوژمـی سـەلەفی بەرایـی لـە نێوچـون، لەبـەر هێـز وپاڵپشـتی ڕەسـمی دەسـەڵاتی ئومـەوی لـە سـەلەفییەتی ئومەویـی! شـتێكی غەریـب نیـە کـە زۆر لـەو پیاوانـەی لـە نێـو جەرگـەی سـەردەمی سـەلەفییەت بـوون لەبـەر لادانیـان لـە بنەمـا تیۆریەكانـی سـەلەفییەتی ئومـەوی، بـەر نەفرەتـی ئـەو مەدرەسـەیە كەوتـوون ومەحـروم كـراون لـە حەمـد وستایشـی ئـەو قوتابخانەیـە.

بێگومـان لەمـاوەی فەرمەنڕەوایـی ئومەویـەكان لـە سـاڵی ٤٠ كۆچـی تـا دواییەكانـی ١٣٢ كۆچـی، ئومەویـەكان بـە گیانێكـی پـڕ لـە دەمارگیـری بـۆ سـێكوچكەی بەنـی ئومەیـە وقورەیـش وعروبـەت هەوڵیـان دەدا. زانـراوەش لـەو سـێكوچكەیە بەنـی ئومەیە لەسـەری لوتكەی ئەفزەڵیەتـە وئینجا قورەیش بە پلـە دوو وئینجا عروبـەت بـە شـێوەیەكی گشـتی. لـە بـواری ئەفزەڵیەتـی بەنـی ئومەیە توانیان تیۆری سـەلەفییەت بـە ئاڕاسـتەیەک ببـەن، ببێتـە هـۆی تێكـەڵ كردنـی هەمـوو جۆرە سـەحابەكان وپێوانیان بـە یـەک پیـوەر، توانیـان قودسـیەتی یەكێكـی وەک ئەبـو سـوفیان ومعاویـە ویەزیـدی كـوڕی وەک قودسـیەتی یەكێكـی وەک حەزرەتـی عەلـی وعوسـمان وعبداللـەی كـوڕی عومــەر لــە قەڵــەم بــدەن. توانیــان دەمــی هەزارەهــا وملیۆنەهــا كــەس ببەســتن لــە سەراسـەری جیهانـی ئیسـلامدا بـە نـاوی تیـۆری عەدالەتـی سـەحابە بـە هیـچ جۆرێـک نەتوانـی ئـەو هەمـوو كارەسـاتە مێژووییانـەی ڕویانداوە شـیكردنەوەیەكی ئەقڵانیـان بـۆ بـكات وهـۆكار وتاوانبارەكان دیـاری بـكات تـا عەدالەتـی سـەحابەكان نەڕوشـێ!.

بـە نسـبەت قورەیشـیش ئـەوە دەیـان فەرمـودە هەیـە دەربـارەی سـەردەستی قورەیـش وپێویسـتیەتی فەرمانڕەوایەتـی ئـەوان هەتـا دونیـا مـا بێـت!!! ئـەو فەرمودانـە ئەگـەر هەندێكیـان ڕاسـتیش بـن ئـەوە پەیوەسـتە بـەو هـەل ومەرجـەی كـە تێیـدا هاتـوە وبـۆ ئـەو سـەردەمە بـوە نـەوەک عـەرەب پەرتـەوازە بـن ویەكێـک یـان گروپێـک وقەبیلەیـەک نەبێـت لـە دەوری كۆبنـەوە.

بـە نسـبەت عروبەتیـش ئـەوە گومانـی تێـدا نیـە کـە ئومەویـەكان لـە پـاش بازنـەی ئومەویـەت وقورەیشـیەت، پەسـندی عروبیەتیـان دەكـرد، وەک ئەبـو زەهـرە لـە كتێبـی (ابـو حنیفـة حیاتـه وعصـره) ئامـاژە بـەو حاڵەتـە دەكات و دەڵێت:»ئومەوییـەكان نەزعەیەكـی تونـدی عروبەتیـان تێـدا بـوو، زۆر لـە كلتـوری عەرەبـی پێـش ئیسـلامیان زینـدوو كـردەوە."

تـا ئـەو ڕادەیـەی ئەبـو ڕەیحانـی بەیرونـی دەیگـوت: (پێـم خۆشـترە بـە عەرەبـی

دامشــوڕن وزەمــم بکــەن نــەک بــە فارِســی مــەدح وســەنام بکــەن)
قــال أبــي الريحــان البيرونــي: «والله لأَنْ أُهْجــى بالعربيــة، أحــبُّ إلــيّ مــن أن أُمــدح بالفارســية!».

ئومەویـەکان لەمـاوەی فەرمانڕەوایەتیـان بیرۆکـەی سـەروەری عەرەب بەسـەر گەلانی تریـان پیـادە کـرد، کـە زۆر بـە ئاشـکرایی لـە دژی بنەماکانـی خـودی ئیسـلامیش بـوون، ودەسـتیان کـردە سـەپاندنی ئـەو بیروباوەڕانـە لـە نـاو تیـۆری سـەلەفییەت بێئـەوەی سـەنەدێکی بـە هێزیـان هەبێـت لـە قورئـان وحەدیسـدا. ڕاسـتە حەدیسـێکی زۆریـان دۆزیبـووەوە لەسـەر توخـم باڵایـی عـەرەب، بـەڵام ئایـەت و حـەدیسـی بەهێزتـر هەبـوون کـە پێچەوانـەی ئـەو بـاوەڕە بـوون، کەچـی ئـەوان دەقـە دووەمینەکانیـان زاڵ کـرد بەسـەر یەکەمیـن و بەهێزتـرەکان، تـا ڕەگەزپەرسـتی عەرەبـی ئومـەوی بـەوە گەیشـتبوو، کـە هەتـا نەدەبـوو غەیـرە عەرەبێـک (مەوالـی بـە زاراوەی ئـەو رۆژگارە) پێشـنوێژی بـۆ عـەرەب بکات!!
یـان نەدەبـوو غەیـرە عەرەبێـک ژنێکـی عـەرەب بهێنێـت، چونکـە لـە مەخیلەتـی عەرەبـی ژن بـوون ووەزیفـەی ژنێتـی، یانـی ژێرچەپۆکـی و دیلێتـی و بەشـی ژێـرەوە و وئەوپـەڕی ئیهانـەت وسـوکایەتی، کەوابـوو چـۆن دەبێـت غەیـرە عەرەبێـک، بەسـەر ژنێکـی عـەرەب کەوێـت؟!
عەقڵیەتی توراسی عەرەبی هەتا ناوی کردەی سێکسی نێوان ژن وپیاو، هەمووی بە سوکایەتی داتاشیوە بۆ ئافرەت.
لە ڕوانگەی عەرەبی مرۆڤ چۆن ڕەفتار دەکات لەگەڵ ئاژەڵەکانی، بە هەمان شێوە زاراوەکانی گواستۆتەوە بۆ چوارچێوە ئینسانیەکە و بەکاریان دەهێنێتەوە لەکاتی ڕەفتارکردنی لەگەڵ ژنیدا، هەتا وەسفی جوانی حوشتریشی وەک [الدلصاء، والضرعاء، و الدحدوح و القيدود، ئەوانە هەمووی بەژدارن لە نێوان حوشتری ناقە و ژن دا!
دەربارەی پەیوەندی سێکسی ژن وپیاویش هەمان بە ئاأەڵکردن وزاراوەی ئاژەڵی بۆ بەکار دەهێنێت وەک :[امتطاء، الوطا، اعتلاء، درس، تحته امرأة، فرش امراته..]
چەندیـن ناویتـر کـە وا نیشـان دەدات ئـەو کارەی لەگـەڵ خێزانـی خۆشـت دەکەیـت زۆر قێـزەون و شـورەییە بـۆ خێزانـت!
ئەگـەر سـەرنجی ئـەو موفرەداتانـەی سـەرەوە بدەیـن، کـە بـۆ کاری جـوت بـوون لـە عەرەبـی دا هاتـوە، دەزانیـن ژن وکاری جـووت بـوون چەنـد قێزەونـە، لـەو عەقڵیەتـە عەرەبیـەی سـەردەمی پێـش و پاشـی ئیسـلام دا، کـە توانـی بـۆ هەتایـە زاڵ بێـت

بەسـەر عەقڵیەتـی عەرەبـی و ئیسـلامیدا!
تـا ئێسـتاش ئـەو عەقڵیەتـە بوونـی هەیـە و عـەرەب و زۆربـەی گەلانـی موسـڵمان، کـە کەوتوونەتـە ژێـر کاریگـەری ئـەو عەقڵیەتـە عەرەبیـە دینییـە، ئەگـەر بیەوێـت سـزایەکی گـەورەت بـدات، دەسـت بـە جوێنـدان دەکات بـە ئافرەتەکانـی کـەس وکارت، یـان دەسـتدرێژی بـۆ ئافرەتەکانـت دەکات نمەنـەی ئـەو عەقڵیەتـە لـەو سـوکایەتیەی ڕژێمـی بەعسـی عەرەبـی عێراقـی ڕەنگـی دایـەوە، لـە دژی ئافرەتـی کـورد لـە ئەنفالـەکان وفرۆشـتنیان وەک کەنیـزەک لـە نـاوەوە ودەرەوەی عێـراق!
بێگومـان بەپێـی کتێبەکـەی ابـن تیمیـە (اقتضـاء الصـراط المسـتقیم) ،کـە سـانێک لەوانـەی پێیـان دەڵێـن سـەلەفی سـالح، لـە سـەحابە وتابعـی وئەئیمـەکان کەوتونەتـە داوای ئـەو عروبەتـەی ئومەوییـەکان، وەک لـەو بەشـە کتێبـەی بـە نـاوی (أعمـال الکفـار والأعاجـم ونحوهـم تنقسـم إلـی ثلاثـة أقسـام) هەتـا ڕیوایەتێکـی بـێ گومـان سـەیری داوەتـە پاڵ خـودی پێغەمبـەر، گوایـە نەهـی کردوە کەسـانێک ئەگـەر عەرەبـی بزانـن، بـە زمانێکـی عەجەمـی واتـە غەیـرە عەرەبـی قسـە بکـەن! چونکـە دەبێتـە هـۆی دروسـت بوونـی نیفـاق!! ڕیوایەتەکـە دەڵێـت:
(حدثنـا أسـامة بـن زیـد عـن نافـع عـن ابـن عمـر رضـي اللـه عنهمـا قـال: « قـال رسـول الله صلـی اللـه علیه وسـلم: مـن یحسـن أن یتکلـم بالعربیة فلا یتکلـم بالعجمیة فإنـه یـورث النفـاق (.
مـن نازانـم زمـان پەیوەنـدی چیـە بـە نیفـاق، هـەزاران کەسـی عەرەبـی نـەزان هـەن چاکتریـن موسـڵمانن، بـە پێـوەری ئیسـلام. لەکاتێکدا هەزارەهـا وملیۆنەهـا عەرەبـی زمـان هـەن، ئیسـلامیان خـۆش ناوێـت لـە دڵـی خۆیـان وکەچـی نیشانیشـی نـادەن، وسـەدان ملیـۆن عەرەبـی نەزانیـش وەک کـورد وئەفغانـی وهینـدی وپاکسـتانی وئەندەنوسـی وبەنگلادیشـی، حەرفێـک عەرەبـی نازانـن کەچـی بـە دڵسـۆزی پەیـڕەو لـە ئیسـلام دەکـەن ئامـادەن گیـان ومالیشـیان ببەخشـن لـە پێناویـدا.
هەروەهـا چەندیـن ڕیوایەتـی لـە سـەحابەیەکی وەک عومـەر وعبداللـەی کـوڕی وسـعدی کـوڕی ئەبـو وەقـاس دەگێڕێتـەوە، کـە عەقـڵ پێـی هـەرس ناکرێـت ئـەو ڕەگەزپەرسـتیە، بـەو ئاسـتە نزمـە لەوانـە دەرچوبێـت، بـۆ نمونـە: (عـن عطـاء بـن یسـار قـال: قـال عمـر: إیاکـم ورطانـة الأعاجـم، وأن تدخلـوا علـی المشـرکین یـوم عیدهـم فـي کنائسـهم.) [نەکـەن بـە عەجەمـی بدوێـن، یـان بچنـە لای موشـریکەکان لـە پەرسـتگاکان وکلێسـەکانیان].
هـەر لـە ڕیوایەتێکـی تـردا گوایـە حەزرەتـی عومـەر وتویەتـی: (قـال عمـر: مـا تکلـم

الرجل بالفارسية إلا خب، ولا خب إلا نقصت مرؤته) ئەوەی بە فارسی بدوێت فێری تەڵەکەچیەتی دەبێت، کە بو بەتەڵەکچیش مروئەتی کەم دەبێت!! کارەساتە ئەگەر ئەو ڕیوایەتانە درۆ وهەڵبەستراو نەبن، فارسی ئاخاوتن بۆچی مرۆڤ دەکاتە تەڵەکباز وبێ مروەت؟!

ئەو قسانە نە لەو عەدالەتەی باسی دەکەن بۆ عومەر و نە لەو بلیمەتیەی عومەر ونە لەو تەقوایەی عومەر دەوەشێتەوە.

لە ڕیوایەتێکی تری عبداللەی کوڕی عومەر باسی نەورۆز دەکات، ودەڵێت ئەوەی لە وڵاتی عەجەمان بوو، وەک ئەوان ئاهەنگی نەورۆزی کرد، وتا لە ژیان بوو خۆی پێیان چواند، لەگەڵ ئەوان حەشر دەکرێت: (وبالإسناد عن الثوري، عن عوف عن الوليد - أو أبي الوليد - عن عبد الله بن عمر قال: من بنى ببلاد الأعاجم فصنع نيروزهم ومهرجانهم وتشبه بهم حتى يموت وهو كذلك - حشر معهم يوم القيامة).

بێگومان لەبەر نزیکی سەردەمی خەڵکی فارس بە ئیسلام بونیان، دەکرێت کوڕی عومەر ترسا بێت کە نەورۆز ڕەهەندێکی ئایینی هەبێت، کە لە ڕاستیدا نەورۆز هیچ بنەمایەکی ئاینی نییە، بەڵام دەکرێت عبداللەی کوڕی عومەر هەر هێندەی زانیبێت دەربارەی نەورۆز. نەبوونی زانیاری هەموو کاتێک وئەو کاتەش خەڵکی دڕدۆنگ دەکات لە یەکتر، وهانیان دەدات بەچاوی پڕ گومان وترسەوەبڕواننە یەکتر، کە لە سۆسیۆلۆژیا پێی دەڵێن زەنەفۆبیا Xenophobia .

سەیر لەوەدایە سەلەفیەکانی سەدەی ٢١ لە عەرەب وکورد، لەو ڕۆژگارە هەمان قسەکانی عبد اللە کوڕی عومەر دوبارە دەکەنەوە، بێ ئەوە هیچ بیانوێکیان هەبێت، تەنها دواکەوتنی کوێرانە ونا عەقڵانیەتیانە بە شوێن سەلەفی سالح، لە ورد ودرشت وچاک وخراپ وڕاست وچەوتیاندا.! خۆزگە لەوەشدا سەلەفی کورد خاوەنی ڕاو بیری خۆی با، نەک کوێرانە بێت ووتاری سەلەفیەکی عەرب لەسەر حەڕامکردنی نەورۆز وەرگێڕێتە سەر کوردی وبە خەڵکی بفرۆشێتەوە، لەو بارەیە دوو سێ وتارمان نوسیوە بۆ ئەوەی دەیەوێت بگەڕێتەوە سەری.

هەر لەو کتێبەی ابن تیمیەدا دەڵێت سعدی کوڕی ئەبو وەقاس گوێی لە کەسانێک بوە بە فارسی قسەیان کردوە، پێیانی وتوە: ئەو مەجوسیەتە لە پای چی لە پاش دینی حەنیفیەت (واتە ئیسلام) (حدثنا إسماعيل بن علية، عن داود بن أبي هند أن محمد بن سعد بن أبي وقاص سمع قوماً يتكلمون بالفارسية فقال: ما بال المجوسية بعد الحنيفية.) کەوابوو تەنها قسەکردن بە فارسی، هاوتای

مومارەسەكردنی دینی مەجوسیەت بوە لە عەقڵیەتی سەعددا! كێ ناڵێت هەر باس باسی ئیسلام بوە، بەڵام بۆ عەرەبی نەزانێكی فارس، بە زمانی خۆی بۆی ڕونكراوەتەوە!!

من بە دوری نازانم ئەو هەموو ڕیوایەتانە لە كارخانەكانی ئومەویەكاندا بەرهەم هاتبێت. هەر لەو بارەیەوە چەندین ڕیوایەتی تر لە تابعیەكاندا دەگێڕێتەوە، كە هەمووی ئەو پەڕی ڕەگەزپەرستی پێوە دیارە، بۆ نموونە موجاهید رقی لەناو نانی مانگەكان بۆتەوە بە فارسی، نەك هێندە، بەڵكو رقی لەوەش بوە كە هەتا یەكێك ناویشی فارسی بێت بەناوێكی فارسی بانگی بكات!!

(وروى فيه عن مجاهد حديثاً أنه كره أن يقال: آذرماه، وذي ماه قلت: فإن كان اسم رجل أسميه به ؟ فكرهه)

ابن موبارەك ڕقی لەو وشەی (یەزدان) یش بوە، كە بە خوا دەگوترێت بە فارسی، لە ترسی ئەوەی ئیزافە كرابێت بۆ شتێكی پەرستراو! دەكرا پرسیاری كردبا لە ماناكەی، بەر لەوەی ڕقی لە ناوی خوا بێتەوە، تەنها لەبەر ئەوەی بە فارسی هاتوە! وادەزانن خواش عەرەب بووە، ناویشی هەردەبێت بە عەرەبی بهێنرێت! (قال: وكان ابن المبارك يكره ايزدان يحلف به، وقال: لا آمن أن يكون أضيف إلى شيء يعبد)

ئەو هەڵوێستانە هەمووی یان زۆربەی، لە بێ ئاگایی وترس و گرێی زەنەفۆبیا و نەبوونی زانیاریەوە هاتوە، یەكیان نازانێ نەورۆز چیە، ئەویتریان نازانێت یەزدان مانای چیە ترسی هەیە ئیزافە كرابێت بۆ شتێكی پەرستراو!

هەروەها ئەحمەدی كوڕی حەنبەل وەسفی زمانی فارسی دەكات بە زمانی خراپ، كە ناشێ سویندی پێ بخورێ، یان نوێژ وهەموو عیبادەتەكانی تری پێ بكرێت!

وقد سُئل الإمام أحمد بن حنبل عن الدعاء في الصلاة بالفارسية؟ فكرهه. وقال: لسان سوء ولا يصح الحلف بها ولا الصلاة ولا سائر العبادات اقتضاء الصراط المستقيم، ص ٢٠٤.

ئەوە لەو كاتەدا فارسی یەكێك بوو لە گرنگترین زمانی جیهانی ئەوسا، عەرەب بە هەزاران كتێبی ودەستنوسی فارسیان وەردەگێرا لە بەرهەمی ژیاری فارسیدا، ئەو زمانەی كە ئەوسا و تا ئێستاش گرنگی خۆی لە دەست نەداوە:

هەروەها مالیك بن ئەنەس بارەكە گرژتر وقوڕەكە خەستتر دەكات، وكەیسەكە نزیك دەكاتەوە لە ڕەگەزپەرستیەكی ڕاشكاو كاتێ دەڵێت: ئەوەی لە مزگەوتەكانمان بە غەیری عەرەبی دوا وەدەردەنرێت!!

وەک ابن تەیمیە لە مجموع الفتاوی دەگێڕێتەوە: سەلەف زۆریان پێ ناخۆش بوو داب و نەریتی عەرەب بگۆڕدرێت هەتا لە موعامەلاتیشدا وەک [قسە نەکردن بە غەیری عەرەبی تەنها بۆ پێویستی نەبێت، وەک لە مالک و شافیعی و ئەحمەد دا هاتووە، بەڵکو مالیک دەڵێت: ئەوەی لە مزگەوتەکانمان بە غەیری عەرەبی دوا وەدەردەنرێت!!

« وَمَا زَالَ السَّلَفُ يَكْرَهُونَ تَغْيِيرَ شَعَائِرِ الْعَرَبِ حَتَّى فِي الْمُعَامَلَاتِ وَهُوَ « التَّكَلُّم بِغَيْرِ الْعَرَبِيَّة « إلّا لِحَاجَةٍ كَمَا نَصّ عَلَى ذَلِكَ مَالِك وَالشَّافِعِيُّ وَأَحْمَد بَلْ قَالَ مَالِك: مَنْ تَكَلَّم فِي مَسْجِدِنَا بِغَيْرِ الْعَرَبِيَّة أُخْرِجَ مِنْهُ. مجموع الفتاوی (٣٢ / ٢٥٥)

ئەو جۆرە بیرکردنەوە بوە هۆی کاردانەوەیەکی توند لەلایەن گەلانی غەیرە عەرەب، و ڕەوتێکی پێچەوانە دروست بوو بە ناوی بزوتنەوەی (اهل التسویە) یان ئەوەی عەرەب ناوی نان بزوتنەوەی شعوبیەت، واتە گەلچییەکان.

ابن تیمیە دان بەوەدا دەنێت، کە ئەو جۆرە سیاسەتە عەرەبیە، بۆتە هۆی بە عەرەبکردنی زۆربەی هەرە زۆری خەڵکی ئەو وڵاتانەی کە هاتنە ناو ئیسلامەوە، لەوبارەیەوە دەڵێت:

"وأما اعتياد الخطاب بغير اللغة العربية، التي هي شعار الإسلام ولغة القرآن حتى يصير ذلک عادة للمصر وأهله، أو لأهل الدار، للرجل مع صاحبه، أو لأهل السوق، أو للأمراء، أو لأهل الديوان، أو لأهل الفقه، فلا ريب أن هذا مكروه فإنه من التشبه بالأعاجم، وهو مكروه كما تقدم، ولهذا كان المسلمون المتقدمون لما سكنوا أرض الشام ومصر، وأهلهما رومية، وأرض العراق وخراسان ولغة أهلهما فارسية، وأهل المغرب، ولغة أهلها بربرية - عودوا أهل هذه البلاد العربية، حتى غلبت على أهل هذه الأمصار: مسلمهم وكافرهم...» اقتضاء الصراط المستقيم، ص ٢٠٦.

(لێڕاهاتنی ئاخاوتن بە غەیری زمانی عەرەبی، کە دروشمی ئیسلامە وزمانی قورئانە، تا ئەو کاتەی دەبێتە زمانی ئەو شارە وخەڵکەکەی، وزمانی ئاخاوتنی ماڵەوە ونێوان هاوڕێیان، وزمانی خەڵکی بازاڕەکان، وفەرمانڕەواکان، ودیوانەکان (فەرمانگەکان) وئەهلی فیقە، گومانی تێدا نیە کە مەکروهە وەک باسکرا، بۆیە موسڵمانەکانی بەرایی، کاتێک لە خاکی شام ومیسر نیشتەجێ بوون، کە خەڵکەکەی ڕۆمی بوون، ولە عێراق وخوراسانیش کە زمانی خەڵکەکەی فارسی بوو، ولە مەغریب کە زمانی خەڵکەکەی بەربەری بوو، خەڵکی ئەو وڵاتانەیان لەسەر ئاخاوتنی عەرەبی ڕاهێنا، هەتا عەرەبی زاڵ بوو بەسەر زمانی موسڵمان وکافرەکانیان)

ئیبن تەیمیە زۆر لە خۆی دەکات تا بە ناچاری دەڵێت: « جایزە بە زمانی تر بدوێی، بەڵام سەلەف تەنها ڕێگایان پێدا بۆ پێویستی، وپێیان خراپە لە کاتی نا پێویستیدا بۆ پاراستنی شەعیرەکانی ئیسلام، چونکە خوا کتیبەکەی بە عەرەبی دابەزاندوە، بۆ پێغەمبەرە عەرەبەکەی ونەتەوەی عەرەبیشی بە چاکترین نەتەوە دانا، بۆیە پاراستنی ئەو دروشمانەیی عەرەب لە کرۆکی پاراستنی ئیسلام دایە.“
مَعَ أَنّ سَائِرَ الْأَلْسُنِ يَجُوزُ النُّطْقُ بِهَا لِأَصْحَابِهَا؛ وَلَكِنْ سَوَّغوهَا لِلْحَاجَةِ وَكَرِهُوهَا لِغَيْرِ الْحَاجَةِ وَلِحِفْظِ شَعَائِرِ الْإِسْلَامِ؛ فَإِنّ اللَّهَ أَنْزَلَ كِتَابَهُ بِاللِّسَانِ الْعَرَبِيِّ وَبَعَثَ بِهِ نَبِيُّهُ الْعَرَبِيّ وَجَعَلَ الْأُمَّةَ الْعَرَبِيَّةَ خَيْرَ الْأُمَمِ فَصَارَ حِفْظُ شِعَارِهِمْ مِنْ تَمَامِ حِفْظِ الْإِسْلَامِ»
مجموع الفتاوی (٣٢ / ٢٥٥)

ئینجا پاش کاردانەوەی گەلان بۆ ئەو سیاسەتە تەعریبە و ڕەگەزپەرستیەی ئومەویەکان، خەڵکی بەرگری تەعریبکردنیان کرد، ودەستیان بە زمانی خۆیانەوە گرت، هەرچەندە زۆربەیان ئیسلامیشیان قبوڵ کرد، تا عەرەبە فاتیحە نوێکانیان ناچارکردن بەزمانی ناعەرەبی خۆیان بدوێن لەناو وڵاتەکانیان، حاڵەکە بەوە گەیشت کە ابن تیمیە وا باسی دەکات:

”ثم إنهم تساهلوا في أمر اللغة، واعتادوا الخطاب بالفارسية، حتى غلبت عليهم، وصارت العربية مهجورة عند كثير منهم، ولا ريب أن هذا مكروه، إنما الطريق الحسن اعتياد الخطاب بالعربية، حتى يتلقنها الصغار في المكاتب وفي الدور فيظهر شعار الإسلام وأهله، ويكون ذلك أسهل على أهل الإسلام في فقه معاني الكتاب والسنة وكلام السلف»

(ئینجا خەمساردیان کرد لە بابەتی زمان، وفێری ئاخاوتن بوون بە فارسی، تا زاڵ بوو بەسەریان. زمانی عەرەبی لەلایەن کەسانێکی زۆر وازی لێهێنرا، ئەوەش بێگومان مەکروهە، چونکە ڕێگای ڕاست و چاک ڕاهاتنە لەسەر ئاخاوتن بەعەرەبی، هەتا منداڵان لە حوجرەکانیش فێری دەبن بۆ نیشاندانی دروشمی ئیسلام وخەڵکەکەی، ئەوەش ئاسانترە بۆ موسڵمانان بۆ تێگەیشتن لە مانای قورئان وسونەت وقسەی سەلەفی سالح)

سەیر لەوەدایە لەناونێوەندی ڕۆشنبیری کوردی ئاینی واباوە کە ابن تیمیە کوردە!! کەچی لە نوسینەکانی بەدیار دەکەوێت زۆر لە ئومەویەکان ڕەگەزپەرستر وعروبی تر بووە، چونکە ابن تیمیە مەسەلەکە دەخاتە قاڵبێکی عەقیدیەوە، وپڕ بەدەم لە (اقتضاء الصراط المستقيم) دەڵێت: (فأن الذي عليه اهل السنة والجماعة اعتقاد ان جنس العرب افضل من جنس العجم، عبرانيهم وسريانيهم وروومهم

وفرسـهم وغيرهـم..) مجمـوع الفتـاوى (٢٩/١٩-٣٠)
مـن نازانـم ئیبـن تەیمیـه ئـەو قەولـەی لـە کویّ هیّنـاوە لـە کاتیّکدا قورئان بە ڕاشـکاوی دەڵیّت: (ان اكرمكم عند الله اتقاكم) وحەدیسـی سـەریحی پیّغەمبـەر [د.خ] هەیـە دەڵـیّ [لافـرق بيـن عربـي واعجمـي الا بالتقـوى] وچەندیـن دەقـی تـر، ئـەو هەڵەیـە دەکریّت چاوەڕوان کراو بیّت بۆ میشـیّل عەفلەق وشـبل العیسـمی وەک دوو تیۆریسـتی حزبی بەعس و ئایدیۆلۆژیای قەومـی عەرەبـی، بـەڵام بـۆ فەرمودەناسـیّک و شـەرعناسـیّک و شـیّخی ئیسـلامیّکی وەک ابـن تیمیـه هیـچ عوزریّکـی بـۆ نییـە!!
یـان زمانـی عەرەبـی وەک روکنیّکـی ئیسـلام دادەنیّـت کـە دەڵیّـت: زمانـی عەرەبـی شـیعاری ئیسـلامە، دروسـت نییـە موسـڵمان بـە غەیـری عەرەبـی بـدویّ" !!!
"فـإن اللسـان العربـي شـعار الإسـلام وأهلـه، ولا يصـح لمسـلم التكلـم بغيـره...» اقتضـاء الصراط المستقيم ص٢٠٣
ئینجـا ابـن تیمیـە سـەدان ئەقـوال دەگوازیّتـەوە، لـە ئیمامەکانـی ئەهلـی سـونە بـۆ سـەلماندنی ئـەو مەقولەیـەی، کـە ڕەگـەزی عـەرەب لـە هەمـوو ڕەگەزەکانـی تـر چاکتـرە، وکـە لـە ئەنجامـدا دەگاتـە ئـەو ڕایـەی کـە زمانـی عەرەبیـش لـە هەمـوو زمانەکانـی تـر چاکتـرە.
ئـەو بیرۆکەیـەی کـە زۆر ئاشـکرا پیّچەوانـەی قورئـان دەکات، لای ئیبـن تەیمیـە دەبیّتـە ئەسـڵیّک لـە ئسـوڵەکانی ئەهلـی سـونە وجەماعـەت. سـەیر لەوەدایـە کـە ابـن تیمیـەی شـارەزا لـە قورئـان ومەوسـوعە لـە فەرمودەزانـی، چـۆن ئـەو بیرۆکـە ڕەگەزپەرسـتییەی بەسـەردا تیّدەپەڕیّت ووا بـە ئاسـانی؟! چـۆن پشـت بـەو فەرمودانە دەبەسـتیّت و بـە بەڵگـە دەیـان هیّنیّتـەوە، کـە بچوکتریـن موحەدیـس دەزانیّت سـەحیح نیـن یـان هـەر هەڵبەسـتراون! بـۆ چـاوی وا تیـژە بـۆ شـیعە وسـۆفیەکان و ئـەوەی ئـەو ناویـان دەنیّـت بیدعەچیـەکان، کەچـی وا بـیّ نـەزەرە لـە ئاسـت ئـەو فەرمـودە هەڵبەسـتراوانەی عروبەتـی ئومەویـەت؟!
وەلامەکـەی دەیسـەلمیّنیّت کـە ئـەو سـەلەفییەتە پیشەسـازیەکی ئومەوییـە، ولەبـەر ئامانجـی عەرەبچیەتـی، ئومەوییەکانیـش ئاینەکەیـان لـە ڕیّـگای ئـەو تیـۆرە سـەلەفیە سـەقەتانە، بـەرەو ڕەگـەز پەرسـتی هەنگاویـان پیّـی نـاوە، بـە نـاوی دیـن وسـەلەفی سـالح.
هـەر ئـەو بیرۆکەیەشـە بۆتـە هـۆی فریودانـی ژمارەیەکـی زۆری کـوردی سـەلەفی وهەتـا غەیـری سـەلەفیش، بـۆ وازهیّنـان لـە زمانـی زگماگـی خۆیـان. وقسـەکردن لەگـەڵ مناڵەکانیـان بـە عەرەبـی!! مـن خـۆم لـەو لەندەنـە کوردیّکـی سـەلەفی شـاریکی

کوردپەروەر وەک سلێمانی دەناسم، هێندە دەبەنگە هەتا عەرەبیەکەی باشیش نیە، کەچی لەگەڵ منداڵەکانی بە عەرەبی قسە دەکات، ولەسەر خێزان وکەسوکاریشی سەپاندوە، کە دەبێت لەگەڵ منداڵەکانی بە عەرەبی قسە بکەن! ویەکێک لە منداڵەکانیشی کردۆتە جاسوس بەسەر دایکی تا بە کوردی لەگەڵ منداڵانی قسە نەکات.!!

ئەوە لە کاتێدا پێغەمبەر بە زمانی حەبەشی قسەی لەگەڵ منداڵێک کردوە کە جلێکی جوانی لەبەردا بوە پێی گوتوە: هذا سنا، واتە ئەوە جوانە.

لەوەش ترسناکتر مەیلێکی ترهەیە بۆ تەعریب کردنێکی تۆبزی بەبێ ئەوەی لێشت بپرسن کە تۆ ڕات چیە لەو بارەیەوە، دەڵێن ئەوەی بە موسڵمان لە دایک بوو عەرەبە:

”روى الحافظ أبو طاهر السلفي – في فضل العرب – بإسناده عن أبي شهاب الحناط حدثنا حبان بن موسى، عن أبي جعفر محمد بن علي بن الحسين بن علي قال: « من ولد في الإسلام فهو عربي «. اقتضاء الصراط المستقيم/ ٤٠٨

بە پێی ئەو چەمکە عروبەت پەیوەندی بە خوێن ونەسەب نیە بەڵکو زمانە، هەرکەسەی بە عەرەبی دوا ئەوە عەرەبە، حەدیسێک لە پێغەمبەر دەگێڕنەوە کە لە چەندین سەرچاوە بە لاواز وزەعیف دەستنیشان کراوە دەڵێت: خوا یەکە، باوک یەکە، دینیش یەکە، عەرەبی بوون بە دایک وباوک نییە، بەڵکو بە زمانە، ئەوەی بە عەرەبی قسەی کرد عەرەبە!

عن مالك بن أنس، عن الزهري، عن أبي سلمة بن عبد الرحمن قال: ..... فقام النبي صلى الله عليه وسلم ...ثم نودي: أن الصلاة جامعة، فصعد المنبر، فحمد الله وأثنى عليه ثم قال: « أما بعد: أيها الناس، فإن الرب رب واحد، والأب أب واحد، والدين دين واحد، وإن العربية ليست لأحدكم بأب ولا أم، إنما هي لسان، فمن تكلم بالعربية فهو عربي ”

ابن تیمیە لە کۆمێنتی خۆیدا دەڵێت حەدیسەکە زەعیفە، بەس هەر دەستی لێ بەرنابێت و دەڵێت لە هەندێ ڕووەوە ڕاستە! ئەوە دەقی قسەکەیەتی: ئەوە حەدیسێکی لاوازە بۆ مالیک هەڵبەستراوە، بەڵام لە ڕووی مانادا دوور نیە، بەڵکو ڕاستە لە هەندێ ڕووەوە!!

” ذا الحديث ضعيف، وكأنه مركب على مالك لكن معناه ليس ببعيد، بل هو صحيح من بعض الوجوه « اقتضاء الصراط المستقيم ٤١٠

بەڵێ دوور نیە لە چەمکی عروبەتی ئومەوی بە بڕوای ئیبن تەیمیە، بەڵام دەبوایە

شێخی ئیسلام بیزانیبایە کە دورە لە چەمکی قورئان وفەرموودە ڕاستەکان!
ئەوەش چەمکی سەرەکی ئومەویەکان بوو، بۆ تەعریب کردنێکی پەردەپۆش کراو بە دین، کە لەبەر ساویلکەیی ئایینی و هوشیاری ژیاری، لە ڕێگای ئەو چەمک وتێگەیشتنانەدا توانرا زۆر لە میللەتان بە ئاسانی بتوێنەوە لە ناو عروبەت، وئەمڕۆ بونەتە ڕەسید و پاڵپشت بۆ عروبەت نەک بۆ ئیسلام!
دەگێڕنەوە لە حەجاجی کوڕی یوسفی سەقەفی، کە وەلائی بۆ ئومەویەکان بە هێزتر بوو، لە وەلائی بۆ خودی ئیسلام ،ولە هیچ پیرۆزیەکی ئیسلام دەستی نەدەپاراست لە پێناو ڕازیکردنی ئومەویەکان، کە هاتە عێراق بە خەڵکەکەی گوت: تەنها عەرەب دەبێ ئیمامەتی نوێژتان بۆ بکات، خەڵکەکەش هەڵیان کوتایە سەر یەحیای کوڕی وەساب بۆ وەلانانی، کە ئەو کارە بە حەجاج گەیشتەوە گوتی: هەی لەناوچن من گوتم عەرەبی زمان، بەڵام یەحیای کوڕی وەساب هیچی تر ڕازی نەبوو پێشنوێژیان بۆ بکات.!! تۆ ئەو چەمکە ڕەگەزپەرستییە بڵاوکەیتەوە، هەر ئەوە ئەنجام و دەنگدانەوەی دەبیت لەناو خەڵکی گشتیدا.
لما قدم الحجاج قال:لا يؤمنكم إلا عربي، فوثبوا بابن وثاب وقالوا: نعزله عن الإمامة، فبلغ الحجاج ذلک فقال: ويحكم إنما قلت عربي اللسان. فأبى ابن وثاب أن يصلي بهم.» أنساب الأشراف للبلاذري [١١ / ٢٠٠]
هەر لەو کارخانەیەی ئومەویەکاندا دەیان فەرموودەی هەڵبەستراو بە دەمی پێغەمبەر دەرچوو کە هەموویان دەستنیشان کراون بە حەدیسی هەڵبەستراو ومەوزوع، کەچی ئامادەییەکی زەقی هەیە لە کۆی عەقڵیەتی ئیسلامیدا، لە جۆری: عەرەبتان خۆش بوێ لەبەر سێ هۆ: چونکە من عەرەبم، قورئان عەرەبیە، وزمانی بەهەشتیش عەرەبیە! [أحبوا العرب لثلاث لأني عربي، والقرآن عربي، وكلام أهل الجنة عربي]
حەزتان بە مانەوەی عەرەب بێت، مانەوەیان نور و ڕوناکیە بۆ ئیسلام، و لەناوچونیانیش لەناوچوونی ئیسلامە. [أحبوا العرب وبقاءهم، فإن بقاءهم نور الإسلام وإن فناءهم فناء الإسلام]
ئەگەر عەرەب زەلیل بوو، ئیسلام زەلیل دەبێت [إذا ذل العرب ذل الإسلام]. کەس ڕقی لە عەرەب نابێتەوە ئەگەر مونافیق ودوو ڕوو نەبیت [لا يبغض العرب إلا منافق]. خۆشەویستی عەرەب لە باوەڕدایە، وڕقیشیان لە نیفاقەوەیە. [حب العرب إيمان وبغضهم نفاق]. ئیماندار ڕقی لە عەرەب نابێتەوە [لا يبغض العرب مؤمن]
من گومانم نییە لە هەڵبەستراوی ئەو حەدیسانە، کە بلیمەتێکی فەرمودەناسی

وەک ابن تیمیە چاویان لێ ئەنوقێنێ، ولەجیاتی بڵێت هەڵبەستراون بە بەڵگە دەیان هێنێتەوە، بۆ سەلماندنی چەمکی عروبەتی ئومەوی. بەڵام پێویستە ئاماژە بەوەش بکەین، کە ئەو ئەو جۆرە فەرموودانەیە زۆر لە لێکۆڵێنەرانی گەیاندووە بەو قەناعەتەی، کە ئیسلام لە بنەڕەتدا پڕۆژەیەکی عەرەبی بووە، بۆ ڕابوونی قورەیش وەک کرۆکی عەرەب و عروبەت، هاتۆتە کایەوە! چونکە وەک دەبینیت خێری ئیسلامیش هەر لە سەرەتاوە بۆ قورەیش بە پلە ئەک و ئینجا عەرەب بوو زیاتر بۆ نەتەوەکانی تر.
سەردەمی فتوحات هەموو خێری ئیسلام و تالان و غەنیمە و کۆیلە وجاریەی دەنێردرایەوە جەزیرەی عەرەبی! ئێستاش سالانە ملیارات دۆلار دەبردرێت بۆ حەج، کە خێرەکەی هەر بۆ عەرەب و جەزیرەی عەرەبییە! سەرەڕای ئەوەی لە ڕێگای ئەو ئیسلامەدا ملیۆنەها خەڵکی ناعەرەبی میسر وسوریا و سودان و سۆماڵ و لیبیا و جەزائیر ومەغریب و تونس و مۆریتانیا تەعریب کران! کەوابوو ناهەقیان نییە وا لێی تێبگەن! هۆکارێکیتریشی دەرکەوتنی ئەو فەرمودە هەڵبەستراوانە، لە ئەنجامی کاردانەوەی توخمە نا عەرەبیەکانەوە هاتوە لە دژی سیاسەتی ڕەگەزپەرستی وتەعریبی ئومەوی، کە لەوە دەچێت خەڵکی ناعەرەب وەک کاردانەوەیەک ڕقیان لە عەرەب بۆتەوە، کە لەوانەیە لەو کاتە ناهەقیان نەبوبێت، بەڵام کە ئێمە ئەو باسە دەکەین، هەرگیز هانی خەڵک نادەین کە ڕقیان لە عەرەب بێتەوە، وەک ئەو ڕقە مێژووییەی ئێرانیەکان وفارسەکان بە تایبەتی، بەڵام بۆ ئاگادار کردنەوەی خەڵکی کوردە کە ئیسلامبوون هیچ مانای بە عەرەب بوون ناگەیەنێت، ونابێت ئەو هەموو کارەساتە مێژوویانە وا بە ئاسانی لە بیر کەین ووانە وپەندیان لێ وەرنەگرین.

تشرینی یەکەم ٢٠٠٨

بەشی چوارەم

محمدی کوڕی عبدالوهاب
لە ستایشی کافرانەوە بۆ تەکفیری موسڵمانان
ستایشی بێ باوەڕان
شـیرکی کۆنـەکان زۆر چاکـتر لـە شـیرکی موسـڵمانانی ئەمـڕۆ!
بە کۆیلەکردنی ئافرەت لەلایەن وەهابیەتەوە

محمدی کوڕی عبدالوهاب

لە ستایشی کافرانەوە بۆ تەکفیری موسڵمانان

محمـدی کـوڕی عبـد الوهـاب لـە زۆر ڕوەوە، لـە ڕابەرانـی سـەلەفییەتی بەرایـی توندڕەوتـر ووشـکتر وترسـناکتر بـوو. هـۆکاری ئـەوەش دەگەڕێتـەوە بـۆ چەندیـن هـۆی جیا، لـە نێو ئەوانـە ئەگـەر ئەحمـەدی کـوڕی حەنبـەل وئیبـن التیمیـە شارسـتان بـوون، نزیکتـر بـوون لـە ژینگـەی ژیـاری ئیسـلامی، ودیتـن وتێکەڵبـوون لەگـەڵ جۆرەهـا میللـەت وئـۆل وئایـن!

بـەڵام محمدی کـوڕی عبد الوهـاب بەدوێکی (دەوارنشـینێکی) بیابـان بـوو، سـەرەڕای تەبەنـا کردنـی فیقهـی حەنبەلـی، هەمـوو میزاجـی بـەدەوی ووشـکی بیابـان نشـینینیشـی خسـتە سـەر ئـەو توراسـە توند وتیژەی کە تەبەنـای کرد بـوو.

کـە شـەڕەکانی سـوپای وەهابیـەت، کـە ناسـراو بـوون بـە ئیخوانـە وەهابیـەکان دەخوێنیتـەوە، هەسـت دەکەیت لـە شـێوازی شـەڕ ونەهـب وتـاڵان وبڕۆیـان، تەنهـا سـوپایەکی بـەدەوی دڵ ڕەق وبێ ویـژدان زیاتـر نیـن، و تەنهـا لـە خەمـی غەنیمـەت وبـە چنـگ کەوتنـی زۆرتریـن بـڕی تاڵانـی زیاتـر، خەمـی هیـچ شـتێکیتریان نەبـوە.!

مێژوو نوسـی دەوڵەتی سـعودیەی یەکـەم، عوسـمانی کـوڕی بشـری نەجدی، دانەری کتێبـی «عنـوان المجـد فـی تاریـخ نجـد» دەگێڕێتـەوە: چـۆن لەشـکری وەهابـی بـە سـەرکردایەتی ئیبـن سـعود، قەسـابخانەیەکی گەورەیـان لـە کەربـەلا کرد سـاڵی ١٨٠١، وزۆر بـە شـانازیەوە باسـی دەکات ودەڵێـت: " أخذنـا کربـلاء وذبحنـا أهلهـا وأخذنـا أهلهـا فالحمـد للـه رب العالمیـن ولا نعتـذر عـن ذلـک ونقـول: وللکافریـن أمثالهـا".

(کەربەلامـان گـرت، وخەڵکەکەیمـان کوشـت، وتاڵانیشـمان کـردن. حەمـد وسـەنا بـۆ خـوا، وعوزریـش بـۆ ئـەو کـارە ناهێنینـەوە وپەشـیمان نیـن لێـی، ودەڵێیـن: کافرەکانـی تریـش هەمـان چارەنوسـیان دەبێـت)

هـەر لـەو بارەیـەوە ولـە هەمـان کتێبـدا دەڵێـت: " وقصـد أرض کربـلاء(مەبەسـتی سـعود بـن عبـد العزیـز بـن محمـد بـن سـعود)ە، وذلـک فـی ذی القعـدة، فحشـد علیهـا المسـلمون وتسـوروا جدرانهـا ودخلوهـا عنـوة وقتلـوا غالـب أهلهـا فـی الأسـواق

والبيوت.... وأخذوا جميع ما وجدوا في البلد من أنواع الأموال والسلاح واللباس والفرش والذهب والفضة والمصاحف الثمينة، وغير ذلك مما يعجز عنه الحصر .“
(سعودی كوڕی عبد العزیز كوڕی سعود بەرەو كەربەلا بەڕێكەوت لە مانگی زیلقەعدە، موسڵمانانی كۆكردەوە، وبەسەر شوراكانی شار سەركەوتن، وبە زۆرەملێیی چونە ناوی، وزۆربەی خەڵكەكەی ناو بازاڕ وماڵەكانیان كوشت... ئەوەی دەستیان كەوت و تاڵانیان كرد، لە سامان وماڵ وچەك وپۆشاك وڕایەخ وزێڕ وزیو وقورئانی گرانبەها، لە ژماردن نایەن)
هەر هەمان نوسەر لە مەلحەمەیەكی تردا، كە قوربانیەكانی ئەعرابەكانی بەنی خالید بوو وخەریكی ئاودانی ئاژەڵەكانیان بوون لە ساڵی ١٢٠٧ كۆچیدا دەڵێت:
” فنهض عليهم المسلمون فرسانا وركبانا فلم يثبتوا لهم ساعة واحدة، فانهزم بنو خالد .. فتبعهم المسلمون في ساقتهم يقتلون ويغنمون، واستأصلوا تلك الجموع قتلا ونهبا“
(موسڵمانان بە سوار وپیادە هەڵمەتیان بۆ بردن، نەیانتوانی بۆ سەعاتێكیش بەرگری بكەن! بەنی خالید دۆڕان... موسڵمانانیش – سەرنجی بەكارهێنانی ئەو موسڵمانانە بدە – بەدوایانەوە بوون دەیانكوشتن ودەسكەوتەكانیان كۆدەكردەوە، ئەو خەڵكانەیان ڕیشە كێش كرد بە كوشتن وبەتاڵان)!!
هەندێك نوسەری عەرەب پێیان وایە، لەبەر ئەوەی وەهابیەت و محمدی كوڕی عبد الوهاب لە (نەجد) سەریهەڵدا، نەجدیش زانراوە كە مەڵبەندی ئەعراب ودەوارنشینەكانە، هەردەم دوژمنی مێژوویی (حیجاز) و قورەیش بوە، چونكە ئەعرابەكان سەر بە (ڕەبیعە) بوونە وقورەیشیش سەر بە (مضر) بوە، هەردەم ئەو دوو لایەنە لە كێشمە كێش بوونە! ئەو كێشەیەی نیوانیان لە چەندین فۆرمدا خۆی دوبارە كردۆتەوە، ولەو كێشانەدا هەردەم قورەیشیش سەركەوتو وباڵادەست بوە، هەر ئەو دەوڵەتی ئومەوی وعەباسی وفاتیمی دروست كردوە، وەتا هەموو خەلیفە ڕاشیدینەكانیش لە قوڕەیش بوون، بەڵكو تا بەر لە سەرهەڵدانی وەهابیەت، جەزیرە هەر لەژێر حوكمی ئەشرافەكانی قورەیش بوە! كاردانەوەی ئەعرابەكانیش لە زۆر شێوەدا خۆی نواندوە، سەردەمانێك لە شێوەی شەڕی هەڵگەڕاوەكاندا، وسەردەمانێكی تر، لە شێوەی جوڵانەوەی شوڕشگێڕی، وەهەر بەناوی ئیسلام وەك خەواریجەكان ووەك بزوتنەوەی زینج وقەرامیتەكان، یان لە شێوەی تاڵان وبڕۆی كاروانی حاجیەكان... دوا گێمی یاریەكە ئەعرابەكانی

نەجد سەرکەوتنیان بەسەر قورەیشەکانی حیجاز تۆمار کرد، بە سەرکردایەتی محمدی کوڕی عبد الوهاب وئەمیری خانەوادەی ئالی سعود.

نەجدیش وەک زانراوە، خاوەن ژینگە وکەش وهەوایەکی وشک وهەژارە، ودابڕاوە لە جیهان، وخەڵکەکەی لە خۆیان زیاتر کەسیتریان نەدەدیت، وهەر غەریبێکیشیان بینیبایە، ئەوە وەک نێچیرێکی تالان وڕوتکردنەوە سەیریان کردوە. ئەوەش سروشتی هەموو خێڵ و قەبیلە دابڕاوەکانە

ئەعراب وبەدوەکان بەر لە ئیسلامەوە تا ئەمڕۆش، گیانی تالان وفەرهود وسەلب ونەهب لە خوێنیان دەسوڕێتەوە، تا ئەمڕۆش ئەو ڕوحیەتە زاڵە بەسەر عەرەب بە شێوەیەکی گشتی، هەر بۆیەش هیچ داوەتێکی ئاینی وفیکری وئایدیۆلۆژی، نەیتوانیوە ئەو سروشتە تێکدەرە لە گیانی بەدوەکان ڕیشەکێش بکات! دەبوایە خەلافەتی ئیسلامی زۆر ئاگاداری ئەو ڕوحیەتە بوایە نەک ئەو خەڵکە بێ کۆنترۆڵە بخاتە پرۆسەیەکی دڕندانە و خەڵک بنێرێتە سەر خەڵک بەناوی بڵاوکردنەوەی ئایین. عەرەب بە دین و بێ دین خاوەن سروشتێکی تێکدەرانەن لە کاتی شەڕ وشۆڕدا، دەستیان بە هەر کوێ بگات وێرانی پێی دەگات، زۆر لە نووسەر و بیرمەندی عەرەبی ڕەخنەیان لەو پرۆسەی فتوحاتە گرتووە بە ناوی دین، هەتا دەڵێن عومەری کوڕی خەتاب، لە کۆتایی ژیانیدا پەشیمانی دەربڕیوە لەو فتوحاتانە کە ملیۆنەها تاوان و بێ ویژدانی تیادا ئەنجام درا! هەتا ابن الخلدون یش ئاماژەیەکی زۆر بۆ ئەو هەقیقەتەی گیانی تێکدەرانە دەکات، کاتێک ناونیشانی بەشی ٢٦ ی کتێبی (المقدمە) بەو شێوەیە دەست پێدەکات: "_الفصل السادس والعشرون في أن العرب إذا تغلبوا على أوطان أسرع إليها الخراب» ... والسبب في ذلك أنهم أمة وحشية باستحكام عوائد التوحش وأسبابه فيهم فصار لهم خلقا وجبلة وكان عندهم ملذوذا لما فيه من الخروج عن ربقة الحكم وعدم الانقياد للسياسة وهذه الطبيعة منافية للعمران ...فطبيعتهم انتهاب ما في أيدي الناس وأن رزقهم في ظلال رماحهم وليس عندهم في أخذ أموال الناس حد ينتهون إليه بل كلما امتدت أعينهم إلى مال أو متاع أو ماعون انتهبوه فإذا تم اقتدارهم على ذلك بالتغلب والملك بطلت السياسة في حفظ أموال الناس وخرب العمران ..."

(واتە لەبارەی ئەوەی کە عەرەب دەستیان بەسەر هەر وڵاتێک داگرت، هەر زوو بە زوو وێرانی ڕووی تێدەکات) ... هۆکەشی ئەوەیە کە ئومەتێکی وەحشین وخوی تەوەحوش تیایاندا ڕەگی داکوتاوە, تا بۆتە ڕەوشت وسروشتیان، وئەو خوەش

لایـان شـیرینە, چونكـە ڕەهایـان دەكات لـە كۆتـی حوكـم ودوانەكەوتنـی سیاسـەتی هەڵسـوڕاندن، ئـەوەش سروشـتێكی پێچەوانـەی ئاوەدانییـە ... سروشـتیان بریتیـە لـە تاڵانكردنـی ئـەوەی لـە دەسـتی خەڵـك دایـە، ورزقیـان لەژێر سـێبەری شمشـێرەكانیان دایـە، هیـچ سـنوریان نیـە لـە تاڵانكردنـی پـارە وسـامانی خەڵـك، بەڵكـو هـەر چاویـان بـە بـە سـامان وكـەل وپەلـی خەڵـك كـەوت تاڵانـی دەكـەن، ئەگـەر توانیـان زاڵ بـن بەسـەر شـوێنێك وفەرمانڕوایيـان كـرد، ئـەوە سیاسـەتی پاراسـتنی مولـك وسـامانی خەڵـك نامینێت، وئاوەدانـی وێـران دەبێـت!!!»

ئیسـتراتیژیەتی محمـدی كـوڕی عبـد الوهـاب وەک لـە ناونیشـانی ئـەو نوسـینە بەدیـار دەكەوێـت (لـە ستایشـی كافرانـەوە بـۆ تەكفیـری موسـڵمانان) لەسـەر ئـەو بنچینەیـە بنیـات نـراوە، واتـە لـە سـەرەتادا ستایشـی خەڵكـە بێباوەڕەكـەی سـەردەمی پەیامـی پێغەمبـەر (بـە كافـر ومونافیقەكانـەوە) دەكات، هەروەهـا ستایشـی یاوەرانـی موسـەیلەمەی ناسـراو بـە [كەزاب] دەكات گوایـە ئـەوان (خواپەرسـت بـوون، حەجیان دەكـرد، خێـر وسـەدەقەیان دەكـرد، شـایەتیان دەدا كـە تەنهـا خـوا خالیقـە، وشـەریكی نیـە! وتەنهـا ئـەو ڕازیقە..وچەندیـن دەعـوای تـر كـە دوایـی بـە درێـژی باسـی دەكەیـن) ئـەو هەمـوو ئارایشـتكردنەشی لـە پێنـاو گەیشـتنە ئـەو ئەنجامـەی، كـە ئـەو تەنهـا دژی كەسـانێك جەنـگاوە كـە لـە بـێ بـروا و كافرەكانـی سـەردەمی پەیـام زۆر خراپتـر بـوون، بەڵكـو ئـەو كەسـانێكی كوشـتوە، لـە پایـە وفـەزڵ وچاكیـدا هەرگیـز شـان لـە شـانی [كافـران ومونافیقانـی] سـەردەمی دەركەوتنـی ئیسـلام نـادەن!!. ئـەوەش بێگومـان تەكفیـر كردنێكـی ڕاشـكاو بـێ پـەردەی موسـڵمانانی سـەردەمی خۆیـەتی بـە خەڵكـی گشـتی وزانایانـەوە!

ستایشی بێ باوەڕان

بـا لـەو دەقانـەوە دەسـت پێبكەیـن كـە ستایشـی بێبـاوەڕان ومونافیقـەكان دەكات، بێگومـان ماقـوڵ نیـە ئـەوەی بـە خوێنـی موسـڵمانان تینـو بێـت، بێتـو ستایشـی بـێ بـاوەڕ و كافـران بـكات، یـان زاناكانـی ئەهلـی ئیسـلام تەكفیـر بـكات، وستایشـی خـو وڕەوشـتی كافـران بكات! بـەڵام یەكێـك لـە خەسـڵەتەكانی تونـد ڕەوی ئەوەیـە كـە هاوسـەنگی لـە دەسـتدانە وپێوەرەكـەی سـەقەت دەبێـت وەک چـۆن وەسـفی

خەواریجەکان لە فەرمودەیەکدا هاتوە (یقتلون اهل الاسلام ویدعون اهل الاوثان) [موسڵمانان دەکوژن و ئەهلی بتپەرستیش واز لێ دەهێنن!]
سەرەڕای ئەو ڕاستیەش وەک ئاماژەمان پێکرد، محمدی کوڕی عبد الوهاب مەرامێکی پەنهانی هەبوە لەدوای ستایشکردنی کافر وبێباوەڕەکان، ئەویش بۆ ڕزگار بوونی بوو لەو نیگەرانی ودڵەڕاوکێیەی کە لە ناخیدا پەنگی دەخواردەوە، لە ئەنجامی تاوانبار کردنی بە ڕشتنی خوێنی موسڵمانان. چاکترین نمونەی نوسینەکانی محمدی کوڕی عبد الوهاب نامیلکەیەکی بچوکی ئەوە بەناوی (کشف الشبهات) چونکە ئەو کتێبە سەرەڕای بچووکی قەبارەکەی، کتێبێکی زۆر گرنگە، وبایەخێکی لە ڕادەبەدەری پێدەدرێت لەلایەن لایەنگرانی شێخ وقوتابیانی، وئەو دەزگایانەی کە سەرقاڵی بڵاوکردنەوەی دەعوە وفیکری محمدی کوڕی عبد الوهابن. تا ئێستاش دەیان وسەدان چاپیشی لێ دەرچوە، بێ ئەوەی یەکێک لە شوێن کەوتوانی وەهابیەت، تەنها بۆ جارێکیش بێت سەرنجێکیشی لەسەر بنوسن، سەرەڕای ئەوەی پڕاوپڕە لە هەڵەی زەقی وەک تەکفیر وحەڵاڵ کردنی خوێنی موسڵمانان بە ناهەق.
هەر لە دەستپێکەوە محمدی کوڕی عبد الوهاب زۆر بە ئاشکرا دەیەوێت بڵێت کە خوا پێغەمبەرەکانی ناردوە بۆ مرۆڤایەتی تا قەدەغەیان کات لە زیادەڕەوی لە پیاو چاکان:
لە لاپەرە ٥: (اعلم رحمك الله أن التوحيد هو إفراد الله بالعبادة وهو دين الرسل الذين أرسلهم الله إلى عباده فأولهم نوح عليه السلام، أرسله الله إلى قومه لما غلوا في الصالحين وداً وسواعاً ويغوث ويعوق ونسراً...)
(بزانە ڕەحمەتی خوات لێ بێت، کە یەکتاپەرستی بریتیە لە تەنها پەرستنی خوا، وهەر ئەویش دینی ئەو پێغەمبەرانەیە کە خوا بۆ بەندەانی ناردوون، یەکەمیشیان نوح (سەلامی خوای لێ بێت) کە خوا بۆلای ئومەتەکەی ناردی کاتێک زیادەڕەویان کرد لە پیاوچاکانیان)!!!
ئەوەی زانراوە لە لایەن قوتابیەکی سەرەتاییش، کە لە قورئاندا هاتوە، کەوا خوا نوحی بۆلای ئومەتەکەی نارد لەبەر بتپەرستی، نەک لەبەر زیادەڕەوی لە ساڵحان. چونکە زۆر بە دەگمەن زیادەڕەوی دەگاتە ئاستی شیرک پەیدا کردن، ئەو قسانەش تەنها ڕێ خۆشکردنێکە بۆ سەلماندنی بیرۆکەی سەرەکی. چونکە نەیارانی محمدی کوڕی عبد الوهاب پێیان دەگوت: ئەوانەی تۆ لە دژیان

دەجەنگێیت وتەکفیریـان دەکەیـت خەڵکێکـی موسـڵمانن، ولەوانەیـە زیادەڕەویـەک لـە زاتـی پیـاو چـاکان، لـە لای عـەوام وزاناکانیـان هەبێـت، بـەڵام ئـەو زیادەڕەویـە هەقـی ئـەوەت پێنـادات لـە دژیـان بجەنگێیت، وتەکفیریـان بکەیـت، لەبـەر بـە هێـزی ئـەو ڕەخنەیـە ئەویـش هەمـوو کێشـەی پێغەمبـەران وقەومەکانـی کردۆتـە کێشـەی زیـادەڕەوی لـە سـاڵحان.

هـەر بـە دوای ئەوەشـدا هەمـوو پەیامەکـەی دوا پێغەمبەریـش بچـوک و کـورت دەکاتـەوە، لـە جەنگان دژی وێنـە و بتی پیـاو چاکان، بـە شـێوەیەک وەسفی دەکات، دەیەوێـت لـە ئامانـج و ئەرکـی سـەرەکی خـۆی لایبـدات، وەک بڵێـی تەنهـا هاتبێـت بـۆ شـکاندنی وێنـەی سـاڵحان، وەک لـە لاپـەڕە ٥-٦ : (وآخـر الرسـل محمـد (صلـى اللـه عليـه وآلـه وسـلم) وهـو الـذي كسـر صـور هـؤلاء الصالحيـن، أرسـله إلـى قـوم يتعبـدون ويحجـون ويتصدقـون ويذكـرون الله..ولكنهـم يجعلـون بعـض المخلوقـات وسـائط بينهـم وبيـن اللـه!)

«دوا پێغەمبـەر محمد (سـەلامی خـوای لێ بێت) ئـەو وێنە وبوتـی ئـەو پیـاو چاکانـەی شـکاند، خـوا ناردبـووی بـۆ خەڵکانێـک کـە خواپەرسـتیان دەکـرد، وحەجیـان دەکـرد، و سـەدەقەیان دەکـرد وزیکـری خواشـیان دەکـرد!! بـەڵام ئـەوان (واتـە کافرەکانـی قورەیـش) چەنـد مەخلوقاتێکیـان دەکـردە نێوەنـد لـە نێـوان خۆیـان وخـوادا «

کێشـەکەی محمـدی کـوڕی عبـد الوهـاب لەگـەڵ خەڵـک، هەمـووی لـە تەقدیـس کردنـی پیـاو چاکـەکان ومەزارەکانیـان چـڕ دەکرێتـەوە، بۆیـە محمـدی کـوڕی عبـد الوهـاب دەیەوێـت ئـەو ناوەرۆکـە بەسـەر پەیامـی پێغەمبەریـش بسـەپێنێ، بۆیـە لـە بەشـی دووەمـی ئـەو دەقـەدا دەڵێـت: « بـەڵام ئـەوان (واتـە کافرەکانـی قورەیـش) چەنـد مەخلوقاتێکیـان دەکـردە نێوەنـد لـە نێـوان خۆیـان وخـوادا» واتـە تەنهـا کێشـەیەکیان هەبـوو بێـت ئـەو زیادەڕۆییەیـان (غلـو) بـوو لـە پیـاو چاکـەکان.

ئـەوەش بـۆ هەمـوو کەسـێک ئاشـکرایە کـە ڕاسـت نیـە، نـە خواپەرسـتیان خواپەرسـتی بـوو، نـە حەجیـان حـەج بـوو، نـە زیکـری خواشـیان بەڕاسـتی دەکـرد، ئـەو پێـدا هەڵگوتنـەش لـە پێنـاو ڕاسـتی دەرخەسـتن نیـە، ئەوەنـدەی لـە پێنـاو شـاردنەوەی تاوانێکـی گـەورەی کـوڕی عەبدولوەهابـە، ئەویـش حەڵاڵکردنـی کوشـتن وتـاڵان کردنـی موسـڵمانانە، هـەروەک دوایـی پیـادەی کـرد.

کەوابـوو بـە پێـی قسـەی محمـدی کـوڕی عبـد الوهـاب بێـت، بێ باوەڕانـی قورەیـش کـە باوەڕیـان نـە بـە (لا إلـه إلا اللـه) و نـە ڕۆژی قیامـەت و نەبەهەشـت و نـە دۆزەخ

و نـە پێغەمبـەر هەبـوو، ئەوانـەی خەریکـی بـت پەرسـتی بـوون، وزینایـان دەکـرد، منداڵیـان زیندەبەچاڵ دەکرد، وئارەقیـان دەخـواردەوە، وسـویان دەخـوارد، وچەندیـن هەڵـەی دینـی تریـان دەکرد، ئـەو بێ باوەڕانـە وەک موسـڵمانان بـوون خواپەرسـتیان دەکـرد، وحەجیـان دەکـرد، وسـەدەقەیان دەکـرد وزیکـری خواشـیان دەکـرد!!

لـە ڕوانگـەی دینـی مـا قوڵـە ئـەوەی بـاوەڕی بـە هیـچ روکنێـک لـە ئەرکانـی ئیسـلام نەبێـت، یەکسـانی کەیـت وبەڵکـو پەسـنتدتری کەیـت بەسـەر ئـەو موسـڵمانانەی کـە باوەڕیـان بـە هەمـوو ئەرکانەکانـی ئیسـلام هەبێـت، هـەر قورئـان دەڵێـت» (أفنجعـل المسـلمين كالمجرميـن، مالكـم كيـف تحكمـون)؟!

ئایـە یەکسـانە ئـەوەی بـاوەڕی بـە پێغەمبـەرە وتەوەسـولی پێـدەکات وتەبـەڕوک دەکات بـە سـاڵحان (هەتـا ئەگـەر هەڵـەش بێـت) لەگـەڵ ئـەوەی پێغەمبـەر بـە درۆزن دادەنێیـت، وبـە سـاحیر وکاهینـی لـە قەڵەم دەدا وپیاوچاک وساڵحانی‌شـی دەکوشـت؟!.

ئایـە یەکسـانە ئـەوەی بـاوەڕی بـە : (لا إلـه إلا اللـه) لەگـەڵ ئـەوەی دەیگـوت: (أجعـل الآلهـة إلهـاً واحـداً).

ئایـە یەکسـانە ئـەوەی داوای شـەفاعەت دەکات لـە پێغەمبـەر وسـاڵحان، دەزانێـت ئادەمیزادیشـن لەگـەڵ ئەوانـەی شـەفاعەتیان لـە بـت وجەمـاد وبـێ گیـان دا دەکـرد، ودەیانکردنـە هاوبەشـی خـودا لـە ئولوهیەتـدا؟!.

لە ستایشێکی تری بێباوەڕەکانی قوڕەیشدا دەڵێت:

ل٧: (وإلا فهـؤلاء المشـركون يشـهدون أن اللـه هـو الخالـق هـو وحـده لا شـريك لـه، وأنـه لا يـرزق إلا هـو، ولا يحيـي ولا يميت إلا هـو ولا يدبـر الأمـر إلا هـو، وأن جميـع السـموات ومـن فيهـن، والأرضيـن والسـبع ومـن فيهـن، كلهـم عبيـده وتحـت تصرفـه وقهـره، فـإذا أردت الدليـل علـى أن هـؤلاء الذيـن قاتلهـم رسـول اللـه صلـى اللـه عليـه وسـلم يشـهدون بهـذا فاقـرأ قولـه تعالـى : ((قـل مـن يرزقكـم مـن السـماء والأرض أمـن يملـك السـمع والأبصـار، ومـن يخـرج الحـي مـن الميـت ويخـرج الميـت مـن الحـي ومـن يدبـر الأمـر فسـيقولون اللـه فقـل أفـلا تتقـون)) سـورة يونـس٣١.)

(موشـریکەکان (واتـە بێباوەڕەکانـی قوڕەیـش) شـایەتیان دەدا کـە بە تەنهـا خوا خالیقە، وبـێ هاوتایـە، وهـەر ئـەو رزق ورۆزی دەرە، ژیـان ومـردن بـە دەسـتی ئـەوە، هـەر ئـەو هەڵسـوڕێنەرە، وهەمـوو ئاسـمانەکان وئـەوەی تێشـیدان وهـەر حـەوت ئـەرزەکان وئەوانەشـی تێشـیدان هەمـووی بەنـدەی ئـەون ولـە ژێـر فەرمـان وئەمـری ئـەودان!!)

بڕوانە ئەو ستایشە ئاڵ ووالآیە، لەوانەیە بێباوەڕەکانی قوڕەیشەکان خۆیان زیندو بکرێنەوە وبیخوێننەوە باوەڕ ناکەن، ئەو وشانە لەسەر ئەوان نوسراوە! ما قوڵە ئەو هەموو سیفەتە جەوهەرییانەی ئیمانیان تێدا بێت کەچی بەو شێوەیەی پێغەمبەر بەربەرەکانی کردبن؟! من پێموایە ئەگەر ئەو سیفەتانەی محمدی کوڕی عبد الوهاب داویەتە پاڵ بێباوەڕەکانی قوڕەیش ڕاست بان، هەرگیز ئەو هەموو شەڕ وشۆڕەی نەدەویست کەڕویدا. چونکە کوڕی عبد الوهاب باسی نکوڵی کردنی ئەوان ناکات لە پێغەمبەر ومەبدەئی پێغەمبەرایەتی ونوبوەت، ونکوڵی لە زیندوو بونەوە، وریبا خواردن، وزیندە بەچاڵ کردنی کچان، وبت پەرستی، وچەندین شتی تری خراپ.

زانایان دەڵێن ئەو ئایەتانەی کە لە قورئاندا هاتوە باسی ئیمانی بێباوەڕەکانی قوڕەیش دەکات، تەنها بریتیە لە دان هێنانی بێباوەڕان لە بابی (الإفحام والانقطاع) دەمکوتکردن وقسەبڕین، نەک لە بابی قەناعەتەوە، چونکە ئەگەر ڕاستگۆبان باوەڕیان دەهێنا، بۆیە خوا لە قورئاندا فەرمان بە پێغەمبەر دەکات کە پێویستیەتی ئەو دان پێداهێنانە جێبەجێ کەن: (فقل: أفلا تتقون) (قل: أفلا تذكرون)

بەڕاستی ناکرێت تۆ هەموو ئەو ئایەتانە ببینیت، کە واهیمەی خەڵکی فریودەدات گوایە لە ستایشی بێباوەڕانی قورەیشدا هاتوە، وهەموو ئەو ئایاتانەش کە ڕەخنە وسەرکۆنەیە بۆیان پشت گوێی بخەی، کەچی ستایشکردنی موسڵمانانیش فەرامۆش کەیت وتەنها تەرکیز لەسەر هەڵەکانیان بکەیت.! ناکرێت ئەو کارە بە وێنەی موسڵمان بکەیت، لە پێناو تەکفیر کردن و وجاردانی شەڕ لە دژیان، تا وا لە خەڵک بگەیەنین کە چۆن بێباوەڕەکان (شایەتیان دەدا کە بە تەنها خوا خالیقە، وبێ هاوتایە، وهەر ئەو رزق ورۆزی دەرە، ژیان ومردن بە دەستی ئەوە، هەر ئەو هەڵسوڕێنەرە، وهەموو ئاسمانەکان وئەوەی تێشیدان وهەر حەوت ئەرزەکان وئەوانەشی تێشیدان هەمووی بەندەی ئەون ولە ژێر فەرمان وئەمری ئەودان!!) لەگەڵ ئەوەشدا پێغەمبەر شەڕی لە دژیاندا جاڕدا، منیش (واتە محمدی کوڕی عبد الوهاب) بە هەمان شێوە شەڕ بەرپا دەکەم لە دژی ئەو (بەناو) موسڵمانانەی کە (نوێژ دەکەن وحەج دەکەن، وزەکات وێەدەقە دەدەن، وخواپەرستی دەکەن..هتد)

لە وێنەیەکی تری سەیرتر لەوانەی پێشو، شێخ محمدی کوڕی عبد الوهاب، بە جۆرێک زیادەڕۆیی دەکات لە وەسفی بێباوەڕانی قورەیش، تا ئەو ڕادەیەی سەیرت پێدێت، ئەو جەماعەتەی بە درێژایی وپانایی جیهانی ئیسلام، لە سەردەمی

محمدی کوڕی عبد الوهـاب وشـوێن کەوتوانـی تـا ئـەو ڕۆژگارە، کـەس نەمـاوە لـە زانایانـی کۆن ونوێ (لـە ئەبـو حەنیفـەوە، وابـی حامـد الغزالـی، وابـن حجـر العسـقلانی وتەبـەری وئەفغانـی ومحمـد عبـده وشـێخەکانی ئەزهـەر وحسـن البنـا وسـید قوتـب ومالـک بـن نبـی وسـید سـابق ومحمـد الغزالـی وقـەرەزاوی وهتـد) تەکفیـر وتەبدیعـی نەکـەن، کەچـی بـەو شـێوە سـەیرە ستایشـی بێباوەڕانـی قورەیـش دەکـەن، بـەڵام ستایشـەکە لەبـەر چـاوی کاڵـی ئـەوان نییـە، بەڵکـو چەکێکـە بـۆ لێدانـی موسـڵمانانی تـر وکوشـتن وتـاڵان کردنیـان، ئـەم جـارە دەربارەیـان دەڵێـت لـە لاپـەڕە ٩: (كمـا كانـوا يدعـون الله سـبحانه ليـلا ونهـاراً، ثـم منهـم مـن يدعـو الملائكـة لأجـل صلاحهـم وقربهـم مـن الله ليشـفعوا لـه أو يدعـو رجـلاً صالحـاً، مثـل الـلات أو نبيـاً مثـل عيسـى .وعرفـت أن رسـول الله صلـى الله عليـه وسـلم قاتلهـم علـى هـذا الشـرك ودعاهـم إلـى إخـلاص العبـادة لله وحـده، كمـا قـال الله تعالـى : ((فـلا تدعـوا مـع الله أحـد)) سـورة الجـن ١٨

(ئـەوان بـە شـەو وڕۆژ هـاواری خوایـان دەکـرد...) ئەگـەر ئـەو بـێ باوەڕانـە هێنـدە خوایـی بـان، لـە وانەبـوو هاوەڵانـی پێغەمبـەر ئێرەییـان پـێ بردبـان، ئەگـەر ئـەو موشـریکانە بـە شـەو ڕۆژ بانگـی خوایـان کردبێـت وئەویـان پەرسـتبێت، ئـەوە خـوا لـە قورئانـدا نەیدەگـوت»: (قل إنـي نهيت ان اعبد الذين تدعـون مـن دون اللـه..)... (إن الذيـن تدعـون مـن دون اللـه عبـاد امثالكـم..)، (قالـوا ربنـا هـؤلاء شـركاؤنا الذيـن ندعـو مـن دونـک..)

ئینجـا لـە بـارەی ئـەو دیاریکردنـە وردەی مەرامـی پەیامـی پێغەمبـەر (ێ) دەڵێـت: (وتحققت أن رسـول اللـه صلـى اللـه عليـه وسـلم قاتلهـم ليكون الدعـاء كلـه للـه، والنذر كلـه للـه والذبـح كلـه للـه، والاسـتغاثة كلهـا باللـه، وجميـع أنـواع العبـادات كلهـا للـه .)

لـە قورئانـدا نەهاتـوە کـە هـۆی شـەڕکردنی پێغەمبـەر (ص) لەگـەڵ موشـریکەکان لـە پێنـاو ئـەوە بـوو سـەربڕینی ئاژەڵـەکان تەنهـا بـۆ خـوا بێـت، نەزرکردن تەنهـا بـۆ خـوا بێـت، وهاوارکـردن تەنهـا بـۆ خـوا بێـت وەک محمـدی کـوڕی عبـد الوهـاب وای بـۆ چـوو بـوو، بەڵکـو لەبـەر چەنـد هۆیەکـی سـەرەکی بـوو کـە بریتیبـوون لـە شـیرکی هـەرە گـەورە ونکولـی کـردن لـە پێغەمبەرایەتـی ووەدەرنانـی موسـڵمانان لـە مـاڵ وموڵکیـان.

وادیـارە شـێخ محمـدی کـوڕی عبـد الوهـاب، هۆیەکانـی شـەڕکردنی پێغەمبـەر دەگەڕێنێتـەوە بـۆ هۆگەلێکـی بچـوک وپـڕ لـە شـوبهە، کـە لـە دەقەکانـدا باسـیان نەکـراوە وسـەلماندنیان ئەسـتەمە، کەچـی هـۆکارە گـەورەکان فەرامـۆش دەکات، کـە

لـە دەقەكانـی قورئانـدا هاتـوە سـەبارەت بـە هۆیەكانـی بەگژداچوونـی پێغەمبـەر بـۆ موشـریكەكانی قورەیـش.

شیركی كۆنەكان زۆر چاكتر لە شیركی موسڵمانانی ئەمڕۆ!

لـە بەراوردێكـی تـردا زۆر ڕاشـكاوانە پـاش بـە موشـریک كردنـی سـەرتاسـەری موسـڵمانان، دێت ودەڵێت شـیركی كۆنـەكان زۆر چاكتـر وسـوكتر بـوو لـە شـیركی موسـڵمانانی سـەردەمی كـوڕی عبدالوهـاب:

فاعلم أن شرك الأولين أخف من شرك أهل زماننا بأمرين:

أحدهمـا : أن الأوليـن لا يشـركون ولا يدعـون الملائكـة والأوليـاء والأوثـان مـع الله إلا فـي الرخـاء . وأمـا فـي الشـدة فيخلصـون لله الدعـاء. كمـا قـال تعالـى : ((وإذا مسـكم الضـر فـي البحـر ضـل مـن تدعـون إلا إيـاه، فلمـا نجاكـم إلـى البـر أعرضتـم وكان الإنسـان كفـوراً)) سـورة الإسـراء آيـة :٦٧ .....الـخ

الأمـر الثانـي : أن الأوليـن يدعـون مـع الله أناسـاً مقربيـن عنـد الله إمـا أنبيـاء وإمـا أوليـاء، وإمــا ملائكــة، أو يدعــون أشــجاراً أو أحجــاراً مطيعــة لله ليســت عاصيــة. وأهــل زماننــا يدعـون مـع الله أناسـاً مـن أفسـق النـاس .))

(بزانە شیركی بەراییەكان سـوكتر بـوو لـە شـیركی خەڵكـی ئـەو زەمانـە لەبـەر دوو خاڵ:

یەكێكیـان: لەبـەر ئـەوەی خەڵكـی بەرایـی تەنهـا لـە كاتـی ئاسـوودەیی و خۆشـیدا شـیركیان دەكـرد ونزایـان لـە فریشـتەكان وپیـاو چـاكان وبتـەكان دەكـرد، بـەڵام لـە كاتـی تەنگەتـاوی وناچـاری بـە دڵسـۆزی دوعایـان لـە خـوا دەكـرد. وەک خـوای پـەروەردگار لـە قورئـان دا دەڵێت: (ئەگـەر دوچـاری مەترسـی بـوون لـە نێـو دەریـا تەنهـا هـاوار بـۆ خـوا دەكـەن، كـە دەربـازی كـردن بـۆ وشـكایی، تـەوەلا دەكـەن، بەڕاسـتی ئادەمیـزاد بـێ ئەمەكـە)

دووەمیـان: بەراییـەكان لەگـەڵ خـوا دوعـا وپاڕانەوەیـان لـە كەسـانی نزیـک لـە خـوا دەكـرد وەک پێغەمبـەران وپیـاو چـاكان، یـان فریشـتە، یـان دار وبـەرد كـە لـە خـوا عاسـێ نیـن ومـل كەچـن، بـەڵام خەڵكـی ئـەو زەمانـەی ئێمـە لەگـەڵ خـوا دوعـا وپاڕانــەوە لــە فاسـیقترین كـەس دەكـەن)!!

لـە بـارەی ئـەو دوو هۆیـەی كـە محمـدی كـوڕی عبـد الوهـاب موشـریكە بەراییەكانـی پـێ پەسـند دەكات بەسـەر موسـڵمانانی سـەردەمی خـۆی (یـان موشـریكەكانی زەمانـی

خۆی) دەڵێن: جاریٚ ئەو ئایەتەی کە هێناویەتیەوە تایبەت نیە بە موشریکەکانی بەرایی، بەڵکو ئاماژەیەکی ڕەهایە بۆ ئادەمیزاد لە هەر زەمان ومەکانێکدا، واتە مرۆڤ لە تەنگانەدا هەردەم پەنا بۆ هێزێکی گەورەی پەنهانی دەبات کە خوایە. بە گوێرەی دوەمیش ئەوە هەر پۆلیشکردنی بێباوەڕانی بەراییە، لە عیبادەتەکانیان ئەگینا ئەوان کەی پێغەمبەرانیان دەناسی، وکوانیٚ کتێبی پیرۆزیان بەر لە قورئان، کوانیٚ حەلال وحەرامیان؟!

ئەوان هەر دوعایان لە پێغەمبەران وپیاو چاکان، یان فریشتە، یان دار وبەرد نەدەکرد، بەڵکو تەقدیسی چەند ئەستێرە وئاژەڵیشیان دەکرد وشوێنەواری تەسلیسیش (سێیانەیی) بە ئاشکرا لە پەرستکاریەکانیاندا دیار بوو، وەک پەرستنی بە کۆمەڵی سیٚ شت وەک مانگ وخۆر وئەستێرەی زوهرە. هەروەها پەرستنی ئاگریش هەر باو بو،و بۆ نمونە لەکاتی پەیمان بەستنیان ئاگریان دەکردەوە، ونزای باران بارینیان لە ئاگر دەکرد، وقوربانیان بۆ ئاگر سەردەبڕی، بە کاریگەری ئایینی مەجوسەکان هەتا دەڵێن چەند مەجوسیەت تا ڕادەیەکی باش بڵاوببۆوە لە تەمیم وعومان وبەحرەین.

بەڕاستی ئەو پەڕی نەزانی و بیٚ ئینسافییە ئەو بەراوردە پڕ لە کێشەیە بکەیت لە نێوان کەسانێکی ئەو سەردەمە و موسڵمانانی سەردەمی خۆی! چونکە کەوابێت پەیامی ئیسلام خەڵکەکەی خراپتر کردوە، و فەشەلی هێناوە پاش هەزار ساڵ زیاتر هیچ گۆڕانکاریەکیان تێدا دروست بکات!

هەرنەبیٚ موسڵمانانی ئەو سەردەمە زینا وئارەق ودزی وکوشتنی بە ناهەق لەلایەن حەرام بوو، خۆ هەر نەبێت وەک موشریکەکانی بەرایی، کوڕی گەورە لە پاش مردنی باوکی دەستی بەسەر ژنی باوکی دا نەدەگرت! هەر نەبیٚ موسڵمانانی ئەو سەردەمە وەک خەڵکی بەرایی بە ڕووتی لە دەورەی کەعبە نە دەسوڕانەوە، چونکە گوایە نابێت لە دەورەی کەعبە بە جلی کۆن بخولێیتەوە، بۆیە ئەگەر جلی نوێیان دەست نەکەوتبا بە ڕووتی دەسوڕانەوە! هەر نەبیٚ کچیان زیندە بەچاڵ نەدەکرد، ئەگەرچی زیندە بەماڵیان دەکردن، بەڵام ئەوەیان هێشتا ئهوەنتر بوو لە تاوانی زیندەبەچاڵکردنی هەندیٚ لە موسریکەکانی بەرایی.

لەپاش ئەو قسانە محمدی کوڕی عبد الوهاب بەو پەڕی متمانە بە خۆوە دەڵێت:
"إذا تحققت أن الذين قاتلهم رسول الله صلى الله عليه وسلم أصح عقولاً، وأخف شركاً من هؤلاء"!!

(کەوابوو بۆت بە دیار کەوت کە ئەوانەی پێغەمبەر لە دژیان دەجەنگا، عاقڵتر بوون وشیرکیشیان خەفیفتر بوو) دوا پرسیار لەو عەقڵیەتە وشک وبێ سەروبەرە ئەوەیە: ئایا هیچ جیاوازیەک هەیە لە نێوان شیرکێک وشیرکێکی تر؟! بە پێی لۆژیکی سەلەفییەت نەخێر هەموو شیرکێک هەر شیرکە)

نەک هەر هێندە بەڵکو محمدی کوڕی عبد الوهاب پێی وایە جاهیلەکانی بەرایی چاکتر لە مانای (لا الە الا اللە) تێدەگەیشتن، پاش لێکدانەوەیەکی دورو درێژ بۆ وتەی (لا الە الا اللە) دەڵێت: [ئەگەر زانیت کە کافرە نەزانەکان ئەوەیان دەزانی وتێیدەگەیشتن، سەیر ئەوەیە کەسانێک گوایە لەسەر دینی ئیسلامن و تەفسیری ئەو وتەیە –مەبەستی لا الە الا اللە یە- نازانن، وەک کافرە نەزانەکان دەیانزانی! بەڵکو وادەزانێت ئەوە تەنها گۆکردنی پیتەکانە، بێ باوەڕی دڵ بە ماناکانی]!! "فإذا عرفت أن جهال الكفار يعرفون ذلک، فالعجب ممن يدعي الإسلام وهو لا يعرف تفسير هذه الكلمة كما عرفه جهال الكفار بل يظن أن ذلک هو التلفظ بحروفها من غير اعتقاد القلب لشيء من المعاني ".

کانونی دووەم ٢٠٠٩ گۆڤاری ستاندارد

بە کۆیلەکردنی ئافرەت لەلایەن وەهابیەتەوە

ئافرەت لەلای وەهابیەت دیل و بێ کەرامەتە، لە هەردوو حالەتی دیلی و ئازادی، مەبەست لە ئازادی بە مانای پێچەوانەی کۆیلایەتی، نەک ئازادی بە چەمکە فەلسەفی و مرۆییەکەی.

داعش لە زۆر ڕووەوە کۆپیەکی کتومتی ئیسلامێکی مێژوویی و وەهابیەتە، لە ڕەفتاری زبری، لە تەکفیرکردنی خەڵک، لە دژایەتی هەموو موسڵمانانی دەرەوەی بازنەی خۆیان،

لە سەربڕینی خەڵک، و لە گومانی ڕەش کردن لە هەموو خەڵک، تەنها شتێک ئەگەر کەمێک جێگای گومان بێت دەربارەی وەهابیەت ئەوەیە ئایە: وەهابیەت وەک داعش ژنان و کچانی خەڵکیان بە کۆیلە دەبرد!

ئەگەر سەلمێندرا وایان دەکرد، کەوابوو وەهابیەت کە ئەمڕۆ مەزهەبی ڕەسمی وڵاتێکی وەک سعودیەیە، زۆر نەگریسترە و نەگریستر بووە لە داعش، ئەو کاتەش دەبێت خەڵک هیچیتر نەڵێن لە داعش خراپتر نەهاتووە. چونکە داعش ئەگەر کچان و ژنانی یەزیدی بە کۆیلە کردبێت، بەوەی کە دینێکی غەیری ئیسلام بن، یان [کافر] بن، ئەوە وەهابیەت ژنانی خودی موسڵمانانی جەزیرەی موبارەکی عەرەبی سەبی و کۆیلە کردوە! وەک دەزانین هیچ دینیتر لە جەزیرە نییە لە غەیری ئیسلام!

دانەرەکانی مێژووی وەهابیەت وەک ئیبن بشر لە [عنوان المجد في تاريخ النجد] هەموو شتێکی زۆر ئاشکرا گووتوە، بەڵام لە باسکردنی چارەنووسی ئافرەت و منداڵەکاندا زۆر بە شێوەیەکی گوماناوی و لێڵ پەردەپۆشی دەکات! بۆ نموونە کە باسی هەڵمەت و هێرشەکانی لە شکری وەهابیەت دەکات، دەڵێن لە ڕۆژی فلاندا موسڵمانان هێرشیان کردە سەر موشریکەکانی فلانە شار و لادێ، و تێیان کەوتن و هەموویان قڕکردن، دەستیان گرت بەسەر غەنیمەت و دەست کەوتێکی زۆر! ئەوە چەند نمونەیەکە:

باسی دهام ناوێک دەکات دەڵێت: یەکەم ئاماژەی دوژمنایەتی هێرشکردنی بوو بۆ سەر مەنفوحە کە هاتبوونە ناو ئەو دینەوە! یانی دینی وەهابیەت «فاول ما ظهر من عداوته انة عدا علي اهل المنفوحة، وهم قد دخلوا في هذا الدين» ل ٥٠[. ئیبن دەواس دۆڕا لەگەل ئەوانەی لەگەڵی بوون، و موسڵمانانیش دوایان کەوتن]

«انهزم ابن دواس ومن معه و المسلمون في اثرهم» ل ٥٢]. تێیدا شەڕی بەتین ڕوویدا، کە شەڕێکی مەزن بوو لە نێوان موسڵمانان و خەڵکی سەرمەدا] «وفیها جرت وقعة البطین وهي وقعة عظیمة بین المسلمین و اهل الثرمدا» ل ٥٨
ئەوەی کە مرۆڤ دەخاتە بیرکردنەوە ئەوەیە کە چارەنووسی ئەو سەدان و هەزاران ژنان و کچانی پیاوە [موشریکە] کوژراوەکان چی بوو؟ بۆ مێژوونووسانی وەهابیەت دیزە بەدەرخونەی دەکەن؟! ئەگەر پیاوان موشریک بن و لەناو ببردرێن، ئەگەر کەل وپەل و ماڵیان بە تالان بردرابێت، باشە چۆن ئەو ژن و کچانەیان بوارد لە حوکمی موشریکی؟! ئەگەر لە سەردەمی ئەمەویەکان کە هێشتا سەحابەیەکی زۆروزەوەند لە هەردوولا مابوون، کاتێ هێرشیان کرد و مەدینەیان گرت، لەشکری ئومەویەکان دەستیان لە کچ و ژنانی سەحابە نەپاراست، کە ئەو کاتە هیچ لایەکیان ئەویتری پێ کافریش نەبوو، دەتەوێ ئەو لەشکرە بەدەویە ئەعرابیە قێزەونە بێ سەلیقەکەی محمدی کوڕی عەبدەلوەهاب، دەست بپارێزن لەو ژن و منداڵ و کچانەی کە مابوونەوە، سەرگەردانی دەشت وکێوان ببوون، کە بە موشریک وکافریشیانیان دەزانی، بە شایەدی نووسەری [عنوان المجد في تاریخ النجد]!؟
ئەو تیرۆرستانەی داعش لە سەردەمی تەکنۆلۆژیای زانیاریەوە، بە بەر چاوی هەموو دنیا کارە قێزەون و دڕندەکانیان دەکەن بە دەنگ و وێنە، ئەو دەوارنشین و ئەعرابیە دەروون پیس و بەدوە چاو برسی و شەهوانیانە، تۆ بڵێی چاویان پۆشیبێت لە هەزاران کچۆڵە وژن و منداڵ لەو دەشت و کێوە؟!
نەخێر دەستیان نەپاراستوە، بەڵام یان لەبەر هەستیاری بابەتەکە نەوێراون باسی بکەن، کە من ئەوە بە دوور دەزانم، چونکە هێندە هەستیار نەبوون و نین! یانیش باسیان کردوە بەڵام لە سەردەمی چاپکردنی کتێبە کۆنە مێژووییەکانی مێژووی وەهابیەت، دەکرێت ئەو زانیاریانە لابرابن، تا ئیحراجی بۆ دەوڵەتی سعودیە دروست نەکەن کە پارێزەری دەعوەی وەهابیەتە! دەستکاری کردن و تەزویری کتێبە کۆنەکان لەلایەن سەلەفیەکان زۆر باسێکی ناوادارە لە نێوەندی ڕۆشنبیریدا!

٢

ئێستاش کەمیک ئاماژە ماوە بۆ ئەو زانیاریانە بۆ نمونە، لە بابەتێکدا لە [عنوان المجد في تاريخ النجد] بەناوی (عهد الامام سعود بن عبدالعزيز) کە لە ١٢٢٩ هیجری مردوە، دەڵێت: « وذكر لي رجل كان عندهم في القصر يعلم القرآن... وملك من الخيل العتاق الفا و اربعمائة فرس، يغزو معة ستمائة فرس، قال: ومماليكه الف ومائتين الذكور و النساء» پیاوێکی فێرکەری قورئانی ناو کۆشکی سعودی کوڕی عبد العزيز باسی سامان و موڵکەکانی ئیمام سعودی بۆ کردوە و دەڵێت ١٤٠٠ ئەسپی هەیە و هەروەها ١٢٠٠ کۆیلەی نێر ومێی هەیە! ل٢٥٢، [عنوان المجد في تاريخ النجد] عثمان بن عبدالله بن بشر، الطبعة الرابعة ١٤٠٢ هـ – ١٩٨٢ م الرياض، مطبوعات دارة الملك عبدالعزيز..

باشە ئەو مەلیکە بەدەوییە کە لە ترسی دەوڵەتی عوسمانی و میسری نە دەوێرا سەری لە غەیری جەزیرە بەرزکاتەوە، لەو سەردەمە کە بازرگانی کۆیلە زۆر بەر تەسک ببوەوە، و فتوحاتی موبارەکی ئیسلامیش راوەستا بوو، ئەو هەموو کۆیلەیەی لە کوێ بوو؟! ئەوە بێگومان ئەو ژن و منداڵ و کچانە بوون کە پیاوەکانیان دەکوشتن. بێگومان هەرماڵێکیش لەو ماڵانەی جەنگاوەرە وەهابیەکان دوو سێیەک کۆیلەی تێدابووە، بەڵام لەبەر نەبوونی میدیا و راگەیاندن لەو رۆژگارە، بابەتەکە هەمووی شاردراوەتەوە، و کەس پێی نەزانیوە.

ئەگەر بچینە سەر گەواهی ئەوانەی ناحەز بوون بە وەهابیەت وەک موفتی شافیعیەکانی مەککە، (السيد أحمد بن زيني دحلان) لە کتێبی (فتنه الوهابيه) دەڵێت: « « وقتلوا من الخلائق ما لا يحصون واستباحوا أموالهم وسبوا نساءهم « [خەڵکێکی لە ژمار نەهاتوویان کوشت، و ماڵیان تاڵان کردن و ئافرەتانیان سەبی کردن] ل ٣.

سەیر لەوەدایە مەلا و زانا دینیەکان هەر دەویان بکەنەوە، دەڵێن ئیسلام دینی فیترەت و سروشتە، کەچی نازانم چۆن فیترەت و سروشت قبوڵ دەکات ژن و کچی خەڵکێک جاروبار ناسراویش بن، و بکاتە موڵکی خۆی و دەستدرێژی سێکسیان بکاتە سەر؟! هەتا سەحابیەکانیش فیترەتیان دژی ئەو کارە بوو، هەستیان بە ئیحراجی کردوە، کاتێک پێیان وتراوە ئەو ژن و کچانەتان بۆ حەڵاڵە! لە سەحیحی

موسلیم لە [باب جواز وطء المسبیة بعد الاستبراء وإن كان لها زوج انفسخ نكاحها بالسبي] بەشی جائیزی سێکسکردن لەگەڵ ئافرەتی سەبیکراو پاش پاکبونەوەی رەحمی، و هەڵوەشانەوەی زەواجی سەبیکراوەکە و بە سەبی کردنی!

)حدثنا عبيد الله بن عمر بن ميسرة القواريري حدثنا يزيد بن زريع حدثنا سعيد بن أبي عروبة عن قتادة عن صالح أبي الخليل عن أبي علقمة الهاشمي عن أبي سعيد الخدري أن رسول الله صلي الله عليه وسلم يوم حنين بعث جيشا إلي أوطاس فلقوا عدوا فقاتلوهم فظهروا عليهم وأصابوا لهم سبايا فكأن ناسا من أصحاب رسول الله صلي الله عليه وسلم تحرجوا من غشيانهن من أجل أزواجهن من المشركين فأنزل الله عز وجل في ذلك والمحصنات من النساء إلا ما ملكت أيمانكم أي فهن لكم حلال إذا انقضت عدتهن وحدثنا أبو بكر... حدث أن أبا سعيد الخدري حدثهم أن نبي الله صلي الله عليه وسلم بعث يوم حنين سرية بمعني حديث يزيد بن زريع غير أنه قال إلا ما ملكت أيمانكم منهن فحلال لكم ولم يذكر إذا انقضت عدتهن ... المكتبة الاسلامية http://library.islamweb.net/newlibrary/display_book.php...

[پێغەمبەر رۆژی شەڕی حنین لەشکریکی ناردوە بۆ سەر ئەوتاس کە ڕوبەڕووی دوژمنان بونەوە و سەریان کەوتوون، چەندین ئافرەتیان دیلکرد و چنگ کەوت، وەک بڵێی کەسانێک لە ئەسحابی پێغەمبەر، هەستیان بە ئیحراجی کرد لەگەڵیان جووت بن لەبەر مێردەکانیان لە موشریکەکان، خوداش ئەو ئایەتەی بۆ ناردنە خوارەوە:[والمحصنات من النساء إلا ما ملكت أيمانكم] واتە ئەو موڵکی یەمینانە حەلاڵن بۆ ئێوە ئەگەر عیدەیان بەسەرچوو،،،لە ڕیوایەتی دووەمدا دەڵێت هەر چاوەڕێی عیدەشی ناوێت!]

دیارە ئەگەر ئەو ڕیوایەتە ڕاست بیت کە لە کتێبێکە بە سێیەم سەرچاوەی ڕاستی ئیسلام دەژمێردرێت پاش قورئان و بوخاری، ئەوە ئەسحابەکان ژنان و کچانی دۆست و ناسیاوە موشریکەکانیان دەست کەوتووە، فیترەتیان دژی ئەوە بوە دەستدرێژی سێکسیان بکەنە سەر، بەڵام لە ژێر فەرمایشتی قورئان و پێغەمبەر فیترەتیان گۆڕیوە، بۆ حاڵەتێک کە جووت بوون و دەستدرێژی کردنە سەر ئافرەتانی خەڵکی غەیرە ئیسلام ببێتە شتێکی ئاسایی، وەک ئەو پیاوە عەرەبەی دەستدرێژی کردبووە سەر کچە یەزیدیەک، سەرەرای ئەوەی هاوسێ و بەردەوام مێوانیماڵیان و هاوڕێی نزیکی باوکی بووا ئێستاش سەرەڕای ئەو

هەموو توراسە، لە حەدیس و تەفسیر و فیقە هێشتا فیترەتی زۆربەی موسڵمانان، هەتا بەشێکی لە سەلەفیەکانیش لە سەلەفیەکانیش دژی ئەو دەستدرێژی کردنە سەر نامووسی ئافرەتانی خەڵکە! پرسیار لە هەر موسڵمانێکی ئاسایی و زانا دەکەیت هەست بە ئیحراجی دەکات دەربارەی موڵکی یەمین، هەتا هەندێکیان لە ئیحراجیان نکوڵی لە سەرتاسەری عەبدایەتی وسەبایە دەکەن! کەوابوو کامەیان فیترەت تێکدانە؟!

٢٠١٥/٨/٣١

بەشی پێنجەم

ئیبن عومەر

سەرچاوەیەکی گەورەی سەلەفییەت و مەدخەلیزم!

- تەقوا و شوێن کەوتنێکی نا عەقڵانی سونەت!
- ئیبن عومەر و حەزی ئافرەت!
- دەڵاڵی کەنیزە کڕین!

وێنەی ئافرەت لای حەزرەتی عەلی بەپێی دەقە شیعیەکان!

- شیعە و سونە هەمان تێڕوانین بۆ ئافرەت!
- پایەی نهج البلاغة

کیسەکەی ئەبو هورەیرە یان کارخانەی حەدیس!

- عوزر و شاهێدە مردووەکانی ئەبو هورەیرە!

معاویەی کوڕی ئەبو سوفیان

- کاریگەری معاویە وئومەویەکان بەسەر ئیسلام وموسڵماناندا
- نوسەری وەحی
- یەزیدیش فەزائیلی هەیە وبە شورا وهەڵبژاردنیش هاتە سەر دەسەڵات!!

ئیبن عومەر

سەرچاوەیەکی گەورەی سەلەفییەت و مەدخەلیزم!

ا

ئیبـن عومـەر سـەحابەیەکی هـەرە گـەورە و نـاوداری پێغەمبـەرە، چـی نەمابـوو شـوهرەتی پێش شـوهرەتی باوکی، خەلیفە عومـەری کوڕی خەتـاب بکەوێت. ئیبن عومـەر لـە هەیکەلی تیۆری سـەلەفییەت ،یەکێکە لەوانەی دەکەوێتـە ناوەندی تیۆرەکە، و یەکێکـە لـە گرنگتریـن کەسـایەتیەکانی سـەلەفی سـاڵحی سـەلەفیەکان! نازانـم و ناتوانـم بـە وردی دەستنیشـانی ئـەوە بکـەم کـە ئایـە ئیبـن عومـەر کاریگـەری لەسـەر سـەلەفییەت دروسـت کردوە، بـەو ڕەفتـار وڕەوشـتە سـەلەفیانەی کـە هەیبـووە، یـان سـەلەفییەت وێنـای ئیبـن عومەریـان بەپێی تیۆرەکانـی خۆیانـدا کێشـاوە!
ئیبـن عومـەر زۆر سـتایش کـراوە لـە ئەدەبیاتـی سـەلەفی، تـا ڕادەی ئـەوەی نـەک هـەر لـە عومـەری کـوڕی خەتابی باوکـی تێیـان پەڕانـدوە، بەڵکـو عیبادەتکـردن و سـونەتپارێزی دەڵێـن بـە جۆرێـک بـووە بـە پێغەمبەریشـی دەچوێنـن!
ابن المسیب دەڵێت: ئەگـەر شـاهێدی بەهەشـت بۆ کەسـێک بـدەم، ئـەوە شـاهێدی بۆ ئیبـن عومـەر دەدەم! «لـو شـهدت لأحد أنـه مـن أهـل الجنـة لشـهدت لابـن عمـر . «
قەتـادەش دەڵێـت گوێـم لێبـوو ابـن المسـیب دەیگـووت: ئـەو ڕۆژەی ئیبـن عومـەر مـرد چاکترینـی زیندوەکان. بـوو! «سـمعت ابـن المسـیب یقـول : کان ابـن عمـر یـوم مـات خیـر مـن بقي . «
تـاوس یـش دەڵێـت: لـە ئیبـن عومـەرم بـە تەقواتـر نـە دیتـوە! «وعـن طـاوس : مـا رأیـت أورع مـن ابـن عمـر.»
ئیبـن حەنەفیـە ش دەڵێـت: ئیبـن عومـەر چاکترینـی ئـەو ئومەتـە بـوو! «عـن ابـن الحنفیـة : کان ابـن عمـر خیـر هـذه الأمـة .»

باوكێكی دامەزرێنەری سەلەفییەتی حەنبەلیزم و مەدخەلیزم!

سەلەفیەكان و ئەهلی سەلەف بە گشتی چونكە حەزیان بە چارەی عەلی كوڕی تالیب نەبوو، ئەگەرچی بە ئاشكراش وانالێن، بەلام بە هەڵوێستی ئیبن عومەر زۆر دڵخۆش بوون، كە لە شەڕی علی ومعاویە نەچووە پاڵ عەلی، هەر بۆیەش وا ستایشی زۆری دەكەن، و درۆی شاخداریشی بۆ هەڵدەبەستن هەتا لەو بوارەی كەتیایدا زۆر كڵۆڵ بوە، وەك مەیدانی شەڕ وئازایەتی بۆ نمونە.! وەك ئەو ڕیوایەتەی كە دەڵێت: ئیبن عومەر بە ڕێگادا دەڕۆیشت دیتی شێرێك ڕێگای خەڵكی گرتوە، ئیبن عومەر لە وشترەكەی دابەزی چوە لای شێرەكە و گوێی بادا و دووری خستەوە لەسەر ڕێگا!!! ئەوە مەگەر شێرە پەڕۆینەكانی شنۆگەریەكان بێت!

عن وهب بن أبان القرشي ; أن ابن عمر خرج، فبينما هو يسير، إذا أسد على الطريق قد حبس الناس، فاستخف ابن عمر راحلته، ونزل إلى الأسد، فعرك أذنه، وأخره عن الطريق؟.

ئەگەر هێندە ئازا و سوارچاك بووە، چۆن وەلامی معاویەی نەدایەوە كە لەسەر مینبەر گووتی: ئەوەی دەیەوێت باسی خەلافەت بكات با شاخەكانی یان قۆچەكانی بەرزكاتەوە، ئێمە لە خۆیی و باوكی موستەهەقترین! ئیبن عومەر دەڵێت: ویستم بڵێم ئەوانە موستەهەقترینن، كە شەڕی تۆ و باوكتیان كرد لەسەر ئیسلام، بەس ترسام دووبەرەكێ دروست كەم!

زۆربەی ئەو كاتانەی پێویستی بە هەڵوێستی ابن عمر بووە، تیایدا یان دەڵێت ویستم وا بڵێم یان وا بكەم، هەتا لەسەر مردنیش دەیگووت: ئەوەی ئەسەفی بۆ دەكێشم ئەوەیە كە نەچوومە پاڵ لەشكری عەلی لە شەڕ دژی بەنی ئومەیە! ئەوەش پاش ئەوەی خزمەت نەما بە بەنی ئومەیەی نەكات، قسەی پڕ تۆمەت وئیدانەی دژی هەر یاخی بوونێك دەكرد لە دژی بەنی ئومەیە، سەرەڕای سوكایەتی بەنی ئومەیە بەو!

كاتێ عەلی بوە خەلیفە لە پاش كوشتنی عوسمان، كە زۆربەی هەرە زۆری هاوەلانی پێغەمبەر بەیعەتیان پێی كردبوو، ئیبن عومەر بەیعەتی پێ نەدا، بە بیانووی بوونی فیتنە و كێشەی لەگەڵ معاویەدا، هەرچەندە ئەو دەیزانی معاویە هی ئەوە نییە بەراورد بكرێت لەگەڵ پایەی عەلی...لەو بەیعەتەدا دوو دڵی كرد، بەلام كە معاویە بە هەزار فڕوفێڵ خۆی كردە خەلیفە، هەر زوو بە زوو

بەیعەتی پێکرد! معاویەش گووتمان قەیناکا بە پێکهاتن لەگەڵ حەسەنی کوڕی عەلی پێکهاتن، بەڵام کاتێ معاویە یەزیدی کردە جێگری خۆیی، و خەلیفەی دوای خۆی،بە هەڕەشە و گوڕەشە بە جۆرێک هەتا قسەی دزێوی بە سەحابە و ئیبن عومەریش گووت و هەڕەشەی لێ کرد دەمبکاتەوە!

سەرەڕای ئەوەش لە ترسان تا مرد، لە بەیعەتی یەزید دەرنەچوو، هەرچەندە یەزید نەفرەت لێکراو بوو، لەسەر زمانی هەموو هاوەڵان و زانایانی ئیسلام، کەچی کاتێک عبدالله ی کوڕی زوبێر لە دژی یەزید ڕاپەڕی، بە خراپترین شێوە دژایەتی کرد!

خەڵکی لە دژی هان دەدا وداوای لێدەکردن پشتگیری بەنی ئومەیە بکەن!

بۆ بەیعەتدان بە عەلی و عبدالله ابن الزبیر، کە لە هەرە هاوەڵە نزیکەکانی پێغەمبەر بوون، دوو دڵی وڕاراییی دەکرد، وبەڵکو دژایەتیشی دەکردن، چونکە ئەوان وەک بەنی ئومەیە نەبوون ڕێز وڕەوشتیان تێدا بوو، وەک حەجاج سوکایەتیان پێ نەدەکرد، بۆیە لە سزای ئەوان نەدەترسا، بەڵام بۆ معاویە و کوڕە داوێن پیس و بەدڕەوشتەکەی زەندەقی چووبوو، زوو زوو بەیعەتی پێ دەدا، و دەیگووت دەترسم بمرم بە جاهیلی ئەگەر بەیعەتی خەلیفە لە مل و گەردنم نەبێت!

ئیبن عومەر ئەو حەدیسانەی بۆ عەلی و ابن الزبیر لە بیر نەبوو، کەچی بۆ معاویە ویەزید و عبدالملک بەبیری بوون! (مَنْ خَلَعَ يَدًا مِنْ طَاعَةٍ لَقِيَ اللَّهَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لا حُجَّةَ لَهُ، وَمَنْ مَاتَ وَلَيْسَ فِي عُنُقِهِ بَيْعَةٌ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً). رواه مسلم [ئەوەی دەستی لە گوێڕایەڵی هەڵگرت، لە بەرامبەر خودادا بێ عوزر دەبێت، ئەوەشی مرد و بەیعەت لە گەردنی نەبێت، مردنێکی نەفامیانە دەمرێت]

یان ئەو حەدیسەی بوخاری: روی البخاري بسنده عن نافع قال: لما خلع أهل المدينة يزيد بن معاوية، جمع ابن عمر حشمه وولده، فقال: «إني سمعت النبي صلى الله عليه وسلم يقول: (ينصب لكل غادر لواء يوم القيامة). وإنا قد بايعنا هذا الرجل على بيع الله ورسوله، وإني لا أعلم غدراً أعظم من أن يبايع رجل على بيع الله ورسوله ثم ينصب له القتال، وإني لا أعلم أحداً منكم خلعه، ولا تابع في هذا الأمر، إلا كانت الفيصل بيني وبينه."

[کاتێ خەڵکی مەدینە بەیعەتیان لە یەزید هەڵوەشاندەوە، ئیبن عومەر مناڵ و کەس و کاری کۆکردەوە، و گووتی: « گوێم لە پێغەمبەر و گووتی: هەر غەدداریێک ئاڵایەکی بۆ هەڵدەدرێت لە ڕۆژی قیامەت" ئێمە بەیعەتمان بەو پیاوە [یەزید] دا لەسەر دەستی خوا و پێغەمبەر، من لەو غەدرە گەورەتر نازانم، یەکێک

بەیعەتی دابێتە کەسێک لەسەر دەستی خوا و پێغەمبەر، ئینجا جاڕی جەنگبدات لە دژی! وە من بەس بزانم یەکیک لە ئێوە بەیعەت هەڵدەوەشێنێتەوە، یان بەدوای ئەو فتنە و کێشەیە بکەوێت، ئەو کارەی دەبێتە جیابوونەوەی نیوان من و ئەو» ئەو هەڵوێستانەی وەک دامەزرێنەرێکی گەورەی کۆڵەکەی حەنبەلیزم ومەدخەلیزم دەریدەخات، کاتێ شەرعیەتیان دایە هەر کەسێکی خاوەن هێز بەهێز خۆی بسەپێنێت بەسەر خەلافەت! و کردیانە پایەیەک ئەوەی زۆرترین هێزی پێ بێت، با بێ بەهاترین و ناشیاوترین وبێ نرخترین کەسیش بێت، کە بتوانێت دەسەڵات بگرێتە دەست، دەبێتە خەلیفەی شەرعی.

هەتا کە بەیعەتی بە زۆر پێدرا بۆ یەزیدی کوڕی معاویە، کاتێ لەبەر خراپی یەزید خەڵک لێی ڕاپەڕین، ئیبن عومەر، لە جیاتی هاندانی خەڵک یان بێ دەنگ بوونی، خەریکی سەردانی ئەم و ئەو بوو بە توندی داوای پەشیمانبوونەوەی لێدەکردن لە هەڵوەشاندنەوەی بەیعەتی یەزید، زۆر بە توندی ڕەخنەی لە عبدالله ی کوڕی زوبێریش گرت!

دەیگووت شەڕی ئیبن زوبێر لە پێناو دنیایە و مولکە و دەیگووت عبدالله کوڕی زوبێر و شوێن کەوتوانی ستەمکارن (بغاة) و هیوای خواست لەگەڵیان بجەنگێت لەبەر ستەمیان لە بەنی ئومەیە!!! لە ڕیوایەتێکدا دەڵێت: ئەو بەیعەتە کخەیە، وەک چۆن منالی بچوک پیسایی دەکات و دەس دەخاتە ناو پیساییەکەی، دایکی دەڵێت کخەیە! بەیعەتی ابن الزبیر وەک ئەوە کخەیە وایە!

کە عبدالملک کوڕی مەروان بوە خەلیفە زوو زوو نامەی نارد گووتی: بەیعەتی خۆم کوڕەکانم دەدەم بە ئەمیری موئمنین عبدالملک کوڕی مەروان بە گوێڕایەڵی و لەسەر سونەتی خوا و سونەتی پێغەمبەر، لەوەی توانام بەسەردا شکا، و کوڕەکانیشم دانیان بەو بەیعەتە هێنا.

عن عبد الله بن دينار ، قال : لما اجتمعوا على عبد الملك كتب إليه ابن عمر : أما بعد : فإني قد بايعت لعبد الله عبد الملك أمير المؤمنين بالسمع والطاعة على سنة الله وسنة رسوله فيما استطعت وإن بني قد أقروا بذلك .

٢
ئیبن عومەر
تەقوا و شوێن کەوتنێکی نا عەقڵانی سونەت!

سـەرەڕای ئـەو هەمـوو ستایشـکردنەی ئیبـن عومـەر، گوایـە زۆر بـە تەقـوا و لەخواتـرس بـووە، بـەڵام زۆر ئاماژەهـەن کە چەمکی بەتەقوایی و لـە خواترسـان لای ئـەو بەتـەواوی جیـاوازە لـەوەی لـە بیـری خەڵکدا هەیـە بۆ تەقـوا و لـە خواترسـی! تەقوا ئەوەیـە لـە شـەهوات وچڵێسـی سێکسـی دوور بیت نـەک هەزارەهـا کەنیـزەت هەبێـت! یـان لـە کوێـی تەقـوا جێـگای دەبێتـەوە، بچیتـە بـازاڕی کۆیلایەتـی ئافرەتـی کۆیلە بکڕیت وەک هەر کوتاڵێک بیپشـکنیت، و دەسـت لە جەسـتەی بدەیت، و دەسـت بخەیتـە سـەر سـمتی و نـاو مەمکەکانـی، و جلـی لەسـەر قاچەکانـی هەڵدەیتـەوە، تـا بزانـی جەسـتەیەکی سێکسـی و جوانـی هەیـە بـۆ کڕیـن وشـەهوەتبازی یـان نـا!
ئـەو عبداللـه ی کـوڕی عومـەرە سـەدەها کۆیلـەی هەبـوو دەیانیکڕی و دەیفرۆشـتنەوە، وجاروبارێکیـش کـە لـە هەندێکیـان بێـزار دەبـوو دەیفرۆشـتەوە و هەندێکیشـی ئـازاد دەکرد لـە پێنـاو خـوا!
دەڵێـن تـا مـرد زیاتـر لـە هـەزار کۆیلـەی ئـازاد کـردوە، ئەگـەر ئـەوە ڕاسـت بێـت، دەبێت ژمـارەی کۆیلەکانی چەنـد بووبـن؟! ئینجـا لـە چەنـد ڕیوایەتێک وەک پسـپۆڕێک لـە کڕینـی کۆیلـەی ئافـرەت و ناسـینەوەی جەسـتەی لەبـار دەردەکەوێـت، و دەڵێـت دەسـتی دەخسـتە سـەر سـمت و سـینگی کەنیـزەکان، بـۆ پشـکنینی پێـش کڕینـی!
تەقوا لـەوە دەردەکەوێت کـە چـاوت لـە دەسـتی ستەمکاران نەبێـت، پـارەت بدەنێ تـا دەمـت داخـەن! کەچـی معاویـە سـەدان هـەزار دینـاری بـۆ ئیبـن عومـەر دەنـارد، بـۆدەم داخسـتنی و بەیعەتدانـی بـە یەزیـدی کـوڕی، و تـا پێشـبڕکێ لەگـەڵ یەزیـدی کـوڕی نـەکات لەسـەر خەلافـەت. هەتـا مختـار الثقفي یش کـە دژی دەوڵـەتی ئومـەوی بـوو، خاریجـی بـوو، کاتـێ پارەیەکـی زۆری بـۆ نـارد قبوڵـی کـرد، و دەیگـووت مـن داوا ناکـەم لـە کـەس، بـەڵام هـەر کەسـێ پـارەم بـۆ بنێرێـت ڕەتـی ناکەمـەوە!
لـەو خاڵەشـدا پێشـینەیەکی بـۆ زانـا سـەلەفیەکان دامەزرانـدوە، کـە هـەردەم چاویـان لـە دەسـتی خەلیفـە و سـوڵتان بێـت، نـەک وەک ئەبـو حەنیفـە خەریکـی بازرگانـی بـن! وەرگرتنـی پـارە لـە خەلیفـە و دوژمنـی سیاسـی خەلیفـە، یانـی سـەلەفیەکان دەتوانـن

پارە لە حاکمی شەرعی و خەواریجێکی هەڵگەڕاوەش لە ولی الامر وەرگرن لە یەک کاتدا!
نازانم ئەو تەقوا و وەرەعە ئەگەر لە خۆشیەکانی دنیا و بە تایبەت لە مەسەلەی پارە و مەسەلەی سێکس خۆی نەدۆزێتەوە، لە چیدا دەردەکەوێت؟!
ئینجا زۆر باسی زانایی عبداللە ی کوڕی عومەر دەکەن، بەڵام کە دەچیتە سەرژیانی دەبینیت وانییە، هەتا دەڵێن کە بە عومەر دەڵێن، کوڕەکەت دەستنیشان بکە بۆ خەلافەت، دەڵێت: چۆن کەسێک دەستنیشان دەکەم بۆ کارێکی وا گەورە، لە کاتێکدا نازانێت ژن تەلاقدان چۆنە! ئاماژە دەکات بۆ تەلاقدانی ژنێکی بە هەڵە، کە پێغەمبەریش لێی تورە بوو لەسەری!
ئینجا لە حەدیسیش دایکی موسڵمانان عائشەی ڕەخنەی لە گێڕانەوەی چەندین حەدیسی ئیبن عومەر گرتووە و بۆی ڕاست کردۆتەوە.
شوێن کەوتنێکی نا عەقڵانی سونەت!
ئیبن عومەر سیفەتێک جیای دەکردەوە، لە هەموو هاوەڵانیتری پێغەمبەر، ئەویش شوێنکەوتن و لاسایی کردنەوەی پێغەمبەر بوو، لە ورد و درشتی کاروکردەوەکانی، تا ڕادەی ئەوەی ترس هەبوو لە عەقڵ لە دەستدانی!
ئەوەش وەک زانراوە پرنسیپێکی زۆر زەقی سەلەفییەتی کۆن و نوێیە، دەڵێن لە شوێنکەوتنی پێغەمبەر نابێت بڵێی بۆ و لەبەرچی و چۆن!؟ بەڵکو دەبێت بە متمانەوە لاسایی پیغەمبەر بکەیتەوە لە هەموو شتێک، هەتا ئەگەر عەقڵیشت پێی قبول نەکرا! دەبێت عەقڵت لێرا بهێنیت متمانە بە ڕیوایاتی پیرۆزی ئیسلام بکات، چونکە نەقل گرنگترە لە عەقڵێکی فانی!
ئیبن عومەر لە هەموو ئەسحابەکان زیاتر دوای سونەت و کارەکانی پێغەمبەر دەکەوت، بە جۆرێک سنوری عەقڵیشی تێپەڕ دەدا. بۆ نمونە کاتێک پێغەمبەر لە دەروازەی مەککە وشترەکەی خۆنەویستانە دوو جار خولایەوە، ئیبن عومەر هەر جارێ دەگەیشتە ئەو شوێنە وشترەکەی دوو جار دەخولاندەوە، بێ ئەوەی ئەو کارەی هیچ حیکمەتێکی تێدا بێت!
یان کاتێ پێغەمبەری دیت لە ژێر دارێکدا پشووی دا و حەسایەوە، ئەویش تا مرد گەیشتبا ئەو دارە پشوێکی لە ژێر دەدا! بەردەوام دارەکەیشی ئاو دەدا تا وشک نەبێت، نەوەک سونەتەکەی لە کیس بچێت!
نافع دەڵێت: ئەگەر بڕوانیتە شوێنکەوتنی ئیبن عومەر بۆ پێغەمبەر دەڵێیت: ئەو

پیاوە شێتە! "عن نافع، قال : لو نظرت إلى ابن عمر إذا اتبع رسول الله – صلى الله عليه وسلم – لقلت : هذا مجنون . "

هەروەها وەک لێی دەگێڕنەوە" کە ئیبن عومەر هێندەی دوای فەرمایشتی پێغەمبەر و سونەت و ئەحواڵی دەکەوت، وهێندەی بایەخ پێدەدا، هەتا ترسی لە دەستدانی عەقڵیان لێی دەکرد لەبەر ئەو هەموو بایەخە بێ سنوورە! " ئەوەش خاڵێکی گەورە و دیاری قوتابخانە سەلەفیەکانە، کە پێموابێت ئیبن عومەر پێشەنگیانە لە شێوازی شوێنکەوتن و لاسایی کردنەوەی ناعەقڵانەی بۆ کار وکردەوەکانی پێغەمبەر!

"ابن وهب : عن مالک ، عمن حدثه، أن ابن عمر كان يتبع أمر رسول الله – صلى الله عليه وسلم – وآثاره وحاله ويهتم به، حتى كان قد خيف على عقله من اهتمامه بذلک ."

ئیبن عومەر و حەزی ئافرەت!

٣

وەک زانیتان کە ئیبن عومەر بەشێوەیەکی زۆر نامۆ شوێنی هەموو ئاکار وجوڵانە و ڕەوشتێکی پیغەمبەر دەکەوت، تا رادەی ئەوەی ترساون عەقڵی لە دەست بدات، لەبەر وەسوەسەی قەهری شوێنکەوتنی ولاسایی کردنەوەی هەموو جموجۆڵێکی پێغەمبەر، هەتا جوڵە خۆنەویست ولا ئیرادیەکانیشی، وەک خولانەوەی حوشترەکە و دانیشتن لە ژێر دارەکە بۆ حەسانەوە!

لەوە دەچێت مەسەلەی حەزیشی لە ژن، وا بۆی چوو بێت کە ئەوەش هەر جۆرێک بێت لە سونەت پەیڕەوکردن، چونکە ئەو خوشکی ژنی پێغەمبەر بووە، و بە بەرچاوی خۆی ئەو هەموو زەواجەی پێغەمبەری دیتووە، و ئەو هەموو قسەیەی پێغەمبەری گوێ لێبووە دەربارەی حەزی لە ئافرەت، بۆ نمونە کە دەڵێت: " لە دنیادا دوو شتم بۆ شیرین کراوە: بۆنی خۆش و ژن! حبب الي من دنياكم الطيب و النساء....

ئەگەر ئەو لە ملسوڕاندنەوەی حوشترێک وا پەیڕەوی پێغەمبەر بکات، چۆن لە سیفەتێکی کەسی و کۆمەڵایەتی وا گرنگ شوێنی ناکەوێت؟!

مـن ناڵێـم پاڵنـەری خودیشـی نەبـووە، دەكرێـت خۆشـی ئـەو زەوق و حـەزەی زۆر بەهێـز بـوو بێـت، بـەڵام زنجیـرەی ژن هێنانەكانـی پێغەمبـەر و كەنیزەكانیشـی، حەدیسـەكان و ئایەتەكانیـش، و واتـە كـۆی ژیانـی كۆمەڵایەتـی پێغەمبـەر، پاڵنـەرە هـەرە بەهێزەكـە بـووە لای، كـە ئـەو حـەزە نـەك سـەركوت نـەكات، بەڵكـو برەویشـی پـێ بـدات وەک فەزیڵەیـەک، تـاڕادەی ئـەوەی بەربانـگ بـە سـێكس بكاتـەوە!

مـن دڵنیـام ئەگـەر پێغەمبـەر وەک مەسـیح ژنـی نەهێنابـا، یـان هـەر ژنێكـی هێنـا، ئیبـن عومەریـش یـان ژنـی نەدەهێنـا یانیـش هـەر دانەیەكـی دەهێنـا، نـەک چەندیـن ژن و سـەدان جاریـەی هەبێـت! ئەخـر دەڵێـن تـا مـرد هـەزار كۆیلـەی ژن و پیـاوی ئـازاد كـردوە، وەک ستایشـیش دەیگێڕنـەوە، ناڵێـن هـەزاراران كۆیلـەی لـە كـوێ بـوو، بـە چـی پێكـرا ئـەو پیـاوە زاهیـدە؟!

هـەر ئیبـن عومـەر خۆشـی دان بـەو هێـزە سێكسـیە نامۆیـەی خـۆی دەهێنێـت، دەربـارەی هێـزی سێكسـی خـۆی دەڵێـت:

هێزێكی زایندەیی سێكسیم دراوەتێ، نەمزانیوە بە كەس درابێت جگە لە پێغەمبەر!

السـري بـن يحيـى : عن زيـد بـن أسـلم ، عن مجاهـد ، قـال : قال ابـن عمـر : لقـد أعطيت مـن الجمـاع شـيئا مـا أعلـم أحـدا أعطيـه إلا أن يكـون رسـول اللـه صلـى اللـه عليـه وسـلم .

دەگوترێـت: ئیبـن عومـەر یەكـەم. شـت كـە ڕۆژووی پـێ دەشـكاند جیمـاع و سـێكس بـوو!

یانـی لـە جیاتـی ئـاو و خورمـا، بـە سـێكس ڕۆژووی دەشـكاند، نازانـم ئـەوەش سـونەتێک بـووە ئـەو پێـی زانیـوە، یـان لـە سـونەت لایـداوە!

قـال الطبراني في المعجـم الكبيـر ٢٦٩/١٢ :١٣٠٨٠ عـن محمـد بـن سـيرين قـال ربمـا أفطـر ابـن عمـر علـى الجمـاع .

ئینجـا زانـراوە كـە پێغەمبـەر بـە گەنجانـی وتـووە: ئـەوەی ناتوانێـت ژن بهێنێـت، بـا بـە ڕۆژوو بێـت! چونكـە ڕۆژوو هێـزی شـەهوەت دەشـكێنێ، بـەس لێـرە ئیبـن عومـەر نـەک هـەر شـەهوەتی نەشـكاوە، بەڵكـو خەریكـە لێـی دەتەقێتـەوە، بەربانگـی پـێ دەكاتـەوە! نازانـم چـۆن فریـای جیمـاع و خـواردن وخواردنـەوە و خۆشـتن و نوێـژی بـە جەماعەتیـش كەوتـووە!

العيني لـە عمدة القاري ٦٦/١١ :وەک هەمیشـە بـەدوای عوزرهێنانـەوە دەگەڕێـت بـۆ ئـەو كارەی ئیبـن عومـەر و دەڵێـت:

ئەو کارەی ئیبن عومەر دوو ئەگەری تێدایە:
یەکەم لەبەر زاڵبوونی شەهوەتە، هەرچەندە ڕۆژووگرتن شەهوەت دەشکێنێت!
دووەمیش چونکە دڵنیایە لە حەڵاڵیەتی ژنەکەی، لەوانەیە دوو دڵ بێت لە خواردنەکانی! یانی لە حەڵاڵیەتی خواردنەکانی!
وروينا عن ابن عمر أنه كان ربما أفطر على الجماع رواه الطبراني من رواية محمد ابن سيرين عنه وإسناده حسن وذلك يحتمل أمرين : أحدهما أن يكون ذلك لغلبة الشهوة وإن كان الصوم يكسر الشهوة والثاني أن يكون لتحقق الحل من أهله وربما يتردد في بعض المأكولات!
أخبرني سالم، عن ابن عمر ، قال : إني لأظن قسم لي منه ما لم يقسم لأحد إلا للنبي - صلى الله عليه وسلم - وقيل : كان ابن عمر يفطر أول شيء على الوطء .
هەر لەبەر ئەو هێزە سێکسیە زەبەلاحەی زۆر خەریکی کڕینی کۆیلە و کەنیزەک بووە، ڕیوایەتەکە کە ئەلبانی تەسحیحی کردوە دەڵێت: کاتێ کەنیزەیەکی دەکڕی دەستی دەخستە نێو مەمکانیان و نێو ڕانەکانی، نێوانی سمتی، و سەر سمتیان لەسەر جلەکانیانەوە، و قاچەکانیانی ڕووت دەردەخستن! سینگی پاڵ دەنا، بۆ پشکنینی کەل و پەلەکانی!
"أن ابن عمر كان يضع يده بين ثدييها (يعنى الجارية) و على عجزها من فوق الثياب و يكشف عن ساقها " .
الراوي: نافع مولى ابن عمر . خلاصة الدرجة: صحيح . المحدث: الألباني . المصدر: إرواء الغليل . الصفحة أو الرقم: ١٧٩٢

٤

هەر ئیبن عومەر دەگێڕێتەوە، دەڵێت ئەو ئایەتەم هات بە خەیاڵدا [لن تنالوا البر حتى تنفقوا مما تحبون] واتە خێرتان گیر ناکەوێت تا ئەوەی لاتان خۆشەویستە نەیبەخشن. بیرم لەو هەموو نیعمەتانە کردوە کە خوا پێی بەخشیوم، هیچم خۆشەویستتر لە کەنیزەکەم رمینة، ڕومەینە نەدۆزیەوە! گووتم: ئەوە ئازادم کرد لە ڕاهی خوا، چونکە قەت لە قسە و گفتدان بە خوا پەشیمان نابمەوە، دەنا بەتەمابووم بیکەمە هاوسەری خۆم، ئینجا بەخشییە نافعی کۆیلە و قوتابی خۆی، منالێکی لێی بوو. هەر جارەی منالەکەی ماچ دەکرد و دەیگووت: وای لە بۆنی

ڕومەینە! ابن خلكان ١:٣١٠، الاصابة ٢:٣٤٩
قال نافع : لقد رأيت عبد الله بن عمر يأخذ ذلك الصبي فيقبله ثم يقول: واها لريح فلانة، يعني الجارية التي أعتق!
یانی هەر نافع خۆی گێڕەڕەوەی ئەو ڕوداوەیە، و لەبەرچاوی نافعی کۆنە کۆیلەی باسی حەز وئارەزووی سێکسی، و بۆنی خۆشی ژنەکەی دەکات، نافعیش چونکە کۆیلەی بوو، دەبێت بێ دەنگ بێت، دەنا ئەو قسەیە لەناو عەرەب و لەناو کوردیش پیاوی لەسەر دەکوژرێت!

دەڵاڵی کەنیزە کڕین!

ئیبن عومەر لە مەسایلی پشکنینی کۆیلەی ئافرەت و لێزانینی هێندە کارامە بوو، وەک چۆن خەڵک بیەوێت ئوتۆمبیلێکی بێ عەیب بکڕێت، کەسێکی شارەزای نهێنیەکانی ئۆتۆمبیل لەگەڵ خۆی دەبا، ئەو هەر خۆبەخشانە کە بەلای بازاڕی کۆیلەداری تێپەڕیبا، دەچوو ئافرەتە کۆیلەکانی بۆ دەپشکنین، واتە دەستی دەخستە نێو مەمکانیانیان و ڕایدەوەشاند وەک شەقشەقەی، ئینجا دەستی دەخستە سەر سمتی، یانی پاشەڵی بە کوردی، و ئینجا قاچەکانی تا ڕانیان ڕووت دەکرد تا کاڵایەکی باشیان بۆ بکڕێت!
عبد الرزاق عن بن عيينة عن عمرو بن دينار عن مجاهد قال كنت مع بن عمر في السوق فأبصر بجارية تباع فكشف عن ساقها وصك في صدرها وقال اشتروا يريهم أنه لا بأس بذلك / مصنف عبدالرزاق...موجاهید دەڵێت لەگەڵ ئیبن عومەر بووم لە بازاڕ، دیتی کەنیزەیەک دەفرۆشرێت، قاچی ڕووت کردەوە و سینگی پاڵنا [بۆ ئەوەی بزانێت وەزعی مەمکەکانی چۆنە!] گووتی: ئاوی لێ مەخۆنەوە بیکڕن، نیشانیان دەدات بێ عەیبە!
هەر لە ڕیوایەتێکی تر دەگێڕێتەوە: موجاهید دەڵێت لەگەڵ ئیبن عومەر بووم لە بازاڕ، دیتی کەنیزەیەک دەفرۆشرێت و بازرگانانی کۆیلە لەسەر کۆبوونەتەوە، کە ئیبن عومەریان دیت، بڵاوەیان کرد و گووتیان: ئیبن عومەر هات [یانی زۆر ناودار بووە لەو کارە دیارە!] ئیبن عومەر لێی نزیک کەوتەوە، دەستی لە چەند بەشێکی جەستەی دا، وگووتی: کوا خاوەنی ئەو کەنیزەیە، ئەوە کاڵایە.

عـن مجاهـد قـال : كنـت مـع ابـن عمـر أمشـي فـي السـوق فـإذا نحـن بنـاس مـن النخاسـين قد اجتمعوا على جاريـة يقلبونهـا، فلمـا رأوا ابـن عمـر تنحـوا وقالـوا : ابن عمر قد جاء، فدنا منها ابن عمر فلمس شيئا من جسدها قال : أين أصحـاب هـذه الجاريـة، إنمـا هـي سـلعة .

لـه ڕیوایەتـی دووەم دەڵێت: كە دیتیان ئیبن عومـەر هـات، بۆیـان چۆڵ كرد یەكسـەر جلەكانـی لەسـەر قاچەكانـی لادا، و سـنگی پاڵـدا [بزانـی وەک سـپرینگە یـان نـا!] گووتـی: بیكـڕن. لـە خەبەرێكیتـردا هـەر موجاهیـدی قوتابـی خـۆی دەڵێـت دەسـتی خسـتە نێـو مەمكانـی شەقشـەقەی پێكـرد ئینجـا دەیجوڵانـدەوە! كـە پسـپۆر بـووە بـڕاڕۆ!

عن مجاهد قال مر ابن عمر على قوم يبتاعون جارية فلما رأوه وهم يقلبونها أمسكوا عن ذلك فجاءهم ابن عمر فكشف عن ساقها !! ثم دفع في صدرها وقال اشتروا، قال معمر وأخبرني ابن أبي نجيح عن مجاهد قال وضع ابن عمر يده بين ثدييها ثم هزها!!

عـن عبيد اللـه عـن نافـع عـن ابـن عمـر أنـه كان إذا أراد أن يشـتري الجاريـة وضـع يده على أليتيها أو بين فخذهـا وربمـا كشـف عـن سـاقيها !!

«ئیبـن عومـەر ئەگـەر ویسـتبای كەنیزەیـەک بكڕێت دەسـتی دەخسـتە نێـوان سـمتی یـان نێـوان رانەكانـی، لەوانـەش بـوو قاچەكانیشـی ڕووت دەكـردن!"

لـە ڕیوایەتێكیتـر نافـع هـەر لـە مصنـف عبدالـرزاق دەگێڕێتـەوە: كـە پشـت و زگ و قاچەكانـی ڕووت دەكـرد، و دەسـتی دەخسـتە سـەر سـمتی!

عـن ابـن جريـج عـن نافـع أن ابـن عمـر كان يكشـف عـن ظهرهـا وبطنهـا وسـاقها ويضـع يـده علـى عجزهـا!!

كـەس نەڵێـت ئـەو ڕیوایەتانـە لاوازن، چونكـە یەكـەم لەلایـەن موحەدیسـێكی زۆر تەسـحیح كـراون، دووەم ئـەو حەدیسـانە ئەگـەر لاوازیـش بـن، تـازە لـە یادەوەری ئیسـلامی تۆمـار بـوون، و ملیۆنەهـا كـەس باوەڕیـان پێیـە، و فۆرمەڵـەی عەقڵیەتـی كردوون، ڕزگار بوون لـە ژێر كاریگـەری ئەو حەدیسانە، كە كەسانێک لەبەر خاتری ئیمانیـان ڕەتـی دەكەنـەوە، موعجیزەیەكـە هێنانـە دی زۆر گرانـە یـان نامومكینـە.

دووەم: مـن زۆرم خوێندەوە لەسـەر ئـەو بابەتـە، هـەزاران بروبیانـووی بۆ دەهێننەوە، بـۆ نمونـە لـە سـایتێكی ئیسـلامی بەناوبانـگ وەک الالوكـة، دەربـارەی ئیبـن عومـەر وجاریەكڕیـن و پشـكنین دەڵێـت: " گەورەتریـن هەڵـە ئەوەیـە كـە كەسـانیک ئـەو حەدیسـانە دەبیسـتن كـە دەوروژێنرێـن، ئەگـەر سـەنەدێكی گێڕانـەوەی حەدیسـەكە

لاواز بوو، مانای وانییە هەمووی زەعیفە! هەیە دەڵێت جیهادی الطلب، یانی بەبێ هۆ هێرش کردنە سەر خاکی کافران، بۆ بلاوکردنەوەی ئیسلام، لە ئیسلامدا نییە! ئەوەی دەڵێت ئیسلام بڵاونەبۆتەوە بە شمشێر، ئەوە ساویلکەیە، نازانێت لەیەکەم ڕۆژی ئیسلامەوە، تا کۆتایی خەلافەتی عوسمانی جیهادی دەستپێشخەر یانی ابتداء هەبووە وهەر دەبێت!

دەڵێت: " هۆکارەکەی ئەوەیە ئەو بانگخوازە، لە ژێر کاریگەری فەلسەفەی خۆرئاوایی نەسرانی عەلمانیدایە! کە دەڵێت شەڕ و جەنگ دەست پێکردن بێ هۆ، تاوانێکی ڕەوشتیی گەورەیە هەر پاکانەیەکیش بکات، و هاوژیانی ئاشتیانەی ڕەها و خۆشەویستی [مرۆڤایەتی] ڕەها، لەگەڵ ئازادی فیکر و گوزارش کردن، لە چوارچێوەی مافەکانی مرۆڤ، ئەرکی ئەو سەردەمەیە و واجیبە، بەڵکو کوشتنی [مرۆڤ] بە رەهایی کارێکی نا ڕەوشتی خراپە!!

"السبب أن هذا الداعية متأثر - تأثرا خفيا - بفكر فلسفي غربي نصراني-علماني الأصل، صار يُبث في زماننا هذا في قلوب الناس في كل مكان – بما في ذلك بلاد المسلمين - فكر مفاده أن القتال والحرب من حيث المبدأ فساد وجريمة أخلاقية كبرى أيا ما كان مبررها، وأن التعايش السلمي المطلق والمحبة "الإنسانية" المطلقة مع حرية الفكر والتعبير المطلقة في إطار ما يجعلونه هم من "حقوق الإنسان" فريضة هذا الزمان وواجب هذا الوقت الذي نحن فيه، بل وأن مطلق القتل نفسه (قتل النفس) عمل لا أخلاقي مذموم!!"

یانی گاڵتەی بە بەو قسانە دێت کە نابێت بێ هۆ جەنگ بەرپا کەیت، یانی گاڵتەی بە خۆشەویستی مرۆڤایەتی دێت، یانی فشەی بە تاوان دانانی کوشتن دێت!

لە کۆتاییدا زۆر بە متمانەوە دەڵێت: ئەو حەدیسانەی لەلایەن ئیبن عومەرەوە هاتوون دەربارەی کەنیزەک کڕین و پشکنین، زۆربەی هەرە زۆریان ڕاستن بە کوێرایی ئەوانەی کەوتونەتە ژێر کاریگەری عەلمانیەت و فەلسەفەی ڕۆژئاوا!

وێنەی ئافرەت لای حەزرەتی عەلی بەپێی دەقە شیعەکان!

1

هەمـوو شـارەزایەک دەزانێـت، کـە بزاڤـی رەخنەیـی دینـی لەنـاو چوارچێـوەی مەزهەبـی شـیعیدا زۆر لاوازە، زۆر جـاران وا هەسـت دەکەیـت کـە هاوپەیمانیەتێـک هەیـە، لـە نێـوان هەمـوو چیـن وتوێژەکانـی کۆمەڵـگا شـیعیەکان، بـۆ بـەرز ڕاگرتنـی بەڵگەنەویسـت و ڕاسـتیە مەزهەبیـەکان، ودەرنەچـوون لیـی بەهـەر نرخیـک.
هـەر بۆیـەش دەبینیـن زۆر لـە رۆشـنبیرانی شـیعە، حەزێکـی نیمچـە نەخۆشـیان هەیـە بـە ڕەخنەگرتـن لـە خەڵکانـی تـری مەزهەبەکانـی تـر وەک وەهابیـەکان بـە تایبەتی، وئەهلـی سـونە بـە گشـتی. ئـەو حـەزە میزاجیـە مەزهەبیـە، لـە ژێر کاریگـەری فەرهەنگـی و مـادی زۆر لـە ڕۆشـنبیر و موتەشـەیعەکانی بەنـاو سـونەش پیـادەی دەکـەن.، مـن خـۆم کـە هـەزاران ڕەخنـە دەگـرم لـە سـەلەفیەت، کەسـانێکی کـوردی موتەشـەیع پێیـان خۆشـە و دەستخۆشـیم لێدەکـەن، بـەڵام کـە ڕۆژێـک رەخنەیـەک بگـرم لـە تێڕوانینێکـی یـان هـەر شـتێکی شـیعە، چەندیـن موتەشـەیعی کـورد لیـم تـووڕە دەبـن، نازانـن چـۆن وەڵامـم بدەنـەوە!
سـەیر لەوەدایـە ئـەوەی ئـەوان پێـی دلخـۆش دەبـن و رەخنـەی لێدەگـرن لـە دژی سـونە، هەمـان ئـەو شـتانە زۆرجـار بـە زیـادەوەش لەنـاو دەقـە مەزهەبیـە بـێ شـومارەکانی سـەرچاوە شـیعیەکان هەیـە بەزیـادەوەش. بەڵکـو گومانـم نیـە ئەگـەر چەنـد دەقێـک لـە سـەرچاوە شـیعیەکان وەرگریـن وبڵێیـن ئـەو دەقانـە لـە بوخـاری هاتـوە یـان موسـلیم، تـا مانـدوو دەبێـت پێـی دڵخـۆش دەبیـت وگاڵتـەی پـێ دێـت، بـەڵام هـەر کـە وتـت سـەرچاوەی ئـەو دەقانـە شـیعین، بزانـە چـۆن لـە جەڵتـە نزیـک دەکەوێتـەوە!
هـۆی سـەرەکی نەبوونـی بزاڤتـی ڕەخنـەی ناوەکـی باڵادەسـتی عەقلیەتـی دەقگەرایـە لـە کۆمەڵگای شـیعیدا کە دژی رەخنـە دەجەنگێت، وادەزانێـت بـەو شـێوەیە دەتوانێت بوونـی خـۆی بپارێزێـت، کەچـی لـە ڕاسـتیدا تەنهـا پارێزگاری لـە دواکەوتوویـی خـۆی دەکات. تلانـەوەی ئافرەتیـش بەدەسـت کۆمەڵگایـەک تێیـدا عەقڵیەتـی دەقگـەرا بـاڵا دەسـت بێت، تەنهـا رووێکـە لـە رووە پـڕ کێشـە وئازارەکانـی کۆمەڵـگا دینیـە بەرێـوە چـووەکان بـەو عەقڵیەتـە دەقگەرایـە.

هۆیەکی تری نەبوونی ڕەخنەی ناوخۆیی جیدی، ئەوەیە کە ڕەخنەی ناوخۆیی پێویستی بە ژینگەیەکی هێمن ودوور لە کێشمەکێش هەیە، کە رەخنەگر هیچ مەترسیەک نەبینێت لە پرۆسێسی رەخنەگرتن، ببێتە هۆی هەڕەشەی بوونی وجودی. ئەو ژینگەیەش بوونی نیە لە کۆمەڵگا شیعیەکان، لەبەر بەردەوامی خەریک بوون بە شەڕی شیعە وسونەدا.

شیعە و سونە هەمان تێڕوانین بۆ ئافرەت!

من هیچ جیاوازیەک نابینم لە نێوان تێڕوانین و کۆی جیهانبینی شیعە و سوونە بۆ ئافرەت، کە لە هەردوو ترادیسیۆن مەحکومی دەقن، سەڕەڕای داب ونەریتێکی دێرینی نادۆست بە ئافرەت. ئافرەت لەلایەن ئەو جۆرە عەقڵیەتە دەقگەرایانە، بە سونە و شیعەوە هەردەم دەڵێن ئیسلام ڕیزی لە ئافرەت ناوە وزۆری بەرز ڕاگرتوە، بەڵام ئەوە ناڵێن بۆ بەرگری کردن لە مافی ئافرەتان، بەلکو بۆ بەرگری کردن لە دەقەکانیان، ئەو شتانەیان تەنها کردۆتە دروشم، بەڵام کاتێک دەڕوانیتە واقیعی حاڵی ئافرەت لەو کۆمەڵگایە دینیانە، دەبینیت واقعێکی دواکەوتوو مەحکومە بە تێڕواننێکی نێگەتیڤ بۆ ئافرەت، بۆیە دەبێت ڕەخنە لەو عەقڵیەتە دەقگەرایە بگیرێت کە ئەو بارە نیگەتیڤەی بەرهەم هیناوە، پێویستە هەوڵدەین ئافرەت داماڵین لە هەندێک لەو کۆت وبەندانە.
وەک دەزانین شیعە چ تێڕوانینێکی هەیە بۆ حەزرەتی عەلی، وەک ئیمامی یەکەمی مەعسوم لە هەڵە و گوناهـ و وەک دامەزرێنەری یەکەمی شیعەگەرایی، زۆرجار ئەو خەملاندنە دەگاتە ئاستی نەک بە پێغەمبەرکردنی، بەڵکو تەئلیهو خوادەوەند کردن! کەوابوو ڕای حەزرەتی عەلی دەربارەی ئافرەت یانی ڕای تێکڕای مەزهەبی شیعی لەو بارەیەوە.
چونکە عەلی یش کوڕی هەمان ئەو ژینگەیە بووە، کە حەزرەتی عومەر وئەبوبەکر و ابو هریرة و عەبدوڵلای کوڕی عومەری لێ پەروەردە بوە، هەمان تێڕوانینی باوی هەبووە بە ئافرەت، ئەگەر دەقەکان بەڕاستی لەوەوە دەرچووبن.

پایەی نهج البلاغة

هەموومـان دەزانیـن کـە مەنزیلـە وپایـەی کتێبـی نهـج البلاغـة لای شـیعەکان، وەک پایەی تەلمـودە لای جولەکـەکان، تـا ئێسـتا ٣٧٠ کتێبی لەسـەر نووسـراوە لـە نێوان شـرۆڤە و لێکدانـەوە و تەفسـیر و وەرگێـڕان!

بـەڵام هێشـتا زاناگەلێکی ئەهلی سونە بە هەڵبەستراوی دەزانن وەک ئیبن تەیمیە و زەهەبی وزۆرانی تریش، بـەڵام بە دیوەکـەی تـرەوە زانایانی شیعە هێنـدە تەقدیسـی دەکـەن، و دەڵێـن لـە پاش قورئـان و حەدیسـی پێغەمبـەر دێت! هـەر بۆیـە سـەرەڕای بوونـی فەرمودەگەلێکی زۆری حەزرەتـی عەلـی، کـە هەڵگری نێگەتیڤتریـن تێروانیـن وبۆچوونـە دەربـارەی ئافـرەت، گوێـت لـە زانایەکـی دینـی شـیعی نابێـت نکوڵـی لـە هەقیقەتـی ئـەو قسـانە بکـەن، بـە نسـبەت دەرچوونـی لـە حەزرەتـی عەلیـەوە. بەڵکـو پینـە وپـەڕۆ و تەئویلاتـی سـەیر سـەیری بـۆ دەکـەن، وەک پیشـەی هەمیشـەیی هـەر دەقگەرایـەک، کـە زۆرجـار ئافرەتـان قەرزاریـش دەبنـەوە، گوایـە ئـەو قسـە نێگەتیڤانـە هەمـووی پۆزەتیڤـن، بـەڵام ئـەوان لێـی ناگـەن!

بۆیـە شـێخ عەلـی کورانـی شـیعیش، بـۆ دەربازبـوون لـەو قسـە پڕ سـووکایەتیانە بـۆ ئافـرەت، دەڵێـت ئـەو هەمـوو رەخنـە و زەمـەی ئافـرەت کـە لـە نهـج البلاغـەدا هاتـوە دژی ئافـرەت، مەبەسـت لـە عائشـەیە، نـەک هەمـوو ئافرەتێـک؟!

https://www.youtube.com/watch?v=p_U٨LfPOYcN&hd=١

بـەڵام ئـەو قسـەیە خـۆی ناگرێـت لەبەرامبـەر ئـەو فەرمودانـەی کـە هاتـوون، و گشـتگیریەکی ڕەهـای تێدایـە دەربـارەی سـەرکۆنەکردنی ئافـرەت، وسـوکایەتی پێکردنـی و بـە نـزم سـەیر کردنـی. زانایەکیتـر کـە لێـی دەپرسـن بـۆ حەزرەتـی عەلـی وا زەمـی ئافرەتـی کـردوە، سـەد شـێر وڕێـوی دەهێنێتـەوە بـۆ پاکانـە کـردن بـۆ قسـەکانی عەلـی، بەڵام بێ سـوودە، چونکـە دەقـەکان لـە توانـای کەسـدا نییـە تەئویلـی بـۆ بـکات یـان بیشـارێتەوە.

بـەڵام هەندێکیتـر لـە زانایانـی شـیعە بـە بوێـری و ئاشـکرایەوە دەڵێـن مەبەسـتی هەمـوو ژنێکـە کـە زۆربەیـان زەمکـراون.

خوئـی دەڵێـت: « ئـەو هەواڵانـەی هاتـوە لـە بـارەی زەمکردنـی ئافرەتـان بـە ڕەهایـی، لەسـەر زۆربـەی هـەرە زۆریـان جێبەجێ دەبێـت، دەنـا ئافرەتانێـک هـەن کـە لـە نـاو

پیاوانیش وەک ئەوان زاهید و پڕهێزکار وبەتەقوا کەمن.»
الشيخ الميرزا حبيب الهاشمي الخوئي: منهاج البراعة في شرح نهج البلاغة، ج ٥. ص ٣١٣.

کەوابوو ئەوان پێیان وایە، ئەو قسانەی عەلی دەربارەی ئافرەت فەرموویەتی، لەبەر ئەوە کێشە و شەڕە نیە کە ڕوویدا لە نێوان ئیمام وعائیشە، و تایبەت نیە بە عائیشە، بەڵکو شمولی هەموو ئافرەتێک دەکات، کە لە ڕاستیدا دەقەکانیش هەر بەو ئاڕاستەیەن.

موسەوی دەڵێت: « ئەو قسە وهەڵوێستانە لەسەر [عائیشە] و لەسەر غەیری ئەویش جێبەجێ دەبن، هەرچەندە ئەویش هۆکاری وتنیانە!» ص٤٧ صورة المرأة في التراث الشيعي، عن عباس علي الموسوي، شرح نهج البلاغة، ج١، ص ٤٥١
ڕاستیەکەی قسەکانیش جۆرێک لە گشتگیری و هەمواندنی تێدایە کە ناکرێت بەرامبەر تاقە ژنێک گووترا بێت، هەرچەندە دەکرێت کاریگەری شەڕی عائیشە لە دژی عەلی بەسەر هەندێ لەو بیروڕایانەوە هەبێت!

٢

باگراوندێکی کێشەی عائیشە و عەلی

کێشەی عائیشە و عەلی یش هەرچەندە بابەتی ئیمە نییە لێرەدا باسی بکەین، بەڵام بەپێی ئەو هەواڵانەی سەرچاوە شیعیەکان، و ئەو هەواڵە بێت کە لە سەحیحی بوخاریدا هاتووە، چەند ڕەهەندێکی ئەو بابەتە ئاشکرا دەکات.

یەکەم: لەوە دەچێت جۆرێک لە حەساسیەت، و کێشەی پەنهانی هەبوو بێت لە نێوان حەزرەتی عەلی و حەزرەتی عائیشە، دەنا ئەو هەڵوێستەی عەلی هیچ پاساویکی بۆ ناکرێت،

دووەم: ئەگەر ئەو کێشە پەنهانیە نەبوو بێت، کەوابوو ئەو زیادەڕۆییەی کە شیعە و بەشێکیش لە سونەش دەیکەن دەربارەی حیکمەتی بێ سنووری حەزرەتی عەلی، لەوە ناچێت واقیعی بوو بێت، سەرەڕای ڕیزی بێ پایانمان بۆی، بەڵام من نامەوێ بە شێوازی عاتیفی مێژوو بخوێنمەوە، چونکە ئەو هەڵوێستەی، هیچ

حیکمەتێکی تێدا نییە.

سێیەم: ئەو هەواڵانە دەیسەلمێنێت، کە تێڕوانینەکانی حەزرەتی عەلی دەربارەی ئافرەت، کە لە نهج البلاغەدا هاتوون، زۆر ڕێی تێدەچێت ڕاست بن! چونکە وەک لە حەدیسەکەدا هاتووە، پاش بڵاوبوونەوەی ڕووداوی الافک، عائیشە دەگێڕێتەوە کە چۆن شەو و ڕۆژ گریاوە، لە پای ئەو بوهتانەی کە پێیان کردبو.

ئینجا پێغەمبەر بانگی حەزرەتی عەلی و ئوسامەی کوڕی زەید دەکات، کاتێ وەحی خاو بووبوەوە، بۆ ئەوەی پرس وڕایان پێبکات بۆ جیابوونەوە لە عائیشە، ئوسامە وەڵامی دایەوە بەوەی دەیزانێت لە بێ گوناهی عائیشە وپاکی ئەو، و هەروەها بەو خۆشەویستیەی پێغەمبەر هەیەتی بۆ عائیشە، گووتی: ژنی خۆتە و لە چاکە وخێری زیاتر نازانین [بڕوانە حیکمەتی ئوسامە] بەڵام عەلی کوڕی ئەبو تاڵیب گووتی: ئەی پێغەمبەری خوا، خودا دەرووی لی تەنگ نەکردوویت، غەیری ئەو ژن زۆرن، ئەگەر پرسیار لە کەنیزەکەی بکەی ڕاستت پێ دەڵێت....]

[قالت: فبكيت تلك الليلة حتى أصبحت لا يرقأ لي دمع، ولا أكتحل بنوم حتى أصبحت أبكي، فدعا رسول الله - صلى الله عليه وسلم - علي بن أبي طالب وأسامة بن زيد - رضي الله عنهما - حين استلبث الوحي يستأمرهما في فراق أهله، قالت: فأما أسامة بن زيد فأشار على رسول الله - صلى الله عليه وسلم - بالذي يعلم من براءة أهله وبالذي يعلم لهم في نفسه من الود، فقال: يا رسول الله، أهلك ولا نعلم إلا خيرا. وأما علي بن أبي طالب فقال: يا رسول الله، لم يضيق الله عليك، والنساء سواها كثير، وإن تسأل الجارية تصدقك....]

ئەو وەڵامەی حەزرەتی عەلی لەوانەیە بۆ پێغەمبەریش ناخۆش بوو بێت، چونکە دەیزانی کە چۆن پێغەمبەر [د.خ] عائیشەی پەسند دەدا بەسەر هەموو ژنەکانیتری! تۆ تەسەور کە خێزانێکی نزیک لە تۆ کە هاتوو چۆت هەبیت لەگەڵیان، و باش دەیانناسیت، لە ڕووی مرۆیی و ڕەوشتیەوە. ڕۆژێک ئەو خێزانە تووشی تەنگژەیەکی خێزانی بوون، گەیشتنە سەر تەڵاق، تۆ وەک کەسێکی نزیک لەو خێزانە، هەوڵ دەدەیت نەگاتە تەڵاق، کە دەزانیت هەردوولا یەکتریان دەوێت، یان هانی تەڵاقدانی ژنەکە دەدەیت؟! دووەمیش ئەو هەڵوێستە جۆرێک لە سوک سەیرکردنی ئافرەتی تیدایە هەتا لە ئاستی عائیشەش بێت، کاتێ دەڵیت: چ زۆرە ژن زۆرە!

عائیشە ئەگەر تا دوا ڕۆژیشی ئەوەی لەبیر نەکردبێت، ناهەقی ناگیرێت وەک

ئافرەتێک، کە پێیوابوو عەلی وەک کەسێکیماڵەوەیە، دەیزانی قسەوقسەلۆکێکی وا لە عائیشە و خێزانە بەڕێزەکەی ناوەشێتەوە، کەچی زۆر بەشێوەیەکی نامۆ هانی پێغەمبەری دا بۆ تەڵاق دانی عائیشە، بێ ئەوەی موراعاتی هەستی عائیشە و باوکی کە حەزرەتی ئەبوبەکر بوو، و هەتا هەستی پێغەمبەریش بکات، کە زۆر عائیشەی خۆش دەویست! نەدەبوایە بە قسە و واتەواتی چەند ناحەز و ساویلکەیەک بەو هەموو حیکمەتەیەوە کە باسی دەکەن، وا تێوەبگلێت! بۆیە ئەگەر ڕیوایەتەکان ڕاست بن، بە ڕیوایاتی شیعە و بوخاریشدا، دەسەلمێت کە تێڕوانینی حەزرەتی عەلی بەرامبەر ئافرەت، هیچ کاریگەریەکی ئیسلامی قووڵی بەسەردا نەبووە و گۆرانکاریەکی ئەوتۆی تێدا نەبووە لەوەی لەناو عەرەبدا باو بووە دەربارەی ئافرەت.

من ناڵێم هەموو ئەو قسانەشی کە لە خوارەوە باسیان دەکەین، هەمووی هی حەزرەتی عەلی بن، بەڵام بێگومان بەشێکی هی ئەون. بەڵکو پێموایە هەر لە بەرایی ئیسلامدا، ئەوانەی بایەخیان بە حەدیس دا و وەک مەرجەعیەتێکی هاوتای قورئان دایانمەزراند، خەڵکانێکی زۆر لە ژێر کاریگەری داب ونەریتی عەرەب و کاریگەری فەرهەنگی جیهانی باوی شارستانیەتی یونانی و هیندی و ئایینە ئاسمانیەکانی تر، کە ئەوانیش لە ژێر کاریگەری وتاری فەلسەفی یۆنانی بوون، هاتن سەدەها دەقیان دروست کرد، لە دژی ئافرەت بۆ شەرعیەتدان، بەو بیروباوەڕە باوەی کە لە جیهانی ئەو کاتە هەبوون و باو بوون لە دژی ئافرەت. ئەو حالەتە لە هەردوو لای سونی و شیعی شان بە شانی یەک بوون، ئەگەر سونە وشیعە هەتا لە تێڕوانینیان بۆ خوا و پێغەمبەریش چون یەک نەبن، ئەوە لە تێڕوانی نێگەتیڤیان بۆ ئافرەت یەکسانن وبە موو جیاوازیان نییە، تەنها لە چەند وردەکاری فیقهی نەبێت!

وتەکانی عەلی لە نهج البلاغة دەربارەی ئافرەت!

لێرەدا ئەو وتانەی حەزرەتی عەلی باس دەکەین کە لە نهج البلاغة دا هاتووە دەربارەی ئافرەت:

١- لە وتارێکیدا لە سەرکۆنەکردنی شوێن کەوتوانی لەبەر بە گوێ نەکردنی دەڵێت:

(یا أشباه الرجال ولا رجال، حلوم الأطفال وعقول ربّات الحجال) . [ئەی نیمچە پیاوانی نا پیاوان، خاوەن خەونی منداڵان و عەقڵی ئافرەتانی ناو کەژاوەکان] ص ٧٠ الشریف الرضي (الجامع)، نهج البلاغة، تعلیق وفهرسة د. صبحي صالح، الطبعة الاولی بیروت ١٩٦٧. هەموو نمونەکان لە دواییدا لەو سەرچاوەیەوە وەردەگیرێت، تەنها ئاماژە بە ژمارەی لاپەرە دەکەین.

الحجال: کەژاوەیەک بوو ئافرەتان لە ماڵەوە بە پەردە دەیان کرد و دەیان رازاندەوە. ربات الحجال مەبستی خاوەن کەژاوەکانە کە ئافرەتن.

وەک دەبینیت چۆن سەرکۆنەی پیاوەکانی دەکات بە سووکترین سیفات کە نیمچە پیاوانن، خاوەن خەونی منداڵان و عەقڵی ئافرەتانن! ڕاستە ئافرەت لەو ئاستە عەقڵییە دابووە لەبەر چەندین هۆکاری بابەتی ومێژوویی، بەڵام ناکرێت زاناترین پیاوی دینێک تێڕوانینێکی چاکتری لە دینەکەیەوە پێ نەبێت، وەک هەر کەسێکی ئاسایی قسەی باو دووبارەکاتەوە!

٢- لە وتارێکیدا کە لە پاش شەڕی الجمل داویەتی، ئەگەر ڕاست بێت لە دژی سەرکردایەتی لایەنی دژ بوو کە ئافرەتێک [عائیشەی کچی ئەبوبەکر] سەرکردایەتی دەکرد، و دەڵێت :

(معاشر الناس! إنّ النساء نواقص الإیمان، ونواقص الحظوظ، ونواقص العقول، فأمّا نقصان إیمانهنّ فقعودهنّ عن الصلاة والصیام في أیام حیضهنّ، وأمّا نقصان عقولهن فشهادة امرأتین کشهادة رجل الواحد، وأمّا نقصان حظوظهنّ فمواریثهنّ علی الأنصاف من مواریث الرجال، فاتقوا شرار النساء وکونوا من خیارهن علی حذر، ولا تطیعوهن في المعروف حتی لا یطمعن في المنکر) .ص ١٠٥-١٠٦

[خەڵکینە، ئافرەتان باوەڕ نوقسانن و بەش نوقسان و عەقڵ نوقسانن، نەقسی باوەڕیان لەبەر ئەوەیە نوێژ ناکەن و بەڕۆژوو نابن لە ڕۆژانی حەیزدا. عەقڵ نوقسانیشیان شایەدی دوو ئافرەت بە یەک شایەدی پیاوە. نوقسان بەشیشیان

دەبینن میراتیان نیوەی میراتی پیاوانە، بۆیە خۆتان بپارێزن لە ئافرەتی خراپ و لەگەڵ باشەكانیشیان بە وریاییەوە مامەڵە بكەن، لە كاری چاكیش بە گوێیان مەكەن، تا تەماعی لە خراپە نەكەن!] لەوە دەچێت زۆر پڕ بوو بێت لەكردەوەی ئافرەتێک، كە لە توراسی عەرەبی نرخی قونكە پیازێكی نییە، چۆن لەگەڵی بچێتە ئەو جەنگە خوێناوییەوە، بۆیە لە سنووری شەرع و عەقڵیش دەردەچێت كاتێ دەڵێت: " بۆیە خۆتان بپارێزن لە ئافرەتی خراپ و لەگەڵ باشەكانیشیان بە ئاگادارییەوە مامەڵە بكەن، لە كاری چاكیش بە گوێیان مەكەن، تا تەماعی لە خراپە نەكەن!"

بێگومان دەیەها ڕیوایاتی لەو جۆرە لە لای سونەش هەیە، كە تیایدا نەقس دەدەنە پاڵ ئافرەت چونكە نوێژ و ڕۆژوو ناكات لە كاتی حەیزدا، نازانن هەر قورئان و ئیسلام داوای لە ئافرەت كردوە لە كاتی حەیزدا ئەو عیبادەتانە نەكات، دەنا دەیكرد، كەوابوو بۆ دەبێتە نەقس؟! بۆ نەقسەكانیتریش هەر هەمان شت دەڵێین، كە هیچ شتی خۆكردە نین، بەڵكو خواكردەن!

٣- لە وتارێكیدا بەرەهایی تاوانباری ئافرەت دەكات كە وەك ئاژەڵ تەنها خەمێكیان لەو دنیایە هەبێت، خەمی خۆشی وجوانی ژیانە و فەسادی گێڕانە! (ان البهائم همها بطونها، وان السباع همها العدوان علی غیرها، وان النساء همهن زینة الحیاة الدنیا و الفساد فیها) ص ٢١٥

[ئاژەڵان خەمیان پڕكردنی زگیانە، درندەی ئاژەلان خەمیان هەلمەتكردنە سەر ئەوانیترە، ئافرەتانیش خەمیان خۆشی وجوانی ژیانە و فەسادی گێڕانە تیایدا!] ئەوە وتاری هەموو شارستانی ولایەن و دینێكە كە هەڵوێستی نێگەتیڤیان لە ئافرەت وەرگرتووە لە گریكەكانەوە بگرە تا هیندۆسەكان و بوداییەكان و مەسیحی و جولەكەكانیش، بەداخەوە ئیسلامیشی هاتە سەر!

٣

٤- لە وتاریکیدا کە ڕاشکاوانە ئاماژە بە حەزرەتی عائیشە دەکات و دەڵێت: (واما فلانە فادرکها رأی النساء وضغن غلا فی صدرها کمرجل القین، ولودعیت لتنال من غیری ما أتت الیّ لم تفعل، و لها بعد حرمتها الاولی والحساب علی الله تعالی.) ص ٢١٨

[فولانە ئافرەت، ڕای ئافرەتانی کەوتە سەر و قینێکیش لە دڵیدا نیڵەی دەدا وەک کورەی ئاسنگەر، ئەگەر بانگ کرابا بۆ زیان گەیاندن بە کەسێکی تر، ئەوەی نەدەکرد، ڕیزی بەرایشی هێشتا هەر هەیە و حیسابیشی لەسەر خوایە.]

مەبەستی لە فولانە عائیشەیە وەک ابن ابی الحدید معتزلی لە شەرحی نهج البلاغة دا دەڵێن « و فلانە کنایە عن ام المؤمنین عائشە ابوها ابوبکر. شرح نهج البلاغە ٩/١٩٠

لەو دەقەش سەرکۆنەی عائیشە دەکات، بەوەی بێ عەقڵی ژنان، یان کەم عەقڵی ونوقسانی لە خەیاڵیداوە! دەکرێت هەڵوێستی عائیشە لە عەلی، لەبەر خودی عەلی و کۆنە قینی بێت لیی، کاتێ هەرزانی کرد لای پێغەمبەر [د.خ] وگووتی: تەڵاقی بدە! بەڵام باوەڕ ناکەم هەڵوێستی حەزرەتی عەلی لە ئافرەت، لەبەر عائیشە بوو بێت، بەڵکو لە بنچینەدا حەزرەتی عەلی وەک هەر تاکێکی تری نێرینەی ئەو کۆمەڵگا عەرەبیە، لە ژێر کاریگەری داب ونەریت و بیروبۆچوونی باو بووە دەربارەی ئافرەت، تورەیەکەشی لەبەر ئەوە بووە، کە هیچ پیاوێک لەو کۆمەڵگایە چاوەڕوانی ژنێکی جەنگاوەری وەک عائیشەی نەکردوە، نەریتی باوی نێرسالارانە بسکینیت، بەتایبەتی کە پەروەردەی مالی پێغەمبەرایەتیش بێت!

٥- لە ڕاسپاردەیەکی بۆ سوپاکەی بەر لەشەڕی صفین دەڵێت: (ولا تهیجوا النساء بأذی، وان شتمن اعراضکم، وسببن امراءکم، فانهن ضعیفات القوی والانفس و العقول..) ص ٣٧٣

لەو دەقەشدا گوایە جوامێریەک نیشان دەدات، کە نابێت ئەزیەتی ژن بدرێت، بەڵام نەک لەبەر ئەوەی مرۆڤگەلێکی ناسکن و دەبێت ڕیزیان لێ بگیرێت، بەڵکو لەبەر کەم عەقڵیان! دەڵێت: [ئافرەتان ئازار مەدەن، هەتا جوێنیان بە عەرزیشتان دا، و جوێنیان بە سەرکردەکانیشتان گووت، چونکە زەعیفەن لە ڕووی هێز و دەروون

و عەقڵدا!!]

خۆی ئـەوە فەزیڵەتـە لـە هـەر كۆمەڵگایـەك كـە بـە نەرمـی هەڵسـوكەوت بكەیـت لەگەڵ ئافرەت، هەتا ئەگەر ئەوانیش هەڵچوون بە ڕووتدا، بـەڵام نـەك لەبەرئـەوەی ناقیسـی هێـز وعەقڵ ودەروونـن، بەڵكو دەتوانیت بڵێیت هەسـت ناسـكترن.

یان لەبـەر پایـەی دایكایەتی و ئافرەت بوون، ڕێزێكی تایبەتیان هەبێت لـە كۆمـەڵ! وەک دەبینیـن حەزرەتـی عەلـی هیـچ جیاوازیەكـی نەبـوە، لـە هەڵوێسـتی لـە ئافـرەت لەگـەڵ هـەر تاكێكـی كۆمەڵـگای عەرەبـی ئـەو كاتـە، بەوپـەڕی لاوازی و عەقـڵ نوقسـانیەوە دەیڕوانیـە ئافـرەت.

٦- لـە دەقیكیتـردا كـە ئەویـش لـە پاش شـەڕی صفین وتـراوە، و تورەییەكـی زۆری پێـوە دیـارە، دەڵێـت: (و إيّـاك و مشـاورة النّسـاء فـإنّ رأيهـنّ إلـى أفـن و عزمهـنّ إلـى وهـن . و اكفف عليهـنّ مـن أبصارهـنّ بحجابـك إيّاهـنّ فـإنّ شـدّة الحجـاب أبقـى عليهـنّ، و ليـس خروجهـنّ بأشـدّ مـن إدخالـك مـن لا يوثـق بـه عليهـنّ، و إن اسـتطعت أن لا يعرفـن غيـرك فافعل . و لا تملّك المـرأة مـن أمرهـا مـا جـاوز نفسـها فـإنّ المـرأة ريحانـة و ليسـت بقهرمانـة، و لا تعـد بكرامتهـا نفسـها، و لا تطمعهـا فـي أن تشـفع بغيرهـا . و إيّـاك و التّغايـر فـي غيـر موضـع غيـرة، فـإنّ ذلـك يدعـو الصّحيحـة إلـى السّـقم و البريئـة إلـى الرّيـب . و ....) ص ٤٠٥

[ئـاگادار بـە نەكـەی پرسـوڕا بـە ئافرەتـان بكەیـت، چونكـە رایـان نوقسـانە،و عەزیمەتیـان لاوازە، مەهێڵـە بەرچـاوان كـەون، بیانشـارنەوە بـە حیجـاب كردنیـان، چونكە چەند حیجابی توونـد بێت، باشـترە بۆ مانەوەیان! دەرچوونیشـیان لـە ماڵەوە خراپتـر نییـە، لـە هێنانـە ماڵـەوەی كەسـێكی وا كـە ناتوانیـت متمانـە بـە ئافرەتەكـەت بكەیـت لەگەڵیـدا! ئەگـەر توانێـت نەهێڵـی كـەس بناسـن باشـترە، ئافـرەت لـە خـۆی زیاتـر كاروبـاری كەسـیتری بەدەسـت نییـە، چونكـە ژن ڕێحانـە نـەك سـەردار و كاری خەڵكیتـر هەڵسـوڕێنێت. لـە كەرامـەت و ڕێـزی خـۆی زیاتـر تێنەپـەڕێت، فێـری ئـەوەی مەكـە كەسـانێك بكاتـە تكاكاری خـۆی، ئاگاداربـە غیـرەش نەكـەی لـە كاتـی ناپێویسـتدا، چونكە ئـەو جـۆرە غیرەتكردنـە كەسـی سـاغ بـەرەو خراپـی دەبات، وبێ تـاوان دەكاتـە گومانلێكـراو.....]

دەقەكـە خـۆی دەدوێـت و دەیەوێـت بـە توندتریـن شـێوە مامەڵـەی ئافـرەت بكرێـت، حیجابێكـی تونـدی بەسـەر سـەپێنرێت، هـەردەم ژێردەسـت بێـت، نـەك خـاوەن هیـچ شـتێكی تـر.

لە بەشی حیکمەتەکانی ئیمامی عەلی لە نهج البلاغة دا هاتوە:
دەڵیت: المرأة عقرب حلوة اللسبة. [ئافرەت دوپشکێکە پێوەدانی شیرینە] وەک دیارە ئافرەت بە دوپشکێکی ترسناک دەشوبهێنێت، کە تەنانەت پێوەدانیشی بۆ خەڵک وا تەسویر کراوە کە شیرینە. نازانم حەزرەتی عەلی کە هێندە زانا بووە بە قورئان، چۆن گوێی لەو ئایەتە نەبووە کە دەڵێت [والمؤمنون و المؤمنات بعضهم اولیاء بعض] یان [هن لباس لکم وانتم لباس لهن] سەرەرای فەرمودەی زۆر پۆزەتیڤی پێغەمبەر [د.خ] دەربارەی ئافرەت.
لەوەدەچێت حەزرەتی عەلی قاموسێکی پێچەوانەی بۆ سیفەتەکانی ئافرەت وپیاو هەبێت، لای ئەو هەر سیفەتێکی سروشتی پۆزەتیڤ یان نێگەتیڤ بێت، بۆ ئافرەت خراپە، وبۆ پیاو زۆر باشە! بۆ نمونە هەر لەو بەشە دەربارەی غیرەی ژنان وپیاوان دەڵێت: (غیرة المرأة کفر و غیرة الرجل ایمان) وەک دەبینیت هەتا یەکێ لە سەرەکیترین تایبەتمەندی ئافرەتان کە غیرە کردنە، و زانراوە کە ئافرەت زیاتریش لە پیاو غیرە دەکات، حەزرەتی عەلی ئەو غیرەکردنە بە کوفر دەزانێت بۆ ئافرەت، کەچی هەمان ئەو غیرەیە، کە جاروبار دەبێتە غیرەیەکی نەخۆشانە لای پیاو، ئافرەتی پێوە ئەشکەنجەی دەروونی و جەستەیی دەدات، بە ئیمانی دەزانێت بۆ پیاو! هەر لەو سیفەتەش پێی وانیە، بەڵکو لە حیکمەتێکیتردا دەلیت:
« خیار خصال النساء شرار خصال الرجال، الزهو والجبن والبخل ،فاذا کانت المراة مزهوة لم تمکن من نفسها واذا کانت بخیلة حفظت مالها ومال بعلها واذا کانت جبانة فرقت من کل شيء یعرض لها ". ٥٠٩-٥١٠
[باشترین سیفاتی ئافرەتان، خراپترین سیفاتی پیاوانە، لوتبەرزی وبەخۆنازین، و ترسنۆکی و ڕەزیلی، ئەگەر ئافرەت لووتبەرز وبەخۆناز بوو خۆی ناداتە دەست، ئەگەر ڕەزیل بوو پارەوپولی خۆیی و مێردی دەپارێزێت، ئەگەریش ترسنۆک بوو لە هەموو شتێک دەترسێت کە تووشی دێت] بۆ دەبێت ئەو ڕەزیلی و ترسنۆکیە ئەوپەڕی عەیبوعار بێت بۆ پیاو کەچی چاکترین سیفاتی ئافرەت بێت؟!
سەیر لەوەدایە وتەیەکی زۆر ناودار هەیە لەسەر ئافرەت، من تا ساتی ئەو نووسینەش نەمزانیبوو کە وتەیەکی حەزرەتی عەلی یە بەپێی نهج البلاغة، کە دەلیت (المرأة شر کلها و شر ما فیها انە لابد منها.)
[ئافرەت هەمووی شەڕ و خراپەیە، خراپترین خراپیەکانی کە چارەمان نییە بێ ئەوان، یان خراپەیەکی پێویستە!] ئەو وتەیە سێبەرەکانی لەناو فەرهەنگی یۆنانی

و بودایـی و جولەکایەتـی و مەسـیحیەتیش دەدۆزیتـەوە، هەتـا بۆتـە پەندیـش لـە زمانـی ئەڵمانـی و ئینگلیـزی: Women are necessary evils
ئەو نمونانەی هێنامـان هەمووی لـە نهج البلاغـة دا هاتووە، بیـروڕای نێگەتیڤیتریشـی هەن لە سەرچاوەکانیتری شیعه

ڕایەکانی عەلی لە دەرەوەی نهج البلاغة
« كل امـرئ تدبـره امـرأة فهـو ملعـون» [هـەر کەسـێک ئافـرەت بەڕێـوەی ببـات مەلعونـە!]
" عقول النسـاء في جمالهن " [عەقڵی ئافرەتـان لـە جوانیاندایـە] و " النسـاء بذر الشـر "[ئافرەتـان تـۆ وبنچینـەی خراپەکارین]
« ان في خلافهن بركة" [لە پێچەوانەکردنیان بەرەکەت هەیە]
الصدوق، من لا يحضره الفقيه، ج٣، ص٤٦٨.
ئـەوە کـۆی ڕاکانـی حەزرەتـی عەلـی یـە دەربـارەی ئافـرەت کـە وەک دەبینیـن زۆر نێگەتیڤـن و وەک عەقـاد لـە عبقريـة علي دا دەڵێـت:
«بـە گشـتی، دەکرێـت بوترێـت کـە بیروڕاکانـی ئیمـام [عەلـی] دەربـارەی ئافـرەت بریتیە لـە پوختـەی هەمـوو حیکمەتـە کـۆن و دێرینـەکان لـە بارەی ئافرەت گووتـراوە. ئافـرەت خراپـە و شـەڕێکی ناچاریـن بـە کـۆی بیـروڕای بەراییـەکان، چ حەکیمەکانـی هینـد بێـت، یـان یۆنـان یـان ئـەو حەکیمانـەی تەماشـای ئافرەتیـان دەکـرد، بـە چـاوی دیـن لـە بەنـی ئیسـڕائیل یـان باوکانـی کەنیسـەی مەسـیحی و ئیمامەکانـی ئیسـلام.!»
ص ٢١٠ عبقريـة علي
ببینە عەقاد چەند بلیمەتانە عەلی و [أئمة الاسـلام] یش دەخاتـە بەر کۆی بیروڕای دێرینـەکان، لـە حەکیمەکانـی هینـد و یۆنـان و هەمـوو حەکیمـە ئایینیەکانـی بەنـی ئیسـڕائیل و باوکانـی کەنیسـەی مەسـیحی کـە لـە ڕوانگـەی دینـەوە ئافرەتیـان وەک شـەڕێکی [لا بـد منـه] پێویسـت دەبینی.

سەرچاوەکان

١- نهج البلاغة، تعليق وفهرسة د. صبحي صالح، الطبعة الاولى بيروت ١٩٦٧
٢- صـورة المـرأة في التـراث الشـيعي، تفكيـك لاليـات العقـل النصـي، محمـد الخبـاز. دار الانتشـار العربي، الطبعـة الاولى ٢٠٠٩.
٣- عبقرية علي، عباس محمود العقاد، دار الكتاب العربي- بيروت

کیسەکەی ئەبو هوڕەیرە یان کارخانەی حەدیس!

ئەبو هوڕەیرە ئەو سەحابەیەیە، کە لە چاو سەحابەی ناوداری وەک ئەبوبەکر وعەلی وعومەر و عوسمان و بیلال و عەممار، ماوەیەکی زۆر کەم لەگەڵ پێغەمبەر ژیاوە، تەنها ساڵێک و نیو، بەڵام ناوی زیاتر دێت! هەر هێندەش نا، لەگەڵ ئەوەشدا خاوەنی زۆرترین حەدیسە، سەحابە گەورەکان کە لە یەکەم ڕۆژەوە لەگەڵ پێغەمبەر بوون، بە هەموویان بە قەد ئەو حەدیسیان نەگێڕاوەتەوە!

ئەبو هورەیرە لەپاش شەڕی خەیبەر موسڵمان بووە ولە یەمەنەوە بەرەو مەدینە هاتووە. یانی نە موهاجیر بوو، ونە ئەنسارِ بوو، و نە خاوەنی مێژوویەکی وا بوو لەناو ئیسلامدا. هەتا ناوی باوکی نازانرێت و مشتومڕیکی زۆری لەسەرە! ئەبو هوڕەیرە خاوەنی ٤٤٦ حەدیسە، لە تێکڕای چوار هەزار حەدیسی بوخاری، وبەهەموو خەلیفەکانی ڕاشدینەوە ٢٥٪ ئەو ژمارەی ئەویان ڕیوایەت نەکردوە! هەتا حەزرەتی عەلی کە باوکی قسە و حیکمەتی سەحابەکان بوو، تەنها ١٥ حەدیسی لێ گێڕدراوەتەوە لە بوخاری ومسلم!

خەڵکێکی زۆر دەربارەی کەسایەتی نامۆی ئەبو هورەیرەیە، بابەتی زۆریان نوسیوە، بە باش وخراپ. کەسانێک ئاماژە بە ژیانی کولەمەرگی و سەعلوکی دەکەن، کە چۆن کەسێکی برسی و بێ دەرەتان بووە. زۆرجار بە ئەنقەست ملی یەکێکی دەگرت، وپرسیاری درێژی لێدەکرد، تا لەگەڵی بچێتەوە سەر خوانی نان خواردن، هەتا زۆرکەس ئاگادار ببوەوە لەو سیفەتەی ئەبو هورەیرە!

لە حەدیسێکی بوخاری دەگێڕێتەوە کە لەبرساندا لاکەی لێوە دەهات، و بەردی لە زگی خۆی دەبەست! ڕۆژێک لەسەر ڕێگای گەڕانەوەی خەڵک وەستام، و ئەبوبەکرم دیت و پرسیاری ئایەتێکم لێ کرد، تەنها بۆ ئەوەی زگم تێر بکات، بەڵام داوەتی نەکردم، ئینجا عومەر هات هەمان شت داوەتی نەکردم، ئینجا ئەبو قاسم محەمەد [د.خ] تێپەڕی، بزەیەکی کرد و زانی چیم لەدڵدایە و ڕوخساری خوێندمەوە،....."

(.. آلله الذي لا إله إلا هو، إن كنت لأعتمد بكبدي على الأرض من الجوع، وإن كنت لأشد الحجر على بطني من الجوع، ولقد قعدت يوما على طريقهم الذي يخرجون منه، فمر أبو بكر فسألته عن آية من كتاب الله ما سألته إلا ليشبعني فمر ولم يفعل، ثم مر بي عمر فسألته عن آية من كتاب الله ما سألته إلا ليشبعني فمر ولم يفعل،

ثم مر بي أبو القاسم ـ صلى الله عليه وسلم ـ فتبسم حين رآني وعرف ما في نفسي وما في وجهي، ثم قال : يا أبا هِر ! قلت: لبيك يا رسول الله، قال: الحق بنا ... (البخاري).

دەڵێن ئەبو هورەیرە چاكترین بازرگانی كە كردبێتی، دروستكردنی حەدیس بووە! كەسانێكیش تا سەر ئێسقان بەرگری لێدەكەن لە سەلەفیەكان وئەهلی قال وقیلەی حەدیس، بە هەموو ڕیوایاتی خراپ و چاك و پڕ خورافاتەوە.

لە كۆنەوە لەسەر كەسایەتی ئەو پیاوە لە نێوان ڕەخنەگر وستایشكەری، جیاوازیەكی زۆر هەبووە، شیعەكان و ئەهلی مەدرەسە عەقڵیەكان، زۆر سەركۆنەی دەكەن لەسەر زۆر وبۆری ڕیوایەتەكانی، كە زۆریان لە ئەجوائێكی ئوستوری وئەفسانە ئامێزدا باسكراوە! هەتا ئێستا لە ناو ئەهلی سونەش، جگە لە سەلەفیەكان قسەی زۆری لەسەر دەكرێت، خەڵكی موسڵمان ئاگداربوونەتەوە لە شوێنەواری تێكدەرانەی هەندێ لە ڕیوایەتەكانی ئەبو هورەیرە.

سەیر لەوەدایە ئەبو هورەیرە لەلایەن خودی ژنانی پێغەمبەر و ئەسحابەكانەوە تاوانبار دەكرا بە درۆكردن، عومەر چەندین جار بە دار لێی داوە، و تۆمەتباری كردوە بە درۆكردن و هەڕەشەی لێكردوە دەم نەكاتەوە! خەلیفە عومەر زۆرجار پێیدەگووت: یان واز لە حەدیس دەهێنیت یانیش دەتنێرمەوە خاكی دوس، كە شوێنەزای ئەبو هورەیرە بوو! لە پاش عومەر فورسەتی لێهێنا، و دەستیكردەوە بە بەیت وبالۆرەی قال و حدثنا هەتا دەیگووت: من حەدیسگەلێكی واتان بۆ دەگێڕمەوە لە سەردەمی عومەر باسم كردبا سەری دەشكاندم!

"عن إسماعيل بن عبيد الله عن السائب بن يزيد سمع عمر يقول لأبي هريرة لتتركن الحديث عن رسول الله صلى الله عليه وسلم أو لألحقنك بأرض دوس، وعن يحيى بن أيوب عن ابن عجلان أن أبا هريرة كان يقول إني لأحدث أحاديث لو تكلمت بها في زمن عمر لشج رأسي ."

دایكی موسڵمانان عائیشە، زۆر لێی بێزار بوو سەیری پی دەهات ودەیگووت: ئەو حەدیسانە چیە كە لە تۆوە گوێمان لێدەبێتەوە بە دەمی پێغەمبەر دەیكەیت، هەر ئەوەت نەبیستوە ئەوەی ئێمە بیستومانە، و ئەوەشت نەدیتوە كە ئێمە دیومانە؟! یانی تاوانباری دەكرد بە هەڵبەستنی درۆ ودەلەسە!

"ما هذه الأحاديث التي تبلغنا أنك تحدث بها عن النبي (ص) ؟ هل سمعت إلا ما سمعنا ورأيت إلا ما رأينا ؟"

عوزرەکانی ئەبو هورەیرە

سەیر لەوەدایە کە بە ئەبو هورەیرەیان دەگووت، ئەو هەموو حەدیسە چیە دەیگێڕێتەوە، بە درۆزنیان لە قەڵەم دەدا، هەردەم حوجەتی خۆی هەبوو ودەیگووت: دەڵێن ئەبو هورەیرە حەدیسی زۆر دەگێڕێتەوە، خودا کۆمان دەکاتەوە! دەڵێن بۆ موهاجیر وئەنسارەکان بەقەد ئەو حەدیس ناگێڕنەوە!؟ برایانی موهاجیرم خەریکی بازاڕ بوون و برایانی ئەنسارم خەریکی کارەکانیان بوون لە ئەرزە و مولکەکانیان! من هەژارێک بووم، یاوەری پیغەمبەرم دەکرد بە نان وسک، لەوێ بووم کە ئەوانی لێ نەبوو، لەبیرم بوو کاتێ ئەوان لەبیریان دەچۆوە!

"يقولون ان أبا هريرة يكثر الحديث! والله الموعد! ويقولون ما للمهاجرين والأنصار لا يحدثون مثل احاديثه؟ وان اخوتى من المهاجرين كان يشغلهم الصفق فى الأسواق وان اخوتى من الأنصار كان يشغلهم عمل أموالهم! وكنت امرءاً مسكيناً الزم رسول الله على ملء بطنى فأحضر حين يغيبون! وأعى حين ينسون!!"

بەڵکو هەتا وەڵامی نزیکترین و خۆشەویسترین ژنی پێغەمبەری دەدایەوە، کە ئەو لەویش باشتر ئاگای لە پیغەمبەر بووە! لە مستدرکی حاکم دەگیرێتەوە کە عائیشە بانگی کرد و گووتی: ئەو حەدیسانە چیە کە لە تۆوە گوێمان لێدەبێتەوە، بە دەمی پیغەمبەر دەیکەیت، هەر ئەوەت نەبیستوە ئەوەی ئێمە بیستومانە و ئەوەشت نەدیتوە کە ئێمە دیومانە؟! گووتی: دایکە تۆ لە پیغەمبەر بێ ئاگا و خەریک دەبوویت لەبەر ئاوێنە و کلدان و خۆڕازاندنەوە بۆ پیغەمبەر [د.خ] من هیچ خەریکی نەدەکردم لەو!

" عن عائشة أنها دعت أبا هريرة فقالت له : يا أبا هريرة ما هذه الأحاديث التي تبلغنا أنک تحدث بها عن النبي صلى الله عليه و سلم هل سمعت إلا ما سمعنا و هل رأيت إلا ما رأينا ؟ قال : يا أماه إنه كان يشغلك عن رسول الله صلى الله عليه و سلم المرآة و المكحلة و التصنع لرسول الله صلى الله عليه وسلم و إني و الله ما كان يشغلني عنه شيء !!!"

کیسەکەی ئەبو هورەیرە یان کارخانەی حەدیس!
٢

سەیر لەوەدایە هەر قورئان رەدی ئەبو هورەیرە دەداتەوە کە وەسفی ئەسحابەکان دەکات بە: [رجالٌ لا تلهيهم تجارة ولا بيع عن ذكر الله ..] پیاوانێک بازرگانی و کڕین وفرۆشتن بێ ئاگایان ناکات لە زیکری خوا! ئینجا نیوەی زیاتری ئەسحابەکان هەر بێ ئیش بوون، ئەوەشی ئیشی هەبوو پارت تایم بوو، دەبێت کاری چی هەبوبیت لەو شارە وشکە؟! سەرەڕای ئەهلی الصفة کە هەژار و بێ دەرەتان بوون لە مزگەوت دەژیان! بۆ کەس بە قەد ئەبو هورەیرە حەدیسی نەبیست؟! ئینجا مەسەلە زۆری حەدیسیش نییە بەس، بەڵکو جۆریتی، بۆی هەیە یەک حەدیس سەرلەبەر ژیانی ئومەتێک بگۆڕێت! بۆ نمونە حەدیسێکی سیما یەهودی وەک کە دەڵت: ئەگەر دایکە حەوا نەبا، هیچ ژنێک خیانەتی نەدەکرد! عن أبي هريرة رضي الله عنه، عن النبي صلى الله عليه وسلم قال : لولا حواء لم تخن أنثى زوجها) !!! کە لە بوخاری ومسلم دا هاتووە! باشە خۆ بەو قسەیە بێت دەبوایە پیاوەکانمان زۆر شەریف و پاک بان، مادام ئادەم خیانەتی نەکردوە! کەچی وانییە پیاو زیاتر لە ژن خیانەت دەکەن! ئەوە کێشەکە نییە، کێشە لێرەدا چەمکی سەقەتی ئەو حەدیسەیە، لای دەقپەرستانی حەدیس چۆن دەتوانن پاش ئەو حەدیسە بە رێزەوە و بە متمانەوە بروانن بۆ ئافرەت؟!

یان ئەو حەدیسەی کە دەڵێت: ئافرەت و گوێدرێژ و سەگ نوێژ دەبڕن!
حديث أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : (يَقْطَعُ الصَّلَاةَ الْمَرْأَةُ وَالْحِمَارُ وَالْكَلْبُ ...) رواه مسلم

دەیان عوزر دەهێننەوە بۆ ئەو حەدیسە کە مەبەست سوکایەتی نییە بە ئافرەت، بەڵام حەزرەتی عائیشە باش تێی گەیشتبوو، ئافرەتێکی زمانزانی زانا بوو، بە ئەدەبیاتی عەرەب وگووتی: خراپ ئێمەتان بە سەگ و گوێدرێژ چواندوە! بئس ما شبهتمونا بالحمير والكلاب
(رواه البخاري)
یان حەدیسێکیتری وەک: ئەو ئومەتە نەجاتی نابێت ژنێک کاروباریان بەڕێوە

ببات! لا يفلح قوم ولوا امرهم امرآة! ئەوە ئەبو هورەیرە ڕیوایەتی نەکردوە، بەڵام بۆ نمونە هێناومە، ئەو حەدیسە بە موتابەعەی من گەورەترین بەربەست بووە لەبەردەم گەشەسەندنی پایەی ئافرەت لە ئیسلامدا، هەر ئافرەت دەستی بۆ کارێک بردوە، یەکسەر ئەو حەدیسەیان بە نێوچەوانی داداوە!

ئەگەر زۆر لەگەل پێغەمبەر بوون حەدیسی زۆری لی بکەوێتەوە، کوا حەدیسەکانی حەزرەتی عەلی، کە پیغەمبەر وەک کوڕی خۆی بە خێوی دەکرد؟! کوا حەدیسەکانی سەلمان فارسی ،کە لەوانەیە سەدان شەو دوو بە دوو لەگەڵ پێغەمبەر کۆبوبێتەوە وەک عائیشە دەڵێت: سەلمان مەجلیسێکی تایبەتی هەبوو لەگەڵ پیغەمبەر لە شەودا دوو بە دوو، هێندەی نەمابوو پیغەمبەرمان لیٚ زەوت بکات! "وقالت عائشة ـ كما في ترجمته من الاستيعاب ايضا ـ كان لسلمان مجلس من رسول الله ينفرد به في الليل حتى كاد يغلبنا على رسول الله صلى الله عليه واله وسلم"

کوا ژمارەی حەدیسەکانی ئەو مەجلیسانەی پێغەمبەر و سەلمان، چی گوتراوە لەو دانیشتنە بەردەوامانە؟! کە بێگومان هەر قسەی تێداکراوە، ئەو هەموو گرنگییەی سەلمان چی بوە بۆ پێغەمبەر شەوانە تایبەت لەگەڵی دانیشێت؟!

کیسەکەی ئەبو هوڕەیرە

٣

لەوەش خراپتر کیسەکەی یان جۆڕکەکەی یان جۆرابەکەی ئەبو هورەیرە بوو! ئەوە هۆکارێکی ترە بۆ ئەوەی گومان بخرێتە هەموو قال و قیلەکانی. زۆرجار کە قسەیەکی دەگێڕایەوە لە پیغەمبەر سوێندیان دەدا: توخوا وات گویٚ لێبوە لە پێغەمبەر؟! دەیگووت نا نەخێر ئەوەم لە کیس و جورابی خۆم یان لە گیرفانی ئەبو هورەیرە دەرهێنا، هەرچەندە قسەکەی بە دەمی پیغەمبەر دەست پێدەکردو دەیگووت: قال رسول الله!

ئەوە هەندێک لەو حەدیسانەیە، وەک دەبینن لە بوخاریشدا هاتوە، حەدیسەکان شرۆڤە ناکەین تەنها ببینن چۆن لە چەندین بۆنەدا کە لێی دەپرسن ئەو حەدیسە لە پێغەمبەرەوەیە، دەڵێت نەخێر لە کیسەی ئەبو هورەیرەوەیە!:

روى البخاري في صحيحه قال حدثنا عمر بن حفص: ... حدثني أبو هريرة رضي الله عنه قال : قال النبي صلى الله عليه وسلم: أفضل الصدقة ما ترک غنى، واليد العليا خير من اليد السفلى، وابدأ بمن تعول, تقول المرأة: إما أن تطعمني، وإما أن تطلقني، ويقول العبد: أطعمني واستعملني، ويقول الابن: أطعمني، إلى من تدعني, فقالوا : يا أبا هريرة، سمعت هذا من رسول الله صلى الله عليه وسلم ؟ قال: لا هذا من كيس أبي هريرة.

لە مسند أحمدەوە هاتووە، عن أبي هريرة قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: إن أفضل الصدقة ما ترک غني .تقول امرأتک : اطعمني و إلا طلقني، ويقول خادمک : اطعمني و إلا فبعني، و يقول ولدک: إلى من تكلني ؟ قالوا : يا أبا هريرة هذا شيء قاله رسول الله صلى الله عليه وسلم أم هذا من كيسک ؟ قال : بل هذا من كيسي

بڕوانە لێرە کە قسەیەک بە دەمی پیغەمبەر دەگیڕێتەوە، دیارە گومانیان زۆر هەبووە لەسەرو و مەشهور بووە بە هەڵبەستن بە دەوی پیغەمبەر، بۆیە لێی دەپرسن: ئەی ئەبو هورەیرە ئەوە قسەی پێغەمبەرە یان لە کیسەی خۆت هێناوتە؟! " قالوا : يا أبا هريرة هذا شيء قاله رسول الله صلى الله عليه وسلم أم هذا من كيسک ؟"

هەر لە مسند أحمدەوە... عن المغيرة ... سمع أبا هريرة قال ثم نهى رسول الله صلى الله عليه وسلم عن كسب الحجام وكسب البغي وثمن الكلب قال وعسب الفحل قال وقال أبو هريرة هذه من كيسي .

لە سنن النسائي هاتووە: عن أبي هريرة قال : قال رسول الله صلى الله عليه و سلم : خير الصدقة ...و يقول العبد : أنفق علي، واستعملني قيل : يا أبا هريرة، هذا عن النبي صلى الله عليه و سلم ؟ قال : لا هذا من كيسي

لە التمهيد لابن عبد البر هاتووە: ... عن عطاء ابن ميناء عن أبي هريرة أنه قال كنت حدثتكم من أصبح جنبا فقد أفطر فإنما ذلک من كيس أبي هريرة فمن أصبح جنبا فلا يفطر...

لە سنن أبي داود هاتووە [جزء ١ – ٥٢٥] لە هەمان ڕێگای الاعمش کە هەمان ڕێگای بوخاری یە، لەگەڵ قووتکردنی [کیسەی ئەبو هورەیرە]! شامییەکان وادیارە ئەو پارچەیان شاردۆتەوە بۆ ئەوەی ناو وشۆرەتی ئەبو هورەیرە بپارێزن، لەو دان پێداهێنانە! لە کاتێکدا بوخاری وئەحمەد باسی دەکەن!

شاهێدە مردووەکانی ئەبو هوڕەیڕە!

مـن لـەو بڕوایـەدام حەدیسەکانیتریشـی ئەگـەر پرسـیاریان بـە جیـدی لێکردبـا دەیگـووت لـە کیسـی ئەبـو هورەیـرە وەیـە!
لـە سـەحیحی مسـلم داهاتـوە کـە شـتێکی بـە دەمـی پێغەمبـەر گێڕاتـەوە، دوایـی کـە دەچنـە لای ژنانـی پێغەمبـەر بـە پێچەوانـەی ئـەو دەڵێـن، پیغەمبـەر بـی نوێژیـس دەبـوو بەیانیـش هـەر بـە ڕۆژوو دەبـوو، نکولـی لێدەکات ودەڵێـت مـن لـە فەزڵـی کوڕی عەباسم بیستووە نـەک پێغەمبـەر! : روى مسـلم في صحيحه قال :... سـمعت أبـا هريـرة رضـي اللـه عنـه يقـص يقـول في قصصـه ثـم مـن أدركـه الفجـر جنبـا فـلا يصـم فذكـرت ذلـك لعبـد الرحمـن بـن الحـارث لأبيـه فأنكـر ذلـك فانطلـق عبـد الرحمـن وانطلقـت معـه حتـى دخلنـا علـى عائشـة وأم سـلمة رضـي اللـه عنهمـا فسـألهما عبـد الرحمـن عـن ذلـك قـال فكلتاهمـا قالـت كان النبـي صلـى اللـه عليـه وسـلم يصبـح جنبـا حلـم ثـم يصـوم ...قـال فجئنـا أبـا هريـرة وأبـو بكـر حاضـر ذلـك كلـه قـال فذكـر لـه عبـد الرحمـن فقـال أبـو هريـرة أهمـا قالتـاه لـك قـال نعـم قـال همـا أعلـم ثـم رد أبـو هريـرة مـا كان يقـول فـي ذلـك إلـى الفضـل بـن العبـاس فقـال أبـو هريـرة سـمعت ذلـك مـن الفضـل ولـم أسـمعه مـن النبـي صلـى اللـه عليـه وسـلم .
لـە ڕووی ئەمانەتـەوە چەندیـن ڕیوایـەت هەیـە کـە دەیسـەلمێنن ئەمیـن وسـەرڕاسـت نەبـووە لـە گوێزانـەوەی حەدیـس، وحەدیـس گێڕانـەوەی بـۆ ئامانجـی سیاسـی گێراوەتـەوە: کـە ئەبـو هورەیـرە ئەگـەر معاویـە پـارەی دابایـێ بـێ دەنـگ دەبـوو، ئەگەریـش نەیدابـا وموووچـە بڕابـا، قسـەی دەکـرد!
لـە موسـنەدی الإمـام أحمـد بسـنده الصحيـح إلـى سـعيد بـن المسـيب قولـه (كان أبـو هريـرة إذا أعطـاه معاويـة، سـكت، فـإذا أمسـك عنـه، تكلـم)، مەعلومیشـە کـە سـعيد بـن المسـيب پیاوەکـی سـیقەیە و زاوای ئەبـو هورەیرەشـە! سـەرجاوە: سـير أعـلام النبـلاء والبدايـة والنهايـة لابـن كثيـر. لـە سـير أعـلام النبـلاء [ج ٢ / ٦١٥] هەمـان هـەواڵ هاتـووە!
باشـە چـی دەمینێتـەوە لـە عەدالـەت و ئەمانـەت کـە تـۆ پارەت بدەنـی بـێ دەنـگ بیـت، ونەتدەنـێ قسـە بکەیـت؟! ئـەوە چـۆن لـە میزانەکـەی جـەرح وتەعدیـل ڕزگاری بـووە، ئەگـەر قاعیدەیەکـی سـەقەتی وەک عەدالەتـی ڕەهـای سـەحابە نەبـا؟!

جاوەرە سەحابەیەکی وا قسە لە گیرفانی و کیسەی خۆی دەربهێنێت بیکاتە ناوی پیغەمبەرەوە، دەبێت ئەوانی دوای ئەو چیان کردبێت؟!
من لەو وتارەدا هیچ مەبەستم تانەدان نییە لە ئەبو هورەیرە، جونکە ئەو مرۆڤ بوو، بەڵکو دەمەوێت بیسەلمێنم کە ئەو تەقدیسەی سەلەفیەت دەیکات بۆ سەحابە ڕاست نییە، ئەوانیش وەکو ئێمەمانان بوون، باش وخراپ و ئازا و ترسنۆک و ڕاستگۆ و درۆزن و خۆنەفرۆش و فرۆشیاریان تێدا بووە! هەست دەکەم زۆر لە ڕوخساری کەسایەتی ئەبو هورەیرە لە زهنیەتی زانا سەلەفیەکان نەقش بووە، و وەک ئەو هەڵسوکەوت دەکەن، بۆ نمونە پەیوەندی هەلپەرستانەیان لەگەڵ دەسەڵاتداران، گوێ نەدانە تەرازووی هەق و شکاندنەوە بەلای ستەمکاران... تەدلیس کردن و هەڵبەستنی تۆمەت و چیرۆکی خەیاڵی! ستایشی ستەمکاران ئەگەر پارەیان پێ بدات و ڕەخنەگرتن لێیان ئەگەر لییان بڕین، تۆمەتبارکردنی ئافرەت و سوک سەیرکردنی، عەقڵیەتی ئەفسانەئامێزی و شتی تریش!
بەڕای من تەنها ئەبو هورەیرە بەسە بۆ هەڵوەشاندنەوەی قاعیدەی عەدالەتی سەحابە لە گێڕانەوەی حەدیسەکان، و ئەو تەعدیل کردنە ومتمانە پێدانە ڕەهایە کێشەیەکی زۆری بۆ ئیسلام و قورئان و موسڵمانان دروست کردوە، بۆیە پێویستی بە پێداچوونەوەیە.

٢٠١٦/١/٣١

معاویەی کوڕی ئەبو سوفیان

کاریگەری معاویە وئومەویەکان بەسەر ئیسلام وموسڵماناندا

[١]

ئەمڕۆ لە غیابی کەسانی لێکۆڵەری جیدی، چەندین کەسی ساویلکە و ئاست نزم، وەک وەرگێڕیان لێهاتوە، بیری سادە ووتاری ساویلکە ونازانستی وەهابیەتی سەلەفیەت بۆ خوێنەری کوردی موسڵمان کۆپی دەکەنەوە، بەبێ کەمترین هەڵسەنگاندن وڕەچاوکردنی ئاستی فەرهەنگی خەڵکی کورد!

سەیرلەوەدایە حەوسەڵە وکاتێکی زۆریان لەبەردەستدایە، بۆ وتنەوەی ئەوەی دەمێکە سواوە وهەزم وهەرس کراوە لە وڵاتانی کەنداو وبازنە سەلەفیە تەقلیدیەکان. وادەزانن ئەو زمانەی لەناو ژینگەیەکی سەرتاسەر توندرەو ویەک ئاڕاستە قبوڵی هەیە، دەکرێت لێرەش هەمان مەقبولیەت پەیدا بکات.

ڕۆژێک شەڕی مان ونەمان دەکەن دژی دیموکراتیەت، بە عەقلیەتێکی سەلەفی خەلیجی، گوایە حەرامە وئیسلام سیستمی خۆی هەیە، کەچی لەولاوەش ستایشی معاویە ورژێمەکەی دەکات، کە لە خەلافەتی ڕاشیدیەوە گۆڕی بۆ دەولەتی کیسرەوی بەپێی وەسفی ئیبن عومەر وچەندین ئەسحابەی تر.

لای کەسانێک ئێستاش پاس تێپەڕبوونی هەزار وچوارسەد ساڵ، هێشتا گوناهە باسی کارە تێکدەرەکانی معاویە بکەیت! هێشتا بێویژدانی بێت ئەگەر موسڵمانان رەخنە لەو کار وکردەوانەی بگرێت، لە سەرووی هەموویانەوە گۆڕینی حوکمی شورا وڕاشدین بۆ شێوازی کیسرەویەت وهەرقەلیەتی پشتا وپشت.

ئەوە بێویژدانی نیە معاویە، لە حزوری دەیان وسەدان هاوەڵی گەورە وزانای پێغەمبەر، کوڕی خۆت بکاتە جێنشین وخەلیفە، بەسەر خیر الامة وەک سەلەفیەکان دەڵێن یان ئەڵقەی یەکەمی خیر القرون!!

ئەوە بێویژدانی نیە لە پێناو حوکمی خۆت وبنەماڵەکەت هەموو مێژووی سیاسی ئیسلام بەلاڕێدا ببەی؟!

من پێموایە ئەگەر ئەو کودەتایەی ئومەویەکان نەبا، ئێستا نمونەی حوکمڕانی ئیسلامی زۆر گەشەی کردبوو، و فیکری سیاسی ئیسلامیش لە دەرەوەی حوکمی پشتاوپشت چاکتر چەکەرەی کردبوو، نەک مێژووی سیاسی ئیسلام هێندە

قیزەون بیت، کە مرۆڤ شورەیی پێ بیت باسی بکات، تەنها باسی چەند ساڵێکی یەکەمی لیدەرچێت.
ئەو کودەتایە شومەی ئەمەویەکان بەس سیستمی سیاسی ئیسلامی بەلاڕێدا نەبرد، بەڵکو لە پێناو شەرعەیەتدان بە حوکمی ناشەرعی وکیسرەویان، ڕۆڵێکی زۆر مەترسیداریان گێڕا لە تەزویرکردنی سونە وفەرمودەکان، کە زۆرجار وەک ڕۆژی ڕوناک دەستی هەڵبەستن بە فەرمودەکانەوە دیارە، معاویە کوڕی ئەبوسوفیان بۆ من وەک لیکۆلەریک، هیچ ڕۆژێک ئەو گرنگی وبایەخەی لەلامدا نەبوە تا بە خراپی یان بە باشی باسی بکەم، ڕاستە ڕۆڵێکی زۆر ترسناکی گێڕا لە تەشویهکردنی مێژووی سیاسی ودینی ئیسلام، بەڵام هەر چارەسەر لەوە نابینم شەو ورۆژ دانیشین شیعە ئاسا بەر جوێن ونەفرەتی دەین، بەڵکو زۆرجار ڕەخنەم لە خەڵکانێک گرتوە و ئاگادارم کردونەتەوە کەوا پێویست ناکات هێندە خۆتان بە قسە پێوتن بە کەسێکی وا خەریک بکەن.
یەک لەو ڕەخنانەی لە د. عدنان ابراهیم کە هەمە، ئەوەیە پێویستی نەدەکرد ئەو هەموو ئەڵقە وتارە تەرخان بکات بۆ معاویە کوڕی ئەبوسوفیان، کە بەڕای من هەمووی بای ئەڵقەیەکە ودەکرێت ببڕێتەوە. بەڵام وادیارە ئەوە مانای ئەوە نیە ڕەخنەیان لی نەگرین، کەسێکی وەک معاویە شایانی ڕەخنە و لێکۆڵینەوەی زۆرە، چونکە ئەو کەسێکە کە ئەو ڕۆڵێکی گەورەی بینی لە دواخستنی سیستمی سیاسی ئیسلام، وڕەگداکوتانی ئیستبداد، وخۆسەپاندن بەسەر ئومەت وچاو سورکردنەوە لە سەحابەکان، وەک لە بوخاری وموسلیمدا هاتوە، چۆن پەلار لە ابن عمر وباوکی، عومەری کوڕی خەتاب دەدات ودەڵێت من ویەزید لە عومەر وکوڕی عومەریش شایانترین بە حوکم وەرگرتن!
ناکرێت لەکاتی بەخۆداچونەوە وڕەخنەگرتن لە ڕابردوو نەیەتە ناو باس، کەسانێک وادەزانن نابێت بە موتڵەقی باسی بکەین، بە بیانووی ئەوەی کاتبی وەحی بوە، کە ئەوە درۆیەکی هەڵبەستراوە وگومانی تێدا نیە بە گەواهی دەیان زانا وسەرچاوە، هەتا کاتبی وەحیش بێت، عیسمەتی پێ نادات هیچ لەسەری نەگووترێت. بێدەنگیش زۆر باش نیە، چونکە کەسانێکی دەقپەرست وبی ئاسۆی بیرکردنەوە، دێن وهەموومان بە قوربانی تۆزی ژێر پێی ئەسپی معاویە دەکەن، ودەیان وسەدان فەزائیلی ساختەی دەدەنە پاڵ، کە تەنها بە هەڕەشەی قیامەت ودۆزەخ خەلکێکی سادە وڕەشۆکی دەهێننە ژێرباری باوەڕ هێنان بەو لۆژیکە

خواروخێچـەـ!

هـەر لـە کۆنـەوە خەڵکانێـک زیادەڕۆیـان کـردوە لـە وەسـف وستایشـی معاویـە، تـاڕادەی ئـەوەی پێیـان وایـە ئیسـلام بـی معاویـە بـۆی نەدەچـوە سـەر! کەسـانیکی تریـش تـا سـەرئێسـقان قسـەیان پێگوتـوە وتانەیـان لێداوە تـاڕادی تەکفیـر کردنـی وەک الذهبـی دەڵێـت:

«خەڵکیکـی زۆر پشـتگیری لـە معاویـە دەکـەن، وخۆشـیان دەوێـت وزیادەڕۆیـی دەکـەن لـە خۆشەویسـتیدا، وبـە پەسـنەندترینی دەزانـن، یـان دڵـی ڕاکێشـاون بـە بەخشندەیی وئارامـی وبەخشـین، یانیش لە شـام لە دایکبوون لەسـەر خۆشەویسـتی ئـەو، ومنداڵەکانیانیـش لەسـەر ئـەو بنچینەیـە پـەروەردە دەکـەن.

تیاندا کەمێک سـەحابەی تێدایە، وژمارەیەکی زۆریش لە تابعین وپیاوچاکانی تێدایە، کە لەگەڵی جەنگان لەدژی خەلکی عێراق، ولەسـەر ناسیبی بوون پەروەردە بوون، پەنـا بـە خـوا لـە هـەواو هەوەسـت، وەک چۆن سـوپای عەلـی [رض] ورەعیەتەکەی – خەواریجی لێدەرچێت – لەسـەر خۆشەویسـتی وڕابوون لەگەڵیدا پەروەردە بوون، لەسـەر بوغزاندنی وتەبەراکردن لەوانەی ستەمیان لێکرد پێگەیشـتوون، وخەڵکانێک لەوانە زیادەڕۆییان کرد لە تەشـەیوعکردندا»[1]

«هەروەهـا ابن الجـوزی لـەو بارەیـەوە دەڵێت: کەسـانێکی کە ئیدئعـای سـونی بـوون دەکـەن بـە دەمارگـرژی حەدیسـیان بـۆی هەڵبەسـت بـۆ تورەکردنـی ڕافیـزەکان، کەسـانێکیس لـە رافیـزەکان دەمارگرژیـان گـرت وحەدیسـانێکیان دانـا لـە زەمکردنـی، هەردوولایـەن لەسـەر غەڵەتێکـی دزێـون»[2]

لـە فتح البـاري شـرح صحيـح البخـاري دا هاتـوە، کە لـە ڕێگای ابن الجوزی لـە عبدالله

١ - «وخلـف معاويـة خلـق كثيـر يحبونـه ويتغالـون فيـه ويفضلونـه، إمـا قـد ملكهـم بالكـرم والحلـم والعطـاء، وإمـا قـد ولـدوا فـي الشـام علـى حبـه، وتربـى أولادهـم علـى ذلـك. وفيهـم جماعـة يسـيرة مـن الصحابـة، وعـدد كثيـر مـن التابعيـن والفضـلاء، وحاربـوا معـه أهـل العـراق، ونشـؤوا علـى النصـب، نعـوذ بـالله مـن الهـوى، كمـا قـد نشـأ جيـش علـي رضـي الله عنـه، ورعيتـه - إلا الخـوارج منهـم - علـى حبـه والقيـام معـه، وبغـض مـن بغـى عليـه والتبـري منهـم، وغـلا خلـق منهـم فـي التشيع «.

سير أعلام النبلاء, الذهبي (١٢٨/٣).

٢ - يقـول ابـن الجـوزي: «قـد تعصـب قـوم ممـن يدعـى السـنة فوضعـوا فـي فضلـه أحاديـث ليغضبـوا الرافضـة وتعصـب قـوم مـن الرافضـة فوضعـوا فـي ذمـه أحاديـث، وكلا الفريقيـن علـى الخطـأ القبيح“. الموضوعـات, ابـن الجـوزي (٢٤٩/٢).

بن احمن بن حنبل دەریهێناوە، کە ئەو فەزائیلانەی دەیدەنە پاڵ معاویە بە ڕای امام احمد بن حنبل ڕاست نین لە ڕووی سەنەدەوە، بەڵکو دروستکراوە لەلایەن دوژمنانی حەزرەتی عەلی، کە چەند گەران عەیبێکیان لیی نەدۆزیەوە، لە ڕقی ئەو بە سەر معاویەیان هەڵگووت، هەروەها حەدیسێکی زۆر لە فەزائیلی معاویە گێڕدراوەتەوە بەڵام هیچیان لە ڕووی سەنەدەوە ڕاست نین، اسحاق بن راهویە والنسائي وغەیری ئەوانیش دڵنیان لەوبارەوە. « وأخرج ابن الجوزي أيضا من طريق عبد الله بن أحمد بن حنبل :سألت أبي ما تقول في علي ومعاوية ؟ فأطرق ثم قال : اعلم أن عليا كان كثير الأعداء ففتش أعداؤه له عيبا فلم يجدوا، فعمدوا إلى رجل قد حاربه فأطروه كيادا منهم لعلي ، فأشار بهذا إلى ما اختلقوه لمعاوية من الفضائل مما لا أصل له. وقد ورد في فضائل معاوية أحاديث كثيرة لكن ليس فيها ما يصح من طريق الإسناد، وبذلك جزم إسحاق ابن راهويه والنسائي وغيرهما، والله أعلم . » [٣].

[٢]
فەزائیلەکانی معاویە

سەرەڕای کاتیبیەتی وەحی وموسڵمانبوونی بەر لە فەتحی مەکە، نوسەرانی مەشرەب سەلەفی دەیان فەزائیلی تر نەقل دەکەن لە کتێبە تەقلیدیەکان ئەوانەی هەتا قسە نەرێنیەکانیشی بۆ بە باش لێکدەدەنەوە. ئینجا چیرۆکی موسڵمان بوونی بەر لە فەتحی مەککەش ثابت نیە، وئەویش لەو شتە هەڵبەستراوانەیە کە بۆیان دروست کردوە. بەڕای من هەتا مەسەلەی کاتبی وەحی بوونیش ئەگەر گریمان ڕاست بێتیش هەر فەزیلەیەک نیە لە خودی خۆیدا، چونکە دوو نمونەی هەڵگەڕاوەمان هەیە لە نوسەرانی وەحی وەک عبد الله بن سعد بن أبي سرح کە لە سەردەمی مەکەدا، بەڵکو یەکەمین کاتبی وەحی بوە لە ساڵانی یەکەمی نێردەی پێغەمبەردا. کەچی هەڵگەڕایەوە بە جۆرێک کاتێ پێغەمبەر فەتحی مەککەی کرد

---

٣ فتح الباري شرح صحيح البخاري، أحمد بن علي بن حجر العسقلاني، دارالريان للتراث، سنة النشر: ١٤٠٧هـ / ١٩٨٦م
http://library.islamweb.net/newlibrary/display_book.php?bk_no=52&ID=2135&idfrom=6834&idto=6838&bookid=52&startno=2

تەنها لە عبداللە بن سعد خۆش نەبوو لەگەڵ دووسێ پیاو ژنی تر!
نمونەی دوەمیش بوخاری وموسلیم باسی دەکات کابرایەکی مەسیحی گوایە دەبیتە موسڵمان ووەحی دەنوسێتەوە، کەچی دوایی هەڵدەگەڕێتەوە ودەبێتەوە مەسیحی، ودەڵێت من بە هەوەستی خۆم ئەوەی محمد پێی دەوتم دەمگۆڕی ودەستکاریم دەکرد![4]
دەڵێ بەڵام معاویە هەڵنەگەڕاوە، دەڵێین ڕاستە بەڵام هەڵگەڕابایەوە هەر هێندەی ئەو دوو کاتیبەی وەحیانەی کە هەڵگەڕانەوە زیانی دەبوو، نەک ئەو زیانەی کە تا ئێستا میژوو وئومەتی ئیسلامی تالآوی دەچێژن.
زیادەڕۆی لە معاویە لە هەردوو سەر دەکرێت، کەسانیک هێندەی دەشکینن تا دەگاتە کوفر ونیفاق، کەسانێکی تریش هێندە نا لۆژیکانە بە شانو باڵی داهەڵدەدەن هەتا ئەو شتانەی بە خراپیش دەشکیتەوە بەسەر معاویە، ئەوان بە فەزائیلی لە قەڵەم دەدەن، بۆ نمونە حەدیسی [لا أشبع الله بطنه] رواه مسلم[5]
کە النسائي کاتێک پرسیاریان لێکرد باسی فەزائیلی معاویە بکات، گووتی فەزائڵی چی، باسی [لا أشبع الله بطنه] بکەم!؟ معاویە بەس نیە سەر بە سەر لیی دەرچێت، تا باسی فەزائیلی بکرێت؟!! لەسەر ئەوەش هەوادارانی معاویە لە شامیەکان هێندەیان لیدا بە تایبەتی لە شوێنی هەستیاری تا بە هۆیەوە کۆچی دوایی کرد، هەر ئەو هەوادارانەی معاویە تۆمەتی مەیلداری بۆ شیعایەتیان داوەتە پاڵ، کەچی ابن کثیر لە [البداية والنهاية] پاش گێڕانەوەی ئەو ڕوداوە دەڵێت: ابن یونس دەڵێت: النسائی ئیمام بوو لە حەدیس وسیقە وحافز بوو...
الدارقطنی یش دەڵێت: فەقیهترین زانای میسر بوو لە سەردەمی خۆیدا، وزاناترینیانە بە حەدیسی ڕاست لە عیللەتدار وزاناترینیان بوو بە پیاوان، کە گەیشتە ئەو پایەیە ئێرەییان پیی برد،،،

٤ - قال سليمان بن المغيرة ، عن ثابت ، عن أنس قال : كان منا رجل من بني النجار قد قرأ البقرة، وآل عمران، وكان يكتب لرسول الله صلى الله عليه وسلم، فانطلق هاربا حتى لحق بأهل الكتاب، قال : فرفعوه، قالوا : هذا كان يكتب لمحمد ، فأعجبوا به، فما لبث أن قصم الله عنقه فيهم، فحفروا له فواروه، فأصبحت الأرض قد نبذته على وجهها، ثم عادوا فحفروا له فواروه، فأصبحت الأرض قد نبذته على وجهها، فتركوه منبوذا . رواه مسلم .

٥ - عن بن عباس قال كنت ألعب مع الصبيان فجاء رسول الله e فتواريت خلف باب قال فجاء فحطأني حطأة وقال اذهب وادع لي معاوية قال فجئت فقلت هو يأكل ثم قال لي اذهب فادع لي معاوية قال فجئت فقلت هو يأكل فقال لا أشبع الله بطنه» (رواه مسلم

إبن قيم الجوزية لە كتێبی نقد المنقول – الجزء : (١) – رقم الصفحة : (١٠٦) دەڵێت:

قال إسحاق بن راهويه : لا يصح في فضائل معاوية بن أبي سفيان، عن النبي (ص) شيء!

العيني لە (عمدة القاري في شرح البخاري) دەربارەی ئەو بەشەی بوخاری كە ناوی ناوە (باب ذكر معاوية) نەك (باب فضائل معاوية): فإن قلت: قد ورد في فضله أحاديث كثيرة. قلت نعم, ولكن ليس فيها حديث يصح من طريق الاسناد, نصَّ عليه إسحاق بن راهوية والنسائي وغيرهما فلذلك قال (البخاري): باب ذكر معاوية ولم يقل فضيلة ولا منقبة! ئەگەر دەپرسیت حەدیسێكی زۆر هاتوە لە چاكەكانی؟ دەڵێم بەڵێ، بەڵام هیچ حەدیسێكیان ڕاست نین لە ڕێگای سەنەدەكانیانەوە، ئەوە دەقی وتەی ئیسحاق بن راهویە والنسائی وغەیری ئەوانیش وادەڵێن، ئیسحاق بن راهویە [كە مامۆستای بوخاری وموسلیمە] دەڵێت: هیچ حەدیسێكی سەحیح لە پێغەمبەرەوە نیە دەربارەی معاویە!! [٦]

---

٦ - إبن كثير - البداية والنهاية - سنة ثلاث وثلاثمائة - من توفي فيها من الأعيان - الجزء : (١٤) - رقم الصفحة : (٧٩٤)
- وقال إبن يونس : كان النسائي إماماً في الحديث ثقة ثبتاً حافظاً، كان خروجه من مصر في سنة ثنتين وثلاثمائة.
- وقال إبن عدي : سمعت منصوراً الفقيه وأحمد بن محمد بن سلامة الطحاوي يقولان : أبو عبد الرحمن النسائي إمام من أئمة المسلمين، وكذلك أثنى عليه غير واحد من الأئمة وشهدوا له بالفضل والتقدم في هذا الشأن، وقد ولي الحكم بمدينة حمص.
- سمعته من شيخنا المزي، عن رواية الطبراني في معجمه الأوسط حيث قال :، حدثنا : أحمد بن شعيب الحاكم بحمص. وذكروا أنه كان له من النساء أربع نسوة، وكان في غاية الحسن، وجهه كأنه قنديل، وكان يأكل في كل يوم ديكاً ويشرب عليه نقيع الزبيب الحلال، وقد قيل عنه : إنه كان ينسب إليه شئ من التشيع قالوا : ودخل إلى دمشق فسلهها : إن يحدثهم بشئ من فضائل معاوية فقال : أما يكفي معاوية أن يذهب رأساً برأس حتى يروى له فضائل ؟ فقاموا إليه فجعلوا يطعنون في خصيتيه حتى أخرج من المسجد الجامع، فسار من عندهم إلى مكة فمات بها في هذه السنة، وقبره بها هكذا حكاه الحاكم، عن محمد بن إسحاق الإصبهاني، عن مشايخه.

نوسەری وەحی

نوسـەرانێ زۆر ئەمینن لـە دوبارەکردنـەوەی قسـە سـواوەکانی سـەلەفیە کۆنەکانـی ئومەویـەکان و جەزیرەی عەرەبی، دەڵێن بۆیـە قسـە بـە معاویـە کوڕی ئەبوسـوفیان دەڵێـن لەبـەر ئـەوەی .. کاتبـی پێغەمبـەری خوابووە(صلـی اللـە علیـە وسـلم).. زۆرێک لـە نامـە و ئایەتەکانی قورئان کـە نوسـراوتەوە بەدەسـتی معاویـەی کوڕی ئەبوسـوفیان نوسـراوەتەوە..
قسـە ووتـن بـە معاویـە لای ئەوانـە واتـە گومـان خسـتنە سـەر پێغەمبەر(صلـی اللـە علیـە وسـلم) و ئایەتـی قورئانـە! جـارێ منیـش لەگـەڵ قسـە وجوێـن پێوتـن نیـم نـە بـە معاویـە ونـە بەکەسـی تریش، لەگـەڵ ئـەوەش نیـم بـەس لـە رقی شـیعە تەقدیسـی نمونـەی وەک معاویـە ویەزید بکەیـن، بـەڵام لای سـەلەفییەت رەخنەگرتـن وبەخۆداچونـەوەش یانـی قسـە پێوتـن و جوێنـە، ئینجـا نازانـم بـۆ رەخنەگرتـن لـە معاویـە « واتـا شـکو گومـان خسـتنە سـەر پێغەمبەر(صلـی اللـە علیـە وسـلم) و ئایەتـی قورئانـە؟ ئـەی ناڵێـن خـوا خـۆی پاراسـتنی قورئانـی بەخـۆی سـپاردوە؟! دووەم معاویـە وەحیشـی نوسـیبێت هـەر بـەو چەنـد سـورەتەی کۆتایـی دووسـاڵی پاش فەتحی مەکە ڕاگەیشـتوە، وکەڵەشـێریش بانگ نـەدات خـوا ڕۆژ هەردەکاتـەوە. ئینجـا معاویەیەکـی تـازە موسـڵمان بـوو لەچـاو ئـەو هەمـوو نوسـەرانەی وەحـی چـی بـوو، کـە لـەو موسـڵمانتر وڕاسـتگۆتر وخـاوەن سـابقە وجیهـاد بـوون؟

[٣]

مەسـەلەی کاتبی وەحـی معاویـە وەک پێشـمەرگایەتی برادەرێکـی لێهاتووە، کـە کاتـی خـۆی دوو هەفتـە چـوە نـاو پیشـمەرگایەتی کـە هاتـەوە دوو سـاڵ باسـی ڕوداوەکانـی دەکـرد هـەر تـەواو نەدەبوو! ئەخـر معاویـە لـە سـاڵی ٨ی کۆچـی لـە فەتحـی مەککەدا موسـڵمان بـوو، کـەی پێڕاگەیشـت ببێتـە کاتبـی وەحـی وزۆرێک لـە نامـەو ئایەتەکانـی قورئـان بنوسـێتەوە؟!! دوایـی لـەو دوو سـاڵەی کۆتایـی وەحـی چـی مابـوو لـە قورئـان جگـە لەچەنـد سـورەتێک وئایەتێکـی کـەم تـا بینوسـیتەوە؟!
ئینجـا مەسـەلەی کاتبیەتـی وەحـی تەنهـا قسـەی بـێ سـەنەد وکەسـانێک و چەنـد زانایەکـی مەدرەسـەی سـەلەفیە وهیـچ دەقێکـی موعتەبـەر وا پاڵپشـتی ناکات، ئەگـەر وامـان دەنـا ڕاسـتیش بـن ئـەو دەقانـە تەنهـا نوسـەری ئاسـایی نامـەکاری وشـتی وا دەسـەلمێنن، نـەک نوسـەری وەحـی. لـەو بـوارەدا بـە هێزتریـن دەق لـە موسـلم دا

هاتوه، كه ئەویش پێچەوانەی واقیع ومێژوو وعەقڵە وشوێنەواری هەڵبەستنی بە ڕوونی پێوە دیارە بە شایەدی چەندین زانا، جا بێنە بەرچاوی خۆت فەزائیلی درۆ لەناو سەحیحی موسلم بۆ معاویە هەڵبەسترێت، دەبێت لە كتێبەكانی تر چیان كردبێت؟!. حەدیسەكە واهاتووە:

عن عباس بن عبدالعظيم العنبري وأحمد بن جعفر المعقري. قالا: حدثنا النضر (وهو ابن محمد اليمامي). حدثنا عكرمة. حدثنا أبو زميل. حدثني ابن عباس قال: كان المسلمون لا ينظرون إلى أبي سفيان ولا يقاعدونه. فقال للنبي صلى الله عليه وسلم: يا نبي الله! ثلاث أعطنيهن. قال «نعم“

قال: عندي أحسن العرب وأجمله، أم حبيبة بنت أبي سفيان، أزوجكها. قال «نعم“

قال: ومعاوية، تجعله كاتبا بين يديك. قال «نعم“.

قال: وتؤمرني حتى أقاتل الكفار، كما كنت أقاتل المسلمين. قال «نعم“.

قال أبو زميل: ولولا أنه طلب ذلك من النبي صلى الله عليه وسلم، ما أعطاه ذلك. لأنه لم يكن يسئل شيئا إلا قال «نعم». صحيح مسلم.

[موسڵمانان نەیاندەڕوانیە ئەبو سوفیان ولەگەڵی دانەدەنیشتن. بە پێغەمبەری وت: ئەی پێغەمبەری خوا، سێ شتم بدەرێ، گوتی: بەڵێ

گوتی: چاكترین وجوانترینی ئافرەتی عەرەبم هەیە، أم حبيبة بنت أبي سفيان، دەیدەم بەتۆ بۆ زەواج، گوتی: بەڵێ.

گوتی: معاویەش دەكەیتە نوسەریكی بەردەستت. گوتی: بەڵێ......]

ئەو حەدیسە لە كۆنەوە زانایان قسەی زۆریان لێكردوە تا ڕادەی دانانی بە حەدیسێكی مەوزوع وهەڵبەستراو.

النووي لە شەرحی موسلیمدا دەڵێت: بزانە ئەو فەرمودەیە ناسراوە كەوا كێشەئامێزە وئیشكالی تێدایە، كیشەكەشی ئەوەیە ابو سفيان ڕۆژی فەتحی مەككە موسلمان بوو لە ساڵی ٨ كۆچی.

نەوەوی لە شەرحی موسلیمدا دەڵێت: ٦٣/١٦: (واعلم أن هذا الحديث من الأحاديث المشهورة بالإشكال، ووجه الإشكال أن أبا سفيان إنما أسلم يوم فتح مكة سنة ثمان من الهجرة، وهذا مشهور لا خلاف فيه، وكان النبي(ص)قد تزوج أم حبيبة قبل ذلك بزمان طويل... ثم نقل النووي قول ابن حزم: قال موضوع، والآفة فيه من عكرمة بن عمار، الراوي عن أبي زميل.

قال ابن قيم في جلاء الأفهام/٢٤٨: (قال أبو محمد بن حزم: هذا حديث موضوع

لا شك في وضعه، والآفة فيه من عكرمة بن عمار، ولم يختلف في أن رسول الله(ص)تزوجها قبل الفتح بدهر، وأبوها كافر .»

ئەو حەدیسە بە هێزترین دەقە کە ئەوانەی دەڵێن معاویە کاتبی وەحی بوە پشتی پێ دەبەستن، کەچی وەک دەبینیت النووي دەڵێت کێشەی تێدایە چونکە کاتێک ئەبو سوفیان موسڵمان بوو لە فەتحی مەکەدا لە ساڵی هەشتی کۆچی عەیامەک بوو پێغەمبەر [د.خ] ام حبیبەی کچی خێزانی بوو، کەچی حەدیسەکە دەڵێت: چاکترین وجوانترینی ئافرەتی عەرەبم هەیە، أم حبیبة بنت أبي سفیان، دەیدەم بەتۆ بۆ زەواج، گوتی: بەڵێ.!!

پینەچیەکان دەڵێن لەوانەیە مەبەستی ئەبو سوفیان ئەوە بوە زەواجەکە نوێ بکەنەوە چونکە بەبێ ئیزنی ئەو بوە!! هەندەک دەڵێن مەبەستی کچەکەی تری بوە، ئەویش ناوی ام حبیبە بوە؟!! نازانم ناو بڕا بوو؟

ئەگەر بۆ نوێ کردنەوەی عەقدی نیکاحەکە بێت، ئەوە پێویستی نەدەکرد ئەبو سوفیان وەسفی جوانی کچەکەی بکات.

لەوەش سەیرتر بۆ پینەکردنی ئەو حەدیسە مەوزوعە حەدیسێکی تریان هێناوە گوایە ام حبیبەی دایکی موسڵمانان داوای کردوە لە پێغەمبەر خوشکەکەی مارە بکات؟! یانی دایکی موسڵمانان نەیزانیوە ئەو کارە لە ئیسلامدا جائیز نیە!! واتە لە کۆتاییەکانی هەموو تەشریعاتەکاندا لە پاش فەتحی مەککەش ام حبیبە نەیدەزانی جائیز نیە خوشکی میرد بە پێغەمبەر بکات!!

ئیبن قەیم زۆر بە توندی هیرش دەکاتە سەر ئەو حەدیسە وسەر ئەوانەی بیانو پینە وپەڕۆی بۆ دەدۆزنەوە، لەو بارەیەوە لە حاشیة ابن القیم علی سنن ابي داود دەڵێت: « خەڵکانیک زۆریان لە خۆکردوە و تەئویلاتی چەوت و بێ تامیان کردوە بۆ ڕاستکردنەوەی ئەو حەدیسە، وەک دەڵێن داوای لێکردوە زەواجەکە نوێ بکەنەوە، هەندێکی تر دەڵێن وایزانی زەواجەکە بەبێ مۆڵەتی ئەو [ئەبو سوفیان] تەواو نابیت وبۆیە داوای کرد ئەو بەتەواوی هاوسەرگیریەکە بکات، پیغەمبەریش بەگوێی کرد بۆ دڵ ڕاگیرانی، یان وایزانی سەرپشک کردن یانی تەڵاقە وویستی بیگەڕێنێتەوە بە زەواجێکی نوێ، یان هەندی دەڵێن لەوانەیە ابو سفیان بەر لە ئیسلام بوونی وایگوتبێت وەک مەرج بۆ ئیسلامبوونی!!

هەندێک دەڵێن ویستی کچەکەی تری بداتێ ونەیدەزانی حەرامە دوو خوشک لای یەک پیاوبن، وەک چۆن ام حبیبەش بەو تەحریمەی نەدەزانی [وەک لە

حەدیسەكەی كە باسمان كرد] وگێڕەڕەوەی حەدیسەكە هەڵەی لەناوی كچەكەی تری كردوە!! ئەی چی لە [نعم] ەكەی پێغەمبەر دەكەن؟! ئەویش نەیدەزانی حەرامە؟!!

ئەو تئویلاتان ئەوپەڕی فاسید وبەتاڵن، وئیمامەكانی حەدیس وزانست ڕازی نابن بەو نمونانە وهەڵەی راویەكان ڕاست ناكەنەوە بەو ئەندیشە فاسید وئەئویلاتە سارد وسڕانە، كە بەسە بۆ زانینی ناڕاستیان ئەو تەئویلەی دواییان كە لە ڕواڵەتدا بە بەهێزتریان دەچێت بەڵام لەڕاستیدا درۆییترینیانە، كاتێ لە حەدیسەكەدا هاتوە دەڵێت: گوتی: چاكترین وجوانترینی ئافرەتی عەرەبم هەیە، أم حبیبة بنت أبي سفیان، دەیدەم بەتۆ بۆ زەواج، گوتی: بەڵێ. ئەگەر مەبەستی زەواجی خوشكی ام حبیبە با، هەرگیز پێغەمبەر نەیدەوت بەڵێ، بۆیە حەدیسەكە غەڵەتە ونابێت دودڵی بكەین لە چەوتیدا وخواش زاناترە»[7]

[٤]

هەتا ئەگەر نوسەریشی بۆ بسەلمێت ئەوە وەك زەهەبی وابن حجر بەس باسی نوسەراتی نامەی نێوان پێغەمبەر وخەڵكانی تر دەكەن.

كەوابوو كۆڵەگەی بەڵگەی كاتبی وەحی بوونی معاویە لەسەر حەدیسیكی مەوزوع

---

٧ - «وقد تكلف أقوام تأويلات فاسدة لتصحيح الحديث كقول بعضهم إنه سأله تجديد النكاح عليها وقول بعضهم إنه ظن أن النكاح بغير إذنه وتزويجه غير تام فسأل رسول الله صلى الله عليه و سلم أن يزوجه إياها نكاحا تاما فسلم له النبي صلى الله عليه و سلم حاله وطيب قلبه بإجابته وقول بعضهم إنه ظن أن التخيير كان طلاقا فسأل رجعتها وابتداء النكاح عليها وقول بعضهم إنه استشعر كراهة النبي صلى الله عليه و سلم لها وأراد بلفظ التزويج استدامة نكاحها لا ابتداءه وقول بعضهم يحتمل أن يكون وقع طلاق فسأل تجديد النكاح وقول بعضهم يحتمل أن يكون أبو سفيان قال ذلك قبل إسلامه كالمشترط له في إسلامه ويكون التقدير ثلاث إن أسلمت تعطينيهن وعلى هذا اعتمد المحب الطبري في جواباته للمسائل الواردة عليه وطول في تقريره وقال بعضهم إنما سأله أن يزوجه ابنته الأخرى وهي أختها وخفي عليه تحريم الجمع بين الأختين لقرب عهده بالإسلام فقد خفي ذلك على ابنته أم حبيبة حتى سألت رسول الله صلى الله عليه و سلم ذلك وغلط الراوي في اسمها وهذه التأويلات في غاية الفساد والبطلان وأئمة الحديث والعلم لا يرضون بأمثالها ولا يصححون أغلاط الرواة بمثل هذه الخيالات الفاسدة والتأويلات الباردة التي يكفي في العلم بفسادها تصورها وتأمل الحديث وهذا التأويل الأخير وإن كان في الظاهر أقل فسادا فهو أكذبها وأبطلها وصريح الحديث يرده فإنه قال أم حبيبة أزوجكها قال نعم فلو كان المسؤول تزويج أختها لما أنعم له بذلك صلى الله عليه و سلم فالحديث غلط لا ينبغي التردد فيه والله أعلم»

ودژە عەقڵ ومەنتیق ومێژوو بنیات نراوە. لەپاش قورئان وحەدیس هیچ بەڵگەی تر ئیعتباری نیە بۆ بڕیارڕدانی ڕاستیەکی وا هەستیار.

بەڵگە نیە کە معاویە هەوڵی بۆ خەلافەت دابێت!!!

دەڵێن هیچ لە مێژوو یاخود لە هیچ هاوەڵێکی بەڕێزی پێغەمبەرە (صلی الله علیە وسلم) نەهاتوە کە معاویە داوای خیلافەتی کردبێت یان بۆ دەسەڵات هەوڵی دابێ، تەنها ئەوە قسەی شیعە وکەسانێکی تری وەک ئەوانن!

ئەی ماقوڵە لە پێناو خوێنی یەک کەس کە خەلیفە عوسمان بوو [رض] کە خۆی تا لە ژیان بوو ڕازی نەبوو کەس خوێنی موسڵمانێک بڕژێنێت لەسەر ئەو، لە پاش مردنی ڕازی بێت بە ڕشتنی خوێنی دەیان هەزار کەس؟! بەڕاستی ساویلکەیەکی زۆر دەوێت تا باوەڕکەی معاویە حوکمی نەدەویست بەڵکو لەپێناو چەند بکوژێک خوێنی ئەو هەموو موسڵمانەی ڕشت ولە خەلیفەی شەرعیش یاخی بوو!! بەڵگە زۆر زۆرن لەسەر ئەوەی معاویە هەوڵی بۆ دەست بەسەرداگرتنی خەلافەت دەدا نەک هەر بۆ خۆی بەڵکوو بۆ بنەماڵەکەشی وەک چۆن یەزیدی کوڕی پەسندا بەسەر دەیان وسەدان سەحابەی گەورە وزاهید وسەرراست، من ناچمە ناو بەڵگەی کتێبەکانی تر هەر بەس باسی بەڵگەیەک دەکەم لە سەحیحی بوخاری کە تییدا معاویە زۆر بە زمانیکی هەرەشە ئامیز لە حزوری سەدان سەحابی گەورە قسەیەک دەکات وەک پەلار بە تایبەتی بۆ عبداللە ی کوڕی عومەر:

[ئەوەی دەیەوێت باسی خەلافەت بکات با شاخەکانی بەرز بکاتەوە وسەرهەڵبڕێ، ئێمە [واتە خۆیی ویەزیدی کوڕی] هەقمان تێیدایە زیاتر لە خۆیی وباوکی]!!

حەبیب بن مسلمة –بە ابن عمری گوت- وەلامی دەرەوە، عبداللە وتی خۆم ئامادە کرد و ویستم بڵێم ئەوەی هەقی لە تۆ زیاترە بەو کارە ئەوەیە کە دژی تۆ وباوکت جەنگا لەسەر ئیسلام!!!

«مَنْ كانَ يُرِيدُ أنْ يَتَكَلَّمَ فِي هاذَا الأمْرِ فلْيُطْلِعَ لَنَا قَرْنَهُ فلَنَحْنُ أحَقُّ بِهِ مِنْهُ ومِنْ أبِيهِ قَالَ حَبِيبُ بنُ مَسْلَمَةَ فَهَلاَّ أجَبْتَهُ قَالَ عَبْدُ الله فَحَلَلْتُ حُبْوَتِي وهَمَمْتُ أنْ أقُولَ أحَقُّ بِهَذَا الأمْرِ مِنْكَ مَنْ قاتَلَكَ وأبَاكَ علَى الإسْلاَمِ»[٨]

٨- ئەوە دەقی حەدیسەکەیە: حدَّثني إبْرَاهِيمُ بنُ مُوسَى أخبرَنا هِشَامٌ عنْ مَعْمَرٍ

بڕوانـە ئـەو لەهجەیـە پـڕ غـرور وهەڕەشـە وبێ ڕیزیـە بەرامبـەر سـەدان سـەحابە ولوتکەیەکـی وەک عومـەری کـوڕی خەتـاب وعبداللـە ی کـوڕی کـە هێنـدە سـتایش دەکرێـت لـە ئەدەبیاتـی سـەلەفییەت تـاڕادەی هێنانـی بـۆ ئاسـتی باوکـی وەک أبـو سلمة بن عبد الرحمن دەڵێت: «مـات ابـن عمـر وهـو مثل عمـر في الفضـل»، سـعيد بـن المسـيب دەربـارەی دەڵیـت: «كان ابـن عمـر حيـن مـات خيـر مَن بقـي»، سـەدانی تریش لـە سـەحابە وتابیعیەکان ستایشـی دەکـەن، سـەرەڕای ئـەوەش کـە پیغەمبـەر [د.خ] بـە سـەریحی حەدیس ستایشـی کـردوە وەک لـە هـەردوو سـەحیحەکەدا هاتـوە، ودەڵیـت: عبداللـە پیاوێکـی سـاڵحە وبـە چەندیـن لەبـزی تـر هاتـوە.

«إن أخـاك رجـل صالـح، أو: إن عبـد اللـه رجـل صالـح» وفي حديث آخـر «إن أخـاك عبـد اللـه رجـل صالـح، لـو كان يقـوم مـن الليـل»؛ يقـول نافـع: «فمـا تـرك ابـن عمـر بعدهـا قيـام الليـل».

گەڕانەوە بۆ هەق یا درێژەدان بە باتڵ؟!

هەندێ نوسـەری وەهابی سـەلەفی خۆشـمان وەک سـعودیەکان دەڵێن: کـە معاویـە زانـی عەلـی لەسـەر حەقـە و ئیجتیهادەکـەی هەڵـە بـووە.. کۆبونـەوە دەکات لەگـەڵ عەمـری کـوڕی عـاص و هاوەڵـە بەرێزەکانـی تریـدا کەئـەو جەنگـە رابگیرێـت، بـۆ ئەوەی چیدی تاوانبـار نەبن، لێرەدا عەمری کوڕی عـاص بۆڕاگرتنی ئەو جەنگـە قورئـان بـەرز دەکاتەوە.ئینجـا چاوەڕوانـی لێژنـەی تەحکیـم دەکـەن!

عـنِ الزُّهْـرِيِّ عـنْ سَـالِمِ عـنِ ابـنِ عُمـرَ. قَـالَ وأخبَرَنِـي ابـنُ طَـاوُسٍ عـنْ عِكْرِمَـةَ بـنِ خَالِـدٍ عـنِ ابـنِ عُمَـرَ دَخَلْـتُ علَـى حَفْصَـةَ ونَسْـوَاتُهَا تَنْطُـفُ قُلْـتُ قَـدْ كانَ مِـنْ أمْـرِ النَّـاسِ مَـا تَرَيْـنَ فلَـمْ يُجْعَـلْ لِـي مِـنَ الأمْـرِ شَـيْءٌ فقَالَـتْ إلْحَـقْ فإنَّهُـمْ يَنْتَظِرُونَـكَ وأخْشَـى أنْ يَكُـونَ فِـي احْتِبَاسِـكَ عَنْهُـمْ فُرْقَـةٌ فلَـمْ تَدَعْـهُ حَتَّـى ذَهَـبَ فَلَمَّـا تَفـرَّقَ النَّـاسُ خَطَـبَ مُعَاوِيَـةُ قالَ مَـنْ كانَ يُرِيـدُ أنْ يَتَكَلَّـمَ فِـي هـاذَا الأمْـرِ فلْيُطْلِـعَ لَنَـا قَرْنَـهُ فلَنَحْـنُ أحَـقُّ بِـهِ مِنْـهُ ومِـنْ أبِيهِ قَـالَ حَبِيـبُ بـنُ مَسْـلَمَةَ فَهَـلاَّ أجَبْتَـهُ قَـالَ عَبْـدُ الله فَحَلَلْـتُ حُبْوَتِـي وهَمَمْـتُ أنْ أقُـولَ أحَـقُّ بِهَـذَا الأمْـرِ مِنْـكَ مَـنْ قاتَلَـكَ وأبَـاكَ علَـى الإسْـلاَمِ فَخَشَـيْتُ أنْ أقُـولَ كَلِمَـةً تُفَـرِّقُ بَيْـنَ الجَمْـعِ وتَسْـفِكُ الـدَّمَ ويُحْمَـلُ عَنِّـي غَيْـرُ ذَلِـكَ فذَكَـرْتُ مَـا أعَـدَّ الله فِـي الجِنَـانِ قَـالَ حَبِيـبٌ حُفِظْـتَ وعُصِيـتَ. قَـالَ مَحْمُـودٌ عـنْ عَبْـدِ الـرَّزَّاقِ ونَوْسَـاتُهَا.

کە معاویە زانی لەسەر ناهەقە دەبوایە یەکسەر بەیعەتی بە حەزرەتی عەلی کردبا نەک وەک هاوشانێک لەگەڵی بچێتە تەحکیمەوە، تەحکیمێکی پڕ لە فێڵ وفریو کە لە ئەنجامدا حەزرەتی عەلی، خاوەن هەق وخەلیفەی شەرعی بیدۆڕێنێت لەبەر خۆشباوەڕی ودل سافی ابو موسی الاشعری ومعاویەی سەرۆکی الفئة الباغیة [دەستەی ستەمکار] بیباتەوە بە فەزڵی فێڵ وفریوی عمرو بن العاص!! ئەوەیە خۆ بە غەڵەت زانین، لە جیاتی پەشیمان بونەوە وڕاستکردنەوەی غەڵەتە کوشندەکانی، خۆشی دامەزرێنێت بە خەلیفە بەرامبەر کێش، حەزرەتی عەلی کە معاویە لە هیچ ڕویێکەوە بەراورد ناکرێت لەگەڵ ئاستی فەزڵ وسابقە وسوحبەی حەزرەتی عەلی؟!! تەحکیمی بۆ چ بوو معاویە تا چاوەڕێی بکات بۆ بەیعەتدان بە عەلی؟ بەیعەت پێدان تەحکیمی بۆ چیە، نە ئیمان ونە کاتبیەتی وەحی ونە ئەو هەموو خوێنە بە ناهەق ڕژاوە وحەدیسی الفئة الباغیة نەیهەژێنێت ووازنەهێنێت چی هانی دەدا وازبهێیت؟! ئینجا بەڵگەی بۆچیە خۆ کردەو وشەڕە خوێناویەکەی دیارە لە پێناو حوکمگرتنە دەستە وهیچی تر، کەمێک ڕەحم بە عەقڵی خەڵک بکەن!

یەزیدیش فەزائیلی هەیە و بەشورا وهەڵبژاردنیش هاتە سەر دەسەڵات!!

خۆزگە فەزائیلەکان هەر لە سنوری معاویە بوەستابان، بەڵکو ئەو نوسەرە وەهابیە سەلەفیانە باسی فەزائیلی ئەبو سوفیان ویەزیدی کوڕی معاویەش دەکەن، کە دەیان وسەدان دەق وزانا ئیدانەی خۆیان وکارەکانیان دەکەن، بەڕاستی مرۆڤ پێی خەسارە کات بە قسەکردن لەسەر یەزید بکوژێت ونا هوشیاری کەسێک تا ئەو ڕادەیە بڕ بکات بەرگری لە یەزیدیش بکەیت وتا ڕادەی ئەوەی پێت وابێت یەزید بە شورا وڕاوێژ هاتە سەر حوکم وتەنها سێ کەس ڕازینەبون پێی؟! ودەڵێن ئەوەی دەڵێت معاویە بە زۆر بیعەتی سەندوە لە هەوەڵان ئەوە تانەو تەشەرە لە هاوڵان واتا هاوەڵان ترسنۆک بوون، یان سەریان شۆڕکرد لە ئاستی معاویەدا..! ئەو قسە بێ بنەمایانە هیچ ناگۆڕێت لەوەی کە زۆربەی هاوەڵان چونە ژێرباری حوکمی ئیستیبدادی معاویە وهەر یەکەی بە بیانویەک،

حەدیسەکەی بوخاری دیاری دەخات چۆن معاویە هەڕەشە دەکات لەوەی خۆی بە هەقتر دەزانێت لە خۆیی وکوڕی با پیاو بێت سەربەرزکاتەوە! ابن عومەریش هەر لە حەدیسەکە دەڵێت: « ویستم بڵێم ئەوەی هەقی لە تۆ زیاترە بەو کارە ئەوەیە کە دژی تۆ وباوکت جەنگا لەسەر ئیسلام!!! بەڵام ترسام لەوەی وشەیەک بڵێم ببێتە هۆی تەفریقە وخوێن ڕژان وبەخراپیش لێکبدرێتەوە! فَخَشَيْتُ أنْ أقُولَ كَلِمَةً تُفَرِّقُ بَيْنَ الجَمْعِ وتَسْفِكُ الدَّمَ ويُحْمَلُ عَنِّي غَيْرُ ذَلِكَ»

بەڕاستی ئەو ساویلکانە ڕووی خاوەنی [العواصم من القواصم] یان سپیکردیتەوە لە ناصبیەتدا لەویشیان تیپەڕداوە، کاتێک هەر بە معاویە بەس ناکەن، ستایشی کەسێکی وەک یەزید دەکەن کە ئیمام احمد ڕازی نەبوو حەدیسیشی لێبگێڕێتەوە وهەتا پێشی وابوە دەشێت نەفرەتیشی لێ بکرێت، هەرچەندە من زۆر ڕقم لە نەفرەت وجوێن وئەو شتانەیە. هەتا ئیبن تەیمیە ڕەخنەی لێدەگریت لەسەر کوشتنی حەزرەتی حسین وڕازیبوونی پیی وسزانەدانی بکوژانی لە مجموع فتاویەکەی، خاوەنی عمدة القاري شرح صحيح البخاري پێیوایە بە شەهادەی سەحابان کە حەدیسی [هلاک أمتي على يدي أغيلمة سفهاء] [تاوونی ئومەتی من لەسەر دەستی منداڵ وتاری سەفیهەوە دەبیت] کە لە بوخاریدا هاتوە دەرهەق بە یەزید گوتراوە.

ئەو یەزیدەی امام ابن الجوزي دەربارەی دەڵێت: «چ دەڵێن دەربارەی پیاوێک سێ ساڵ خەلیفایەتی کرد، لە ساڵی یەکەم حسێن ی کوشت، لە دوەم خەلکی مەدینەی تۆقاند وشارەکەی خستە سەرپشت [بۆ تاوان وتاڵان] ولە ساڵی سییەمدا کەعبەی بەردبارانکرد بە مەنجەنیق وڕوخاندی؟!! ....»[٩]

سەرەڕای ئەو ساویلکەییەتە سعودیە وناسیبیەتە تا ڕادەی تەقدیسکردنی یەزید، کە هەتا زانایانی سەلەف خۆیان زۆربەیان هەڵوێستی توند و نەرینیان هەیە لە یەزید. ئەو جۆرە نوسەرانە هێشتا پێشدەستی دەکەن وتاوانباری هەرکەسێک دەکەن بە رەخنەگرتن لە معاویە ویەزید و ابو سوفیان بەناوی تانەو تەشەردان لە هاوەڵانی پێغەمبەر(صلى الله عليه وسلم)..

٩ – الرد على المتعصب العنيد المانع من ذم يزيد، ابن الجوزي، ص ١١، دار الكتب العلمية ٢٠٠٥ الطبعة الاولى.

بەشی شەشەم

باوکانی سەردەم

ڕەبیعی مەدخەلی

* دیاردەی شەخسپەرستی سەلەفیەکان لە کۆنەوە تا ئێستا
* شێخ ڕەبیعی مەدخەلی و قوتابیەکەی عەبدللەتیفی مەدخەلی
* سەلەفیە مەدخەلیەکان متمانەشیان لە سعودیەوە هاوردە دەکەن!

ابو اسحاق الحوینی

* گەڕانەوە بۆ سەردەمی جاریە وکەنیشکەکان

عائزی قەڕنی

* شێخە ستایشکەرەکەی سەددام کتێبی ئافرەتێك ئەنفال دەکات!
* کتێبی لاتیأس هی سەلوا عەزیدان بوو!
* عائز قەرنی و قەسیدەکەی سەدام : بەدرۆخستنەوەیەکی درەنگ

ئیبن عسێمین و ژن

* بە هەدەردانی سامانی موسڵمانان بۆ بڵاوکردنەوەی ئەو بیرە توندڕەوانە!
* ژن و زیانەکانی لێخوڕینی ئۆتۆمبیل!
* فەتوای ئیبن عسێمین لە حەڕامکردنی فێربوونی زمانی ئینگلیزی!
* تێڕوانینی داعشی موسڵمانانی عەرەب بۆ کورد

ئەبو بەسیری تەڕتووسی وەك نموونە

* هێشتا کورد ڕەگەزپەرستە
* ئێوەی کورد بێ ئیسلام یەکسانن بە هیچ!

ڕەبیعی مەدخەلی

دیاردەی شەخسپەرستی سەلەفیەکان لە کۆنەوە تا ئێستا
خوا و زیارەتی گۆڕی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل
١-٣

من تێناگەم ئەو جەماعەتەی لە هەموو خەڵک زیاتر گوایە بایەخ بە فەرموودەی پیغەمبەر دەدات، لە هەموویان زیاتر کاری پێ ناکەن، ئەوەی سەلەفیش نەبێت و ئەهلی حەدیسیش نەبێت سەدان جار گوێی لە سەلەفیەکان و حەدیسیەکان بووە کە ئەو حەدیسە دەڵێن: [إياكم والغلو، فإنما أهلك من كان قبلكم الغلو] ئاگادارتان دەکەمەوە لە زیادەڕەوی، چونکە ئەوانەی پیش ئێوە بەو زیادەڕەوییە لە شێخەکانیان لەناوچوون.] رواه النسائي

ئەو سەلەفیانە ئەو زیادەڕەوییە تەنها دەدەنە پاڵ ڕافیزەکان و سۆفیەکان، کە ڕاستە ئەو دوو ئاڕاستەیە زیادەڕۆیی زۆریان تێدایە، بەڵام کێشەکە ئەوەیە چاوپۆشی دەکەن لە زیادەڕەوی خۆیان وەک سەلەفی لە پیاوە ناودار و شێخەکانیان. کەچی خۆشیان زۆر خراپ لەو زیادەڕەوییە تێوەگلاون.

ئەو زیادەڕەوییە بە ڕوونترین شێوە دەردەکەوێت لە کەسی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل، و دەتوانین بڵێین مێژووی زیادەڕەوی سەلەفییەت لەوێوە دەست پێدەکات، تۆ وەرە ژیان و ئاستی زانستی کوڕی حەنبەل بخوێنەوە، ببینە چۆن سەدەها ئەفسانەیان لەدەوریدا دروست کردوە، کە زۆر لە ئەفسانەکانی شیعە لە ئیمامەکانیان و سۆفیەکان لە شێخەکانیان گەورەتر نەبێت بچووکتر نییە. بۆ نموونە: دەڵێن: (من أبغض أحمد بن حنبل فهو كافر. طبقات الحنابلة (١٣/١) ئەوەی ڕقی لە ئەحمەدی کوڕی حەنبەل بێت کافرە!

أن الإمام أحمد به يعرف المسلم من الزنديق، مناقب أحمد (٥٩٧) ئیمام ئەحمەدی کوڕی حەنبەل موسڵمان و زەندیقی پێ دەناسرێتەوە!!

ئەوە دوو زیادەڕەوەییەی سەرەوە لە ئیمام ئەحمەد، دەبێتە بنەمایەک بۆ هەموو ئیمام و شێخە سەلەفیەکان لە ئیبن تەیمیە و بەربەهاری و محمدی کوری عبدالوهاب و ئیبن باز و ابن عثيمين و الالباني تا دەگاتە شێخ ربيع المدخلي،

ولەویشـەوە دەگاتـە شـێخ ابـو الحـق عبداللطیفـی سـەلەفی مدخەلـی! ئەوانـە هەمـووی دەبنـە پێـوەر بـۆ جیاکردنـەوەی کافـر وئیسـلام و ئەهلـی سـونە و ئەهلـی بیدعـە!
کار بـەوە دەگات خـودی خـوا بـە خـۆی هەمـوو سـاڵێک زیارەتـی قەبـری ئیمـام ئەحمـەدی کوڕی حەنبـەل دەکات! وأن اللـه عـز وجـل يـزوره فـي قبـره كل عـام، [٦] مناقـب أحمـد (٥٥٠)
ابـن كثيـر لـه البدايـة و النهايـة ٣٢٣/١٢ دەڵێت : (وفـي صفـر سـنة ٥٤٢ رأى رجـل فـي المنـام قائـلاً يقـول لـه: مـن زار أحمـد بـن حنبـل غفـر لـه . قـال: فلـم يبـق خـاصٌ ولا عـامٌ إلا زاره، وعقـدت يومئـذ ثـم مجلسـاً، فاجتمـع فيـه ألـوفٌ مـن النـاس) !! [لـه سـاڵی ٥٤٢ پیاوێـک لـە خەونیدا یەکێـک پێـی گـووت: ئـەوەی زیارەتـی ئەحمـەدی کوڕی حەنبـەل خـودا لێـی خـۆش دەبێـت، کەسـی تایبـەت و گشـتی نەمـا زیارەتـی نـەکات، لـەو ڕۆژە لـەوێ کۆبوونەوەیـەک بەسـترا، هـەزاران کـەس ئامـادەی بـوون]
حەنبەلیـەک لـە خەونـدا پرسـیاری لـە ئەحمـەدی کوڕی حەنبـەل و یحیـی بـن معیـن کـرد، وەڵامیـان داوە: کـە سـەردانی خوایـان کـرد و سـفرە و خوانیـان بـۆ ڕازاندۆتـەو!
وأن أحـد الحنابلـة سـأل فـي المنـام عـن أحمـد بـن حنبـل ويحيـى بـن معيـن فأجابـه المسـئول: بأنهمـا قـد زارا رب العالميـن ووضعـت لهمـا الموائـد، مناقـب أحمـد (٥٦٢)
وەک سـەردانی سـەرۆکەکان بـۆلای یەکتـر!
حەنبەلیەکـی سـەلەفی تـر خـوای لـە خـەودا دیـوە، خـوا پێـی گووتـوە: ئـەوەی پێچەوانـەی ئەحمـەدی کـوڕی حەنبەلـی کـرد ئەشـکەنجە دەدرێـت!
وأن أحد الحنابلة رأى الله في المنام فقال له الله: من خالف أحمد بن حنبل عذب، مناقـب أحمـد (٥٦٣).
دەڵێن قەبرەکەی لە نێو چوار قەبری تردایە کە هەموو بەڵا و کارەسات لە بەغدا دوور دەکەوێننەوە!
و تەبەروک کردن بە قەبری ئەو شەرعیە! کەچی شەو ورۆژ بە خەڵکیتر دەڵێن قبوری و قەبرپەرست!
وأن قبـره مـن ضمـن أربعـة قبـور يدفعـون عـن بغـداد جميـع البلايـا، مناقـب أحمـد (١٨٩).
وأن التبرك بقبر أحمد مشروع،مناقب أحمد (١٩١)
لـەوەش خراپتـر و کۆمیدی تـر دەڵێن کـە دوو فریشـتەکەی مونکـەر ونەکیـر لـە قەبردا پرسـیاری مـن ربـک یـان لـە ئەحمـەدی کوڕی حەنبـەل کـرد، پێیانـی گـووت: بـە مـن

دەگوترێت: من ربک، کێ خواتە؟ ئەوانیش داوای لێبوردنیان کرد! یانی پێیانی گوتوە ئیحترامی خۆتان بگرن!
وأنه غضب على منكر ونكير لما سأله في القبر وقال لهما: لمثلي يقال: من ربك؟!! فاعتذرا له!![١٠]، مناقب أحمد (٥٤٩)
هەر کتێبی مناقب الإمام أحمد ی ابن الجوزي الحنبلي دا ڕیوایەتێکی زۆر سەیر و پڕ موبالەغات هاتوە، لە لاپەڕە ٤٥٤:
[ئەبوبەکر کوڕی مەکارم، کە دیارە شێخێکی سالحی -جەماعەت بوە- سالێک بارانی زۆر باری و لە خەومدا وەک عادەتمە سەردانی قەبری ئەحمەدی کوڕی حەنبەلم کرد، دیتم قەبرەکەی زۆر تەنک بوە، خەریکە بە زەویەکەوە یەکسان دەبێت، گووتم لەوانەیە بە کاریگەری بارانەوە قەبرەکەی وای لێهاتبێت. کەچی گوێم لێبوو لە قەبرەکەیەوە گووتی: نەخێر، ئەوە لەبەر هەیبەتی حەقەوەیە، چونکە خودای سوبحانە وتەعالا سەردانی کردم! پرسیارم لێکرد دەربارەی نهێنی زیارەتی من هەموو سالێک، خوای پەروەردگار گووتی: ئەی ئەحمەد!چونکە تۆ گووتەکانی منت [قورئان] سەرکەوتانت، ئێستا بڵاودەبێتەوە و دەخوێندرێتەوە لە میحرابەکان، یەکسەر قەبرەکەیم ماچ کرد، و گووتم: گەورەم نهێنی چیە کە هیچ قەبرێک ماچ ناکرێت، جگە لە هی تۆ؟ گووتی: کورم ئەوە لە کەرامەتی مندا نییە، بەڵکو ئەوە کەرامەتی پێغەمبەر [د.خ]، چونکە چەند تاڵە موێکی ئەوم لایە! ئەوەی خۆشی دەوێم با لە ڕەمەزان سەردانم کات! دوو جار دووبارەی کردەوە!] ئەوە و سەدەها ڕیوایات و گێڕانەوەی تری پڕ لە زیادەڕەوی.
ئەو جۆرە ئەدەبیات و قسە سەلەفیانەیە ئەمڕۆ دەیەها شێخی سەلەفی دروست کردوە لە نێو وڵاتانی ئیسلامیدا، کە جەماوەری هەژار و ساویلکەی سەلەفیەکان فریو دەدەن لەسەر حیسابی خۆ پیرۆزکردنیان، لە ڕێگای ملسوڕاندنی مانای قورئان و حەدیس و قسەی پیشینان بۆ سەخسی خۆیان. من زگم بەو جەماوەرە هەژارە دەسووتێت، کە هەژاری مادی ومەعنەویشن! ڕقم لێیان نابێتەوە سەرەڕای دەمشڕیان و گەمژەییان و شەڕانگێژیان، بەڵکوو تەنها ڕقم لە سەرانیانە و بۆیە من ئەگەر کارێکم بە چەواشەکاران بێت، کارم بەو جەماوەرە هەژارە وفریوخواردوە نییە بەڵکو بە سەرانی فریودەریانە! ٢٠١٦/٤/٢٦

شێخ ڕەبیعی مەدخەلی و قوتابیەکەی عەبدللەتیفی مەدخەلی ٢

ئەو خۆ پەسندانەی شێخەکانی سەلەفییەت لە ڕێگای ڕاستەوخۆی شێخەکانی سەلەفییەتەوە یان لە ڕێگای قوتابی و سەرسامەکانیان، وەک ڤایرۆس نەوە دوای نەوە بۆیان دەگوێزرێتەوە. لە ئەڵقەی پێشوو دیتمان چۆن زیادەڕەوی و غلوێک دەکەن لە شەخسی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل، تا ڕادەی ئەوەی خودا زیارەتی قەبری شەریفی بکات، کەچی لای ئەوان خەڵکی ئاساییش نابێت زیارەتی قەبری هەتا پێغەمبەریش بکات!

یانی بە شێوەیەکی نائیڕادی لە دەروونی ئەو سەلەفیانە ئەحمەدی کوڕی حەنبەل لە محمدی کوڕی عەبدوڵڵا پیرۆزترە، ئەگەر بە دەمیش وانەڵێن! چونکە گوێمان لێ نەبووە بڵێن خوا زیارەتی قەبری محمد دەکات هەموو ساڵێک!

سەیر لەوەدایە هەموو زاناکانی کە سەلەفییەت تەقدیسی دەکەن، و منداڵ وتاڵیان بۆ دەکەنە کۆیلەی ملکەچ، تەنها زانان لە علمی حەدیس و شەریعەت و تەهارەت و نوێژ و ڕۆژی و کەمێکیشیان لە فیقە! زانایەکیان تێدا نییە موسڵمانان شانازی پێوە بکەن لەناو جیهاندا لە نموونەی ئیبن سینا و ئیبن ڕوشد و ڕازی و ئیبن نەفیس و جابری کوڕی حەییان و فارابی، چونکە هەموو ئەوانە یان موعتەزیلە بوون یانیش شیعە و ئیسماعیلی بوون!

ئەو مەدرەسەیەی ئەهلی حەدیس لە کۆنەوە دەزگایەکی کەهەنووتیان دامەزراندوە، بە هەوەستی خۆیان خەڵک دەکەن بە فریشتە یان بە شەیتان، بە ناوی جەرح و تەعدیل، یان هەڵسەنگاندنی خەڵک لەوانەی دیندارن یان زانای دینین.

ئەوەی بکەوێتە دەمی ناودارەکانیان و بڵێن خراپە، تا ڕۆژی قیامەت ڕایان لە سەری ناگۆڕن و دەڵێن خراپە، بە دەگمەن یەکێکیان ڕایەکی پێچەوانە بەراییەکانی دەردەبڕێت، لەبارەی کەسانێکی مغضوب علیهمی وەک ابو حنیفە یان جەعدی کوڕی درهەم، یان غەیلانی دیمەشقی یان غەزالی یان ابن رشد.

ئەوەشی وەک ئەوان سەلەفیەکی نصوصی بێت، و عەقڵی لەکار خستبێت لەبەرامبەر دەقدا، بەس بە قال فولان و حدثنا فولان کاری کرد، ئەوە باشترین پیاوی ناو تەرازووەکەیە، با یەک زەڕە عەقڵ و تەقوا و زانستیشی نەبێت.

بەرلەوەی بێنە سەر باسی ڕەبیعی مەدخەلی پێمباشە پێناسەیەکی بزوتنەوەی مەدخەلیەت بکەین:

مەدخەلیەکان: پێناسەیەک لە ناسنامەیان

ئەمڕۆ جیهانی ئیسلام دووچاری دەرهاوێشتەیەکی سەقەتی تری فیکری سەلەفی هاتووە لە ژێر ناونیشانی مەدخەلیەکان یان جامیەکان. فیکری ناهەوسەنگ بەوە دەناسرێتەوە کە هەردەم پەرگیرە یان لەو پەڕی توندی دایە یانیش لەوپەڕی نەرمکێشی تا ڕادەی خۆ بەدەستەوەدان. ئەگەر لەو هاوکێشەیە قاعیدە وهاوشێوەکانی ئەوسەری توندرەوی بگرن بەکارە توندوتیژەکانیان، ئەوە مەدخەلیەکان لاکەی تری هاوکێشەکە دەگرن بە خۆ خستنە بەر خزمەتی دیکتاتۆر وفیرعەونەکان بە کەمالی ئاسودەیی ویژدانەوە.!

سەرهەڵدانی ئەو فیکرەیە وەک ئاراستەیەک دەگەڕیتەوە بۆ ساڵانی ١٩٩١ لە کاتی روداوەکانی داگیرکردنی کوێت لەلایەن سوپای عێراق، کاتێ سعودیەش هەستی بە هەڕەشەی سوپای عێراق کرد، لە مەتبەخی موخابەراتی سعودی ئەو جەماعەتە دروستکرا لەسەر دەستی کابرایەکی ئەسیوبی [حەبشی] بە ناوی محمد امان الجامي کە بە دان پێهێنانی لایەنگر وخودی مەدخەلیەکان هەر خەریکی ڕاپۆرت نوسین بوە لە دژی شێخەکانی تری هێڵی چاکسازی لەوانەی رەخنەیان هەبوو لە دەوڵەت وهەولی چاکسازیان دەدا، بۆیەش کاتێک پرسیار دەکەن لە عبدالعزيز العسكري مەدخەلی لە کاستێکی تۆمارکراودا دەربارەی حوکمی کارکردن لەگەڵ موخابەراتدا: لە وەلامدا دەڵێت: جا زیانی چیە ئەگەر لە موخابەرات کارت کرد ودەوڵەتت پاراست لە تێکدەران وخاریجیەکان [مەبەستی ئەوانەی باوەڕیان بە خروج دەرکەوتن هەیە لە دژی دەوڵەت]!!

خۆزگە موخابەرات ودەزگا جاسوسیەکانی خۆرهەڵات لە پیناو بەرژەوەندی خاک ونیشتیمان وهاولاتی دەبوون، ئەو کاتە دەکرا لەو حەماسەتە تێبگەین بۆ کارکردن وەک جاسوس وراپۆرت نووس، بەلام کەس نیە نەزانێت بە مەدخەلیەکانیەوە کە ئەو دەزگایانە کاریان تەنها پاراستنی حاکم ودەسەلاتدار وسەرکوتکردنی میللەتە، خەڵک دەناسم ئەوەی خراپە وهەولێری گۆتەنی خوا پێی ناخۆشە دەیکات، بەلام بای هێندە نەفسیەتی بەرزە کە بە گەورەترین ئیغراش نەبۆتە جاسوس بەسەر ئازادیخوازانەوە.

ڕاستە هەندێک لە بیروباوەڕی مەدخەلیەکان سەرچاوەی تیۆری مێژوویی هەیە وەک مەسەلەی تەحریمکردنی دەرچون لە دژی سوڵتان هەتا ئەگەر زاڵم وفاسیقیش

بێت، وهەتا ئەگەر هەموو ماڵ وسامانیشی لێستاندی ودارکاری وقامچیکاری پشتیشی کردی، بەڵام مەدخەلیەکان ئەو بیرۆکانەیان هێندەی تر دزێو وناحەز کردوە کاتێک لە سیاقی مێژوویی خۆیانیان دەرخستوون ولەسەر حاڵەتێک یەکجار جیاواز جێبەجێی دەکەن، واتە بە کەرەستەی کۆن چارەسەری کێشەی نوێ دەکەن، بۆ نموونە ئەگەر سەلەفیەکانی بەرایی تەحریمی خروجیان دەکرد لە دژی سوڵتانەکان بۆ پاراستنی یەکڕیزی ئوممەتی ئیسلام، هەرنەبێ ئەو سوڵتان ودەسەڵاتدارانە سەرەڕای جەور وستەمیان، بەڵام شەریعەتیان بە یاسای خۆیان دەزانی و لەوش گرنگتر ئەو کاتە فەرمانڕەوایانی جیهانی ئیسلام سەربەخۆ بوون هیچ دەستێوەردانێکی دەرەوەیی وەک ئێستا کە لەبەر ئەو دەستێوەردانەی زلهێزەکان لە زۆربەی خاکی وڵاتانی جیهانی ئیسلامدا کەسانێک حوکم ناکەن بە ویستی خەڵک بن.

ئەگەر دەرچوون حەرام بێت لە دژی فەرمانڕۆ هەرچیشی کرد، کەوابوو دەبێت ئەو مەدخەلیانە یەکەم جار دەرچوونی ئیمام احمدی کوڕی حەنبەل لە دژی دەسەڵاتی خەلیفەی عەباسی ئیدانە بکەن کە سەرەڕای بوونی هۆکارێکی زۆر بۆ دەرچوون لە دژی جەوروستەمی عەباسیەکان، کەچی ابن حنبل لە پێناو کێشەیەکی لەفزی وتەرەفی وەک کیشەی [خلق القرآن] دەرچوو، هێندە خەڵکی هاندا لە دژی موعتەزیلەکان نەیان هێشت ئیسلام بە قۆناغی عەقڵانیەتی مێژوویی تێپەڕێت، هەرچەندە موعتەزیلەش بێ گوناە نەبوون، وگەورەترین گوناهیان لە جیاتی دەیەها وسەدەها بواری پێویست بە گۆڕان هاتن لەو کێشە بێ ئەرزشەوە دەستیان پیکرد، وخەڵکیان لەسەر ئەزیەت دەدا وچەندەها قارەمانی ساختەیان لەو پێناوە دروست کردا!

مەدخەلیکان ئەمڕۆ بە ساویلکەیەکی لە ڕادەبەدەر هاتونەتە ناو گۆڕەپانی ڕوداوەکان. ناشیرینترین ڕۆڵ دەبینن لەو کێشمەکێشەی لە نێوان گەل ودیموکراتخوازان لەدژی گەندەڵکار وستەمکاران دەبینن. وەک لە ناونیشانی ئەو وتارە ئاماژەمان پێکردوە، مەدخەلیەکان وەک خەواریجن لە دژی دیندار وئازادیخوازان وئەوانەی هەوڵی گۆڕینی سیستمی دیکتاتۆریەت وشمولیەت دەکەن، وبە توندترین شێوە هێرشیان دەکەنە سەر ودەسەڵات هاندەدەن لە دژیان، وهەتا ئەگەر دیندارەکان لە دەسەڵاتیش بوون ئەوان بە ئیعازی موخابەراتی سعودی لە دژیان دەوەستنەوە وەک چۆن لە دژی مورسی وەستانەوە لەناو ئەو هەموو وەلی ئەمرە فەرمەسۆنانە بەس مورسی یان بە وەلی ئەمر نەزانی، بە پێچەوانەی

تەحریمکردنیـان بـۆ دەرچـوون لـە دژی وەلـی ئەمـر، ئـەوان لـە ریـزی پێشـەوەی کودەتاچیەکان بوون لە دژی وەلی ئەمریان، چونکە ئەوەی ئەوان دەجوڵێنێت دین وحەدیس وسونە نییە، بەڵکو فەرمانەکانی موخابەراتی سعودیە! ئێستا داویانەتە پاڵ کودەتاچیەکان وسیسی بە وەلی ئەمر دەناسێنن، وبەوپەڕی بێویژدانیەوە هانی دەدەن بۆ کوشتنی خەڵکی دژ بە کودەتا!

مورجیئەن بۆ دەسەڵاتداران لە نەرم ونیانی وهێنانەوەی هەموو عوزرێک بۆیان، با هەر تاوانیکیش ئەنجام بدەن دژی مرۆڤایەتی ودینیش، کەچی لای ئەوان هەر وەلی ئەمر وتاعەتی واجیبە وحوکمی سەرکەوتوو بە هێز واجیبە ورەوایە. هەر بۆیەش ئەمرۆ دیکتاتۆر وسەرۆک حزبەکان لە هەر شوێنێک بن ئەو مەدخەلیانەیان تەبەننا کردوە وپیسترین کاریان پێدەکەن لە ڕاپۆرت نوسین وبەگرتدانی خەڵکدا، تەنانەت بە کەمالی دەبەنگی وچڵکاوخۆریەوە وردترین ڕاپۆرت پێشکەشی کۆنفراسی وەزیرانی ناوخۆی وڵاتانی عەرەب دەکەن کە تەنها دەزگای موخابەراتین!

ناوبانگی خۆفرۆشیان هێندە دەنگی داوەتەوە سەنتەری قەڵاچۆکردنی تیرۆریزم Combating Terrorism Center تەوسیە دەکات بۆ حکومەتی ئەمریکا بۆ پاڵپشتیکردنی مەدخەلیەکان وبەکارهێنانیان لە شەڕی دژی تیرۆریزم!!

http://www.ctc.usma.edu/

لە کورستانی باشوریش ئەمرۆ ئەو پەتایە مەدخەلیانە دەرکەوتوون وەک مامۆستا سعودیەکانیان هەمان پۆخڵەواتی ئەوان وخۆفرۆشی ئەوان ودەبەنگی ئەوان دوبارە دەکەنەوە، وەک کۆیلەی بێ بەها وبێ ساحێب دابەش بوونە بەسەر دوو حزبی دەسەڵاتدار وبانگەشەیان بۆ دەکەن وخەڵک سارد دەکەنەوە لە هەوڵی گۆڕینی وەزعەکە ودەسەڵات زیاتر هان دەدەن بە قسە سوەکانیان کە پڕاوپڕن لە زەلیلی وخۆبەدەستەوەدان وهەقی موتڵەق پێدانیان، ئەگەر بە دەست ئەوان بێت جەوێکی سوڵتانی دەخوڵقێنن کە تیایدا هەموو شتێک حەرامە: حزبایەتی وهەڵبژاردن وسنورداركردنی سەرۆکایەتی ورەخنەگرتن بە ئاشکرا وهەتا دوایی. ئەگەر مەدخەلیەت لەناو عەرەبدا دژی هەقیقەتی دین بن، ئەوا لەناو کوردا دژی ئەخلاق وڕەوشتی کوردیشن کە دژە بە سەرشۆڕی وجاسوسیەت وماستاو کردن بۆ دەسەڵاتدارانن.

٢٠١٣/٩/١٣

مەدخەلیەكان:

خەواریجی دیندار وئازادیخوازان ومورجیئەی دەسەڵاتداران

ئەمڕۆ جیهانی ئیسلام دووچاری دەرهاویشتەیەكی سەقەتی تری فیكری سەلەفی هاتووە لە ژێر ناونیشانی مەدخەلیەكان یان جامیەكان. فیكری ناهەوسەنگ بەوە دەناسرێتەوە كە هەردەم پەرگیرە یان لەو پەڕی توندی دایە یانیش لەوپەڕی نەرمكێشی تا ڕادەی خۆ بەدەستەوەدان. ئەگەر لەو هاوكێشەیە قاعیدە وهاوشێوەكانی ئەوسەری توندرەوی بگرن بەكارە توندوتیژەكانیان، ئەوە مەدخەلیەكان لاكەی تری هاوكێشەكە دەگرن بە خۆ خستنە بەر خزمەتی دیكتاتۆر وفیرعەونەكان بە كەمالی ئاسودەیی ویژدانەوە.!

سەرهەڵدانی ئەو فیكرەیە وەك ئاڕاستەیەك دەگەڕیتەوە بۆ ساڵانی ١٩٩١ لە كاتی ڕوداوەكانی داگیركردنی كوێت لەلایەن سوپای عێراق، كاتێ سعودیەش هەستی بە هەڕەشەی سوپای عێراق كرد، لە مەتبەخی موخابەراتی سعودی ئەو جەماعەتە دروستكرا لەسەر دەستی كابرایەكی ئەسیوبی [حەبشی] بە ناوی محمد امان الجامي كە بە دان پیهینانی لایەنگر وخودی مەدخەلیەكان هەر خەریكی ڕاپۆرت نوسین بوە لە دژی شێخەكانی تری هێڵی چاكسازی لەوانەی ڕەخنەیان هەبوو لە دەوڵەت وهەوڵی چاكسازیان دەدا، بۆیەش كاتێك پرسیار دەكەن لە عبدالعزیز العسكری مەدخەلی لە كاستێكی تۆماركراودا دەربارەی حوكمی كاركردن لەگەڵ موخابەراتدا: لە وەڵامدا دەڵێت: جا زیانی چیە ئەگەر لە موخابەرات كارت كرد ودەوڵەتت پاراست لە تێكدەران وخاریجیەكان [مەبەستی ئەوانەی باوەریان بە خروج دەركەوتن هەیە لە دژی دەوڵەت]!!

خۆزگە موخابەرات ودەزگا جاسوسیەكانی خۆرهەلات لە پیناو بەرژەوەندی خاك ونیشتیمان وهاوڵاتی دەبوون، ئەو كاتە دەكرا لەو حەماسەتە تێبگەین بۆ كاركردن وەك جاسوس وڕاپۆرت نووس، بەڵام كەس نیە نەزانێت بە مەدخەلیەكانیەوە كە ئەو دەزگایانە كاریان تەنها پاراستنی حاكم ودەسەڵاتدار وسەركوتكردنی میللەتە، خەڵك دەناسم ئەوەی خراپە وهەولێری گۆتەنی خوا پێی ناخۆشە دەیكات بەڵام بای هێندە نەفسیەتی بەرزە كە بە گەورەترین ئیغراوەش نەبێتە جاسوس بەسەر

ئازادیخوازان.

ڕاستە هەندێک لە بیروباوەڕی مەدخەلیەکان سەرچاوەی تیۆری مێژوویی هەیە وەک مەسەلەی تەحریمکردنی دەرچون لە دژی سولتان هەتا ئەگەر زاڵم وفاسیقیش بێت، وهەتا ئەگەر هەموو ماڵ وسامانیشی لێسەندی ودارکاری وقامچیکاری پشتیشی کردی، بەڵام مەدخەلیەکان ئەو بیرۆکانەیان هێندەی تر دزێو وناحەز کردوە کاتێک لە سیاقی مێژوویی خۆیانیان دەرخستوون ولەسەر حاڵەتێک یەکجار جیاواز جێبەجێی دەکەن، واتە بە کەرەستەی کۆن چارەسەری کێشەی نوێ دەکەن، بۆ نموونە ئەگەر سەلەفیەکانی بەرایی تەحریمی خروجیان دەکرد لە دژی سوڵتانەکان بۆ پاراستنی یەکڕیزی ئۆمەتی ئیسلام، هەرنەبێ ئەو سوڵتان ودەسەڵاتدارانە سەرەڕای جەور وستەمیان، بەڵام شەریعەتیان بە یاسای خۆیان دەزانی و لەوش گرنگتر ئەو کاتە فەرمانڕەوایانی جیهانی ئیسلام سەربەخۆ بوون هیچ دەستێوەردانێکی دەرەوەیی وەک ئێستا کە لەبەر ئەو دەستێوەردانەی زلهێزەکان لە زۆربەی خاکی وڵاتانی جیهانی ئیسلامدا کەسانێک حوکم ناکەن بە ویستی خەڵک بن.

ئەگەر دەرچوون حەرام بێت لە دژی فەرمانڕەوا هەرچیشی کرد، کەوابوو دەبێت ئەو مەدخەلیانە یەکەم جار دەرچوونی ئیمام احمدی کوڕی حەنبەل لە دژی دەسەڵاتی خەلیفەی عەباسی ئیدانە بکەن کە سەرەڕای بوونی هۆکارێکی زۆر بۆ دەرچوون لە دژی جەوروستەمی عەباسیەکان، کەچی ابن حنبل لە پێناو کێشەیەکی لەفزی وتەرەفی وەک کیشەی [خلق القرآن] دەرچوو، هێندە خەڵکی هاندا لە دژی موعتەزیلەکان نەیان هیشت ئیسلام بە قۆناغی عەقڵانیەتی مێژوویی تێپەڕێت، هەرچەندە موعتەزیلەش بێ گوناه نەبوون، وگەورەترین گوناهیان لە جیاتی دەیەها وسەدەها بواری پیویست بە گۆڕان هاتن لەو کێشە بێ ئەرزشەوە دەستیان پیکرد، وخەلکیان لەسەر ئەزیەت دەدا وچەندەها قارەمانی ساختەیان لەو پیناوە دروست کرد!

مەدخەلیکان ئەمڕۆ بە ساویلکەیەکی لە ڕادەبەدەر هاتونەتە ناو گۆڕەپانی ڕوداوەکان ناشیرینترین ڕۆڵ دەبینن لەو کێشمەکێشەی لە نێوان گەلان ودیموکراتخوازان لەدژی گەندەڵکاران وستەمکاران دەبینن. وەک لە ناونیشانی ئەو وتارە ئاماژەمان پێکردوە، مەدخەلیەکان وەک خەواریجن لە دژی دیندار وئازادیخوازان وئەوانەی هەوڵی گۆڕینی سیستمی دیکتاتۆریەت وشمولیەت دەکەن،

وبە توندترین شێوە هێرشیان دەكەنە سەر ودەسەڵات هاندەدەن لە دژیان، وهەتا ئەگەر دیندارەكان لە دەسەڵاتیش بوون ئەوان بە ئیعازی موخابەراتی سعودی لە دژیان دەوەستنەوە وەك چۆن لە دژی مورسی وەستانەوە لەناو ئەو هەموو وەلی ئەمرە فەرمەسۆنانە بەس مورسی یان بە وەلی ئەمر نەزانی، بە پێچەوانەی تەحریمكردنیان بۆ دەرچوون لە دژی وەلی ئەمر، ئەوان لە ریزی پێشەوەی كودەتاچیەكان بوون لە دژی وەلی ئەمریان، چونكە ئەوەی ئەوان دەجولێنێت دین وحەدیس وسونە نییە، بەڵكو فەرمانەكانی موخابەراتی سعودیە! ئێستا داویانەتە پاڵ كودەتاچیەكان وسیسی بە وەلی ئەمر دەناسێنن، وبەوپەڕی بێویژدانیەوە هانی دەدەن بۆ كوشتنی خەڵكی دژ بە كودەتا!

مورجیئەن بۆ دەسەڵاتداران لە نەرم ونیانی وهینانەوەی هەموو عوزرێك بۆیان، با هەر تاوانیكیش ئەنجام بدەن دژی مرۆڤایەتی ودینیش، كەچی لای ئەوان هەر وەلی ئەمر وتاعەتی واجیبە وحوكمی سەركەوتوو بە هێز واجیبە ورەوایە. هەر بۆیەش ئەمڕۆ دیكتاتۆر وسەرۆك حزبەكان لە هەر شوێنێك بن ئەو مەدخەلیانەیان تەبەنا كردوە وپیسترین كاریان پێدەكەن لە ڕاپۆرت نوسین وبەگرتدانی خەڵكدا، تەنانەت بە كەمالی دەبەنگی وچڵكاوخۆریەوە وردترین ڕاپۆرت پێشكەشی كۆنفراسی وەزیرانی ناوخۆی وڵاتانی عەرەب دەكەن كە تەنها دەزگای موخابەراتین!

شوهرەتی خەدەماتی خۆفرۆشیان هێندە ناوبانگی داوەتەوە سەنتەری قەڵاچۆكردنی تیرۆریزم Combating Terrorism Center تەوسیە دەكات و ڕایدەسپێرێ بۆ حكومەتی ئەمریكا بۆ پاڵپشتیكردنی مەدخەلیەكان وبەكارهێنانیان لە شەڕی دژی تیرۆریزم!!

/edu.usma.ctc.www//:http

لە كوردستانی عێراقیس ئەمرۆ ئەو پەتایە مەدخەلیانە دەركەوتوون وەك مامۆستا سعودیەكانیان هەمان پۆخڵەواتی ئەوان وخۆفرۆشی ئەوان ودەبەنگی ئەوان دوبارە دەكەنەوە، وەك كۆیلەی بێ بەها وبێ ساحێب، دابەش بوونە بەسەر دوو حزبی دەسەڵاتدار وبانگەشەیان بۆ دەكەن وخەڵك سارد دەكەنەوە، لە هەوڵی گۆڕینی وەزعەكە ودەسەڵات، زیاتر هان دەدەن بە قسە سواوەكانیان كە پڕاوپرن لە زەلیلی وخۆبەدەستەوەدان وهەقی موتڵەق پێدانیان، ئەگەر بە دەست ئەوان بێت جەوێكی سوڵتانی دەخوڵقێنن كە تیایدا هەموو شتێك حەرامە: حزبایەتی

وهەڵبژاردن وسنورداركردنی سەرۆكایەتی ورەخنەگرتن بە ئاشكرا وهەتا دوایی.
ئەگەر مەدخەلیەت لەناو عەرەبدا دژی هەقیقەتی دین بن، ئەوا لەناو كوردا دژی ئەخلاق ورەوشتی كوردیشن كە دژە بە سەرشۆڕی وجاسوسیەت وماستاو كردن بۆ دەسەڵاتدارانن.
٢٠١٣/٩/١٣ سایتی ستاندار و پێنوسەكان

ستایشی لە سنوور بەدەری ڕەبیعی مەدخەلی

ڕەبیعی مەدخەلی، بەوەندە ناوەستێت کە کەسانیکی وەک ابن باز و ئەلبانی و اب عسیمین و کێ وکێ ستایشی بکەن، بەڵکو دەیان قوتابی و شوێنکەوتەی خۆی بە جۆرێک وەسفی دەکەن لە سەرووی ئاستی مرۆڤەوە. هەرچەندە ئەو ستایشکردنانەشی هەمووی ڕاست نییە، کەسانیکی وەک ابن باز و ئەلبانی و ابن عسێمین و الفوزان و زانای تری زۆریش، زۆر بە توندی ڕەخنەیان لە ڕەوشتی توندی و شەڕانگێزی گرتووە، و هەروەها بە سەتحیەت و ساویلکەیی تۆمەتبار کراوە لەلایەن ئەلبانی، و بە درۆکردن بە دەمی ابن عسێمین یش تۆماتبار کراوە.
ئەو وتارە بخوێنەوە:
[من أقوال (كبار أهل العلم) في نقد الدكتور ربيع بن هادي المدخلي، وبعض أقواله ومواقفه.]
لە ستایشی زیادەلە حەدی مریدەکانی، موریدێکی بەناوی دکتۆر ئەحمەد بازمۆل دەربارەی دەڵێت:
[بەخوا سەلەفیەکان وەک شێخی عەللامەی موحەدیسی موجاهیدی، هەڵگری بەیداغی جەرح و تەعدیل و ئیمامی سونەی سەردەمی خۆی ، ڕەبیعی کوڕی هادی عومەیری مەدخەلی یان نەدیوە]
((فوالله – الذي لا إله إلا هو – ما عرف السلفيون : الشيخ العلامة المحدث المجاهد حامل راية الجرح والتعديل إمام السنة في زمنه ربيع بن هادي عمير المدخلي))
هەروەها لە کۆمێنتێکی لەسەر وتارێکی دەڵێت: [تۆ تەنهایت ودەگمەنیت لەو باسە، هەتا بوویتە ئایەتێک لە ئایاتی الله لە عیلم و حیکمەت و سوونە.]
((لقد تفردت في هذا الباب، حتى صرت آية من آيات الله في العلم والحكمة والسنة)).
هەر لە وتارێکیتریدا بە ناوی " هل يسأل عن مثل الشيخ ربيع المدخلي" کە هەر ناونیشانەکەی ماستاوچیەتیە:
[هەقمانە وەک سەلەفی بە شێخمان، بەهاری سونەت و هەڵگری بەیداغی جەرح و تەعدیلی ئەو سەردەمە بە هەقەوە بڵێین: تۆ لە پردەکە پەڕیتەوە، پرسیار دەربارەی کەسێکی وەک تۆ ناکرێت، بە ڕاستگۆیی و دادپەروەریەوە.]

((ويحق لنا نحن السلفيين أن نقول في شيخنا ربيع السنة حامل راية الجرح والتعديل في هذا العصر أنك قد جاوزت القنطرة ولا يُسأل عن مثلك نقولها بحق؛ وبصدق وبعدل)).

سالم الطويل وتارێک لەسەر شێخ ڕەبیعی، کە دروستکراوێکی موخابەراتی سعودییە بەناوی [كاد الشيخ ربيع المدخلي أن يكون بدريا] یانی وەک پلەی سەحابەی بەدر!

نمونەی تر زۆرن، هەمووی هەر خەریکی ئەو بەزمەی ستایشی یەکتر و ستایش کردنەوەن تا ئەم ڕۆژگارەی کە هێناویانە.

شێخ ربيع المدخلي بەوەندەش نەوەستاوە بە زەبری دەسەڵاتی موخابەراتی سعودی وا ستایش بکرێت لەلایەن زانایانی دەسەڵات لە ابن باز و ابن عثيمين و مقبل الوادعي و ئەلبانی، بەڵکو خۆشی ستایشی خۆی دەکات!

لە قورئاندا هاتووە: ستایش و تەزکیەی خۆتان مەکەن، ئەو ئاگادارە بە وەی خۆپارێزە! {فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى} .

لە کاسێتێکدا بە ناوی (صفات الأبرار) دەڵێت: "فأنا، يا إخوة -إن شاء الله- من أشد الناس تمسكاً بمنهج السلف الصالح واتباعاً لهم واقتفاءً لآثارهم، وهذه كتبي موجودة، اقرأوها ترون. (!!!) " [برایان من ئینشاڵلا لەو کەسانەم کە بە توندترین شێوە دەستم بە مەنهەجی سەلەفی ساڵح گرتووە، و شوێن پێیان هەڵدەگرم، ئەوەش کتێبەکانم بیخوێننەوە، خۆتان دەیبینن!]

هەر لە مجموع الكتب والرسائل (١٩٦\٩) دەڵێت : "علماء السنة والتوحيد والقامعين للبدع من أمثال الشيخ النجمي والشيخ زيد بن محمد هادي والشيخ ربيع بن هادي." [زانایانی سونەت وتەوحید و سەرکوتکەرانی بیدعە لە نمونەی شێخ نەجمی و شێخ زید بن محمد هادي والشيخ ربيع بن هادي!] ناوی خۆشی تێخستوە ستایشی خۆی دەکات!

جاروبار دەکەوێتە درۆ و هەڤدژیشەوە، کاتێ لە مجموع الكتب والرسائل (١١\٧٤) دەڵێت: " أنا قرأته -في الظلال-، وأنا في الثانوي، وأعرف الأخطاء التي فيه، أعرفها والله وأنا في الثانوي، عرفنا أخطاءه في الصفات، أخطاءه في العلوم الكونية، أخطاءه في النواحي السياسية والاقتصادية، كلها عرفناها ونحن في الثانوي عرفناها ، ما أدري شبابنا إذا قرأوا هذه الكتب يميزوها وإلا لا يميزوها، والله نحن ميزناها ونحن في الثانوي."

[من في الظلال ی سيد قوتب م خوێندەوە لە قۆناغی ناوەندی، هەڵەكانيم زانی لە سيفات، لە زانستە بوونەوەريەكان، هەڵەكانی لە بواری سياسی و ئابووری، هەموويمان زانی هێشتا لە ناوەندی بووين، نازانم گەنجانمان ئەگەر ئەو كتێبە بخوێننەوە دەتوانن هەڵەكانی ديار بكەن يان نا!؟ بەخوا ئێمە فەرقمان پێكرد هێشتا لە ناوەندی بووين.]

سەير لەوەدايە لە پاش قۆناغی دواناوەنديش شێخ ڕەبيعی مەدخەلی كتێبی "منهج الأنبياء"، نووسی كە تيايدا ستايشی سەيد قوتب ومەنهەجەكەی دەكات و دەڵێت: خودی مەنهەجی پێغەمبەرانی پێكاوە!

خۆ كتێبەكەی دوای قۆناغی ناوەندی نووسيوە، ئەی كە هەڵەكانيت زانيوە ئەو ستايشە درۆيينە چييە؟! يان درۆ دەكات لەو ستايشە يان لە ستايشەكەی تر كە دەڵێت لە ناوەنديەوە ئاگاداری هەڵەكانی سەيد قوتب بووم!

لە كاسێتێكی دەنگيدا دەڵێت سەلەفييەتی من لە سلفيەتی ئەلبانی بە هێزتر بوو لە زانكۆ! "ئێمەی قوتابيانی شێخ عبداللە القرعاوي سەلەفييەتەكەمان لە سەلەفييەتی ئەلبانی بەهێزتر بوو...كە چاومان بە ئەلبانی كەوت ديمان سەلەفييەتەكەمان لە سەلەفييەتی ئەلبانی بەهێزترە خوا دەزانێت لاسابيمان نەكردەوە، شێخ عبداللە سەلەفييەتێكی بۆ هێناين ڕاستی و ناوەڕۆكی سەلەفييەت!"

" ونحن طلاب الشيخ عبدالله القرعاوي عندنا سلفية أقوى من سلفية الألباني ... فالتقينا بالألباني وإذا نحن في السلفية أقوى منه يعلم الله ما قلدناه، الشيخ عبد الله جاء بسلفية هي صحيح السلفية"

لە وتەيەكی تردا لە مجموع الكتب والرسائل (٢٣٦/٨) خۆی دەكاتە هاوشانی بوخاری و ابو حاتم و ئيمامەكانی تر، دەربارەی توێژينەوەيەك بۆ ماجستێر لە نێوان ئيمام موسليم و الدار قطني، سەبارەت بە ڕاستكردنەوە حەديسێكی لاواز لە موسليمدا دەڵێت: " ئەگەر ابو حاتم و بوخاری توێژينەوەيەكی تێروتەسەليان كردبايە، بە ڕای من لە ئەنجامەكانيان لەو ئەنجامانەی كە من پێی گەيشتم تێ نەدەپەڕين!"

"ولو درس أبو حاتم وغيره من الأئمة، حتى البخاري دراسة وافية لما تجاوز في نظري النتائج التي تَوصُّلت إليها، لأنني بحمد الله طبُّقت قواعد المحدثين بكل دِقّة ولم آل في ذلك جهداً" .

٢٠١٦/٥/١٤

ئەزmoونی مەدخەلی کوردی ئەزمoونی سعودیشی تێپەڕداوە!

٣ کۆتایی

شاراوە نییە کاتێ عەبدللەتیف باسی شێخ ڕەبیعی مەدخەلی دەکات، وەک مامۆستای خۆیی و پاشماوەی سەلەفی سالح ناوی دەهێنێت، خوا هەڵناگرێت شێخ ڕەبیعی مەدخەلیش پشتی قوتابیەکەی خۆی بۆ کوردستان و عێراق لە ئەرز نادات، لە چەندین بۆنە بە دەنگ و نووسین پاڵپشتی خۆی بۆ شێخ عەبدللەتیفی مەدخەلی دووپات کردۆتەوە، هەتا لەو ڕووداوانەی ئەو دووایەش، دەربارەی ئەو سکاندالەی بەبێ تەحقیق گووتی " ئەمە بوختانێکی زۆر گەورەو ناقۆلایە، ئەمە پیلانێکی دوژمنانە!"

شێخ عەبدللەتیفی سەلەفی دەیەوێت کەسایەتیەکی هاوشێوەی ئەو لە کوردستان دروست بکات، لە ڕێگای بەکارهێنانی هەمان ئامرازەکانی شێخ ڕەبیعی مەدخەلی کە بریتین:

١- چوونە پاڵ دەسەڵاتی سیاسی و ستایشکردنی و تەحریمکردنی هەر جۆرە ناڕەزایەتیەک و بەرهەڵستیەک. وادیارە لەو هەنگاوەش سەرکەوتنی باشی بە دەست هێناوە، دەسەڵاتداری گەندەڵ ڕازییە لە پێناو بێ دەنگ کردنی خەڵک و بەنج کردنیان بە ئەفیونی سەلەفییەت، لە تالانی ودزی وگەندەڵی بەردەوام بێت، خەڵکیش ڕادەستی ئەو وەحشە دینییە بکات، کە لە ئاییندەدا داخراوترین و توندڕەوترین و دواکەوتووترین کۆمەڵگای لێ بەرهەم دێت. ئەو دەسەڵاتە هیچ ڕوئیایەکی کوردانە و نیشتیمانیانەی بۆ ئاییندە نییە، دەبینین چۆن تەنها خەمی بە تالان بردن و بەتاڵکردنی کوردستانە لە سەروەت وسامانی، بێ ئەوەی حیسابێک بۆ ئاییندەی نەوەکانی داهاتوو بکات. کەوابوو چۆن حیسابێک بۆ مەترسی گۆڕینی ئەو کۆمەڵگایە میانڕەوە کوردییە دەکات، لە خەمی گۆڕانی سروشتی میانڕەوی دەبێت بۆ توندڕەوی؟!

ئەو میانڕەوییەی میللەتی کورد، کە سەدان خۆرهەڵاتناس و سیاسی و توێژەر و چاودێری خۆرئاوایی و هەتا عەرەبیش، ئاماژەی پێدەکەن، بە سەرسامیەوە باس لە کراوەیی و والایی و قابیلیەتی گونجانی دەکەن لەگەڵ بەها سێکیولار

و مەدەنیەکانی کۆمەڵگایەکی مۆدرن، و دەڵێن زیاتر لە هەموو گەلانی ناوچەکە گەلێکی سێکیولار ڕەفتارە، بە مانای پێدانی قەبارەی سروشتی ماقوڵ بە ڕەهەندی دینی لەناو کۆمەڵگادا، نەک دژایەتی دین.

٢- سەلەفاندنی خەڵکی کوردستان بە توندترین و قیامەتدۆستترین فۆرمی سەلەفی، و خەریک کردنیان بە ڕیش و نیقاب و ئاخیرەت و بیدعە و سونە، و فەرامۆش کردنی دنیای تازە. لەو بوارەوەش توانیویەتی نەوەیەکی داخراوی بێ هیچ ئاسۆیەکی بیرکردنەوە دروست بکات. نەوەیەک بۆ هێمایەکی دینی ئامادە بێت باوک و دایک و براو خوشکیشی بکوژێت، بەڵام بۆ پرسە نەتەوەییە گشتیەکانی کورد تەنها بۆ خۆڵکردنە چاوی خەڵک یان وەک ماستاوێک بۆ دەسەڵات نەبێت، دەنا هەر لە یادیشیان نییە. ئەو سەلەفاندنە دەفعەیەکی بەهێزیش دەداتە ژیانەوەی کلتوری عەرەبی لە ڕووی داب ونەریت و زمان و زەوق و دنیابینی و بەهاکانی ژیان.

٣- توانیویەتی هەمان شێوازی شێخ ڕەبیعی مەدخەلی بەکار بهێنێت لە ناوزڕاندنی نەیارە دینییەکانی، و فوو لەخۆکردن و خۆ گەورەکردنی لەلای شوێن کەوتەکانی، تاڕادەی تەقدیسکردن. ئەوەی لایەنگرانی نیشانیان دا لەو سکاندالەی شێخ عەبدللەتیفی مەدخەلی، لە بەرگری لێکردن و ڕەتکردنەوەی بەڵگەکان و ناردنی هەڕەشە وجوێن بۆ نەیارەکانی، بەڵکو بە ئاشکرا دەڵێن چونکە تۆ واتگووت، ئێمەش شت و بوختانت بۆ دروست دەکەین!
یان دەڵێن بە ڤیدیۆش سکاندالەکە ببینین باوەڕ ناکەین! یان خەونی درۆیینەی بە ناوی پێغەمبەرەوە بۆ دەبینن! دەیان کاری تری شەخسپەرستی دەیسەلمێنێت لە شێخ ڕەبیعی مەدخەلی یشی تێپەڕداوە لە نەزەری قوتابیەکانی، بەڵکو خۆی وەک ئەحمەدی کوڕی حەنبەلی کوردستان دەردەخات! چونکە ڕەبیع لەناو کەسانێکی عەرەبی زانە، لە دەقەکان تێدەگەن و بە ئاسانی ناتوانێت وەک شێخ عەبدللەتیفی مەدخەلی ملی ئایات و حەدیسەکان بۆ بەرژەوەندی خۆی وەسوڕێنێت!

مەترسی ئەو گوێڕایەڵیە ڕەهایەش و ئەو دەمارگرژییە بێ سنوورە، کە سنووری خوڕافاتچیترین شێخی سۆفیەتیشی بەزاندووە، لە ئاییندە زۆر زۆر گەورەیە، ئەگەر شێخ عەبدللەتیفی مەدخەلی لە ساتێکی پڕ ئاشووب و قەیرانی وەک ئێستای

کوردستان، وەک مەدخەلیەکانی میسر فەرمانێکی بۆ بێت بۆ دەستکردن بە کاری سیاسی، بەس خوا دەزانێت سەر بۆ چی دەکێشێت!
ئەوەی لام سەیرە ئەزموونی سەلەفییەتی مەدخەلی بە ڕابەرایەتی عەبدلـلەتیف، دەتوانم بڵێم ئامرازی زیاتر و هێز و ئازادی زۆرتری بۆ دەستەبەر کراوە، زیاتر لە خودی ئەزموونی شێخ ڕەبیعی مەدخەلی! ئەو ئازادی و ئەو هەموو کەناڵە میدیاییەی لە تەلەفزیۆن و ڕادیۆ و کتێب و بایەخی ناپڕۆفێشناڵەی میدیای کوردی کە خراوەتە خزمەت شێخ عەبدلـلەتیفی مەدخەلی و دەعوەکەی، شێخ ڕەبیع نیوەی ئەوەی بۆ دەستەبەر نەکراوە! نەمزانیوە کەناڵێکی ئاسمانی و ڕادیۆی هەبێت! یانی دەسەڵاتی سعودی بەو تێڕوانینە سەلەفیەی کە هەیەتی، هێشتا لە دەسەڵاتی گەندەڵی شاری بێ ساحێبی کوردستان وریاترە بە مەترسی ئازادیەکی ڕەها بۆ مەدخەلیەکان! و دەزانن چۆن بەکاریان بهێنن لە سنورێکی ماقوڵدا!
لە وەڵامی نەیارەکانی شێخ عەبدلـلەتیفی مەدخەلی، کابرایەکی عەرەب مامۆستا لە زانکۆی تکریت، وتارێکی بۆ بەرگریکردن لە شێخ عەبدلـلەتیفی مەدخەلی نووسیوە بەناونیشانی: [المطالب العالية في تزكية الإمام ربيع للشيخ عبد اللطيف الكردي وصد عدوان البغاة !!
جمع وإعداد: سامي عويد احمد]
بەرگریەکی زۆر لە شێخ عەبدلـلەتیفی مەدخەلی دەکات و بە ئەهلی متمانەی شێخ ڕەبیعی مەدخەلی دادەنێت و لە بڕگەیەکیدا لەسەر شێوازی کۆنی تەقلیدی نێوان زانایانی سەلەفی ستایشی شێخ عەبدلـلەتیفی دەکات بەو جۆرە:
[ئینجا ئەوەی پشتی ستەمکارانی شکاند، ستایشی عەترڕێژ و تەزکیەی پێدراوی ئیمام - شێخ ڕەبیعی مەدخەلی- بوو بە شێخ عەبدلـلەتیف و قوتابخانە سەلەفیەکەی، وەک دانهێنان بە فەزڵی، و ڕیزگرتن لە گرنگی ئەو، و وریایی ئەو، و پەسندکردنی پایەی، و تەزکیەی کارەکانی، و وەک سوپاسگوزاری بۆ ڕێ وشوێنی، زانینی قەدری، و شوێن کەوتنی کارامەیی، و ئاگادارکردنەوە لە ئاکار وڕەوشتی و فەزڵی، بۆیە دوچاری وروژان بوون، وەک شێت هەڵچوون، هەتا حەسەد و ستەمیان گەیاندنی بەو ڕادەیە پەلار لە ئیمامە مەزنەکان بدەن، ئینجا بە ڕاشکاوی تانە لە ئەهلی عیلم بدەن!
" ثم إن داهية الدهور, وقاصمة الظهور-لأهل البغي- الثناء العطر, والتزكية المعطاة من الإمام ربيع للشيخ عبد اللطيف, ومدرسته السلفية؛ اعترافا بفضله, وتبجيلا لخطره، وإقرارا بنباهته, وتفضيلا لشأنه, وتزكية لأثاره, وإحمادا لسنته, وإيثارا

لاصطفائه, وارتساما برسومه, ومعرفة بقدره, واختيارا لاجتنائه, واقتداء بأهليته, وتنبيها بأدبه, وفضله, فثارت ثائرتهم, وجن جنونهم؛ حتى أخرجهم الحسد, والبغي إلى التعريض حتى بالأئمة الأعلام, ومن ثم التصريح, بالثلب, والعيب بأهل العلم الكرام.“

لە هەوڵەکانی سەلەفیە عەرەبەکانی عێراق و کەنداو، و تەزکییەکانی شێخ ڕەبیعی مەدخەلی بۆ ابو عبدالحق عبداللطیف احمد، دەردەکەوێت کە شێخ عەبدلـلەتیفی مەدخەلی پڕۆژەیەکی سعودی سەلەفی مەدخەلی دەسەڵاتی سعودییە، بۆ ئەوەی پێگەیەکی سعودی بە هێزی کوردی لەسەر سنووری ئێران دروست بکرێت، لەو ڕێگایەدا بەشێکی گەورەی دەسەڵاتی کوردی کە پارتییە لایەنێکە لەو سەفقەیە، و یەکێتیش تەماشاکارە دیارە بەشێکیان لە ژێر فشاری سیاسی و دراوی و بازرگانی پارتی، وبەشێکیشیان لەبەر خەمساردی ئێران بەرامبەر ئەو دیاردەیە، دەنا ئێران بەو نفوز ودەسەڵاتەی کە لە سلێمانی هەیەتی، دەتوانێت هەزار مزگەوتی سەلەفی و سەدان شێخی وەک شێخ عەبدلـلەتیفی مەدخەلی بە شەوێک بپێچێتەوە.

مەرامی ئێرانیش لە وتارێکی عەرەبیدا باسم لێکردووە کە هەتا لە کوردستانی ژێر دەستی خۆشی ڕێگا خۆش دەکات بۆ سەلەفاندنی کۆمەڵگای کوردی! هۆکارەکەشی بەڕای من بۆ ئەوەیە کە ئێران حەز دەکات خەباتی عادیلانەی کوردی بگۆڕێت بۆ شەڕێکی مەزهەبی سونە و شیعە، حەز دەکات بەیانی خەباتی کورد بکەوێتە دەستی جەماعەتێکی سەلەفی ڕیش درێژ و کورت عەقڵ، عەقڵیان لە میراتی عەلی ومعاویە زیاتر بڕ نەکات! چونکە جیهانیش هەقی بەو شەڕە نابێت کە هەڵگیرسا، و ئەو کاتە بە ئاسانی کورد لەناو دەبات. بەڵام ئەگەر کورد خەباتیکی نەتەوەیی و دیموکراسی و عادیلانە، و دوور لە کەڵکەڵەی شەڕی دینی و مەزهەبی بکات، ئەوە فشارێکی زۆر لەسەر کۆمەڵگای نێودەوڵەتی دروست دەکات، و پاڵپشتی دنیای ئازاد زیاتر بەدەست دەهێنێت، و ئەرکی ئێرانیش قورستر دەکات لە ڕوبەڕو بوونەوە. بهێنە بەرچاوت لە جیاتی پ ک ک لە باکوور حزبێکی سەلەفی داعشی جڵەوی خەباتی بە دەست گرتبا؟! ئەوە پ ک ک سیحری داعشی بەتاڵ کردۆتەوە هێشتا وەک پێویست پشتگیری لێ ناکرێت، ئینجا ئەگەر سەلەفیەکی داعشی با یان هەر تەنها ئیسلامی با؟!

٢٠١٦/٥/١٦

سەلەفیە مەدخەلیەکان متمانەشیان لە سعودیەوە هاوردە دەکەن!

هەر لە سەروبەندی ئەو سکاندالەش شێخ ڕەبیعی مەدخەلی بەبێ یەک ودوو، پشتگیری خۆی بۆ دەستنێژەکەی خۆیی و موخابەراتی سعودی، شێخ عەبدلـلەتیفی مەدخەلی دووپات دەکاتەوە، هەتا بە قسەی ئەو سەلەفیانەشی نەکردوە، کە لە ڕاستی ئابڕووچوونەکە دڵنیان، و چوونەتە لای تا متمانەی لێ وەرگرێتەوە! ئەی چۆن بە ئێمە باوەڕ دەکەن، کە فاسق و بێ دین و مونافیقن بە قەولی شێخی ڕاستگۆ و داوێنپاکی؟!

لە سەردانێکی کوڕی عەبدلـلەتیف، عبدالحق عبداللطیف احمد و چەند کەسێکی تری سەلەفی بۆ لای شێخ ڕەبیعی مەدخەلی لە ٢٠١٦/٥/١٤ وەک هەواڵەکەی ماڵپەڕە سەلەفیەکان باسی دەکەن: "ئێمە کە کۆمەڵی براین سەردانی شێخی پایە بەرز شێخ ربیعمان کرد لە شەوی یەکشەممە وڕێکەوتی لە شاری مەدینە، شێخ ربیع پرسیاری کرد سەبارەت بەم فیتنە ی ئێستای کوردستانی گرتۆتەوە وفەرمووی (کەسانێک سەردانیان کردم وگویان نەدەدا بە قسەکانیان) پاشان شێخ ربیع فەرمووی هەر کە ئەو هەواڵەم بیست ووتم پاکی و بێگەردی بۆ خوا، ئاخر ئەمە بوختانێکی زۆر گەورەو ناقۆڵایە، ئەمە پیلانێکی دوژمنانە ."

تۆ ببینە ئەو شێخ ڕەبیعی مەدخەلی یە، کە کەس نەماوە هێرشی نەکاتە سەر و گومانی وا بۆ زانا و نووسەر و عولەمای ئیسلام و سەلەفییەتیش دروست دەکات لە خەیاڵی شەیتانیش نییە، خۆی بە زانای یەکەمی زانستی الجرح و التعدیل، یانی هەڵسەنگاندنی زانایانی ئیسلام دەزانێت لەو سەردەمە، و شوێن کەوتەکانی بە امام الجرح و التعدیل في عصره ناوی دەبەن! کەچی وا ساویلکانە یەکسەر حوکم دەات کەوا ئەو سکاندالەی شێخ عەبدلـلەتیفی مەدخەلی «بوختانێکی زۆر گەورەو ناقۆڵایە، ئەمە پیلانێکی دوژمنانە ."

ئەخر بۆیە من دەڵێم ئە زانستە سەقەتەی ناویان ناوە الجرح و التعدیل هەمووی وا داڕێژڕاوە، شەیتانیان کردۆتە فریشتە، و فریشتەیان کردۆتە شەیتان، داوێن پیس کراوەتە شاهەنشاهی ڕەوشت، و ڕەوشتداریش کراوەتە لوتکەی بێ ڕەوشتی،

درۆزن كراوەتە ڕاستگۆ، ڕاستگۆ كراوەتە درۆزن! ڕووداوی هەق كراوەتە بوختان و پیلانی دوژمنان، ڕووداوی خەیاڵیش بە قسەی ئەعرابیەكی درۆزن كراوەتە هەقیقەت..

ئەو شێخ ڕەبیعی مەدخەلی یە هێندە ساویلكە نییە، بەڵام خۆی دەزانێت چەند ماندوو بوونە و چەند پارەیان خەرج كردوە، و چەند ئیمكانیاتیان خستۆتە خزمەت دروستكردنی پێگەی شێخ عەبدلـلەتیفی مەدخەلی، ئەو ژمارەیە گەنجە دەمارگرژەی بۆ دەعوەكەی، بۆیە ناكرێت لەبەر ئافرەتێك كە خوا بە ڕای شێخ ڕەبیع بۆ پیاوی دروستكردوە، و پیاوی بۆ ئافرەت دروست نەكردوە! پێگەی شێخ عەبدلـلەتیفی مەدخەلی تێك بدرێت، چونكە ئاسان نییە یەكێكیتر وا دروست كەنەوە! بەڵام ئەو گەمبۆزە شتێكی گرنگی لە بیر چووە، كە تەزكیەی ئەو بەس لای مەدخەلیەكان دەخوات، خەڵكی كوردستان زۆربەی هەرە زۆری متمانەیان بە بووكە شوشەكەی نەماوە، و خۆشیان خاوەنی متمانەكەن، نەك چڵكاوخۆرێكی موخابەراتی سعودی.

٢٠١٦/٥/١٦

ڕەبیعی مەدخەلی: ئافرەت جێگای متمانە نین!

زۆر ئاساییترە بڵێیت ئوتۆمبیل لێخوڕین بۆ ژن مەترسی تێدایە لە ڕووی بەدەنیەوە و لە ڕووی ئاسایشی کەسێتی خۆی، یان بڵێیت کاریگەری دەبێت لەسەر حەوزی ئافرەت ومنداڵی نابێت، وەک مەلایەکی سعودی ئەو قسانەی بۆ خۆی دروست کردبوو، بەڵام لەبەر ئەوەی بڕوانیتە هەموو ئافرەت بە چاوێکی نزم، و لەبەر بێ متمانەیی بە ڕەوشتی ئافرەت، و لەبەر ئەوەی نەوەک خۆی بخاتە باوەشی یەکەم پیاو کو دەیبینێت، لەبەر ئەوەی ئەگەر ئوتۆمبیل لێخوڕێت، دەچێتە ژوانی دڵداری، ئەگەر پیاو نەبن ژن دەفەوتێن!

ئەو تێڕوانینە پڕ لە تۆمەت وسوک سەیرکردنی ئافرەت، کرۆکی وتاری سەلەفیەتی کۆن ونوێیە، لە فتاوی فضیلة الشیخ ربیع بن هادي المدخلي (ج : ٢) ـ (ص : ٤٢٠) هاتوە:

" **پرسیار: ئایە جائیزە ئافرەت ئوتۆمبیل لێخوڕێت**؟

وەڵام: نەخێر، چونکە ئەو کارە فەسادی زۆرە، یانی زۆر لە ژنان بێ ڕەوشت وفاسید دەبن، ئەگەر پیاو حەبلی بۆ شل کردن [وەک ئاژەڵ حەبلی بەکارهێناوە!]، ئوتۆمبیل لێدەخوڕێت ودەچێت بۆ گەڕان بەدوای دۆست، و چاوجاوانێ [مغازلة] لەوانەیە ژوان بکات، لەوانەیە، لەوانەیە...! ئافرەت پێویستی بە پاراستن و بە قەوامەتی پیاوە، شوێنی بنەڕەتی خۆشی ماڵەوەیە:

((وقرن في بيوتكن ولا تبرجن يبرج الجاهلية الأولى)) [الأحزاب : ٣٣] .

((الرّجال قوّامون على النساء)) [النساء : ٣٤] .

ئەگەر قەوامەتی پیاو نەبێت ژنان فەوتاون، ئەگەر پیاوان بەسەریان ڕابگەن و قەوامەتی شەرعیان لەسەردا سەپاندن، ژنانیش ڕاست دەبن، ئەگەریش پیاو حەبلی بۆ شل کردن، لە زۆربەی حالەتدا تووشی لادان دەبن!"

ئەوە دەقە عەرەبیەکەیە:

السؤال: هل يجوز للمرأة أن تسوق السيارة ؟

الجواب: لا ؛ لأن هذا فيه مفاسد كثيرة، وكثير من النساء يعني قد تفسد إذا ألقي لها الحبل على الغارب، تقود السيارة وتذهب قد تخادن، قد تغازل، قد تعمل المواعيد، قد، وقد، المرأة تحتاج حماية وتحتاج قوامة، وأصل موقعها في المنزل ((وقرن في بيوتكن ولا تبرجن يبرج الجاهلية الأولى)) [الأحزاب : ٣٣] . ((الرّجال قوّامون على النساء)) [النساء : ٣٤] . ولولا قوامة الرجال لضاعت النساء، إذا استقام الرجال وقاموا عليهن القوامة الشرعية استقامت المرأة، وإذا ألقي الحبل على الغارب فإنها قد تنحرف غالبا .

جا تەسەوەر کە، خاوەنی ئەو بیرە دواکەوتووە لە کوردستان شوێن کەوتە وئەتباعی ببێت؟! بەڕاستی حەیفە بۆ کورد کە بە سەدان پلە پێشکەوتووترە لە کۆمەڵگای سعودی چەپێنراو، کەچی ئێستا وا بە دەبەنگی دەروێشاتی بۆ فیکرێکی بۆگەنی دواکەوتووی دەوارنشینی وا بکەن.

سەرچاوە:
فتاوى فضيلة الشيخ ربيع بن هادي المدخلي [(ج : ٢) - (ص : ٤٢٠)
٢٠١٥/٤/١٢

ابو اسحاق الحوینی

گەڕانەوە بۆ سەردەمی جاریە وکەنیشکەکان

کاتێ ڕەخنە لە خیتابی سەلەفییەت دەگرین، هیچ پاڵنەرێکی شەخسیمان نیە، نە پاڵنەری شوهرەت ونە پاڵنەری ماددی، چونکە ڕێگای ئاسانتری زۆر هەیە بۆ شوهرەت پەیداکردن لەبەر بوونی شوبهەیەک یان لەدەستدانی سەربەخۆیی پێیدا نەڕۆیشتین، گوێمان لێدەبێتەوە جاروبار تانەی بێدینیمان لێدەدەن بە نسبەت ئەو تانەیەش دەڵێین، سەلەفییەت هەموو کەسێکی دەرەوەی بازنەی خۆیان بە بێدینی تاوانبار دەکەن جا با لە ئاستی ئەبو حەنیفەی نوعمانیش بێت کە سەدان وهەزاران جار تەکفیر کراوە لە سەرچاوە سەلەفیەکان لە نوسینەکانی پێشوماندا بە درێژی باسمان کردوە.

تەنها هۆیەک وپاڵنەرێک هەمان بێت لەو بوارە، شکاندنی دیواری پڕ لە ترس ولەرزی پیاوانی دینی گۆڕەپانی ئیسلامییە، لەبەرامبەر توندڕەوی ودڕندایەتی ئەو فیکرەیە، کە ناویان ناوە بە سەلەفییەت. لەوەتی شۆڕشەکانی تونسی ومیسری سەرکەوتون، وەک هەموو جارێک دیسان لە هەلومەرجی پڕ پشێوی وپاشاگەردانی، دەیان گروپی سەلەفی سەریان هەڵداوە و دەستیان داواتە کاری منداڵبازاڕی، لە هێرش کردنە سەر قەبر و مەزارەکان، وسوتاندنی کەنیسەکان، وخۆشکردنی ئاگری تایفەگەری، وتەجاوز کردنە سەر هەندێک شوێنە گشتیەکان وهتد.. وەک بڵێی ئەو شۆڕشە مەزنانە بۆ ئەوە هاتوون موحارەبەی قەبر ومردوەکان بکەن، نەک بنیاتنانی ژیانێکی نوێ ومەدەنی دوور لە وەسیەتە ڕەش وتاڵەکانی شێخەکانی سەلەفییەت.

دەیانەوێت خەڵک لەپاش ئەو شۆڕشانە، بۆ بەرژەوەندی ولاتانێکی خەلیجی سەرقاڵ بکەن، بەو کارە لاوەکیانە ومەسەلە سەرەکیەکان لەبیر خەڵک ببەنەوە، لە دادگەری کۆمەلایەتی ودەستەبەرکردنی ئازادیەکان ومافەکان. ئەو قسانەم بە بۆنەی ئەو مشتومڕەی ئەو دواییە دێت کاتێک ناسراو بە (ابو اسحاق الحوینی) کۆڵەکەی هەرە گەورەی سەلەفییەت لە میسری تازە شۆڕش کاسێتێکی کۆنی ئاشکرا کرابوو، کە تێیدا چارەسەرێکی سەیر وسەمەرەی کێشەی ئابووری

دەخاتە بەردەم خەڵکی گشتی جیهانی ئیسلام، ئەو چارەسەرەش جیهادە، بەڵام چۆن جیهادێک، جیهادێک بمانگەڕێنێتەوە بۆ دواوە بۆ سەردەمی جەواری وکەنیشک وکۆیلایەتی!! ئەوەیە دابڕانی ئیپیستمۆلۆژی مەعریفی سەلەفییەت لەگەڵ ئەو سەردەمە کە تەنها قسەکردن لەو بارەیەوە بە تاوان دەژمێردرێت، من بە خۆم گوێم لەو کاسێتەی ابو اسحاق الحوینی بوو لەسەر یوتیوب لەو ناونیشانە:
http://www.youtube.com/watch?v=jBORwJA7LDU
بەڕاستی کە گوێی لێدەگریت، هەست دەکەیت ئەو کەسە تا چ ڕادەیەک مرۆڤایەتی خۆی لەدەست داوە، ونزیک بۆتەوە لە سروشتی جانەوەر ودڕندەکان، کاتێک مەسیحیەکان ویەهودیەکان وهەموو غەیرە ئیسلامەکانیش، لە هاتنی ئیسلام وگەڕانەوەی دەترسێن پێیان دەڵێین دوژمنانی دینی خوا! ئەخر چۆن نەترسن لە دینێک کەسانێکی تێدایە بەو جۆرە داوای تاڵانکردن وکۆیلایەتی کردنی خەڵکی غەیرە ئیسلام دەکەن؟! گوێگرە بە عەرەبی لەهجەی میسری ابو اسحاق الحوینی کە هەتا ناوەکەشی دەڵێی هیچ پەیوەندی بەو سەردەمەوە نییە، چی دەڵێت بۆ چارەسەری هەژاری:
"هو الفقر اللي إحنا فيه ده مش بسبب تركنا للجهاد؟، مش لو كنا كل سنه عمالين نغزو مرة ولا اتنين ولا تلاته، مش كان هيسلم ناس كتير في الأرض، كل واحد كان هيرجع من الغزوه جايب معاه يقصد أسرى تلات أربع أشحطة وتلات أربع نسوان وتلات أربع ولاد، اضرب كل رأس فى ستميت درهم ولا ستميت دينار يطلع بماليه كويسة" [مەگەر ئەو هەژارییەی ئێمە تێیداین بەهۆی وازهێنانمان لە جیهادکردن نییە؟ ئەگەر ئێمە ساڵانە جارێک ودوو یان سێ جار غەزامان کردبا خەڵکێکی زۆر موسڵمان دەبوون لەسەر زەوی، وهەرکەسەی دەگەڕایەوە لەو غەزایە بە سێ چوار زڕتە زەلام (ئەو اشحطة بەکار هێناوە، کە سوکایەتی پێکردنە بە ئادەمیەتی مرۆڤی ناموسڵمان، وەک علوجی کۆنی توراسمان) و سێ چوار ژن و سێ چوار منداڵ، هەر سەرێکی بدە لە شەش سەد درهەم یان دینار پارەیەکی چاکت لێی دەست دەکەوێت (لێرەش سەری بەکار هێناوە وەک ئاژەڵ ئاماژەیان بۆدەکات!)]
لە جیهاندا ئەمرۆ کۆمپانیا هەیە، بەقەد چەندین دەوڵەت بودجە وقازانجی دەست دەکەوێت! ئەو جانەوەرە فیکری کلۆڵی بۆ هیچ بازرگانیەک وپیشەسازیەک ئیش ناکات، تەنها ڕێگای تالان وبرۆ وغەنیمەت نەبێت، وڕێگای کۆیلایەتی بەنیادەمەکان

نەبێت.! وزۆر بە متمانەوە دەڵێت:
"ولو رايح علشان تعمل صفقه عمرک ما هتعمل الأموال دي. ." (ئەگەر بچیتە ئەوێ بۆ سەفقەی ژیانت هەرگیز ئەو پارەیەت دەست ناکەوێت) لە هەمووی مەترسیدارتر دەڵێت ئەوەشی بەو بانگەوازە ڕازی نەبێت (لەدژی دەجەنگیین، بەدیل دەیگرین ومال وژن ومندالی دەبەین وئەوەش هەمووی بریتین لە پارە وپول!!!واللي يرفض هذه الدعوة نقاتله، ونخدوا أسير وناخد أموالهم ونساوهم وكل دي عباره عن فلوس.
بێگومان پاش کاردانەوەی خەڵک لەدژی ئەو بیرە بۆگەنانە، ابو اسحاق الحوينى وسەلەفیەکانی میسر ودونیا هاواریان لێ هەستا گوایە ئەو قسانە کۆنن پێش ١٨ ساڵان گوتراون، ولە سیاق دەرکراون وخراپ لێکدراونەتەوە وئەو قەوانە کۆن وسواوەی کە لە پاش هەموو قسەیەکی قۆڕ ولێدوانێکی نا مەسولانە دەکرێت، سەیر لەوەدایە هەر ابو اسحاق لە کلیپێکی تردا شەرم دەکات قسەکەی وەک خۆی دوبارەکاتەوە وسەدان پینە وپەڕۆی بۆ دەکات، هەرچەندە سورە لەسەر ئەسڵی فیکرەکە، گوێبگرن لەو لینکە لە یوتیوب.
http://www.youtube.com/watch?v=I9Bn8Mmbz2A&NR=1
هێشتا کاردانەوەی ئەو قسە دزێوانە تەواو نەبېو کاتی ئافرەتێکی عەقڵ کلۆلی جاریە ئاسا قسەی لەو قۆڕتری کرد لە دەوڵەتی کوێتی عوزماوە کەسێک کە گوایە چالاکوانە دەیەوێت چارەسەری کێشەی زۆری زیناکردن بکات بۆ کوێتیەکان بە گەڕاندنەوەی سەردەم وعەسری جەواری وعەبید، تا دینیان لە دەست نەچێت!!! چۆن، سلوی موتەیری دەڵێت: پێویستە یاسایەک بە پەلە دابنرێت بۆ هێنانی کەنیشک لە ڕێگای نوسینگە تایبەتیەکان، چونکە بەپێی قسەکانی ئەو (کەنیشکەکان بۆ ڕابواردن کراون وئایین موڵکایەتی ئەوانی حەلال کردوە بە مەرجێک دیلی جەنگ وغەزاکانی دەوڵەتێکی ئیسلامی بن لەدژی دەوڵەتێکی نا ئیسلامی، ودەکرێت دیلە ژنەکانی روسەکان لای شیشانیەکان بهێنین یان لە روسیا و وڵاتانی تر!!!
ماشەڵڵا وڵاتانی ئیسلامی چەندە بەهێزن تا منداڵ وپیاو و ژنی وڵاتانی تر وا بە ئاسانی وەک مەڕومالات بفرۆشرێن لەبازاڕی نەخاسەی کوێتی عوزما!! ڕوسیا ئەگەر بیەوێت بە چەکەکانی هەموو جیهانی ئیسلامی لەوجوود تەفروتونا دەکات، چ جای شیشانێکی بەستەزمان کە تەنها خەریکی کاری

نامرۆیانـەی وە بارمتەكردنـی قوتابخانـەی سـەرەتایی منـداڵان وتەقاندنـەوەی میتـرۆكان وكاری تـر، هەرچەنـدە ڕوسـەكان كاری لـەوە قێزەونتـر دەكەن.!ئێمـە كـە گوێمـان لـەو عەقڵیەتـەی ژنێكـی عەرەبـی دەبێـت ئەوسـا دەزانیـن چیـان بـە كچانـی ئەنفالـی كـورد كـردوە، ئـەو ئومەتـە هەرگیـز بسـتێك پێـش ناكەوێـت تـا خاوەنـی ئـەو عەقڵیەتـە بێـت، سـەیر لەوەدایـە ئـەو ژنـە دەڵێـت پرسـیاری پیاوانـی ئاینیشـی كـردوە وهەمـوویـان پێیـان گوتـوە كـە ئـەو كارە حـەڵاڵ وزەڵاڵـە!! ئەگـەر ئاییـن ودەوڵەتـی ئایینـی لەژێـر ئـەو لافیتانـە بـۆ بـە كۆیلەكردنـی خەڵـك وبەمەڕوماڵاتكردنیان دەگەڕێتـەوە یاخـوا هـەر نەگەڕێتـەوە ودەوڵەتـی عەلمانـی سـەد هێنـدە چاكتـر وبەبەزەیـی تـرە..

٢٠١١/٧/٤

لەندەن

عائزى قەڕنى

شێخە ستایشکەرەکەی سەددام کتێبی ئافرەتێك ئەنفال دەکات!

ئەو دزیانەی دەستی لەسەر نابڕێت!

دەڵێن شاعیرێکی گەورەی وەک فورەزدەق دەڵێت: "چاکترین دزی ئەوەیە کە دەستی تێدا نابڕێت" کە مەبەستی لە دزینی شیعر و وێنەی شیعری وئەندێشەی کەسانی تر بوە. بەڵام ئەگەر یەکێک بیرۆکەی شیعرێکیش بدزێت لە پاڵ دەیەها شیعری خۆی لەوانەیە خۆ ڕزگار کردن زەحمەت بێت، بە بیانووی لێکچوونی ئەندێشەیی یان ئەوەی عەرەب پێی دەڵێت [توارد الخواطر] بەڵام بێیتو کتێبی خەڵک سەرتاسەر بدزێت وتەنها جەند دیکۆرێکی بۆ زیاد کەیت وەک گۆڕینی ناونیشانەکانی یان پاش وپێشخستنی بابەتەکانی یان زیاد کردنی چەند بابەتێکی لاوەکی کە هیچ شتێک نەخاتە سەر ناوەرۆکی دزراوی کتێبەکە، ئەوەیان دزییە بە رۆژی ڕوناک. بێگومان ئەو جۆرە دزیانە زۆر دەکرێت بەڵام لەبەر نەبوونی چاودێری وڕەخنەگرانی چالاک زۆربەی ئەو دزیانە پەردەپۆش دەکرێت وبەسەر خەڵکدا تێدەپەڕێت.

ئینجا ئەو دزیانە کەسانێک دەیکەن کە لەڕووی ڕەوشتیەوە زۆر پەڕپوت بن وبیانەوێت بەسەر شانی خەڵک سەرکەون یان حەزیان لە زیادکردنی بەرهەمی چاپکراویان بێت بە خێرا تا لەناو مەجلیسدا بڵێن"من ئەوەندە کتێبی چاپکراوم هەیە!" من خۆم حالەتێکی وام دۆزیەوە بەڵام لەبەر چەند ئیعتبارێک بێدەنگیم لێکرد، ئەوەی سەیرە لەو حالەتەدا ئەوەیە کە ئەو کەسەی دزیە ئەدەبیەکەی کردوە لە هیچی کەم نییە لە شوهرەت وناوبانگی و ئەستێرەی کەناڵە ئاسمانییە خەلیجیەکانە ولە ڕووی مادیشەوە تابڵێی دەوڵەمەندە، کەوابوو بۆ دەبێت ئەو پیاوە لەو ئاستەوە ئەو کارە سوکە بکات وهەوڵ کۆششی ئافرەتێک بدزێت کە مامۆستای سەرەتایی و دایکی منداڵێکی نەخۆشە بە نەخۆشی ئۆتیزم ؟؟!!

بەڕاستی لە هەندێک حاڵەتە دزیەکانی بەناوبانگان بۆم دەردەکەوێت کە دزی کردن جاروبار وەک نەخۆشییە دەنا بۆ دەبێت کەسێکی میدیایی بەناوبانگی وەک

[ئەلان شوگەر] خۆی ئیحراج کات ولە سوپەر مارکیتێک چەند میوە و سەوزەیەک بدزێت کە هەموویان نرخی ١٠ دەقیقەی کاری ئەوی نەدەکرد؟!

کتێبی لاتیأس هی سەلوا عەزیدان بوو!

سلوی العضیدان خاوەنی کتێبی [هکذا هزموا الیأس] بەر لە دادگایی کردن دەڵێت کاتی خۆی کە ئەو کتێبەم نووسی بە هەزار دەردەسەری وبێ کاتی کە منداڵە نەخۆشەکەم زۆربەی کاتی داگیرکردووم، یەکەم دانەم بە دیاری نارد بۆ شێخ عائز قەرەنی وکە ئەویش سوپاسنامەیەکی بۆ ناردم، لە دواییدا بۆم دەرکەوت کە ئەو کتێبەی منی کۆپی پەیس کردوە وناوی خۆی خستۆتە سەر لەگەڵ گۆڕینی چەند دیکۆرێکی لەفزی، ئەوە گەورەترین خەنجەر بوو کە پێم کەوتبێت لە ژیاندا، من تاوانباری شێخ عائز قەرەنی ناکەم چونکە تاوانبار کردن بوارێکی تێدایە بۆ گومان وبەرگری لە خۆکردن، بەڵکو باسی هەقیقەتێکی ئاشکرا دەکەم وەک خۆر لە سەعات چواری ڕۆژدا، کتێبی [لا تیأس] ی شێخ عائز قەرنی ٩٠٪ لە کتێبی مندا دزراوە بە هەمان داڕشتنی من بۆ بابەتەکان وبەهەمان کۆمێنتەکانی من وبە هەمان هەڵەی چاپکردن، ئەوەی مایەی پێکەنینی گریانهێنەرە ئەوەیە هەتا سەرەتاییەکەی کتێبەکەم کە بەخۆم نوسیبوم بیرۆکەی خودی خۆم بوو، کرابوە بابەتێک وخزاندراوەتە ناو بابەتەکان!! چۆن نەڵێم گەورەترین تانەم لێدراوە لە ژیانم، شێخ عائز قەرەنی وەک نمونە وقدوەیەک بوو بۆ من لە هەوڵ وکۆشش وپشت بەخۆبەستندا کەچی دێت وئەو کۆششەی من لە ماوەی چوار ساڵدا بۆ نوسین وکۆکردنەوەی بابەتی کتێبەکەم [هکذا هزموا الیأس] لە نێوان شەو وڕۆژێکدا دەدزێت!!

ئینجا لەو چاوپێکەوتنە دەڵێت کەوا خۆیی و مێردەکەی قسەیان کردوە لەگەڵ شێخ عائز کە تێیدا بە ئاشکرا دانی بەو دزییە ئەدەبییە ناوە کە بە قەولی الفرزدق [دەستی لەسەر نابڕێت] وداوای لێبوردنی کردوە بەڵام ئەو شێرە ژنە نەکەوتۆتە ژێر کاریگەری شەرم و عفا اللە عما سلف، بەڵکو سێ مەرجی بۆ شێخ داناوە کە:

١- داوای لێبوردنێکی بە نوسین دەست.
٢- پەیمان دان بە بڵاونەکردنەوەی کتێبەکە
٣- کێشانەوەی لە بازاڕەکاندا.
بەڵام شێخ ڕازی نەبوە، بۆیە ئەویش مەسەلەکەی هەموو داوەتە دادگایەکی تایبەت بە وەزارەتی ڕاگەیاندن، لیژنەی مافی دانەر لەو وەزارەتە لە پاش خوێندنەوە و بەراوردکردنی دوو کتێبەکە بڕیاری سزادانی شێخ عائز قەرەنی دا بە بڕی ٣٣٠،٠٠٠ هەزار ریاڵی سعودی، کە ٣٠٠،٠٠٠ درایە سلوی العضیدان وەک قەرە بوو، هەروەها بڕیاری کێشانەوەی کتێبە دزراوەکەی شێخ عائز قەرەنی درا لە بازاڕەکاندا وخرایە سەر لیستی قەدەغەکردنی هێنانی لەدەرەوەش!
ئینجا لەپاش ئەوەی بڕیاری دادگاش دەرچوو بەکاوەخۆ شێخ عائز قەرەنی هاتە سەرخەت ونوسەری کتێبەکە دەلاوێنێتەوە بەقسەی شیرین وکچی شیرینم وبەڵام هێشتا بە ڕاشکاوی دانی پیا نانێت و دەڵێت وەرە ئەوە لەو ٩٠ کتێبەی من چاپم کردوە هەرچیەکەت بە دڵە بیبە!! بەڵام لە تەعویزی چیدا؟! دەبێ ئەو ٩٠ کتێبە چۆن تەئلیف کرابێت؟؟ اللە اعلم. بۆ زانیاری زیاتر بڕوانە ئەو لینکانە:
http://alweeam.com/archives/28444
http://www.alarabiya.net/articles/2012/01/23/190083.html
http://www.alarabiya.net/articles/2012/01/24/190261.html

تۆمەتبارە بە ئەنفالکردنی کتێبێکی تریش!

هێشتا لەو کێشەیە دەرباز نەبوە شێخە ستایشکەرەکەی صدام لە لایەن شاعیرێکی میسری بە ناوی سمیر فراج تۆمەت بار کرا بە دزینی کتێبێکی بە ناونیشانی: " شعراء قتلهم شعرهم" کە لە چاپی مكتبة مدبولي قاهيرة یە لە ساڵی ١٩٩٧، کتێبە دزیاریەکەی شێخ بە ناونیشانێکی نزیک لەوە بڵاوکرایەوە بەناوی: "قصائد قتلت أصحابها"، کە لەدوای شەش ساڵ لە چاپکردنی یەکەم کتێبدا چاپکراوە. من لەوە زیاتر ناتوانم قسە لەسەر کتێبی دوەم بکەم چونکە کێشەکە هێشتا لە سەرەتایە.
دەتوانیت بۆ زانیاری زیاتر ئەو لینکە بخوێنیتەوە:

http://www.masdr.net/inf/news-action-show-id-9746.htm

لە ٢٠١١/١٢/٢٨ بابەتێکم بڵاوکردەوە بەناوی [شێخ عائز قەرنی و قەسیدەکەی سەدام : بەدرۆخستنەوەیەکی درەنگ] تێیدا گومانم خستبوە سەر ئەو بە درۆخستنەوە درەنگەی شێخ عائز قەرنی بۆ قەسیدەکەی سەدام وەک لەو نوسینە هاتبوو: " لە پاش لە سێدارەدانی سەدام وئەو هەرایەی نایەوە گوایە لە رۆژی جەژن ورۆژێکی پیرۆز لە سێدارە دراوە، هەر لەو کاتانەدا کە عەرەب کێرڤی عەرەبچیەتی وسوننەچێتیان زۆر بەرز ببوەوە، هەر لەو ساتانەدا قەسیدەیەک بەناوی شێخێکی داعیەی بەناوبانگ شێخ عائز قەرەنی بڵاوبوەوە لەسەر سەدام کە سەرتاسەری ستایشی سەدامی [شەهیدی عروبە وئیسلام بوو].

ڕاستییەکەی لەبەر هەلوێستی عەرەب بە گشتی وسعودیەکان بە تایبەتی ئەو قەسیدەیە زۆر لەگەڵ کەشی گشتی روداوەکە دەگونجا وکەس گومانی لە ڕاستی قەسیدەکە نەبوو" من گەیشتبومە ئەو باوەڕەی کە ئەو قەسیدەیە ئەگەر هی شێخ عائز قەرنی یش نەبێت، بەڵام لەبەر حەزی شوهرەت کە شێخ ئامادەیە دزی بۆ بکات خۆی لێ گێل کردوە!

سەیرە تازە لەبەردەم چەند کوردێکی سادە وبێ ئاگا قەسیدەکە بە درۆ دەخاتەوە : " وابزانم شێخ عائز قەرنی لەگەڵ ئەجوائەکە ئاوێتە ببوو لای خراپ نەبوو لە ڕێی ئەو قەسیدەیە ئەگەر هی ئەویش نەبوبێت کەمێک سەرسامی وحەزی شوهرەتی زیاتر بخاتە سەر ئەوەی هەیەتی!! بەتایبەتی خۆشەویستی سەدام لەو رۆژگارە وتا ئەمڕۆش لای زۆر لە عەرەب جێگای شانازی کردنە نەک شەرمەزاری، ئەگەر ئەو قەسیدەیە لە ستایشکردنی سوڵحی نێوان عەرەب وئیسرائیل یان لە ستایشی خومەینی با بۆ نموونە ئەو هەموو ساڵەی دەویست شێخ عائز قەرەنی بێدەنگ بێت ولە موناسەبەیەکی بچوکی کوردان لەبەر دڵی ئەوان تازە ئەو قەسیدەیە بەدرۆ بخاتەوە؟؟"

پاش ئەو دزینە ئەدەبیە من یەک تۆزقاڵ گومانم نەماوە کە قەسیدەکەی سەدامیش هەر هی خۆیەتی، چونکە ئەوەی دزی ئەدەبی بکات لە پێناو شوهرەتدا کە خەریکە دەتەقێتەوە لەبەر پڕی شوهرەت زۆر ئاسانە درۆش بکات لەبەر ئیحراج بوونی بەردەم چەند گەنجێکی کورد بڵێت من شێخە ستایشکەرەکەی صدام نیم.

٢٠١٢/١/٢٤

شێخ عائز قەرنی و قەسیدەکەی سەدام : بەدرۆخستنەوەیەکی درەنگ

لە پاش لە سێدارەدانی سەدام وئەو هەرایەی نایەوە گوایە لە رۆژی جەژن ورۆژێکی پیرۆز لە سێدارە دراوە، هەر لەو کاتانەدا کە عەرەب کێرڤی عەرەبچیەتی وسوننەچێتیان زۆر بەرز ببوەوە، هەر لەو ساتانەدا قەسیدەیەک بەناوی شێخێکی داعیەی بەناوبانگ شێخ عائز قەرەنی بڵاوبوەوە لەسەر سەدام کە سەرتاسەری ستایشی سەدامی [شەهیدی عروبە وئیسلام بوو]

ڕاستییەکەی لەبەر هەڵویستی عەرەب بە گشتی وسعودیەکان بە تایبەتی ئەو قەسیدەیە زۆر لەگەڵ کەشی گشتی روداوەکە دەگونجا وکەس گومانی لە ڕاستی قەسیدەکە نەبوو تەنها کەسانێک کە شێخ عائز قەرنی یان دەناسی ودەیانزانی کە داعیەکی وا بەناوبانگە و کتێبەکانی بە سەدان هەزار چاپ دەکرێت وملیۆنەها خەڵک گوێی بۆ دەگرێت لە غەیری عەرەب کەمێک گومانیان هەبوو لە مەسەلەکە، بۆیان هەرس نەدەکرا یا شێخ بەو جۆرە ستایشی ئەو ملهوڕە بکات وپلەی شەهادەتی بداتێ وبەو شێوەیە زیادەڕەوی بکات لە ستایشکردنی، بەڵام ئەوەی زیاتر جێگای سەرسورمان بوو بێدەنگی ئەو کابرایە بوو بەرامبەر بڵاوبوونەوەی ئەو قەسیدەیە لە زۆربەی سایتە عەرەبییەکان، تۆ بڵێی ئەو پیاوە کە ڕۆژانە لە چەندین سکرین وکەناڵی ئاسمانی وئەرزی دەردەچێت ئاگاداری ئەو هەرایە نەبوبێت کە قەسیدەی ئاماژە پێکراو نابویەوە؟؟!!

مـن گومانـم هەیـە، هەرچەنـدە وەک رای شەخسـی خـۆم شـێخ عائـز قەرەنـی لـە چاو شێخە توندڕەوەکانی سعودیە بە حەوت ئاوان شوراوەتەوە، بەڵام بێدەنگی بۆ ئەو هەموو کاتە جێی گومانە، چونکە ئەگەر خۆشی نەیدیبێت ئەوە دۆست وئەحبابی شێخ لە ژمارنایەن لەسەر تۆڕی ئینتەرنێت، بڵێی کەسێک پێی نەگوتبێت یان کەسێک ستایشی نەکردبێت لەسەر قەسیدەکەی لەدژی [شیعە رافیزە مەلعونەکان]؟!

وابزانم شێخ عائز قەرەنی لەگەڵ ئەجوائەکە ئاوێتە ببوو لای خراپ نەبوو لە ڕێی ئەو قەسیدەیە ئەگەر هی ئەویش نەبوبێت کەمێک سەرسامی وحەزی شوهرەتی زیاتر بخاتە سەر ئەوەی هەیەتی!! بەتایبەتی خۆشەویستی سەدام لەو رۆژگارە

وتـا ئەمـڕۆش لای زۆرینـەی عـەرەب جێـگای شـانازی كردنـە نـەك شـەرمەزاری، ئەگـەر ئـەو قەسـیدەیە لـە ستایشـكردنی سـوڵحی نێـوان عـەرەب وئیسـرائیل یـان لـە ستایشـی خومەینـی بـا بـۆ نموونـە ئـەو هەمـوو سـاڵەی دەویسـت شـێخ عائـز قەرەنـی بێدەنـگ بێـت ولـە موناسـەبەیەكی بچوكـی كوردان لەبـەر دڵـی ئـەوان تـازە ئـەو قەسـیدەیە بـەدرۆ بخاتـەوە؟؟ دیسـان بـاوەر ناكـەم، شـێخ عائـز قەرەنـی خـۆی چـاك؛ دەزانێـت كـە تـا ئێسـتا ملیۆنەهـا كـەس بـەو قەسـیدەیەی سـەدام هەڵخەڵەتـاون وهەزارەهـاش رقیـان لـە شـێخ وبەڵكـو خـودی ئیسـلامیش بۆتـەوە سـەبارەت بـەو قسـە تورەهاتانـەی نـاو قەسـیدەكە، سـەیر نییـە پـاش ئـەو هەمـوو سـاڵە یـا شـێخ تـازە بـە درۆی بخاتـەوە؟

ئـەی ئـەو هەمـوو كاریگـەرە نێگەتیڤانـەی ئـەو قەسـیدەیە دروسـتی كـردوە چـۆن یـا شـێخ قەرەبـووی دەكاتـەوە؟! لـە هەمـووی سـەیرتر یـا شـێخ لەژێـر كاریگـەری پرسـیار ونیگەرانـی چەنـد كوردێـك پـاش ئـەو هەمـوو سـاڵە دێـت ولـە سـوچێك ئـەو درۆیـە گەورەیـەی كـە گوایـە لەسـەر زمانـی ئـەو هەڵبەسـتراوە بـە درۆی دەخاتـەوە هێشـتا ئەگـەر بابەتەكـە گوگڵ بكەیـت نایدۆزیتـەوە.

بـۆ نموونـە بنوسـە [الشـیخ عائـض القرنـی و صـدام] تەنهـا قەسـیدەیەكی پـڕ لـە ستایشـی سـەدام ت دەداتێ، واتە هێشـتا شـێخ هێندە لای گرنگ نییە بە بەیاننامەیەكی نوسـراو وبیسـتراو و بینـراو لـە سـایتە عەرەبیـەكان وسـەلەفیەكان بەتایبەتـی ئـەو قەسیدەیە پڕ لە تاوانە بەدرۆ خاتەوە، كاكی كوردی هەمیشـە ساویلكە سیفەتیش دڵـی زۆر خۆشـە بـە قسـەكانی یـا شـێخ وەك لـە ڤیدیۆكـەی بۆنەیەكـی ئاییـنی لـە بەریتانیـا دەردەكەوێـت لەپـاش تـەواو بوونـی قسـەكانی پـڕ دەداتـە سـەری شـێخ وماچـی دەكات، نازانـن جاروبـار داوای لێبوردنـی درەنـگ لـە تاوانەكـە تاوانتـرە، كەنگـر و ماسـت بەوەختـی خـۆی.

سەرنج: بۆ دیتنی ڤیدیۆكە ئەو لینكە بەكار بێنە:

http://dangiislam.org/news/5967

Wednesday, 12.28.2011, 12:00 PM

ئیبن عسێمین [ابن العثیمین] و ژن

بە هەدەردانی سامانی موسڵمانان بۆ بڵاوکردنەوەی ئەو بیرە توندڕەوانە!
خۆزگە ئەو هەموو سەروەت و سامانە لە ژێردەستی ئەو وڵاتە دواکەوتوانەی کەنداو نەدەبوو، چونکە لە ڕێگای پارەوسامانەوە دەیان فکری پڕوپوچ و نامرۆیی بڵاودەکرێتەوە، جوانترین و مرۆییترین بیروباوەر و فیکریش لە چوارچیوەیەکی بچوک قەتیس دەمینێتەوە، باسی قەدەغە کردنی کتێبەکانی چەند باوکانێکی سەلەفییەت کرا، من زۆر حەز لە قەدەغەکردن ناکەم، هەرچەندە خۆیان سەلەفیەکان لەو جێییەی دەسەلاتیان دەبێت ناهێڵن کتێبی کەسیتر هەبێت< بەڵام وەرن بزانن ئەو ابن العثیمین ە کە گەورە تیۆریستێکی سەلەفییەتە چۆن دەڕوانێتە ئافرەت بۆ نمونە.
ئەو کەسە کاناڵێکی تایبەتی هەیە بە ناوی کەناڵی (ابن العثیمین)، کە تایبەتە بە فیکری ابن العثیمین قوتابیە نەجیبەکەی ابن تیمیة بەهەموو توندرەوی و زمانزبری و نامەنتیقیەوە، راکانی دەربارەی ئافرەت ڕەنگدانەوەی کۆی عەقڵیەتیتی قسەیەکی خۆشیم خویندەوە لەسەر ئافرەت، کە گویت لێدەبێت دەزانیت چ بیرێکی کارەساتاوی لە میشکی ئەو پیاوە دایە، دەڵێ:"خەڵکانیک فێربوون نازناوی (السیدة) لە ژن دەنێن، بۆ نمونە دەڵێن:"هذا خاص بالرجال، وهذا خاص بالسیدات"، ئەوە ئاوەژوو کردنەوەی هەقیقەتەکانە، چونکە (سەیدەکان)ـی سەردارەکان [السادة] پیاوانن، قال تعالی:[والفیا سیدها لدی الباب] وقال [الرجال قوامون علی النساء.] وقال رسول الله [النساء عوان عندکم] واتە لە پایەی دیلیدان... مجموع الرسائل والفتاوی ١٠-٩٢٨.
کەوابوو پیاوان سەردار و سادەن، ئافرەتان لە مەنزیلەی یا پایەی دیلەکانن. وەسف کردنی ئافرەتان بە [سیدات] ئاوەژوو کردنەوەی هەقیقەتەکانە، باشترە پییان بڵێین الاسیرة فلانة بنت فلان. تەسەورکە خاوەنی ئەو فیکرە یەک کەناڵی ئاسمانی بۆ تەرخان بکرێت.
ڕاکانی دەربارەی لێخوڕینی ئوتومبیل لەلایەن ئافرەتەوە تەواوی جیهانبینی دواکەوتوانەی دەردەخات، لەگەڵ کورتە کۆمێنتی من.

ژن و زیانەكانی لێخوڕینی ئۆتۆمبیل!

ابن العثئمین دەربارەی لێخوڕینی ئوتومبیل دەڵێت:" لە خراپییەكانی لێخوڕینی ئوتۆمبیل بۆ ئافرەت، داماڵینی حەیایە لێی، حەیا وشەرمیش لە ئیمانە وەک لە ڕێگای سەحیحەوە لە پێغەمبەرەوە هاتوە، حەیاش ڕەوشتێكی بەرزە و سروشتی ئافرەت پیی دەوێت، تا بیپارێزێت لە توشی بوونی فیتنە! ئەگەر حەیا لە ئافرەت نەما، لێی مەپرسە. [خۆزگە دەمانزانی چ پەیوەندیەكی ئۆرگانیكی هەیە لە نێوان لێخوڕینی ئوتومبیل و حەیا وشەرم؟!] لە خراپەكانیتر: دەرچوونی زۆری ئافرەتە لە ماڵەوە، ماڵەوەش باشترین شوێنە بۆی وەک چاكترین كەس بە بەرژەوەندیەكانی خەڵک، كە پێغەمبەرە [د.خ] وادەڵێت! چونكە شەیدایانی لێخوڕین چێژی لی وەردەگرن! بۆیە دەیانبینیت لێرە ولەوێ دەخولێنەوە بە ئوتۆمبیلەكانیان هەر بۆ خۆشی!" [یانی ئافرەت چونكە لێخوڕینی ئوتومبیل نازانێ بۆیە لە ماڵەوەیە یان لەبەر زیندانیكردنی پیاوانی سەلەفیە بۆ ژنانیان؟! دیارە كە ژن لەگەل وەرگرتنی روخسەتی لێخوڕینی، هەموو ئازادیەكانیشی وەردەگرێت؟

لە خراپییەكانیشی ژن ئازاد دەبێت و دەچیتە كوێ و بۆ لای كێ وبە هەر ئامانجێک بیەوێت چونكە سوكان لەدەستی خۆیەتی وبە هەر كاتێک لە شەو و ڕۆژدا دەتوانێت بڕۆ و بچێت، لەوانەیە تا درەنگانێكی شەویش بمێنێتەوە بە تەنها. ئەگەر خەڵک گازاندە لەدەست لاوانی كوڕ بكەن، كەوابوو چۆن بەرگەی دەرچوونی ئافرەتان دەگرن بە كەیفی خۆیان ڕاست وچۆب بڕۆن وبێن!؟ [یانی ژنان ئێستا بە ئەخلاقن چونكە نازانن ئۆتۆمبیل لێخوڕن؟! هەر بۆیەش وا دژی لێخوڕینی ئافرەتن بۆ ئوتومبیل.!

لە خراپییەكانیشی: لێخوڕینی هۆكارێكە بۆ یاخیبوون لە خێزانی ومیردی لەبەر بچوكترین هۆكار لە ماڵەوە دەردەچێت بۆ ئەوەی خۆی هێمن كاتەوە، وەک هەندێ لە پیاوان وادەكەن، كە لە ژن بەهێزتر و بەرگەگرترن! [گوناهە ژن خۆی هادی و هێمن كاتەوە، بچێتە لای دەستە خوشكێكی، بۆ دەبێت بە عەقڵیەتی پاسەوانی زیندان مامەلەیان بكەین]!

لە خراپەكانیتری: دەبێتە هۆی فیتنە لە زۆر هەڵوێستدا، بۆ نمونە: ڕاوەستان لای ترافیک لایتی ڕێگاكان، یان وەستان لە بەنزینخانەكان، یان وەستان بۆ خاڵەكانی پشكنین، یان وەستان لەگەڵ پۆلیسی هاتوچۆ لە كاتی نووسینی سزای سەرپێچی یان ڕوداوێک! یان وەستان بۆ هەوا تێكردنە تایەكان و بۆ پەنچەربوون، یان وەستان لەبەر ڕوودانی عەیبێک لە ئوتۆمبیلەكەی، و پێویستی بە یارمەتی

خەڵکیتر بوو، ئەو کاتە چ دەکات؟! لەوانەیە تووشی پیاوێکی بەدڕەوشت بێت سازشی لەگەڵ بکات لەسەر شەڕەفی بۆ ڕزگارکردنی لە کێشەکەی، بە تایبەت ئەگەر زۆر ناچار بوو؟! [هەردەم نیازخراپی پێش نیازپاکی دەخەن، وەک بڵێی ئەو کۆمەڵگایە پیاوەکانی گورگن و ژنەکانی مەڕ بن.

لە خراپیەکانیتری لێخوڕینی ئافرەت: قەرەبالغی زۆری ئۆتۆمبیلەکان لە سەر شەقامەکان، یان نەهێشتن و مەحرومکردنی لاوان[نێر] لە لێخوڕینی ئۆتۆمبیل، ئەو لاوانە موستەهەقتر وشایەنترن لە ژنان ئۆتۆمبیل لێخوڕن! [بۆچی دەبنە مەحرومکردنی پیاوانلە لێخوڕین؟! بۆچی ئەو لاوانە موستەهەقتر وشایەنترن لە ژنان ئۆتۆمبیل لێخوڕن؟

لە خراپیەکانی: زۆری ڕووداو، چونکە ئافرەت بە سروشت لە پیاو بی هیمەت ترن و کورت بینترن و بێ تواناترن، کە تووشی مەترسیەک بوون نازانن چی بکەن. [ئەوە ژنانی بەندکراوی کۆمەڵگای خۆی باس دەکات، هەرچەندە هەمووشیان وا نین، بەڵام ئەو تەوسیفە هەموو ژن ناگرێتەوە.

لە خراپیەکانی: لێخوڕینی ئۆتۆمبیل هۆکارێکە بۆ زیادەرەوی لە خەرجی ونەفەقەدا، چونکە ژن بە سروشت حەز دەکات خۆی تەواو بکات [چونکە ناقیسە!] بە جلی جوان و شتی تر! نابینی چەند هۆگری جل وبەرگە، هەر کە جلێک دەردەچێت، کۆنەکەی فڕێ دەدات بۆ کڕینی نوێکە، هەتا کۆنەکەی باشتریش بێت! نابینیت لە ژوورەکەی چۆن شتی جوان هەڵدەواسێت؟ [ناڵێت ئەوە لە زەوقی جوانیەتی، بەڵکو لە نەقسی خودی ئافرەتە وبەو شتانە خۆی تەواو دەکات!] تەماشای هەر شتێکی بکە وایە، بەو پێوەرە ئەو ئۆتۆمبیلەی لیی دەخوڕێت لە پێشترە، هەر کە مۆدیلێکی نوێ دەرچوو، ئەوەی یەکەم جێ دەهێڵێت بۆ نوێترینیان! ببینە لەو پاکانە لاوازانەی یەکێک لە هەرە گەورە تیۆریستەکانی سەلەفییەت، هەمووی لەسەر دڵ پیسی کۆمەڵگا دواکەوتوە بەدەویەکان دامەزراوە، کە لە کۆنەوە هەموو خەمێکیان تەنها شاردنەوەی ئافرەت بووە نەوەک لە کاتی غەزو و بەسەر یەکترداداندا ئافرەتانیان بکەونە ژێر دەستی هێرش کەران، ئەو نەفسیەتە بە ویراسەت ماوەتەوە لە ڕێگای داڕشتنی زۆر لەو بەرهەمە دینیانەی کە لەو ژینگەیە دەهاتنە ئاراوە، خاوەنی ئەو فیکرە یەک کەناڵی ئاسمانی گەورەی بخرێتە خزمەتی، خەڵکی خاوەن فیکری واش هەیە کتێبێکی بۆ چاپ ناکرێت! کەسێکی وا کتێبەکانی قەدەغە بکرێن باشتر نیە لەوەی هەزاران فریو بخۆن پێی!؟

فەتوای ئیبن عسێمین
لە حەڕامکردنی فێربوونی زمانی ئینگلیزی!

ئیبن تەیمیە لە کتێبی اقتضاء الصراط المستقیم.. دەڵێت زمانی عەرەبی دروشمی ئیسلام و خەڵکەکەیەتی، دروست نیە موسڵمان بە غەیری عەرەبی قسە بکات" ل٢٠٣
ئەحمەدی کوڕی حەنبەل پرسیاری لێکرا دەربارەی نزاکردن بە فارسی؟ گوتی زمانێکی خراپە، کە ناشێ سویندی پێ بخورێ یان نوێژ وهەموو عیبادەتەکانی تری پێ بکرێت! ل ٢٠٤
ئیبن عەمەر لە پێغەمبەر (د.خ) دەگێڕێتەوە دەڵێت: ئەوانەی عەرەبی بزانن بە چاکی، با بە زمانێکی عەجەمی واتە غەیرە عەرەبی قسە نەکەن چونکە دەبێتە هۆی دروست بوونی نیفاق!! (.. عن نافع عن ابن عمر رضي الله عنهما قال: " قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: من يحسن أن يتكلم بالعربية فلا يتكلم بالعجمية فإنه يورث النفاق (ل ٢٠٥
زانراوە کە ڕاهاتن لەسەر قسەکردن بە غەیری زمانی عەرەبی تا دەبێتە عادەت کارێکی شەرعی نییە، چونکە دەبێتە هۆی خۆشەویستی خاوەنی ئەو زمانانە لە کافرەکان، ئەوەش پێچەوانەی عەقیدەی وەلا و بەڕا یە وەک ئیبن تەیمیە دەڵێت: "بزانە ڕاهاتن بە زمانێک زۆر بە توندی و ئاشکرا کاردەکاتە سەر عەقڵ و ڕەوشت و دین، کاریش دەکاتە سەر پێچوون بە بەرایەکانی ئەو ئومەتە لە ئەسحابە و تابیعیەکان، پێچوون بە ئەوانیش عەقڵ و دین و ڕەوشت زیاد دەکەن" ل ٢٠٧
من وایدەبینم ئەوەی منداڵانی خۆی فێری زمانی ئینگلیزی بکات لە منداڵیەوە، ڕۆژی قیامەت لێپرسینەوەی لەگەڵ دەکرێت، چونکە دەبێتە هۆی خۆشەویستی ئەو منداڵە بۆ ئەو زمانە، ئینجا خۆشەویستی ئەوانەی قسەی پیدەکەن، ئەوە بە نسبەت ئەوەی منداڵی لە بچوکیەوە فێری ئینگلیزی کرد یان زمانی تر"Top of Form
ئەوە دکتۆرە بلیمەتەکەی کورد عبدالواحیدیش لەوەی کۆپی کردبوو؟! هیچ قسەیەکی قۆڕ ناکرێت لە جەزیرەی عەرەبی ئیللا دەبێت وەربگێڕدرێتە سەر کوردی!

فتوى ابن عثيمين في تحريم تعلم اللغة الإنجليزية!

بسم الله الرحمن الرحيم والصلاة والسلام على سيد الأنبياء والمرسلين نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين، قال شيخ الإسلام ابن تيمية عليه رحمة الله في كتابه "اقتضاء الصراط المستقيم مخالفة أهل الجحيم " فإن اللسان العربي شعار الإسلام وأهله، ولايصح لمسلم التكلم بغيره ...) ص٢٠٣

وقد سُئل الإمام أحمد بن حنبل رحمه الله عن الدعاء في الصلاة بالفارسية ؟ فكرهه . وقال: لسان سوء ولايصح الحلف بها ولا الصلاة ولاسائر العبادات. ص ٢٠٤

وقد روى السلفي من حديث سعيد بن العلاء البرذعي حدثنا إسحق بن إبراهيم البلخي حدثنا عمر بن هارون البلخي حدثنا أسامة بن زيد عن نافع عن ابن عمر رضي الله عنهما قال : قال رسول الله صلىالله عليه وسلم (من يحسن أن يتكلم بالعربية فلا يتكلم بالعجمية فإنه يورث النفاق) ص٢٠٥

ومعلوم أن اعتياد التكلم بغير العربية حتى يكون عادة أمر غير مشروع لأن يورث محبة أهل تلك اللغة من الكفرة وهو مخالف لعقيدة الولاء والبراء من الكفار. قال شيخ الإسلام ابن تيمية رحمه الله : (واعلم أن اعتياد اللغة يؤثر في العقل والخلق والدين تأثيرًا قويًا بينًا، ويؤثر أيضاً في مشابهة صدر هذه الأمة من الصحابة والتابعين، ومشابهتهم تزيد في العقل والدين والخلق) ص٢٠٧

والذي أراه أن الذي يعلم صبيّه اللغة الإنجليزية منذ الصغر سوف يُحاسب عليه يوم القيامة ؛ لأنه يؤدي إلى محبة الطفل لهذه اللغة، ثم محبة من ينطق بها من الناس ؛ هذا من أدخل أولاده منذ الصغر لتعلم اللغة الإنجليزية أو غيرها من اللغات .

تێڕوانینی داعشی موسڵمانانی عەرەب بۆ كورد
ئەبو بەسیری تەڕتووسی وەك نموونە
-١-

ئەبو بەسیری تەڕتووسی یەکێکە لە مەرجەعە گەورەکانی جیهادیەکانی عەرەب، ناوی ڕاستی خۆی عبدالمنعم مصطفی حلیمة یە، لە ١٩٥٩ لە شاری تەڕتوسی سوریا لە دایک بووە، لە خێزانێکی سەلەفی. هەر لە ١٧ ساڵیەوە بەژداری کرد لە شۆڕشی ئیسلامی ئیخوانی لە حەما و حەلەب. دوایی ڕایکرد بۆ ئوردن، ئینجا بۆ عێراق و پاکستان، لەوێش بۆ ئەفغانستان، لە پیشاوەر عبداللە عەزامی ئەمیری جیهادیەکانی عەرەبی ناسی، و بووە کەسێکی نزیکی.

لە ناوەڕاستی هەشتاکان گەڕایەوە ئوردن، لە ١٩٨٧ لە شاری زەرقی ئوردن نیشتەجێ بوو لە گەڕەکی «حي معصوم» بووە هاوسێی ابو مصعب الزرقاوي، خۆی لە کتێبێکی دا دەڵێت: " ماڵی زەرقاوی چەند دە مەترێک لە من دوور بوو، لە سەرەتای پابەندبوونی، کەیفی بە من و بە چەند کتێبێکم دەهات. زەرقاوی لە زۆر بابەتدا دەگەڕایەوە لای من و پرسی پێ دەکردم" هەر بۆیەش زەرقاوی ئەو سەربرِەی لێ دەرچوو!

دوایێ لە ئوردن دەرکرا بۆ یەمەن و بۆ مالیزیا و دوایی تایلەند، لە کۆتاییدا لە بەریتانیا، لەندەنستان گیرسایەوە!

لە سەرەتای شۆڕشی سوریا زۆر هەوڵی دەدا ببێتە شۆڕشێکی خوێناوی، کە بووە شۆڕشی چەکدار گووتی: "ویستیان شۆڕشێکی ئاشتی غاندیانە بێت، بەڵام خوا هەر ویستی ببێتە جیهادێک لە ڕێگای ئەودا" یانی ئەو داعشیە گاڵتەی بە غاندی دێت!

لە ٢٠١٢ گەڕایەوە تورکیا بۆ جیهاد، دوایی بۆ ناو سوریا، لەوێ حركة احرار الشام ی دروست کرد، کە لە یەکگرتنی «حركة الفجر الإسلامية» و «لواء الحق» پێک هات.

زۆر شانازی نەک بە سەلەفیەتی بەڵکو بە وەهابیەتیشی دەکات، و وتارێکی دوور ودرێژی نووسیوە بە ناوی: بەڵێ من وەهابیم! تێیدا هاتووە: هەرچەندە حەز لەو ناوە نوێیانە ناکەم کە موسڵمانان لێک جیادەکاتەوە و یەکیان ناکات، بەڵام من

بە ڕاشکاوی دەیڵێم کە من وەهابیم، شانازیشە بۆم الشیخ محمد بن عبد الوهاب م خۆش بوێت و دەعوەکەینم خۆش بوێت. دەربارەی دەسەڵاتدارانی سعودیە دەڵێت: ئەگەر لەسەر ڕێگای وەهابی ڕاست بڕۆن، خێری هەبوو بۆ خۆیان و نەتەوەکەیان"!

سەلەفیە جیهادییە کوردەکان تەڕتوسی لایان گرنگە، دەیان پرسیاری شەرعی لیدەکەن، کاتی خۆی پرسیاریان لێکردیش لەسەر عەلی باپیر و پەیوەندی لەگەڵ یەکێتی، بەو شێوەیە لە سایتە کوردیە سەلەفیەکان هاتووە:

"ئایا بۆ موسڵمان دروستە دۆستایەتی مورتەددەکان بکات یاخود یارمەتییان بدات یان هێندێک شوێنە سەربازییەکانی خۆی و چۆلیبکات بۆ ئەوان بۆ ئەوەی موسڵمانان بکوژن .. ... تاوەکو وێنەکە ڕۆشن بێت من دەربارەی عەلی باپیر و ڕێککەوتنەکەی لەگەڵ یەکێتی نیشتیمانی کوردستان دژی برایانی ئەنصار ولئیسلام پرسیار دەکەم .. وبارک اللە فیکم وجزاکم خیراً؟

وەڵام: الحمد للە رب العالمین.

ئەوکەسەی یارمەتی مورتەددەکان و جگەلەوانیش لە کافرە موجریمەکان دەدات لەدژی موسڵمانە یەکخواپەرستەکان، ئەوە کافر وموجریمە وەکو ئەوان، ئەوەی عەلی باپیریش کردی .. بێگومان ئێمە بیستمان .. بریتییە لە خیانەت وغەدر وکوفر .. هەروەها ئەم پیاوە – بەهۆی ئەو کارە بەدوخراپانەی کە لێی زاندراوە – لەلای ئێمە تۆمەتبارە !!!

یەکسەر کافری کرد و لەلای جەنابی تۆمەتبارە!"

بەیانێك بۆ ئەكراد

-٢-

كە ئەبو بەسیری تەڕتوسی گوێی لێدەبێتەوە، كوردێک قورئانی سوتاندبوو لە یادی ئەنفالدا لە وڵاتێكی ئەوروپادا لە ۲۰۱۰، ئەو زانایە گەورەی سەلەفیەتی جیهادی، ابو بصیر الطرطوسي، بەیانێكی هێندە سەیر وپڕ لە هەڵە وحیقدی لەسەر کورد بڵاوکردەوە، كە هەقیقەتی هەڵویستی دەروونی مێژوویی موسڵمانانی عەرەب و تورک و ئیسلامیەکانیان بەرامبەر کورد دەردەکات. لە سەرەتاوە دەڵێت: " إلى الأكراد بعامَّة، وأكراد العراق وسورية بخاصَّة، السَّلام على من اتبع الهدى منكم، وبعد."

[بۆ ئەکراد بە گشتی، و ئەکرادی عێراق و سوریا بە تایبەتی..] یانی دەنەفەرێک یا بابڵێین هەزار نەفەرێک خۆپیشاندانیان کردوە، نەفەرێک قورئانی سوتاندوە، تەڕتووسی وتارەکەی ئاڕاستەی هەموو کورد دەکات، کوردی عێراق و سوریا بە تایبەتی! وەک بڵێی هەموو کورد ئەو کارەیان کردبێت، ئەوە فلمێکی ئەمریکیم بیردەهێنێتەوە، کە فڕۆکەیەکیان لە کوردستان کەوتبوە خوارە، لەو شوێنە شاخایە بە پەرەشوت دابەزین، و سەربازێک بڵندگۆیەکی لەدەست بوو هاواری دەکرد، ئەی گەلی کوردستانی عێراق! بەس ئەو دەرهێنەرە کورد نەناسێ ئاساییە، بەڵام ئەو تیرۆرستە خەڵکی سوریایە، کە ڕۆژانە کورد دەبینن و تێکەڵاوی دەبن، کەچی وەک ئەمریکیەکە قسە ئاڕاستەی هەموو گەلی کوردستانی هەر چوار پارچە دەکات، عێراق و سوریا بە تایبەتی! ئینجا سەلامەکەشی " السَّلام على من اتبع الهدى منكم، وبعد" حادەتەن بۆ کافر و بێ باوەڕان بەکار دێت!

ئەو بلیمەتە و زانایە بەردەوام دەبێت بە دواندن بە زمانی کۆ دەڵێت: " دەستدرێژی بەردەوای ئێوە بۆ سەر کتێبی خوامان پێگەیشتووە، بە سوکایەتی پێکردن و سوتاندنی لەبەرچاوی خەڵکی گشتی و تایبەتیدا!" ئەوە گوزارش لەو ڕایە خراپە گشتییەی ئیسلامیەکانی عەرەب دەکات، بە هۆکاری سیاسی و مێژوویی دژی کورد، دەنا هەزاران کەس لە سعودیە و میسر و جەزائیر و سوریاش گەورەترین سووکایەتی بە قورئان و ئیسلام دەکەن، بۆ بەیانێکی بۆ گەلی پاکستان یا میسر یا سوریا دەرنەکرد لەبەر سوکایەتی پاکستانیەک یان جەزائیریەک یان میسریەک یان سوریەک بە قورئان؟!

هێشتا کورد ڕەگەزپەرستە لای داگیرکەرانی کوردستان و کوردە فریوخۆرەکان

-٣-

دیاردەیەکیتریش هەیە لەناو عەرەب و موسڵمانان، کە کارەساتێکە بۆ عەقڵ، ئەوەش ئەوەیە سەرەڕای چەوساندنەوەی کورد بەدەستی سێ نەتەوەی سەرەکی ئیسلام: عەرەب و تورک و فارس، کەچی هێشتا چاوەڕوانی ئەوە نین کورد بچوکترین بەرگری لە وجود و مانی خۆی بکات، بۆیە هەر کە بەرگری لە خۆی دەکات، و باسی چەوساندنەوەی نەتەوەیی خۆی دەکات، یەکسەر بە ڕەگەزپەرستی تاوانباری کورد دەکەن، هیچ ڕەگەزپەرستیەک لە داگیرکردنی کوردستان و کوشتنی رۆلەی کورد و لەناوبردنی خەونی نەتەوەیەک بۆ ئازادی نابینن! تەڕتووسی دەڵێت: ".. هەروەها ئێمە لە بەیانات و وتارە ڕەگەزپەرست و نەتەوەپەرستەکانتان بێ ئاگا نین، کە لەسەر بنچینەی ئیلحاد و جیاوازی نانەوە و، دوژمنایەتی ئیسلام و خەڵکەکەی بنیات نراوە!" كما أننا لا نجهل خطاباتكم وبياناتكم القومية والعنصرية الحاقدة .. والمتكررة .. التي تقوم على الإلحاد، وبث الفرقة .. واستعداء الإسلام وأهله!"

ئەو هەڵوێستەیان کاری کردۆتە سەر زۆر کورد، کە بێ هەڵوێست بن و دەروون بەزیو بن، و هەتا شەرم لە کوردبوونی خۆیان بکەن، بە تایبەتی ئیسلامیەکان! بەڵام کەسانێکیتریش دوور لە ئیسلام و ئیسلامیبوونیش، نزیکتر لە چەپ گەرایی بە هەمان خۆبە سووکزان و کورد سوکزان هەڵوێست وەردەگرێت، و پێی تاوانە ئەگەر کورد بڵێت ئاخ لە ژێر ئەشکەنجەی چەوساندنەوەی نەتەوەییدا!

تەڕتووسی دەڵێت: "نەتەوەی عەرەب و نەتەوەی تریشتان کردە دوژمنی خۆتان.. کەوتنە داوی خراپترین مانای دەمارگرژی بۆ نەتەوەی کورد...برایەتی شەیتانتان کرد لە دەمارگرژیتان بۆ نەتەوەی کورد.. بریاری جەنگتان دا لە دژی ئیسلام و خەڵکەکەی، و شارستانی و مێژووەکەی..لە پێناو دەمارگرژی بۆ نەتەوەیی نەفامیتان!"

یانی هێشتا کورد دوژمنایەتی عەرەب و تورک و فارسی کردوە، سەرەڕای

ئەوەی خاكیان لەلایەن ئەوانەوە داگیركراوە، و ڕۆڵەكانیان دەكوژرێ بە دەستیان!
ئەوە هەموو ئاماژەیە بۆ ئەوەی كە كورد دوای چەند حزبێكی ئیسلامی جیهادی نەكەوتن بۆ شەڕی ئەمریكا، لە پێناو عەرەب و سەدامدا، بۆیە دەڵێت: " وەلاتان دایە سەلیبیەكان..داوای پشتگیری ئەوانتان كرد لە دژی ئیسلام و موسڵمانان.. داگیركردنی وڵاتتان بۆ ئاسان كردن..لەبەر تورەبوونتان لە پێناو دەمارگرژی نەتەوەی كوردی بۆگەنتان كە لەو ڕۆژانە تیایدا دەژین!"
یانی كورد ئەگەر برا موسڵمانەكانی قڕیشی تێخەن نابێت داوای یارمەتی لە كەس بكات، بە تایبەتی نا موسڵمانان! یانی ئەوان وەك كافر كورد بكوژن، بەڵام نابێت كورد داوای یارمەتی بكات لە خاچ پەرستان و زایۆنیزمەكان، ئەگەر ئەوان تەنها دەرەتانێكیش بن، و موسڵمانێكیش نەبێت بە هانای بێت؟! ئەوە چ لۆژیكێكی نەخۆش و ستەمكارانەیە؟!
استعديتم القومية العربية، وغيرها من القوميات .. ووقعتم في أسوأ معاني التعصب للقومية الكردية .. فواليتم وعاديتم في قوميتكم الكردية .. وآخيتم الشيطان عصبية لقوميتكم الكردية .. وأعلنتم الحرب على الإسلام وأهله، وحضارته، وتاريخه .. انتصاراً لعصبيتكم القومية الجاهلية.
واليتم الصليبيين، واستنصرتم بهم على الإسلام والمسلمين .. وسهلتم لهم غزو البلاد والعباد .. غضباً للعصبية القومية الكردية المقيتة التي تعيشونها في هذه الأيام!
«دەستدرێژییە ڕاشكاو و دووبارە بووەكانتان بۆ سەر كتێبی خوا، پێمان دەڵێن و بە هەموو موسڵمانان دەڵێن: كێشەی ئێوە لەگەڵ كیتابی خوایە، لەگەڵ ئیسلامە.. لەگەڵ نەتەوەی عەرەب نییە وەك وادەڵێن و دەیپۆشن!
ئێوە ئەو ستەمەی لەسەرتانە بە ستەمێكی گەورەتر ..دوژمنكاریەكی گەورەتر ...كوفرێكی توندتر لەسەر خۆتانی لادەدەن..ئەو ستەمەی سەر ئێوەی لە بیربردینەوە..ڕق وقینەیەكی زۆرتان خستە جەستەی ئومەت..زەحمەتە نەوەكانی داهاتوو لەبیری كەن!»
ومن آخر حلقات حقدكم على الإسلام وأهله .. التي تُطالعوننا بها .. اعتداءاتكم الصريحة والمتكررة على كتاب الله تعالى .. لتقولوا لنا وللمسلمين جمعاء: أن مشكلتكم مع كتاب الله تعالى .. مع الإسلام .. وليس مع القومية العربية كما تزعمون وتتسترون!

انتصرتـم لدفـع الظلـم والعـدوان عنكـم بظلـم أشـد .. وعـدوانٍ أشـد .. وكفـر أشـد .. أنسـَانـا مـا تعرضتـم لـه مـن ظلـم .. وأوغرتـم فـي جسـد الأمـة أحقـاداً .. يصعـب علـى الأجيـال مـن بعدكـم نسـيانها!

یانـی بەرامبـەر کیمیابـاران و ئەنفـال و سـەدان هـەزار کـوژراوی کـورد بـە دەسـتی وڵاتانـی عـەرەب و تـورک و فـارس، هیـچ نەخوەتێـک و ئیمانێکـی لای ئـەو تیرۆرسـتە نـە بزوانـدوە، بـەڵام بـە سـوتاندنی قورئانێـک لەلایـەن نەفەرێـک « ئـەو سـتەمەی سـەر کـوردی لـە بیربـردەوە»! یانـی زۆر بـە بیـری بـوو پێـش سـوتاندنی قورئانەکـە؟! دەبێـت پێـش سـوتاندنی قورئانەکـە، تەڕتووسـی چەنـد کتێـب و وتـار و سـیمناری بەسـتبیت بـۆ کێشـەی کـورد؟ چەنـد خۆپیشـاندانی کردبێـت؟!

ئێوە بێ ئیسلام یەکسانن بە هیچ!

-٤-

ئینجـا شـێوازی خۆشـی و ترشـی، حەزبزوانـدن و تۆقانـدن [ترغیـب و ترهیـب] بـەکار دەهێنێـت لەگـەڵ کـورد و دەڵێـت: «کـوردەکان، ئێـوە بـە ئیسـلام بـرای ئێمـە بـوون و هـەر براشـمان دەمێننـەوە پێـی.. دوو دڵیـش ناکەیـن ئەگـەر کەسـێکمان لـە ئێـوە دۆزیـەوە وەک سـەلاحەدینی ئەیوبی. قارەمانیەتـی و جیهـاد نوێبکاتـەوە لـە ئومـەت... بیکەینـە ئەمیـر و سـەرداری خۆمـان.. ببینـە سـەرباز و پاڵپشـتی.» یانـی دەبیـت ببینـە قاعیـدە و داعـش و باقـی پۆخڵەواتـی سـەلەفیەتی جیهـادی، یانیـش لەناوتـان دەبەیـن! ناوهێنانـی سـەلاحەدین لـەو سـیاقە و لـەو مێـژووە جیـاوازە هیـچ پەیوەنـدی بـەو سـەلەفیەتیە جیهادییـە تیرۆرسـتە نییـە، و دوو شـتی لێـک جیـاوازن.

ئینجـا شـێوازی تۆقانـدن بـەکار دەهێنێـت و دەڵێـت: « بەڵام ئەگەر بە ڕاشکاوی جاڕی دەمارگـرژی کوردیتـان دا، پشـتی کوفـر و کافرانتـان گـرت، چونـە شـەڕەوە لەگـەڵ دوژمنانـی ئومـەت دژی ئیسـلام و خەڵکەکەی..پشـتگیری ئیلحـاد و شـیوعیەتتان کـرد دژی ئیمـان و تەوحیـد.. بـە ڕاشـکاوی پێتـان دەڵێـم – هیـچ موسـڵمانێکیش نادۆزنـەوە پێچەوانـەی ئـەو قسـانەم بێـت!– ئێـوە ژیانتـان نامێنێـت لـە نێـو مانـدا و لەگـەڵ ئێمـەدا.. لـە جەنـگ و دوژمنایەتـی و ڕق و قیـن زیاتـر نادۆزنـەوە لـە نێـوان موسـڵمانان بـە هەمـوو نەتـەوە و گەلەکانیـان!»

جیهادیە سەلەفیەكان توانیویانە ئەو وێنەیە دوژمنكارانەی دژی كورد، لە زیهنی ئیسلامیە سەلەفیە جیهادیەكانی جیهان بە عەرەب و كوردەوەش بچێنن!
أيها الأكراد: كنتم ـ ولا زلتم، وستبقون ـ بالإسلام إخواناً لنا .. ولن نتردد لحظة إن وجدنا منكم من يجدد في الأمة سيرة وبطولة وجهاد صلاح الدين الأيوبي المسلم .. أن نجعله علينا سيداً وأميراً .. وأن نكون له جنداً وأعواناً.
أما إن أعلنتموها صراحة عصبية كردية؛ توالون الكفر والكافرين فيها، وتُعادون الإيمان والمؤمنين فيها .. وتدخلون في حرب ـ مع أعداء الأمة ـ على الإسلام وأهله .. وتنصرون الإلحاد والشيوعية على الإيمان والتوحيد .. أقولها لكم صراحة ـ ولن تجدوا لقولي هذا مخالفاً مسلماً ـ: أنه لا عيش لكم بيننا ومعنا .. ولن تجدوا من المسلمين بكل أطيافهم، وقومياتهم .. إلا الحرب والعداء، والكراهية والبغضاء!

ئینجا دەڵێت: ئێوە بێ ئیسلام... یەكسانن بە هیچ..وەك مناڵێكی خراپن كە خۆی لە دایك و باوكی بەری بكات.. وەك گەڵایەكی وشكن كە كرم بیخوات..لە دارێكی گەورە وبەرز لێدەبێتەوە، كە ڕەگی بە قوڵایی زەوی و مێژوودا چووە، و لق و پۆپیشی بە ئاسماندا هەڵچووە!" [١]
أنتم من دون الإسلام .. لا تساوون شيئاً .. كولد عاق يتبرأ من أمه وأبيه .. وكورقة يابسة تآكلها الدود .. تسقط من على شجرة أصلها ثابت في أعماق الأرض والتاريخ .. وفرعها في السماء.

جارێ من لەوە ناگەم یانی چی " ئێوە بێ ئیسلام یەكسانن بە هیچ "؟! جارێ ئومەتی ئیسلام هەمووی بە ئیسلامیشەوە یەكسانن بە هیچ لەبەراوردا لەگەڵ نەتەوە بێ ئیسلامەكان، لە ڕووی پێشكەوتنی زانستی و مرۆیی و شارستانییەوە! سەدەها میللەت و نەتەوە بەبێ ئیسلامیش هەن، بەبێ ئیسلامیش زۆر پێشكەوتوترن لە ژیاندا، بۆچی كورد بەبێ ئیسلام یانی هیچ؟!
خۆی لە ڕاستیدا ئیسلامیەكانی عەرەب و زۆربەی موسڵمانانیان لەبنەڕەتدا كوردیان بێ هیچە! لەگەڵ ئیسلامەوە كەمێك لە هیچ زیاتر دەبن، بۆیە بێ ئیسلام یەكسان دەبن بە هیچ!
یانی بە كورتیەكەی وەك جوجكە ڕەشەكەی ناو جوجكە زەردەكان لە كورد دەڕوانن، یان دەبێت وەك میللەتانی ئەوان دوای ئیسلامی سیاسی و جیهادی و داعشی بكەوین، یانیش قەت بە چاوی ڕێز لێت ناڕوانن. و مافی ئەوەت نییە لە خاكی خۆشت بژیت لەناو گەلانی موسڵماندا!

ئـەو تێڕوانینـە بـۆ کـورد لەلایـەن گەلانـی موسـڵمانی ناوچەکـە و ئیسـلامیە سـەلەفیە جیهادیەکانیـان بـە تایبەتـی باگراوندێکـی مێژوویـی قووڵـی هەیـە لـە مێژووی ئیسـلام و ناوچەکەدا، قووڵایەکی سایکۆلۆژیشـی هەیـە، لـەو ڕۆژەش زەقتر بـوەوە، کـە ئـەو وڵاتانـە لـە پـاش دەوڵەتـی نەتـەوەی نوێـدا، ڕازیبـوون بـە داگیرکردنـی خاکـی کـورد و چەوسـاندنەوەی کـورد.

٢٠١٦/٧/٤

پێڕستی کتێب

بەشـــــی یـەکـەم	5
دەروازەیەک	7
سەلەفییەت چیە؟	9
بەشی دووەم	19
ئەحمەدی کوڕی حەنبەل: قوربانی یان جەللاد؟!	21
عەبدوڵای کوڕی ئەحمەدی کوڕی حەنبەل	29
هێرش بۆ سەر جەهمیەکان و ئەبو حەنیفە بۆ؟!	29
بۆ دەبێت باوەڕ بکەین ئەحمەد تەکفیرچی بووە؟!	30
باوکانی سەلەفییەت: تەکفیر و جوێن باران کردنی ئەبو حەنیفە	33
تەکفیر و جوێن باران کردنی ئەبو حەنیفە	33
کە تەکفیر و جوێن دەبێتە پیشەی سەلەفیەکان	37
دڵخۆشبوون بە مردنی زانایەکی وەک ئەبو حەنیفە!	39
بەشی سێیەم	41
بەربەهاری: نمونەی باڵای مرۆی توندڕەوی سەلەفی	43
یاسای ئیمان Credo	45
کتێبێکی تری پیرۆز لەگەڵ قورئان!	46
پێوەرێک بۆ پێوانی خەڵکی بیدعەچی!	47
پەسند کردن لەسەر بنچینەی سەلەفی بوون نەک دینداری وخووڕەوشت!!	48
دابڕانی سەرتاسەری لەگەڵ ئەوانەی سەلەفی نین!!	50
ئیبن تیمیە وناسیبیەت و سەلەفییەت وعروبەت	55
جیهادی قەبر!	55
ئیبنول تەیمیە (٦٦١-٧٢٨هـ) بایەخە بچوکەکانی ژیانی ڕۆژانەی	55
ناسیبیەت لە ڕونترین شێوەدا!!	60
ئیبن تەیمیە پێشێلی بنەماکانی سەلەفیەت دەکات!	61

ناسیبیەت لە ڕونترین شێوەدا!	62
پێشێلی حەدیسی سەحیحی بوخاریش!	66
دەمارگرژی بۆ ابن تیمیە	69
نامە گرنگ و پڕ بەهاکەی زەهەبی بۆ ئیبن تەیمیە!	71
ئامارێکی تر لەسەر کتێبی بەناوبانگی «مجموع الفتاوی» ابن تیمیة	76
ئایە ئیبن تەیمیە ی باوکی توندوتیژی سەلەفیزم کورد بووە؟!	78
ابن تیمیە وسەلەفییەت وعروبەت...	81
بەشی چوارەم	93
محمدی کوڕی عبدالوهاب	95
لە ستایشی کافرانەوە بۆ تەکفیری موسڵمانان	95
ستایشی بێ باوەڕان	98
شیرکی کۆنەکان زۆر چاکتر لە شیرکی موسڵمانانی ئەمڕۆ!	104
بە کۆیلەکردنی ئافرەت لەلایەن وەهابیەتەوە	107
بەشی پێنجەم	113
ئیبن عومەر	115
سەرچاوەیەکی گەورەی سەلەفییەت و مەدخەلیزم!	115
باوکێکی دامەزرێنەری سەلەفییەتی حەنبەلیزم و مەدخەلیزم!	116
تەقوا و شوێن کەوتنێکی نا عەقڵانی سونەت!	119
ئیبن عومەر و حەزی ئافرەت!	121
دەلالی کەنیزە کڕین!	124
وێنەی ئافرەت لای حەزرەتی عەلی بەپێی دەقە شیعیەکان!	127
شیعە و سونە هەمان تێڕوانین بۆ ئافرەت!	128
پایەی نهج البلاغة	129
باگراوندێکی کێشەی عائیشە و عەلی	130
ڕایەکانی عەلی لە دەرەوەی نهج البلاغة	133
کیسەکەی ئەبو هورەیرە یان کارخانەی حەدیس!	139
عوزرەکانی ئەبو هورەیرە	141

شاهێدە مردووەکانی ئەبو هورەیرە!	145
معاویەی کوڕی ئەبو سوفیان	147
کاریگەری معاویە وئومەویەکان بەسەر ئیسلام وموسڵمانانداا	147
فەزائیلەکانی معاویە	150
نوسەری وەحی	153
بەڵگە نیە کە معاویە هەوڵی بۆ خەلافەت دابێت!!!	157
گەڕانەوە بۆ هەق یا درێژەدان بە باتڵ؟!	158
یەزیدیش فەزائیلی هەیە وبە شورا وهەڵبژاردنیش هاتە سەر دەسەڵات!!	159
بەشی شەشەم	161
باوکانی سەردەم	163
ڕەبیعی مەدخەلی	163
دیاردەی شەخسپەرستی سەلەفیەکان لە کۆنەوە تا ئێستا	163
شێخ ڕەبیعی مەدخەلی و قوتابیەکەی عەبدللەتیفی مەدخەلی	166
مەدخەلیەکان: پێناسەیەک لە ناسنامەیان	167
مەدخەلیەکان: خەواریجی دیندار وئازادیخوازان ومورجیئەی دەسەڵاتداران	170
ستایشی لە سنوور بەدەری ڕەبیعی مەدخەلی	174
ئەزموونی مەدخەلی کوردی ئەزموونی سعودیشی تێپەڕداوە!	177
سەلەفیە مەدخەلیەکان متمانەشیان لە سعودیەوە هاوردە دەکەن!	181
ڕەبیعی مەدخەلی: ئافرەت جێگای متمانە نین!	183
ابو اسحاق الحوینی	185
گەڕانەوە بۆ سەردەمی جاریە وکەنیشکەکان	185
عائزی قەڕنی	189
شێخە ستایشکەرەکەی سەددام کتێبی ئافرەتێک ئەنفال دەکات!	189
ئەو دزیانەی دەستی لەسەر نابڕێت!	189
کتێبی لاتیأس هی سەلوا عەزیدان بوو!	190
تۆمەتبارە بە ئەنفالکردنی کتێبێکی تریش!	191
عائز قەرنی و قەسیدەکەی سەدام : بەدرۆخستنەوەیەکی درەنگ	193

ئیبن عسیمین و ژن	195
بە هەدەردانی سامانی موسڵمانان بۆ بڵاوکردنەوەی ئەو بیرە توندڕەوانە!	195
ژن و زیانەکانی لێخوڕینی ئۆتۆمبیل!	196
فەتوای ئیبن عسیمین لە حەڕامکردنی فێربوونی زمانی ئینگلیزی!	198
تێڕوانینی داعشی موسڵمانانی عەرەب بۆ کورد	200
ئەبو بەسیری تەڕتووسی وەک نموونە	200
بەیانێک بۆ ئەکراد	202
هێشتا کورد ڕەگەزپەرستە لای داگیرکەرانی کوردستان و کوردە فریوخۆرەکان	203
ئێوە بێ ئیسلام یەکسانن بە هیچ!	205

Fathers of Salafisme

An Introduction to the understanding of Salafisme

Written by:
Mohammed Hariri

First Edition 2017